

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Luottolaitos- ja kriisinratkaisulain- säädännön tarkistamista valmistelevan työryhmän muistio

Rahoitusmarkkinat

Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2020:58

Valtiovarainministeriön julkaisuja 2020:58

Luottolaitos- ja kriisiratkaisulainsäädännön tarkistamista valmistelevan työryhmän muistio

Valtiovarainministeriö

ISBN PDF: 978-952-367-338-0

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2020

Kuvailulehti

Julkaisija	Valtiovarainministeriö	3.7.2020	
Julkaisun nimi	Luottolaitos- ja kriisinratkaisulainsäädännön tarkistamista valmistelevan työryhmän muistio		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Valtiovarainministeriön julkaisuja 2020:58		
Diaari/hankenumero	VM089:00/2019	Teema	Rahoitusmarkkinat
ISBN PDF	978-952-367-338-0	ISSN PDF	1797-9714
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-338-0		
Sivumäärä	199	Kieli	suomi
Asiasanat	rahoitusmarkkinat, rahoitustoiminta, pankit, pankki- ja rahoitustoiminta, luottolaitokset, Euroopan pankkiunioni, vakavaraisuus, sijoituspalveluyritykset, pankkikriisit		
Tiivistelmä	<p>Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi pääasiassa luottolaitostoiminnasta annettua lakia sekä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annettua lakia niin sanotun luottolaitosdirektiivin muuttamista koskevan direktiivin (EU) 2019/878 sekä elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin muuttamista koskevan direktiivin (EU) 2019/879 kansalliseksi täytäntöön panemiseksi.</p> <p>Luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin ehdotettavina pääasiallisina muutoksina on täsmentää eri pääomavaatimusten asettamisen perusteita, säätää tiettyjen pääomavaatimusten tai varojenjaon rajoitusten asettamisesta omavaraisuusasteen perusteella, asettaa rahoitusalan omistusyhteisöille lupavaatimus ja laajentaa luottolaitostoimintaa koskeva sääntely ja valvonta tietyiltä osin näihin yhteisöihin, säätää rahoitustaseen korkoriskin arvioimisen uudesta laskentamallista, keventää ja täsmentää luottolaitosten palkitsemiseen liittyvää sääntelyä sekä osittain laajentaa lähipiiriluotonantoa koskevan sääntelyn henkilöpiiriä.</p> <p>Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annettuun lakiin tehtävänä pääasiallisena muutoksena on täydentää omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaan vähimmäisvaatimukseen liittyvää sääntelyä sekä säätää uusista kriisinratkaisuviranomaisen toimivaltuuksista laitoksen varojenjaon rajoittamiseksi ja sopimusten täytäntöönpanon keskeyttämiseksi.</p>		
Kustantaja	Valtiovarainministeriö		
Julkaisun jakaja/myynti	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: vnjulkaisumyynti.fi		

Presentationsblad

Utgivare	Finansministeriet	3.7.2020	
Publikationens titel	Promemoria från den arbetsgrupp som bereder en översyn av lagstiftningen om kreditinstitut och resolution		
Publikationsseriens namn och nummer	Finansministeriets publikationer 2020:58		
Diarie-/ projektnummer	VM089:00/2019	Tema	Finansmarknaden
ISBN PDF	978-952-367-338-0	ISSN PDF	1797-9714
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-338-0		
Sidantal	199	Språk	finska
Nyckelord	finansverksamhet, finansmarknaden, banker, bank- och finansverksamhet, kreditinstitut, Europeiska bankunionen, soliditet, värdepappersföretag, bankkriser		
Referat	<p>Enligt arbetsgruppens förslag ska framför allt kreditinstitutslagen och lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag ändras med tanke på det nationella genomförandet av direktivet (EU) 2019/878 om ändring av det så kallade kreditinstitutsdirektivet och direktivet (EU) 2019/879 om ändring av direktivet om återhämtning och resolution.</p> <p>De huvudsakliga ändringar som föreslås i kreditinstitutslagen innebär precisering av grunderna för fastställandet av olika kapitalkrav, bestämmelser om fastställandet av vissa kapitalkrav och begränsning av utbetalning av medel på basis av soliditeten, krav på auktorisation för finansiella holdingföretag och delvis utvidgning av regleringen och tillsynen över kreditinstitutsverksamheten till dessa företag, bestämmelser om en ny beräkningsmodell för bedömning av ränterisken i den finansiella balansräkningen, förenkling och precisering av regleringen av kreditinstitutens ersättningar samt delvis utvidgning av personkretsen som omfattas av den närmaste kretsen vid utlåning.</p> <p>Lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag ska i huvudsak ändras genom att komplettera bestämmelserna om minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder samt föreskriva nya befogenheter för resolutionsmyndigheten att begränsa fördelningen av institutets medel och avbryta genomförandet av avtalen.</p>		
Förläggare	Finansministeriet		
Distribution/ beställningar	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: vnjulkaisumyynti.fi		

Description sheet

Published by	Ministry of Finance	3 July 2020	
Title of publication	Memorandum of the working group preparing a revision of the legislation on credit institutions and resolution		
Series and publication number	Publications of the Ministry of Finance 2020:58		
Register number	VM089:00/2019	Subject	Financial Markets
ISBN PDF	978-952-367-338-0	ISSN (PDF)	1797-9714
Website address (URN)	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-338-0		
Pages	199	Language	Finnish
Keywords	financing activities, financial market, banks, banking and finance, credit institutions, European banking union, capital adequacy, investment firms, banking crises		
<p>Abstract</p> <p>The memorandum proposes that amendments be made principally to the Act on Credit Institutions and the Act on the Resolution of Credit Institutions and Investment Firms for the purpose of the national implementation of Directive (EU) 2019/878, which concerns amendment of the Credit Institutions Directive, and of Directive (EU) 2019/879, which concerns amendment of the Bank Recovery and Resolution Directive.</p> <p>The main amendments proposed to the Act on Credit Institutions are to: further specify the grounds for setting various capital requirements; lay down provisions concerning the setting on an equity ratio basis of certain capital requirements or asset distribution restrictions; impose a licensing requirement on financial sector holding companies and extend certain aspects of the regulation and monitoring of credit institution activities to cover these holding companies; lay down provisions on a new calculation model for assessing the interest risks of financial accounts; lighten the regulation of credit institutions' remuneration and further specify aspects of it; and partially expand the circle of people covered by the regulation of related party lending.</p> <p>The main amendments proposed to the Act on the Resolution of Credit Institutions and Investment Firms are to supplement the regulation concerning the minimum requirement for own funds and eligible liabilities and to lay down provisions on new powers for the resolution authority to restrict the distribution of assets by institutions and suspend the implementation of agreements.</p>			
Publisher	Ministry of Finance		
Distributed by/ Publication sales	Online version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Publication sales: vnjulkaisumyynti.fi		

Sisältö

Valtiovarainministeriölle	9
Luonnos hallituksen esitykseksi	11
Työryhmämuistioon liittyvä lausuma	189

Valtiovarainministeriölle

Valtiovarainministeriö asetti 11 päivänä heinäkuuta 2019 työryhmän (VM089:00/2019), jonka tehtävänä oli valmistella luottolaitosdirektiiviin, vakavaraisuusasetukseen, pankkien elvytys- ja kriisiratkaisudirektiiviin ja yhteisestä kriisiratkaisumekanismista annettuun asetukseen tehtyjen muutosten edellyttämät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön siten, että unionin lainsäädäntö pannaan kansallisesti täytäntöön tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi työryhmän tehtävänä oli kartoittaa luottolaitos- ja kriisiratkaisulainsäädäntöön liittyviä kansallisia muutostarpeita ja valmistella näihin liittyvät lainsäädäntömuutokset.

Työryhmän toimikausi oli 1.9.2019–15.6.2020. Lainsäädäntömuutokset tuli työryhmän tehtävänannon perusteella valmistella hallituksen esityksen muotoon.

Työryhmän puheenjohtajaksi määrättiin finanssineuvos Miki Kuusinen valtiovarainministeriöstä. Jäseniksi määrättiin neuvonantaja Päivi Tissari Suomen Pankista, johtava lakimies Virva Walo Finanssivalvonnasta, yksikön päällikkö Reima Letto Rahoitusvakaustarpeista, johtava asiantuntija Olli Salmi Finanssiala ry:stä sekä työryhmän sihteereiksi määrättiin erityisasiantuntijat Nina Santaharju ja Antti Makkonen valtiovarainministeriöstä. Työryhmän pysyväksi asiantuntijaksi määrättiin neuvotteleva virkamies Juho Kostainen valtiovarainministeriöstä. Lisäksi työryhmä päätti työskentelynsä aikana nimetä työryhmän pysyviksi asiantuntijajäseniksi vanhempi neuvonantaja Jukka Vauhkonen Suomen Pankista ja johtaja, pääekonomisti Veli-Matti Mattilan Finanssiala ry:stä.

Mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi luottolaitostoiminnasta annettua lakia ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisiratkaisusta annettua lakia Euroopan parlamentin ja neuvoston niin sanotun pankkipaketin täytäntöön panemiseksi. Lisäksi työryhmä ehdottaa kansallisista tarpeista johtuvia teknisluontoisia tarkistuksia eräisiin muihin mietinnöstä ilmeneviin lakeihin. Työryhmä on työnsä aikana selvittänyt sille toimitettujen lainsäädäntöaloitteiden jatkovalmisteluvaihtoehtoja sekä toteuttamistapoja. Johtuen eräiden aloitteiden laaja-alaisuudesta työryhmä on katsonut aiheelliseksi olla ottamatta laajempaa

selvitystyötä edellyttäviä ehdotuksia tämän työryhmämuistion osaksi, jotta edellä mainittujen direktiivien kansallisen täytäntöönpanon määräaika ei ylittyisi. Keskeisen osan ehdotuksista muodostavat näin ollen direktiivien täytäntöönpanon edellyttämät muutokset muiden ehdotettujen muutosten ollessa luonteeltaan pääosin lakitekniisiä.

Mietintöön liittyy Olli Salmen eriävä mielipide.

Saatuaan työnsä päätökseen työryhmä luovuttaa kunnioittavasti mietintönsä valtiovarainministeriölle.

Helsingissä 15. päivänä kesäkuuta 2020

Miki Kuusinen

Päivi Tissari

Virva Walo

Reima Letto

Olli Salmi

Juho Kostiainen

Jukka Vauhkonen

Veli-Matti Mattila

Nina Santaharju

Antti Makkonen

Hallituksen esitys eduskunnalle luottolaitos- sekä elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivien täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi luottolaitostoiminnasta annettua lakia sekä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annettua lakia luottolaitos- sekä kriisinratkaisudirektiivin muutosten täytäntöön panemiseksi. Muutoksilla pantaisiin täytäntöön pankkien riskienvähentämistä koskeva sääntelyuudistus, jonka tavoitteena on pankkien häiriönsietokyvyn vahvistaminen. Uudistuksen täytäntöön panemiseksi ehdotetaan tehtäväksi muutoksia myös Finanssivalvonnasta annettuun lakiin sekä kolmeentoista muuhun lakiin.

Luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin ja Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ehdotettavina pääasiallisina muutoksilla täsmennetään eri lisäpääomavaatimusten asettamisen perusteita poistamalla päällekkäisiä asettamisperusteita, säätämällä eräiden pääomavaatimusten tai varojen jaon rajoitusten asettamisesta omavaraisuusasteen perusteella, asettamalla rahoitusalan holding- ja sekaholdingyhtiöille toimilupavaatimus ja laajentamalla luottolaitostoimintaa koskevan sääntelyn ja valvonnan soveltaminen näihin yhtiöihin, säätämällä rahoitustaseen korkoriskin arvioimisen uudesta laskentamallista, keventämällä luottolaitosten palkitsemiseen liittyvää sääntelyä ja täsmentämällä palkitsemiseen liittyvien säännösten soveltamisalaa. Lisäksi laajennettaisiin lähipiiriluotonantoa koskevan sääntelyn henkilöpiiriä sekä annettaisiin valvontaviranomaiselle toimivalta johtoon kuuluvan henkilön erottamiseksi kelpoisuusvaatimusten puuttumisen johdosta tai luottolaitoksen laiminlyödessä velvollisuutensa riittävän kelpoisuuden varmistamiseksi.

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muutoksilla täydennetään etenkin omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaan vähimmäisvaatimukseen liittyvää sääntelyä, säädetään uusista kriisinratkaisuviranomaisen toimivaltuuksista laitoksen varojen jaon rajoittamiseksi ja sopimusten täytäntöönpanon keskeyttämiseksi sekä tällaisten keskeyttämismisvaltuuksien tunnustamisesta laitosten rahoitussopimuksissa.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan kansallisista muutostarpeista nousseita tarkistuksia. Esityksessä ehdotetaan myös kumottavaksi laki talletuspankkien toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä sekä tehtäväksi siitä johtuvat muutokset muihin lakeihin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2021.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	5
1 Asian tausta ja valmistelu	5
1.1 Tausta	5
1.2 Valmistelu	6
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö	8
2.1 Uudistetun luottolaitosdirektiivin pääasiallinen sisältö	9
2.2 Uudistetun kriisinratkaisudirektiivin pääasiallinen sisältö	12
3 Nykytila ja sen arviointi	16
3.1 Luottolaitossäätely	16
3.2 Kriisinratkaisua koskeva säätely	18
3.3 Kansalliset muutostarpeet	20
3.4 Luottolaitossektorin tila Suomessa	20
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	25
4.1 Keskeiset ehdotukset	25
4.1.1 Uudistettuun luottolaitosdirektiiviin liittyvät keskeiset ehdotukset	25
4.1.2 Uudistettuun kriisinratkaisudirektiiviin liittyvät keskeiset ehdotukset	29
4.1.3 Kansallisiin muutostarpeisiin liittyvät keskeiset ehdotukset	30
4.2 Pääasialliset vaikutukset	31
4.2.1 Vähimmäisomavaraisuusaste	31
4.2.1.1 Vaikutukset luottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksiin	32
4.2.1.2 Makrotaloudelliset vaikutukset	33
4.2.2 Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR)	34
4.2.2.1 Vaikutus pankkeihin ja kokonaistalouteen	35
4.2.3 Pk-yrityslainojen riskipainon alentaminen yli 1,5 miljoonan euron lainojen osalta	36
4.2.4 Omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevien vähimmäisvaatimusten muutosten vaikutus suomalaisiin pankkeihin	37
4.2.5 Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimuksen ja rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten lisäpääomavaatimuksen eriyttäminen	38
4.2.5.1 Vaikutukset suomalaisiin pankkeihin	38
4.2.6 Pääoma- ja likviditeettivaatimusten kokonaistaloudelliset vaikutukset Suomessa	39
4.2.7 Muut vaikutukset	41
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	41
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	41
5.1.1 Vaihtoehdot uudistetun luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanossa	41
5.1.2 Vaihtoehdot uudistetun kriisinratkaisudirektiivin täytäntöönpanossa	42
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot	44
6 Lausuntopalaute	45
7 Säännöskohtaiset perustelut	45
7.1 Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta	45
7.2 Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muuttamisesta	68
7.3 Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	93

7.4 Laki rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain muuttamisesta	94
7.5 Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta	95
7.6 Laki säästöpankkilain muuttamisesta	96
7.7 Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta	97
7.8 Laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetun lain kumoamisesta	98
7.9 Laki yrityksen saneerauksesta annetun lain 2 §:n 3 momentin kumoamisesta	99
7.10 Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain 2 §:n 7 momentin ja 6 §:n 1 ja 4 momentin muuttamisesta	99
7.11 Laki arvopaperitileistä annetun lain 11 §:n 3 momentin muuttamisesta.....	99
7.12 Laki rahoitusvakuuslain 3 §:n 1 momentin 4 kohdan muuttamisesta.....	99
7.13 Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 25 §:n muuttamisesta	99
7.14 Laki Suomen Pankista annetun lain 11 §:n 2 momentin 6 kohdan ja 26 §:n 4 momentin muuttamisesta.....	99
7.15 Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta.....	100
7.16 Laki Rahoitusvakuusviraston hallintomaksusta annetun lain 4 ja 5 §:n muuttamisesta	100
8 Lakia alemman asteinen sääntely	101
9 Voimaantulo.....	101
10 Toimeenpano ja seuranta	102
11 Suhde muihin esityksiin	102
11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä.....	102
11.2 Suhde talousarvioesitykseen	102
12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	102
12.1 Omaisuuden suoja	102
12.2 Elinkeinovapaus	103
12.3 Viranomaisen harkintavalta	104
12.4 Hallinnolliset seuraamukset	105
12.5 Henkilötietoihin liittyvä sääntely	105
12.6 Säädösvallan delegointi	105
LAKIEHDOTUKSET	106
Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta.....	106
Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muuttamisesta	130
Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	159
Laki rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain muuttamisesta	162
Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta	163
Laki säästöpankkilain muuttamisesta.....	165
Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta	167
Laki talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain muuttamisesta	168

Laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetun lain kumoamisesta	169
Laki yrityksen saneerauksesta annetun lain 2 §:n 3 momentin kumoamisesta	170
Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain 2 §:n 7 momentin ja 6 §:n 1 ja 4 momentin muuttamisesta	170
Laki arvopaperitileistä annetun lain 11 §:n 3 momentin muuttamisesta	171
Laki rahoitusvakuuslain 3 §:n 1 momentin 4 kohdan muuttamisesta	171
Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 25 §:n muuttamisesta	172
Laki Suomen Pankista annetun lain 11 §:n 2 momentin 6 kohdan ja 26 §:n 4 momentin muuttamisesta	172
Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta	173
Laki Rahoitusvakuusviraston hallintomaksusta annetun lain 4 ja 5 §:n muuttamisesta	175

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU oikeudesta harjoittaa luottolaitostointia ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta (jäljempänä luottolaitosdirektiivi) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013 luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (jäljempänä EU:n vakavaraisuusasetus) tulivat voimaan kesällä 2013 ja niitä on pääosin sovellettu 1.1.2014 lukien. Mainitut unionin säädökset perustuivat osaltaan Baselin pankkivalvontakomitean vuonna 2010 antamiin suosituksiin luottolaitosten vakavaraisuus- ja maksuvalmius uudistuksesta. Suomessa luottolaitosdirektiivi pantiin täytäntöön uudella luottolaitostoiminnasta annetulla lailla (610/2014, jäljempänä luottolaitoslaki), joka tuli voimaan 15.8.2014, ja jota sittemmin on muutettu useaan otteeseen. Mainituilla muutoksilla pantiin täytäntöön niin sanottu Basel III -uudistus.

Alkuperäisellä 15.5.2014 annetulla elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivillä (2014/59/EU) säädettiin jo kaatumassa oleville tai todennäköisesti kaatuville pankeille uusi elvytys- ja kriisinratkaisumenettely. Sääntelyn tarkoituksena oli pankkikriisien parempi hallitseminen ja siten veronmaksajien oikea-aikainen ja järjestelmällisempi suojeleminen aiempaan verrattuna. Tarkoituksena oli tarjota viranomaisille kokonaisvaltaisia ja tehokkaita järjestelyjä, joilla maksuvaikeuksissa olevia ja finanssimarkkinoiden vakauden kannalta riskialttiita pankkeja pystyttiin kansallisesti tukemaan ja uudelleenjärjestämään. Direktiivi sisältää myös kansainvälisiä yhteistyöjärjestelyjä helpottamaan rajat ylittäviä pankkikriisejä. Lisäksi direktiivillä säädetään kansallisen kriisinratkaisurahaston perustamisesta.

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 20.5.2019 niin sanotun pankkipaketin, joka koostuu kahdesta muutosdirektiivistä ja kahdesta muutosasetuksesta. Annetut direktiivit ovat luottolaitosdirektiivi sekä direktiivi (EU) 2019/879 direktiivin 2014/59/EU muuttamisesta luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten tappionkattamiskyvyn ja pääomapohjan vahvistamiskyvyn osalta sekä direktiivin 98/26/EY muuttamisesta (jäljempänä ”kriisinratkaisudirektiivi” tai ”uudistettu kriisinratkaisudirektiivi”). Annetut asetukset ovat puolestaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/876 asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta vähimmäisomavaraisuusasteen, pysyvän varainhankinnan vaatimuksen, omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vaatimusten, vastapuoliriskin, markkinariskin, keskusvastapuoliin liittyvien vastuiden, yhteistä sijoitustoimintaa harjoitaviin yrityksiin liittyvien vastuiden, suurten asiakasriskien ja raportointi- ja julkistamisvaatimusten osalta sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (jäljempänä ”EU:n vakavaraisuusasetus” ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/877 asetuksen (EU) N:o 806/2014 muuttamisesta luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten tappionkattamiskyvyn ja pääomapohjan vahvistamiskyvyn osalta (jäljempänä ”EU:n kriisinratkaisuasetus”). Muutossäädökset muodostavat kokonaisuuden, jonka tavoitteena on pankkien ja pankkijärjestelmän häiriönsietokyvyn vahvistaminen.

Muutettujen luottolaitos- ja kriisinratkaisudirektiivien täytäntöönpanon lisäksi ministeriö sekä sen sidosryhmät ovat tunnistaneeet kansallisia muutostarpeita luottolaitos- ja kriisinratkaisusääntelyyn sekä muun muassa Finanssivalvontaa ja Suomen Pankkia koskevaan sääntelyyn.

1.2 Valmistelu

EU-säädöksen valmistelu

EU:n komissio järjesti julkisen kuulemisen heinäkuussa 2015 vakavaraisuusasetuksen 575/2013 ja luottolaitosdirektiivin 2013/36/EU mahdollisista vaikutuksista pankkirahoitukseen EU:n taloudessa. Komissio esitti myös syyskuussa 2015 kannanottopyynnön EU:n finanssialan lainsäädännöstä ja suuntasi sidosryhmilleen kyselyitä palkitsemissäännöksiä sekä vakavaraisuusasetuksen ja -direktiivin sääntöjen oikeasuhteisuutta koskien. Komissio järjesti kaksi kohdistettua konsultointia toukokuussa 2016 saadakseen sidosryhmien näkemykset.

G20-maat hyväksyivät marraskuussa 2015 finanssimarkkinoiden vakausneuvostossa 9.11.2015 julkaiseman kokonaistappionsietokykyvaatimuksen eli TLAC-standardin. TLAC-standardi pyrkii varmistamaan, että maailmanlaajuiset rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävät laitokset pystyvät myös kriisinratkaisun aikana ja välittömästi sen jälkeen jatkamaan kriittisiä toimintojaan ilman, että julkiset varat tai rahoitusvakaus vaarantuvat. TLAC-standardilla on samat tavoitteet kuin EU:ssa jo voimassa olevassa laitoskohtaisella omia varoja ja hyväksyttävistä velkoista koskevalla vähimmäisvaatimuksella (*Minimum Requirement for Own Funds and Eligible Liabilities*; jäljempänä ”MREL-vähimmäisvaatimus”), joka koskee muita kuin maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia. EU:n komissio antoi 24.11.2015 tiedonannon ”Pankkiunionin toteuttaminen”¹, jossa se sitoutui esittämään vuoden 2016 loppuun mennessä säädösehdotuksen, jolla TLAC-standardi pantaisiin täytäntöön EU:n lainsäädännössä vuoteen 2019 mennessä. Lisäksi komissio esitti tiedonannossa sitoumuksen esittää kansainvälisiin sopimuksiin perustuvia säädösehdotuksia korjaamaan voimassa olleessa vakavaraisuuskehelyksessä todettuja puutteita.

Muutosdirektiivit ja -asetukset liittyvät osaltaan EU:n pankkiunionin toteuttamiseen. ECOFIN-neuvosto hyväksyi 17.6.2016 päätelmät² pankkiunionin syventämistä koskevasta etenemissuunnitelmasta. Päätelmien mukaan pankkiunionin syventäminen toimilla, jotka tarkoittavat pankkiriskien jakamista jäsenvaltioiden kesken, kuten yhteisen talletussuojajärjestelmän toteuttaminen tai yhteisen kriisinratkaisurahaston julkisen rahoitusjärjestelyn luominen, edellyttävät ensin merkittäviä riskien vähentämistä tarkoittavia toimia. Näissä päätelmissä neuvosto pyysi komissiota laatimaan vuoden 2016 loppuun mennessä ehdotukset TLAC-vaatimuksen toimeenpanosta, EU:n nykyisen MREL-vaatimuksen uudelleentarkastelusta sekä muutoksista vakavaraisuusasetukseen ja luottolaitosdirektiiviin.

Komissio antoi 23.11.2016 ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi vakavaraisuusasetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta³, direktiiviksi luottolaitosdirektiivin

¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, ”Pankkiunionin toteuttaminen”, 24.11.2015, COM(2015) 587 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52015DC0587>

² Neuvoston päätelmät etenemissuunnitelmasta pankkiunionin täydentämiseksi, 17.6.2016,

<https://www.consilium.europa.eu/press/press-releases/2016/06/17/conclusions-on-banking-union/>

³ Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta vähimmäisomavaraisuusasteen, pysyvän varainhankinnan vaatimuksen, omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vaatimusten, vastapuoliriskin, markkinariskin, keskusvastapuoliin liittyvien vastuiden, yhteistä sijoitustoimintaa harjoittaviin yrityksiin liittyvien vastuiden, suurten asiakasriskien

2013/36/EU muuttamisesta⁴, direktiiviksi pankkien elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin 2014/59/EU muuttamisesta⁵ ja asetukseksi yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen (EU) N:o 806/2014 muuttamisesta⁶. Komission ehdotusten varsinainen käsittely alkoi neuvostossa vuoden 2017 alussa.

Euroopan parlamentti hyväksyi 16.4.2019 lopullisen yhteisymmärryksen komission ehdottamista kokonaisvaltaisista muutoksista, joilla vahvistetaan entisestään EU:n pankkien taloudellista joustavuutta ja uudelleenjärjestelymahdollisuuksia. Uudistettu luottolaitosdirektiivi, EU:n vakavaraisuusasetus, EU:n kriisinratkaisuasetus sekä elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivi annettiin 20.5.2019 ja ne tulivat voimaan 27.6.2019⁷.

ja raportointi- ja julkistamisvaatimusten osalta sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta, COM/2016/0850 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=COM:2016:0850:FIN>

⁴ Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI direktiivin 2013/36/EU muuttamisesta säännösten soveltamisesta vapautettujen yhteisöjen, rahoitusalan holdingyhtiöiden, rahoitusalan sekaholdingyhtiöiden, palkitsemisen, valvontatoimenpiteiden ja -valtuuksien sekä pääoman ylläpitämistoimenpiteiden osalta, COM/2016/0854 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=COM:2016:0854:FIN>

⁵ Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI direktiivin 2014/59/EU muuttamisesta luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten tappionkattamiskyvyn ja pääomapohjan vahvistamiskyvyn osalta sekä direktiivin 98/26/EY, direktiivin 2002/47/EY, direktiivin 2012/30/EU, direktiivin 2011/35/EU, direktiivin 2005/56/EY, direktiivin 2004/25/EY ja direktiivin 2007/36/EY muuttamisesta, COM/2016/0852 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52016PC0852>

⁶ Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS asetuksen (EU) N:o 806/2014 muuttamisesta luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten tappionkattamiskyvyn ja pääomapohjan vahvistamiskyvyn osalta, COM/2016/0851 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=COM:2016:0851:FIN>

⁷ 1) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/878, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, direktiivin 2013/36/EU muuttamisesta vapautettujen yhteisöjen, rahoitusalan holdingyhtiöiden, rahoitusalan sekaholdingyhtiöiden, palkitsemisen, valvontatoimenpiteiden ja -valtuuksien sekä pääoman ylläpitämistoimenpiteiden osalta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32019L0878>

2) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/876, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta vähimmäisomavaraisuusasteen, pysyvän varainhankinnan vaatimuksen, omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vaatimusten, vastapuoliriskin, markkinariskin, keskusvastapuoliin liittyvien vastuiden, yhteistä sijoitustoimintaa harjoittaviin yrityksiin liittyvien vastuiden, suurten asiakasriskien ja raportointi- ja julkistamisvaatimusten osalta sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32019R0876>

3) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/877, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, asetuksen (EU) N:o 806/2014 muuttamisesta luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten tappionkattamiskyvyn ja pääomapohjan vahvistamiskyvyn osalta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32019R0877>

4) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/879, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, direktiivin 2014/59/EU muuttamisesta luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten tappionkattamiskyvyn

Hallituksen esityksen valmistelu

Komission ehdotukset saatettiin Suomessa eduskunnan käsittelyyn valtioneuvoston selvityksellä 28.11.2016 (E 120/2016 vp) ja myöhemmin 6.2.2017 kirjelmillä U 16/2017 vp ja U 17/2017 vp⁸. Valtioneuvoston kirjelmä U 16/2017 vp pankkien häiriönsietokyvyn parantamisesta käsitteli pääosan uudistettuihin luottolaitosdirektiiviin ja vakavaraisuusasetukseen tulevista muutoksista, ja valtioneuvoston kirjelmä U 17/2017 vp kriisinratkaisudirektiivin ja kriisinratkaisusasetuksen muuttamisesta annetut esitykset. Direktiivien voimaantulon jälkeen komissio on järjestänyt yhteensä neljä kokousta direktiivien tulkintoihin ja täytäntöönpanoon liittyen.

Valtiovarainministeriö asetti 11.7.2019 työryhmän valmistelemaan pankkipaketin vaatimia muutoksia. Työryhmään nimitettiin jäseniä ja asiantuntijoita valtiovarainministeriön rahoitusmarkkinaosastolta, Finanssivalvonnasta, Suomen Pankista, Rahoitusvakausvirastosta ja Finanssiala ry:stä. Työryhmän mietintö hallituksen esityksen muodossa luovutettiin valtiovarainministeriölle 12.6.2020.

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

Esityksen tavoitteena on panna kansallisesti täytäntöön luottolaitos- sekä kriisinratkaisudirektiivin muutokset. Lisäksi tavoitteena on kumota talletuspankkien toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annettu laki ja tehdä muut tarpeelliset muutokset kansalliseen lainsäädäntöön.

EU:n pankkipaketin tavoitteena on parantaa pankkien häiriönsietokykyä vähentämällä EU:n jäsenvaltioiden pankkisektorien riskejä, joustavoittamalla luottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksiin kohdistuvien makrovakausvälineiden käyttöä ja tehostamalla pankkien kriisinratkaisusääntelyn soveltamista. Tavoitteena on myös vahvistaa sijoittajavastuun toteuttamisen edellytyksiä osana EU:n pankkiunionin viimeistelyä. Pankkipaketti pyrkii tavoitteidensa toteuttamiseen muun muassa saattamalla Baselin pankkivalvontakomitean ja finanssimarkkinoiden vakausneuvoston (Financial Stability Board, FSB) kansainvälisiä standardeja osaksi EU:n lainsäädäntöä.

Vakavaraisuusasetuksen ja luottolaitosdirektiivin muutokset sisältävät keinoja, joilla vahvistetaan pankkisektorin kriisinsietokykyä (resilience) ja makrovakausviranomaisten toimintakykyä ottamalla käyttöön nykyisiä vaatimuksia täydentäviä maksuvalmius- ja pääomavaatimuksia ja korjaamalla nykyisten makrovakausvälineiden puutteita. Muutoksilla suhteellistetaan pankkien vakavaraisuusvaatimuksia koskevia sääntöjä sekä tehdään niistä vähemmän kuormittavia pienemmille rahoituslaitoksille. Vakavaraisuusasetuksella parannetaan myös pankkien lainanantokapasiteettia, jotta se tukisi EU:n taloutta. Kriisinratkaisusääntelyä koskevien muutosehdotusten tavoitteena on vähentää EU:n pankkisektorin riskejä ja vahvistaa sen kykyä kestää mahdollisia häiriöitä, tehostaa pankkien kriisinratkaisusääntelyn soveltamista ja vahvistaa edellytyksiä sijoittajavastuun toteuttamiseen.

Pääomavaateilla pyritään takaamaan, että pankilla on kaikissa tilanteissa riittävästi pääomaa kattamaan mahdolliset luotto- tai muut tappiot. Tappioiden kattavien pääomavaateiden lisäksi

ja pääomapohjan vahvistamiskyvyn osalta sekä direktiivin 98/26/EY muuttamisesta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32019L0879>

⁸ E120/2016 vp: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaiivaasia/Sivut/E_120+2016.aspx

U 16/2017 vp: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaiivaasia/Sivut/U_16+2017.aspx

U 17/2017 vp: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaiivaasia/Sivut/U_17+2017.aspx

pankeilla on kriisinratkaisulain mukaan omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäisvaatimus (niin sanottu MREL-vaade). MREL-vaateella on tarkoituksena varmistaa, että pankilla on riittävästi omia varoja ja sellaisia velkainstrumentteja, joita voidaan käyttää kriisiin ajautuneen pankin tappioiden kattamiseen ja pankin pääomittamiseen, jos pankki joudutaan uudelleen järjestelmään. Pääomien ja alentamiskelpoisten velkojen riittävä määrä mahdollistaa sijoittajavastuun toteuttamisen ja vähentää näin yhteiskunnalle aiheutuvia suoria kustannuksia pankkikriisin kohdatessa.

Vakavaraisten pankkien kaatuminen maksuvalmiusongelmiin pyritään ehkäisemään maksuvalmiusvaatimuksilla. Pankkien likviditeettiriskiä pyritään rajaamaan maksuvalmiusvaatimuksella (LCR) ja pankkipaketin sisältämällä uudella pysyvän varainhankinnan vaatimuksella (NSFR). Pysyvän varainhankinnan vaatimuksella rajoitetaan pankkien liian suurta altistumaa lyhyelle tukkuvarainhankinnalle. Näillä vaatimuksilla pyritään varmistamaan, että pankit eivät joudu vaikeuksiin, vaikka niiden markkinavarainhankinta häiriintyisi hetkellisesti tai talletusten ulosvirtaus olisi ennakoitua suurempaa.

Pankkien vahva vakavaraisuus- ja likviditeettiasema toimivat myös puskurina laskusuhdanteessa. Vakavarainen ja likviditeettiasemaltaan vahva pankki voi jatkaa luototusta myös heikossa taloustilanteessa, jolloin luottoriski vääjäämättä kasvaa ja markkinarahoituksen saatavuus voi heikentyä. Pankkien puskurivaatimuksia höllentämällä pysytään myös elvyttämään taloutta taantumassa. Esimerkiksi koronakriisin aikana pankkien maksuvalmiusvaatimukseen on annettu joustoa ja alennettu harkinnanvaraisia pääomavaatimuksia.

2.1 Uudistetun luottolaitosdirektiivin pääasiallinen sisältö

Omien varojen vaatimusten muutoksista yleisesti

Luottolaitosdirektiiviin tehdyillä useilla muutoksilla poistetaan päällekkäisyyksiä eri pääomavaatimusten edellytyksistä ja pääsääntönä on, että samaa riskiä ei voida käyttää enää jatkossa useamman eri pääomavaatimuksen asettamisen perusteena. Voimassa oleva direktiivi on mahdollistanut esimerkiksi harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen (niin sanottu pilari II -vaatimus) asettamisen paitsi yksittäisiin luottolaitoksiin kohdistuvien riskien perusteella, myös yleisemmin rahoitusjärjestelmään kohdistuvien riskien perusteella. Eri jäsenvaltioissa soveltamiskäytäntö on poikennut tältä osin jonkin verran toisistaan. Muutosten tarkoituksena on siten myös yhdenmukaistaa pääomavaatimusten määräämiskäytäntöjä.

Direktiivissä on, erityisesti muutetussa 128 artiklassa, täsmennetty omien varojen eri vaatimusten keskinäistä hierarkiaa. Direktiivi on aiemman sanamuotonsa mukaan ollut jokseenkin tulokinnanvarainen sen suhteen, mikä on viranomaisen asettaman harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen (pilari II) suhde muihin omien varojen vaatimuksiin.

Kiinteä lisäpääomavaatimus

Direktiivin 129 artikla on korvattu kokonaan uudella artiklalla, jonka mukaan niin sanotun pääomaa säilyttävän eli kiinteän lisäpääomavaatimuksen täyttämiseksi laitosten tulisi jatkossakin ylläpitää 2,5 prosentin suuruista puskuria suhteessa laitoksen riskipainotettuihin saamisiin. Artiklan mukaan jäsenvaltioilla on optio vapauttaa pienet ja keskisuuret sijoituspalveluyritykset mainitun vaatimuksen noudattamisesta.

Muuttuva lisäpääomavaatimus

Laitoskohtaisen vastasyklisen pääomapuskurin ylläpitämistä koskeva vaatimus eli muuttuva lisäpääomavaatimus sisältyy direktiivin muutettuun 130 artiklaan. Vaatimus ei muuttuisi, vaan on jatkossakin 2,5 prosentin suuruinen. Lisäpääomavaatimus pitää täyttää jatkossakin ydinpääomalla. Vaatimuksen täyttämättä jättämisestä seuraisin artiklan 5 kohdan mukaisesti rajoituksia laitoksen voittovarojen käytölle, kuten tähänkin asti.

Direktiivin 131 artiklaa on muutettu muun muassa lisäämällä täsmentäviä määreitä kansainvälisen rahoitusjärjestelmän ja muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkityksellisten laitosten määrittelyyn sekä 5 kohtaan sisältyvällä muutoksella, jonka mukaan muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimus voisi jatkossa olla 3 prosenttia tai 5 a kohtaan sisältyvän sääntelyoption perusteella suurempi kuin 3 prosenttia.

Järjestelmäriskipuskuri

Niin sanottua järjestelmäriskipuskuria eli rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävää lisäpääomavaatimusta koskevat aiemmat 133 ja 134 artiklat on korvattu uudella 133 artiklalla. Muutetun 133 artiklan 1 kohdan mukaisesti jäsenvaltio voi ottaa käyttöön ydinpääomalla (CET1) täytettävän lisäpääomavaatimuksen rahoitusalueella tai tämän alan yhdellä tai useammalla osa-alueella koskien kaikkia 133 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja vastuita tai niiden osia, jotta estettäisiin ja lievennettäisiin makrotason riskejä tai järjestelmäriskejä, joita vakavaraisuusasetus ja luottolaitosdirektiivin 130 ja 131 artiklat eivät kata. Vaatimuksella katettaisiin rahoitusjärjestelmään kohdistuvia riskejä, jotka saattavat vaikuttaa huomattavan kielteisesti tietyn jäsenvaltion rahoitusjärjestelmään ja reaalityönteeseen. Aiemmasta poiketen mainituksessa artiklassa ei enää nimenomaisesti mainita niin sanottuja ei-syklisiä riskejä. Artiklan 5 kohdan mukaan vaatimus voitaisiin kohdistaa jatkossa kaikkiin jäsenvaltiossa sijaitseviin vastuisiin eli kokonaisriskiin sekä riskikeskittymiin ja niiden osa-alueisiin. Artikla sisältää yksityiskohtaiset säännökset päätöksenteossa huomioon otettavista seikoista sekä menettelystä eri suuruisien pääomavaatimusten asettamisessa.

Harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus (pilari II -pääomavaatimus) ja viranomaisen antama suositus omien varojen määräksi

Omien varojen riittävyyden kokonaisvaltaista arviota (pilari II) koskevaan direktiivin 104 artiklan mukaiseen pilari II -pääomavaatimuksen asettamiseen ehdotetaan tehtäväksi rajoituksia. Vaatimuksella voitaisiin kattaa vain riskejä, joita ei katettaisi muilla pääomavaatimuksilla. Pilari II -vaatimusta ei voisi enää jatkossa asettaa makrovakaudellisista syistä.

Pilari II -pääomavaatimuksen asettamisen edellytyksistä säädetään tarkemmin uudessa 104a artiklassa. Artikla sisältää aiempaa täsmällisemmät perusteet vaatimuksen asettamiselle. Vaatimuksen täyttämiseen olisi mahdollista käyttää ydinpääoman (CET1) ohella osittain myös ensisijaista lisäpääomaa (AT1) ja toissijaista pääomaa (T2).

EU:n vakavaraisuusasetukseen sisällytetyn omavaraisuusasteen vähimmäisvaatimuksen (*leverage ratio*) johdosta direktiivin uusi 104 a artikla mahdollistaa jatkossa harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen asettamisen myös vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimuksena.

Valvontaviranomainen voi jatkossa asettaa direktiivin 104b artiklan mukaan luottolaitokselle suosituksen luottolaitosta sitovien pääomavaatimusten ylittävälle tasolle (ohjeellinen lisäpääoma). Suosituksen täyttämättä jättäminen ei sellaisenaan rajoita luottolaitoksen varojenjakoa,

mutta suosituksen toistuva laiminlyöminen voi johtaa sitovan pilari II -vaatimuksen asettamiseen.

Varojenjaon rajoitukset

Varojenjaon rajoituksia koskevaa direktiivin 141 artiklaa on täsmennetty. Direktiiviin on lisätty uusi 141a artikla, jossa on täsmennetty varojenjaon rajoittamisen laskemisessa huomioon otettavia pääomavaatimuksia. Direktiivin uudella 141b artiklalla on lisätty vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimuksen (*leverage ratio buffer*) alittamiseen liittyvät varojenjakorajoitussäännökset, joita sovelletaan vähimmäisomavaraisuusvaatimuksen lisävaatimuksen soveltamisen piirin kanssa yhtenevästi maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviin luottolaitoksiin.

Luottolaitosten rakenteeseen, organisaatioon ja johtoon liittyvät vaatimukset

Direktiivin 21a artiklan mukaan rahoitusalan holding- ja sekaholdingyhtiöt (omistusyhteisöt) velvoitetaan tietyin poikkeuksin hakemaan lupaa. Lisäksi direktiivin 3 artiklan 3 kohdan mukaan luvanvaraiset omistusyhteisöt tulevat tietyssä määrin direktiivin ja vakavaraisuusasetuksen soveltamisen piiriin.

ETA-alueen ulkopuolella sijaitsevien luottolaitosryhmittymien ETA-alueella sijaitsevat luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset on direktiivin 21b artiklan mukaan jatkossa järjestettävä joko yhden tai kahden alakonsernin muodostaman kokonaisuuden kautta, ja näille on perustettava ETA-alueelle väliyhtiö, jonka on oltava joko luottolaitos tai luvan saanut omistusyhteisö. Muutoksen tarkoituksena on turvata ulkomaisten luottolaitosryhmittymien tehokas konsolidoitu valvonta ETA-alueella.

Direktiivin 91 artiklaan tehtyjen muutosten johdosta luottolaitoksen valvontaviranomaisella on oltava toimivalta tarvittaessa erottaa sellainen luottolaitoksen johtoon kuuluva henkilö, joka ei täytä luotettavuus- ja sopivuusvaatimuksia. Luottolaitoksen johdon kelpoisuusvaatimusten määrittelyyn on tehty tiettyjä yksityiskohtaisia täsmennyksiä. Direktiivin muutetun 63 artiklan mukaan valvontaviranomaisella on oikeus vaatia luottolaitosta vaihtamaan tilintarkastaja, jos tilintarkastaja on rikkonut velvollisuuttaan ilmoittaa havaitsemistaan rikkeistä valvontaviranomaiselle.

Direktiivin muutettuun 88 artiklaan on lisätty lähipiiriluothonantoa koskevat säännökset. Tähän saakka lähipiiriluothonannon erillissäätely on ollut kansallista. Lähipiiriliiketoimia koskevaa sääntelyä sisältyy myös kirjanpitolainsäädäntöön ja -standardeihin, mutta direktiivin mukaisia vaatimuksia sovellettaisiin näiden rinnalla.

Rahoitustaseen korkoriskien uusi laskentamalli

Baselin standardin mukaisesti direktiivin 84 ja 98 artiklaa sekä asetuksen 448 artiklaa on muutettu siten, että rahoitustaseen korkoriskien (IRBB) laskentaan luodaan uusi standardimalli, jota luottolaitokset voivat käyttää tai valvontaviranomainen voi määrätä luottolaitoksen noudattamaan, jos sen oma sisäinen malli ei ole tyydyttävä. Korkoriskiä mitattaisiin kuudessa eri ske-naariossa sekä korkokatteeseen että oman pääoman taloudelliseen arvoon nähden.

Palkitseminen

Julkisesti noteeratuille luottolaitoksille mahdollistetaan direktiivin 94 artiklan 1 kohdassa osakesidonnaisten instrumenttien tai vastaavien muiden kuin käteisinstrumenttien käyttö henkilöstönsä palkitsemisessa. Hallinnollisen taakan keventämiseksi pienten luottolaitosten, joiden tase on enintään 5 miljardia tai jonka henkilöstön muuttuvat palkkiot eivät ylitä 50 000 euroa/henkilö ja ovat enintään yksi kolmasosa henkilön kaikesta palkitsemisesta, ei tarvitsisi noudattaa eräitä muuttuviin palkkioihin liittyviä periaatteita, kuten maksamisen lykkäämistä.

Palkitsemissäntelyn henkilöpiiriä ja säännösten soveltamisalaan kuuluvia yrityksiä on tarkennettu direktiivin 109 artiklan uusissa 4 ja 5 kohdissa siten, että sääntelyn soveltamisen piiristä on poissuljettu yritykset, joiden maksamiin palkkioihin sovelletaan jo muuta sääntelyä, ja puolestaan sisällytetty sellainen muun konserniyrityksessä kuin konsolidoinnin piiriin kuuluvan yrityksen palveluksessa oleva henkilöstö, jolla tosiasiallisesti on merkittävä vaikutus konserniin kuuluvien luottolaitosten liiketoimintaan ja riskiprofiiliin. Direktiivin 109 artikla sisältää kansallista liikkumavaraa sikäli, että palkitsemiseen liittyvä sääntely on mahdollista ulottaa kansallisesti koskevaksi laajemminkin kuin konsolidoinnin piiriin kuuluvia koskevaksi.

Muut muutokset

Luottolaitosdirektiiviin on tehty edellä todettujen muutosten lisäksi yksityiskohtaisempia muutoksia esimerkiksi viranomaisten keskinäisen yhteistyön ja päätöksentekomenettelyn osalta.

2.2 Uudistetun kriisinratkaisudirektiivin pääasiallinen sisältö

Omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskeva vähimmäisvaatimus

Uudella kriisinratkaisudirektiivillä ((EU) 2019/879) muutettiin alkuperäistä kriisinratkaisudirektiiviä etenkin omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevien vähimmäisvaatimusten (MREL-vaatimusten) osalta (artiklat 45, 45 a—45 m). Uusi direktiivi sisältää tähän liittyen aiempaa huomattavasti yksityiskohtaisempaa sääntelyä muun muassa vaatimuksen laskemisesta ja asettamisesta, sen täyttämiseen hyväksyttävistä rahoitusvälineistä, menettelyistä, raportoinneista, siirtymäajoista ja rikkomisen seuraamuksista. MREL-vaatimuksen asettamiseen liittyvistä määristä ja menetelmistä säädetään tällä hetkellä komission delegoidussa asetuksessa 2016/1450⁹. Tämä asetus tullaan kumoamaan, sillä sääntely on siirtynyt uuteen kriisinratkaisudirektiiviin, ja alkuperäisen kriisinratkaisudirektiivin 45 artiklan 2 kohdan sisältämä valtuutus-säännös delegoidun asetuksen antamiselle on uudella kriisinratkaisudirektiivillä muutettu. MREL-vaatimuksen laskutapaa on uudessa kriisinratkaisudirektiivissä muutettu vastaamaan uudistetun EU:n vakavaraisuusasetuksen maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten vähimmäisvaatimuksen (niin sanottu TLAC-vähimmäisvaatimus) laskutapaa.

MREL-vaatimuksen tarkoituksena on varmistaa, että laitoksilla on riittävästi omia varoja ja sellaisia velkainstrumentteja, joita voidaan kriisinratkaisutilanteessa joko muuntaa uudeksi pääomaksi tai kirjata alas kriisihallintoon asetettavan laitoksen toiminnan uudelleen järjestämiseksi

⁹ Komission delegoitu asetus (EU) 2016/1450, annettu 23 päivänä toukokuuta 2016, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/59/EU täydentämisestä niiden teknisten sääntelystandardien osalta, joissa täsmennetään arviointiperusteet liittyen menetelmiin, joilla asetetaan omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskeva vähimmäisvaatimus, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:32016R1450>

ja tappioiden kattamiseksi. Pääomien ja alentamiskelpoisten velkojen riittävä määrä mahdollistaa sijoittajavastuun toteuttamisen, parantaa laitoksen toiminnan uudelleenjärjestelyn edellytyksiä ja vähentää näin yhteiskunnalle aiheutuvia kustannuksia pankkikriisin kohdatessa.

Asetetun MREL-vähimmäisvaatimuksen tason on oltava summa, joka saadaan laskemalla yhteen kriisinratkaisun odotetut tappiot, jotka vastaavat laitoksen tai yhteisön omia varoja koskevaa vaatimusta, ja pääomapohjan vahvistamiseen tarvittava määrä, jonka avulla laitos tai yhteisö voi kriisinratkaisun jälkeen tai alaskirjaus- tai muuntamisvaltuuksien käyttämisen jälkeen täyttää toimiluvan jatkumisen edellyttämät omia varoja koskevat vaatimukset, jotta se voi jatkaa toimintaansa valitun kriisinratkaisustrategian mukaisesti. Kriisinratkaisuviranomaisen on tehtävä pääomapohjan vahvistamista koskeviin määriin tarkistuksia alas- tai ylöspäin kriisinratkaisusuunnitelmassa esitetyistä toimista johtuvien mahdollisten muutosten perusteella. MREL-vähimmäisvaatimus on ilmaistava prosenttiosuutena kyseisen laitoksen tai yhteisön kokonaisriskin määrästä ja vastuiden kokonaismäärästä, ja laitosten ja yhteisöjen olisi täytettävä molempien perusteella lasketut tasot samanaikaisesti. Laitoksilla voi olla hallussaan omia varoja enemmän kuin niiden MREL-vaatimus edellyttää. Lisäksi direktiivi sallii, että laitokset täyttävät minkä tahansa osan MREL-vähimmäisvaatimuksistaan omilla varoilla. Direktiivin 45b artikla säätelee veloista, jotka voidaan sisällyttää MREL-vaatimuksen täyttämiseen. MREL-vaatimus voidaan käytännössä kattaa omilla varoilla, omien varojen ulkopuolisilla heikomman etuoikeusaseman veloilla sekä muilla MREL-kelpoisilla veloilla¹⁰.

Jatkossa MREL-vaatimuksen vertailupohjana huomioidaan kokonaisriskin määrä (TREA) ja vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa käytettävien varojen määrä. Nykyisin vertailupohjana käytettävä velkojen ja omien varojen kokonaismäärä (TLOF) poistuu lukuun ottamatta subordinaatiovaateen laskennassa yhtenä mittarina käytettävää 8 prosentin vaadetta. Kuten vakavaraisuusvaatimuksissakin, riskiperusteiset ja ei-riskiperusteiset MREL-vaatimukset täydentävät toisiaan ja pankin on täytettävä jatkuvasti molemmat vaatimukset. Uudistetussa sääntelyssä riskiperusteisen MREL-vaatimuksen täyttämiseen käytettävää ydinpääomaa ei voida enää samanaikaisesti käyttää luottolaitoksen makrovakauspuskurien¹¹ täyttämiseen. Luottolaitoksen ydinpääomaa käytetään tarvittaessa ensin MREL-vaatimuksen täyttämiseen ja vasta tämän jälkeen yhdistetyn puskurivaatimuksen täyttämiseen.

Kriisinratkaisun kohteena olevien yhteisöjen tulisi täyttää MREL-vaatimus konsolidoidulla tasolla (artikla 45e). Tytäryritysten tulisi täyttää vaatimus pääsääntöisesti yksittäisellä tasolla (artikla 45f). Direktiivin 45d artiklassa säädetään erityisesti maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten tytäryrityksille asetettavasta vähimmäisvaatimuksesta. Direktiivin 45g artiklassa säädetään keskusyhteisöjä ja niiden jäsenluottolaitoksia koskevasta poikkeuksesta MREL-vaatimuksen täyttämiseen. Kiinnitysluottolaitokset voivat edelleen tietyn edellytyksin vapautua MREL-vaatimuksesta (artikla 45a).

Direktiivin 45c artiklassa säädetään MREL-vaatimuksen määrittämisessä huomioitavista seikoista. Kriisinratkaisuviranomaisen on MREL-vaatimusta asettaessaan huomioitava muun mu-

¹⁰ Ydinpääomaan luettavat instrumentit ovat MREL-instrumenttien keskinäisessä etuoikeusjärjestyksessä kaikista heikoimmassa asemassa eli luottolaitoksen tappiot katetaan ensimmäisenä ydinpääomalla. Heikomman etuoikeusaseman velat, kuten Senior non-preferred-joukkovelkakirjat ovat puolestaan omia varoja paremmassa mutta esimerkiksi tavanomaisia MREL-kelpoisia senior-velkoja heikommassa etuoikeusasemassa.

¹¹ Kiinteä ja muuttuva lisäpääomavaatimus, G-SII-/O-SII-lisäpääomavaatimus ja järjestelmäriskipuskurivaatimus.

assa kriisinratkaisutavoitteiden täytyminen, laitoksen toimiluvan mukaisen toiminnan jatkuminen ja laitoksen kaatumisen vaikutus rahoitusvakauteen. Kriisinratkaisudirektiivin 45c artiklan 9 kohdassa säädetään, että kriisinratkaisuviranomaisen on perusteltava asetettavan MREL-vähimmäisvaatimuksen taso ja uudelleentarkastettava kyseistä tasoa ilman aiheutonta viivytystä. Artiklassa 45i säädetään laitoksen velvollisuudesta raportoida kriisinratkaisuviranomaiselle ja valvojalle ja julkistaa muun muassa omien varojen ja hyväksyttävien velkojen sekä alentamiskelpoisten velkojen määrät. Kriisinratkaisuviranomainen raportoi asettamansa MREL-vaatimukset 45j artiklan mukaisesti Euroopan pankkiviranomaiselle. Direktiivin 45k artiklassa säädetään viranomaisten valtuuksista puuttua MREL-vaatimuksen rikkomiseen muun muassa varojen jakoa rajoittamalla. Kriisinratkaisuviranomaisten on asetettava laitoksille 45m artiklan mukaan asianmukainen siirtymäaika MREL-vaatimuksen noudattamiseksi. MREL-vaatimus on kuitenkin täytettävä viimeistään 1.1.2024 ja laitoksille voidaan asettaa välitavoite, joka tulee täyttää 1.1.2022.

Direktiivin 45b artiklan 4–8 kohdassa säädetään MREL-vaatimusta täydentävästä, sitovasta, niin sanotusta subordinaatiovaatimuksesta suurimmille pankeille. Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäville luottolaitoksille, kriisinratkaisun kohteena oleville yhteisöille, joiden varat ovat yli 100 miljardia euroa tai joiden katsotaan aiheuttavan todennäköisesti järjestelmäriskin kaatuessaan, voidaan asettaa MREL-vaatimusta täydentävä vaatimus. Subordinaatiovaatimuksen asettaminen on kuitenkin rajattu pääsääntöisesti 30 prosenttiin mainituista laitoksista ja yhteisöistä. Kriisinratkaisuviranomainen voi päättää subordinaatiovaatimuksen asettamisesta myös muille pienemmille kriisinratkaisun kohteena oleville yhteisöille, kun direktiivin 45b artiklan 5 kohdan edellytykset täyttyvät. Subordinaatiovaatimuksen perusteella määräytyy, kuinka suuri osa pankin MREL-vaatimuksesta on täytettävä omilla varoilla tai tavanomaisia, MREL-kelpoisia seniorvelkoja heikommassa etuoikeusasemassa olevilla veloilla. Subordinaatiovaateiden tarkoituksena on selkeyttää sijoittajavastuun määrittelyä ja siten helpottaa pankkien uudelleenjärjestelyä kriisitilanteessa. Sillä ehkäistään myös potentiaalista ongelmaa (No Creditor Worse Off -ongelma), joka syntyy siitä, että merkittävä joukko seniorvelan kanssa samassa etuoikeusasemassa olevista veloista poissuljetaan sijoittajavastuun ulkopuolelle joko suoraan lain nojalla tai viranomaisen harkinnalla.

Muut muutokset

Uudessa kriisinratkaisudirektiivissä tehdään muutoksia myös määritelmiin (2 artiklan muutokset), joista merkittävin on kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön ja kriisinratkaisun kohteena olevan ryhmän määrittäminen. Kriisinratkaisuviranomaisten tulee määrittää kriisinratkaisun kohteena olevat yhteisöt ja kriisinratkaisun kohteena olevat ryhmät ryhmän sisällä ja tarkastella asianmukaisesti suunniteltujen toimien vaikutuksia ryhmän sisällä ryhmän kriisinratkaisun tehokkuuden varmistamiseksi (12 artikla). Kriisinratkaisun kohteena olevien yhteisöjen ja ryhmien määrittelyä koskeva muutos heijastuu läpi direktiivin muutoksina muun muassa päätösten sisältöön, tiedoksiantoon, valittaviin toimiin ja kriisinratkaisuviranomaisten väliseen yhteistyöhön liittyen (muutokset muun muassa direktiivin 12, 13, 16 ja 18 artiklaan). Direktiivin uudessa 32a artiklassa säädetään kriisinratkaisun edellytyksistä keskusyhteisölle ja sen jäsenluottolaitoksille, jotka kuuluvat samaan kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään. Kriisinratkaisuviranomaisen on tällöin voitava toteuttaa kriisinratkaisutoimi kaikkiin näihin liittyen.

Kriisinratkaisudirektiivissä on myös lisätty kriisinratkaisuviranomaisten valtuuksia. Kriisinratkaisuviranomaisille annetaan uusi valtuus kieltää tietyt varojenjaot (16a artikla). Kriisinratkaisuviranomainen voi kieltää varojen jaon, jos laitos ei täytä yhteenlaskettua puskurivaatimusta omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen lisäksi. Laitoksen on

ilmoitettava tällaisesta tilanteesta kriisinratkaisuviranomaiselle. Viranomainen voi tällöin kieltää laitosta jakamasta enempää kuin vähimmäisvaatimukseen liittyvän jakokelpoisen enimmäismäärän. Kriisinratkaisuviranomaisille on 33a artiklassa osoitettu myös toimivaltaa lykätä laitoksen maksu- ja suoritusvelvollisuuksia (moratorio-oikeus) ennen laitoksen asettamista kriisihallintoon artiklassa säädettyjen edellytysten täytyessä. Laitoksen tulee muun muassa olla kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa ja keskeyttämisvaltuuksien käytön on oltava välttämätöntä. Keskeyttämisen tulee olla mahdollisimman lyhyt ja enintään kaksi pankkipäivää. Keskeyttämisvaltuuksien ulkopuolelle on jätetty eräät selvitysjärjestelmät ja niiden osapuolet, keskusvastapuolet ja keskuspankit. Vastaavanlaiset soveltamisrajoitukset tehdään 69 artiklan 4 kohdan, 70 artiklan 2 kohdan ja 71 artiklan 3 kohdan muutoksilla myös jo voimassaoleviin kriisinratkaisuviranomaisen keskeyttämisvaltuuksiin kriisihallinnon aikana sekä kriisinratkaisuviranomaisen valtuuksiin vakuusoikeuksien täytäntöönpanon rajoittamiseen ja sopimuksen purkamisoikeuteen liittyen.

Lisäksi direktiivin artiklaan 17 (kohta 5, alakohta ha) lisätään laitoksen velvollisuus toimittaa suunnitelma, jolla palautetaan omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen noudattaminen sekä tarvittaessa yhteenlasketun puskurivaatimuksen noudattaminen laitoksen purkamisen tai toiminnan uudelleenjärjestämisen esteen poistamiseksi.

Direktiivin 32b artiklassa säädetään jäsenvaltioiden velvollisuudesta varmistaa, että laitos, jota ei aseteta kriisihallintoon sen vuoksi, ettei se ole yleisen edun mukaista, likvidoidaan asianmukaisesti kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Säännöksen täytäntöönpanovaihtoehtoja kuvataan luvussa 5.1.1. Direktiivin 48 artiklan 7 kohdassa yhdenmukaistetaan pankkien velkojen maksunsaantijärjestystä koskevaa kansallista lainsäädäntöä. Direktiivin 89 artiklassa säädetään eurooppalaisesta kriisinratkaisukollegiosta.

Kriisinratkaisudirektiivi sisältää lisäksi säännöksiä velkakirjojen arvon alaskirjauksen tunnustamisesta laitoksen rahoitussopimuksissa (55 artikla) ja kriisinratkaisuviranomaisen keskeyttämisvaltuuksien tunnustamisesta sopimuksissa (71a artikla). Kriisinratkaisudirektiivin 71a artiklan 2 kohta jättää jäsenvaltion harkintavaltaan, säätäkö se emoyritykselle velvoitteen varmistua, että niiden kolmannessa maassa sijaitsevat tytäryritykset sisällyttävät rahoitussopimuksiinsa ehdon kriisinratkaisuviranomaisen keskeyttämisvaltuuksien tunnustamisesta.

Kriisinratkaisudirektiivi jättää kansallista harkinnan varaa etenkin direktiivin 33a artiklan 3 kohdan ja 69 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan täytäntöönpanossa koskien mahdollista päivitystä käyttösumma laitoksen maksu- ja suoritusvelvoitteiden ollessa keskeytettynä. Kansallista harkintavaraa on myös artiklan 44a täytäntöönpanossa koskien hyväksyttävien velkojen myyntiä ei-ammattimaisille asiakkaille. Artiklan tarkoituksena on suojella vähittäissijoittajia sijoittamasta liikaa sellaisiin velkainstrumentteihin, joita voidaan käyttää MREL-vähimmäisvaatimuksen täyttämiseen. Sääntely täydentää rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU sääntelyä sijoittajan suojaamisesta.

Jäsenvaltioille on jätetty harkintavaraa myös direktiivin 45b artiklan 8 kohdan neljännen alakohdan täytäntöönpanossa, joka koskee mahdollisuutta edellyttää laitoksia täyttämään omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen lisäksi sitä täydentävä, niin sanottu subordinaatiovaatimus. Artiklan 8 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan tällainen täydentävä vaatimus voitaisiin pääsääntöisesti asettaa vain 30 prosentille kriisinratkaisunkohteena olevista suuremmista yhteisöistä. Neljäs alakohta mahdollistaa kuitenkin tästä poikkeamisen ylöspäin, jos se on tarpeen ottaen huomioon jäsenvaltion pankkialan erityispiirteet ja erityisesti suurten laitosten määrän.

Direktiivissä annetaan useassa kohtaa Euroopan pankkiviranomaiselle valtuus antaa teknisiä sääntelystandardeja erilaisista teknisistä yksityiskohdista ja komissiolle valta hyväksyä tällaiset standardit asetuksella tai päätöksellä (ks. esimerkiksi artikla 45c (4), 45f (6), 45i (5) ja (6), 45j (2), 55 (5), (6) ja (8), 71a (5)).

3 Nykytila ja sen arviointi

Pankkien kriisinratkaisua ja vakavaraisuussääntelyä koskeva aiempi sääntely on saatettu Suomessa kansallisesti voimaan pääosin luottolaitostoiminnasta annetulla lailla (610/2014), luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetulla lailla (1194/2014, jäljempänä kriisinratkaisulaki) ja rahoitusvakausviranomaisesta annetussa laissa (1195/2014). EU:n uudistetun pankkipaketin muutokset edellyttävät muutoksia erityisesti näihin lakeihin.

3.1 Luottolaitossääntely

Makrovakauden valvontavälineet

Makrovakauden valvontavälineisiin lukeutuvat luottolaitosten pääomavaatimukset on Suomessa pantu täytäntöön luottolaitoslailla, ja tarkemmin sanottuna sen 10 luvusta ilmenevillä säännöksillä. EU:n vakavaraisuusasetuksen, luottolaitosdirektiivin 128—133 artiklojen ja luottolaitoslain 10 luvun mukaan luottolaitoksen vakavaraisuusasema määräytyy pääsääntöisesti siten, että luottolaitoksen riskipainotetun taseen perusteella laskettava minimipääomavaatimus on vähintään 8 prosenttia. Vakavaraisuusasetuksesta johtuvan 4 prosentin ydinpääomaa koskevan vähimmäisvaatimuksen ohella luottolaitosten on täytettävä lisäksi 2,5 prosentin suuruinen kiinteä lisäpääomavaatimus (capital conservation buffer eli pääomaa säilyttävä puskuri) sekä kansantalouden suhdannetilanteesta riippuen 0—2,5 prosentin suuruinen muuttuva lisäpääomavaatimus (counter cyclical buffer eli vastasyklinen puskuri).

Edellä mainittujen lisäksi luottolaitoslaissa tarkoitetuilla maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävillä luottolaitoksilla tulee olla 1—3,5 prosentin suuruinen lisäpääomavaatimus (luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu G-SII-puskuri) ja muilla koko rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävillä luottolaitoksilla vastaavasti enintään 2 prosentin suuruinen lisäpääomavaatimus (luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu O-SII-puskuri). Näiden lisäksi luottolaitoksille voidaan asettaa laista ilmenevin perustein niin sanottu harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus (pilari II -vaatimus).

Kaikki mainitut lisäpääomavaatimukset on katettava ydinpääomalla, jolloin ydinpääoman määrää koskevaksi yhteenlasketuksi vähimmäisvaatimukseksi muodostuu Euroopan unionin lainsäädännön nojalla maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävillä luottolaitoksille 8—13 prosenttia, muille rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävillä luottolaitoksille 7—11,5 prosenttia sekä muille luottolaitoksille 7—9,5 prosenttia luottolaitoksen EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisesti lasketusta kokonaisriskin määrästä. Kokonaisriskillä tarkoitetaan EU-asetuksessa asetuksen mukaisesti riskipainotettujen tase-erien ja taseen ulkopuolisten erien yhteenlaskettua määrää lisättyinä asetuksen mukaisesti lasketulla operatiivisen riskin määrällä.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 3 § sisältää aineelliset säännökset lisäpääomavaatimusten määristä. Pykälän mukaan luottolaitoksella on oltava ydinpääomaa ja konsolidoitua ydinpääomaa sen lisäksi, mitä EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään, määrä, joka kattaa lain 10 luvussa säädetty lisäpääomavaatimukset ja konsolidoidut lisäpääomavaatimukset.

Pykälästä ilmenevän oikeusohjeen mukaan kokonaislisäpääomavaatimus koostuu kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta, kokonaistaloudellisten muuttujien perusteella määrättävästä muuttuvasta lisäpääomavaatimuksesta, rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävästä lisäpääomavaatimuksesta sekä rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimuksesta. Kiinteä lisäpääomavaatimus on 2,5 prosenttia luottolaitoksen kokonaisriskin määrästä. Muuttuva lisäpääomavaatimus saa olla enintään 2,5 prosenttia luottolaitoksen kokonaisriskin määrästä.

Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus on oltava vähintään 1 prosenttia ja enintään 5 prosenttia luottolaitoksen konsolidointiryhmän ylimmän suomalaisen emoyrityksen tai talletuspankkien yhteenliittymän konsolidoidusta kokonaisriskin määrästä. Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimus saa olla enintään 3,5 prosenttia ja muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimus enintään 2,0 prosenttia luottolaitoksen kokonaisriskin määrästä.

Lain 10 luvun 4—6 a §:ssä säädetään lisäpääomavaatimusten määräämistä koskevasta menettelystä ja määräämisen perusteista. Luvun 7—8 §:t sisältävät säännökset maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän ja muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimuksesta sekä luvun 9 § säännökset lisäpääomavaatimusten yhteensovittamisesta.

Kokonaislisäpääomavaatimusten nykytila

Luottolaitoksiin EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädettyjen minimipääomavaatimusten ohella sovellettavia lisäpääomavaatimuksia koskevat oikeusohjeet sisältyvät voimassa olevaan luottolaitoslakiin. Lain 10 luvun sisältämät luottolaitosten lisäpääomavaatimusten asettamista koskevat normit muodostavat kehyksen, jonka lähestymistapa pohjautuu useisiin toisiaan täydentäviin taloudellisen aseman valvontaa koskeviin vaatimuksiin. Voimassa olevaa lainsäädäntöä valmisteltaessa makrovakauden valvontaa koskevan sääntelyn lähtökohdaksi valittiin EU-lainsäädännön vähimmäisvaatimukset sekä sittemmin niin sanotun järjestelmäriskipuskurin eli rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääoman säätämisen yhteydessä lähtökohdaksi valittiin myös tarpeellisuusnäkökohdat, jotta valvontaviranomaisella olisi käytettävissään ne välineet, jotka direktiivi mahdollistaa. Euroopan järjestelmäriskikomitean suositusten mukaan jäsenvaltioilla on oltava sellaiset valtuudet, joilla voidaan uskottavasti toteuttaa vahvistetun makrovakauspolitiikan edellyttämät toimenpiteet, jotta rahoitusjärjestelmän vakautta uhkaavat riskit voitaisiin ennakolta torjua tai niiden riskien realisoituessa, niistä seuraavia vaikutuksia pienentää.

Pääomavaatimusten ja eri makrovakausvälineiden luonteeseen sisältyy lähtökohtaisesti toisiaan täydentäviä tavoitteita sekä elementtejä. Järjestelmäriskien vähentämiseksi on nykyisin olemassa välineitä, joita voidaan asettaa, jos jonkin luottolaitoksen riskiasemilla arvioidaan olevan kielteisiä vaikutuksia koko reaali-talouteen esimerkiksi sen taseen suuresta koosta johtuen. Rahoitusjärjestelmän vakauden kannalta merkittäviksi katsottaville luottolaitoksille asetettava pääomavaatimus myös osaltaan vähentää riskien keskittymistä rahoitusjärjestelmään yksittäisen luottolaitoksen tai luottolaitosryhmän tasolla ja siten vähentää rahoitusjärjestelmän yhteenlaskettua riskiä. Rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviin luottolaitoksiin kohdistettavia vaatimuksia ei kuitenkaan sinällään ole tarkoitettu käytettäväksi rahoitusjärjestelmän rakenteellisista ominaisuuksista (kuten luottolaitossektorin suuresta koosta ja keskittyneisyydestä) johtuvien riskien vähentämiseen ja torjumiseen.

Makrovakauspoliittisten toimien kohdentamisen kannalta olisi selkeintä, että kullakin lisäpääomavaatimuksella (makrovakaussäilytyksellä) olisi mahdollisimman selvästi toisistaan erottuvat tavoitteet ja käyttötarkoitukset. Voimassa oleva laki on tässä suhteessa osin ongelmallinen. Nykyisin voimassa olevan lain mukaan, jos luottolaitokseen voitaisiin soveltaa joko 10 luvun 7 tai 8 §:ssä tarkoitettua luottolaitoksen arvioidun systeemisen merkittävyyden perusteella asetettavaa lisäpääomavaatimusta sekä rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävää, luottolaitoksen kokonaisriskin perusteella määräytyvää lisäpääomavaatimusta, luottolaitoksen on täytettävä näistä vaatimuksista ainoastaan korkeampi. Käytännössä tämä rajoite tarkoittaa sitä, että yhdellä makrovakaussäilytyksellä (vaatimuksista suuremmalla) joudutaan kattamaan kahta järjestelmäriskiä: luottolaitoksen systeemisen merkittävyyteen liittyvää riskiä ja rahoitusjärjestelmän rakenteellisista haavoittuvuuksista aiheutuvaa riskiä. Luottolaitoslakiin ehdotettavat muutokset lisäpääomavaatimusten yhteen laskemisesta ja kohdistamisesta eri riskeihin lievittävät merkittävästi tätä nykyisen lain puutetta.

3.2 Kriisinratkaisua koskeva sääntely

Omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen nykytila

Kriisinratkaisulain 8 luvun 7 § sisältää säännökset voimassa olevasta omia varoja ja alentamiskelpoisia velkoja koskevasta vähimmäisvaatimuksesta. Pykälässä säädetään vähimmäisvaatimuksen asettamisessa huomioitavista seikoista sekä siitä, mitä alentamiskelpoisia velkoja voidaan sisällyttää vähimmäisvaatimukseen. Pykälä sisältää lisäksi poikkeuksen kiinnitysluotto-pankeille vähimmäisvaatimuksesta. Säännös on muutosdirektiivin uuteen sääntelyyn verrattuna huomattavan suppea ja vähimmäisvaatimuksesta on tarve säätää tarkemmin direktiivin 45 ja 45a—m artikloiden täytäntöön panemiseksi. Lain 8 luvun 7 §:n muuttamisen lisäksi on tarve säätää useammasta uudesta pykälästä vähimmäisvaatimuksen määrästä eri laitoksille tai yhteisöille, vähimmäisvaatimusta täydentävästä vaatimuksesta eli niin sanotusta subordinaatiovaatimuksesta, vähimmäisvaatimuksen täyttämiseen hyväksyttävistä veloista, kriisinratkaisuviranomaisten yhteistyöstä vähimmäisvaatimusten asettamiseksi, vähimmäisvaatimukseen liittyvästä raportoinnista ja julkistamisesta, sen rikkomisen seuraamuksista sekä sen täyttämiseksi asetettavista siirtymäajoista.

Nykytila muun voimassa olevan kriisinratkaisusääntelyn osalta

Kriisinratkaisulain 1 luvun 3 § sisältää määritelmät, joita olisi tarpeen täydentää direktiivin 2 artiklassa säädetyillä uusilla määritelmillä muun muassa hyväksyttävistä veloista sekä kriisinratkaisun kohteena olevista yhteisöistä ja ryhmistä. Direktiivin 2 artiklan määritelmä tytäryrityksestä ei edellytä muutoksia voimassa olevaan sääntelyyn, sillä kriisinratkaisulain 1 luvun 3 §:n 1 ja 3 momentti täyttävät jo direktiivin vaatimukset. Direktiivin 2 artiklan 1 kohdan 70 alakohdan muutos hyväksyttävistä veloista ei edellytä muutoksia voimassa olevaan sääntelyyn, sillä kriisinratkaisulaissa ei ole aiemmin käytetty kyseistä termiä.

Kriisinratkaisulain 2 luvun 5, 6 ja 8 §:t sisältävät säännöksiä kriisinratkaisusuunnitelmista. Näitä olisi tarpeen täydentää direktiivin 12 ja 13 artiklan täytäntöön panemiseksi. Säännöksiä tulisi täydentää etenkin kriisinratkaisun kohteena olevien yhteisöjen huomioimiseksi kriisinratkaisusuunnitelmissa. Kriisinratkaisulain 3 luvun 2 §:ssä säädetään purkamis- ja uudelleenjärjestämissä mahdollisuuksien arvioimisesta konsernissa. Säännöstä olisi tarpeen täydentää direktiivin 16 artiklan muutosten täytäntöön panemiseksi etenkin kriisinratkaisun kohteena olevien ryhmien osalta.

Direktiivin 16 a artikla varojen jaon rajoittamisesta on uusi eikä vastaavanlaisesta toimivaltuudesta kriisinratkaisuviranomaiselle ole säädetty voimassa olevassa laissa. Direktiivin 17 artiklan 1 ja 4 kohdan muutokset laitoksen purkamista ja toiminnan uudelleenjärjestämistä koskevien esteiden poistamisesta eivät edellytä muutoksia voimassaolevaan lakiin, vaan kriisinratkaisulain 3 luvun 4 §:n 1 ja 3 momentit täyttävät jo direktiivin edellytykset. Sitä vastoin artiklan 3 kohta edellyttää muutoksia lain 3 luvun 4 §:n 2 momenttiin, jonne tulisi täydentää sääntelyä laitoksen purkamis- ja uudelleenjärjestämistestien poistamista koskevan ehdotuksen sisällöstä ja sen antamisen edellytyksistä. Voimassaolevan lain 3 luvun 5 § sisältää säännökset purkamista ja toiminnan uudelleenjärjestämistä koskevien esteiden poistamisesta konsernissa ja säännöstä olisi tarpeen täydentää direktiivin 18 artiklan muutosten täytäntöön panemiseksi etenkin kriisinratkaisun kohteena olevien ryhmien huomioimiseksi sääntelyssä.

Direktiivin 32 artiklan 1 kohdan b alakohta kriisinratkaisun edellytyksistä ei edellytä muutoksia voimassa olevaan sääntelyyn, sillä säännökseen on lisätty ainoastaan maininta hyväksyttävistä veloista ja kriisinratkaisulain 4 luvun 1 §:n 1 momentti täyttää jo direktiivin vaatimukset. Vastaavasti direktiivin 33 artiklan muutokset kriisinratkaisun edellytyksistä rahoituslaitoksille ja holdingyhtiöille eivät edellytä muutoksia sääntelyyn, sillä kriisinratkaisulain 4 luvun 5 §:n 1 ja 2 momentti sekä 1 luvun 1 §:n 2 momentti täyttävät jo direktiivin vaatimukset.

Kriisinratkaisulain 4 luvun 5 § sisältää säännökset ryhmään kuuluvan yrityksen asettamisesta kriisihallintoon. Säännöstä tulisi täydentää keskusyhteisöjen ja niiden jäsenluottolaitosten kriisihallintoon asettamisen osalta direktiivin 32a artiklan täytäntöön panemiseksi.

Direktiivin 32b artikla edellyttää, että laitos, jota ei aseteta kriisihallintoon, koska yleinen etu ei sitä edellytä, likvidoidaan asianmukaisesti kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Voimassa oleva kriisinratkaisulaki tai muut pankkisääntelyä koskevat lait eivät sisällä tällaista säännöstä. Voimassa olevaa liikepankkilain, säästöpankkilain ja osuuspankkilain sääntelyä esitetään täydennettävän tältä osin. Täytäntöönpanovaihtoehtoja on kuvattu luvussa 5.1.1.

Kriisinratkaisulain 12 luvun 8 §:ssä säädetään sopimuksen täytäntöönpanon keskeyttämisestä kriisihallinnon aikana. Direktiivin 33a artikla sisältää uuden säännöksen kriisinratkaisuviranomaisen keskeyttämisvaltuuksista myös ennen kriisihallintoa, kun laitos on kaatumassa tai todennäköisesti kaatumassa (niin sanottu moratorio-oikeus). Voimassa olevaa sääntelyä tulisi täydentää tämän tilanteen ja sen edellytysten täytäntöön panemiseksi. Kriisinratkaisuviranomaisille annettu moratorio-oikeudesta säädettyä on tarpeen huomioida, että viranomaisilla ei ole keinoja keskeyttää tai lykätä laitoksen maksu- ja suoritusvelvollisuuksia, mukaan lukien talletusten ulosmaksamista ennen kuin laitoksen on arvioitu olevan kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa. Kumottavaksi esitettävässä talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetussa laissa on ollut tämän kaltainen menettely, mutta sen ei ole arvioitu mahdollistavan tilanteeseen puuttumista tarkoituksenmukaisella ja voimassa olevan kriisinratkaisukehikon mukaisella tavalla. Tilanteissa, joissa laitoksen likviditeetitilanne heikkenisi nopeasti ja merkittävästi, kuten esimerkiksi yllättävän talletuspaon alkaessa, laitoksen tai viranomaisten kyky pysäyttää talletuspako on siten rajallinen.

Direktiivin 44a artikla on uusi ja sääntelee hyväksyttävien velkojen myyntiä ei-ammattimaisille asiakkaille. Laki sijoituspalvelulaista sisältää sijoittajien suojaamiseksi tarkoitettuja säännöksiä. Direktiivin mukaista, tiettyjä velkarahoitusvälineitä koskevaa sijoittajansuojasäännöstä ei kuitenkaan sisälly voimassa olevaan sijoituspalvelulakiin tai kriisinratkaisulakiin, ja sääntelyä tulee tältä osin täydentää.

Kriisinratkaisulain 8 luvun 12 a § sisältää säännöksiä alentamiskelpoisten velkojen arvonalentamisen ja muuntamisen tunnustamisesta sopimuksissa. Asiaa koskeva direktiivin 55 artikla on

uudistettu, ja voimassa olevaa sääntelyä on tarpeen täydentää etenkin sen osalta, milloin sopimusehdon sisällyttäminen rahoitus sopimukseen on mahdotonta ja mikä vaikutus ehdon sisällyttämättä jättämisellä on laitoksen purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuuksiin.

Kriisinratkaisudirektiivi sisältää useita muutoksia, joissa hyväksyttävät velat -termi muutetaan alentamiskelpoisiksi veloiksi (muun muassa artikla 32(1)(b), 37(10)(a), 44(2)(iii), 44(4) ja(5), 48(1)(e), 48(2) 62 ja 66(4) muutokset). Voimassa olevassa laissa on käytetty vain alentamiskelpoisten velkojen käsitettä, joten muutostarpeita ei tältä osin ole.

Kriisinratkaisulain 12 luvun 9 §:n 2 momentissa ja 10 §:n 4 momentissa säädetään poikkeuksista vakuusoikeuksien täytäntöönpanon rajoituksiin sekä sopimuksen purkamis- ja irtisanomisoikeuden lykkäämiseen. Voimassa oleva sääntely täyttää kriisinratkaisudirektiivin 70 artiklan 2 kohdan ja 71 artiklan 3 kohdan edellytykset eikä muutostarvetta tältä osin ole. Direktiivin 71a artikla sisältää uuden säännöksen kriisinratkaisuviranomaisen keskeyttämisvaltuuksien tunnustamisesta rahoitus sopimuksissa. Asiasta ei ole voimassa olevaa sääntelyä.

Kriisinratkaisulain 14 luvun 6 §:ssä säädetään eurooppalaisesta kriisinratkaisukollegiosta, jota koskevaa sääntelyä on tarve täydentää direktiivin 89 artiklassa säädetyn globaalien kriisinratkaisustrategioiden huomioimisen ja puheenjohtajan valinnan osalta. Direktiivin 89 artiklan 4 kohdan osalta kriisinratkaisulain 14 luvun 6 §:n 3 momentti täyttää jo direktiivin vaatimukset.

3.3 Kansalliset muutostarpeet

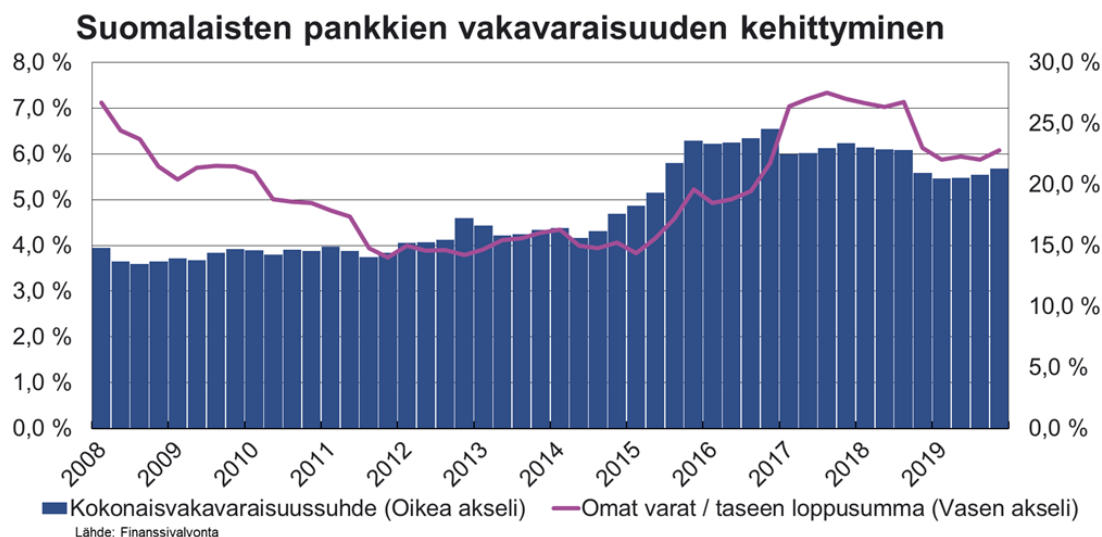
Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä (1509/2001). Talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetussa laissa tarkoitettu keskeyttämismenettely on säädetty ennen kriisinratkaisudirektiivien voimaantuloa ja se mahdollistaa tällä hetkellä talletuspankin toiminnan keskeyttämisen huomattavasti pidemmäksi aikaa kuin direktiivien mukaisissa keskeyttämismenettelyissä. Lakia ei ole kertaakaan sovellettu ja sitä ei ole nähty toimivana välineenä kriisitilanteiden hoidossa. Lain kumoamisesta on tarkemmin säännöskohtaisten perustelujen luvussa 7.9.

Rahoitusvakuusviranomaisesta annettuun lakiin esitetään tehtävän tarkennuksia vakuus- ja talletussuojamaksujen kerryttämiseen ja tilintarkastajan asettamiseen liittyen. Luottolaitoslakiin ja lakiin Suomen Pankista tehtäisiin viranomaisten välistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa edistäviä tarkennuksia. Rahoitusvakuusviraston hallintomaksuista annettuun lakiin tehtäisiin tarkennuksia arvopaperikeskuksen maksujen osalta.

3.4 Luottolaitossektorin tila Suomessa

Suomalaisten luottolaitosten vakavaraisuus suhteessa riskipainotettuihin saamisiin on parantunut huomattavasti viimeisen kymmenen vuoden aikana. Kokonaisvakavaraisuussuhde oli noin 14 prosenttia vuonna 2008. Vakavaraisuussuhde nousi vakaasti vuoteen 2016 asti, jonka jälkeen suhde on pysynyt yli 20 prosentissa. Varaisuussuhteen nousun taustalla on ollut sääntelyn kiristyminen sekä markkinapaine, jotka ovat pakottanut pankkeja kasvattamaan pääomiaan. Toisaalta pankkien taseiden riskipainot ovat vähentyivät selvästi vuosien 2008—2012 aikana. Tämän taustalla on aitoa riskin alenemistä, mutta myös riskien laskennassa käytettyjen menetelmien muutoksesta johtuvaa vaikutusta. Näin olleen pankkien vakavaraisuustunnusluvut ovat voineet parantua ilman, että pankkien pääoma on euromääräisesti kasvanut.

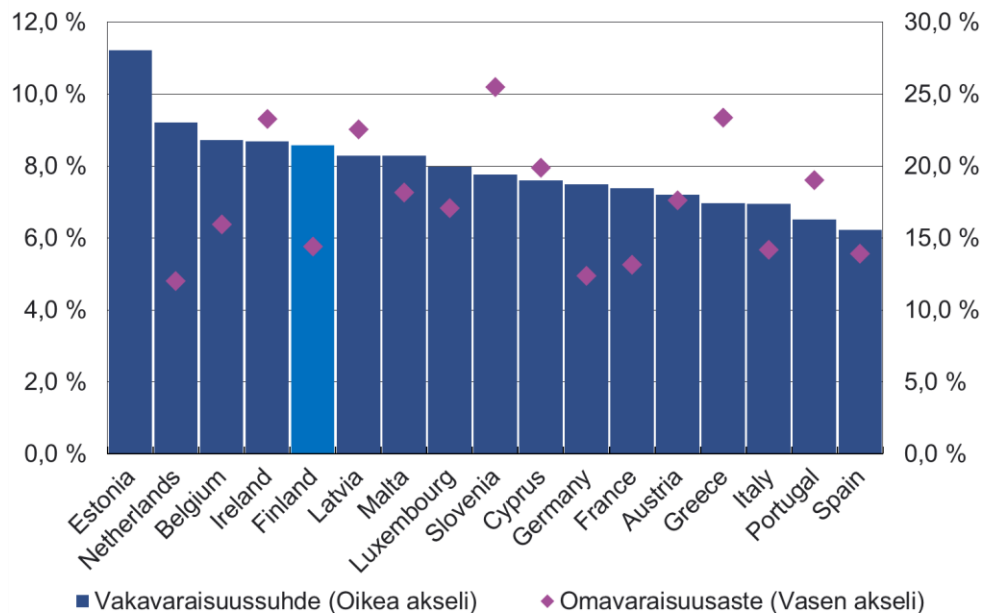
Tarkasteltaessa vakavaraisuutta suhteessa koko riskipainottamattomaan taseeseen (kuvassa: omat varat / taseen loppusumma) huomataan, että vakavaraisuus on tällä mittarilla nyt suunnilleen samalla tasolla kuin vuonna 2008 eli noin 6 prosentissa. Tosin vakavaraisuus on parantunut selvästi vuodesta 2012, jolloin se on ollut noin 4 prosentin tasolla.

Kuvio 1. Suomalaisten pankkien vakavaraisuuden kehittyminen

Suomalainen pankkisektori on riskipainotetulla vakavaraisuussuhteella mitattuna (21 prosenttia) keskimäärin euroalueen mediaania (19,4 prosenttia) vakavaraisempi. Riskipainottomalla omavaraisuusasteella (Leverage Ratio, LR) mitattuna Suomen pankkisektorin vakavaraisuus (5,7 prosenttia) jää euroalueen mediaanin alapuolella (6,9 prosenttia). Suomalaisten pankkien nähdäänkin siten olevan keskimäärin vähäriskisempiä. Suomen pankkisektorin matalan riskillisyyden taustalla on asuntoluototuksen suuri osuus luotoista sekä historiallisesti pienet luotto-tappiot. Eurooppalainen vertailu antaa samanlaisen kuvan kuin Suomen vakavaraisuuden ajallinen kehitys; Kokonaisriskin määrään nähden suomalaisten pankkien vakavaraisuus on hyvällä tasolla, mutta riskipainottoman vakavaraisuus on hieman keskitasoa alhaisempi.

Pankkisektorien vakavaraisuussuhde

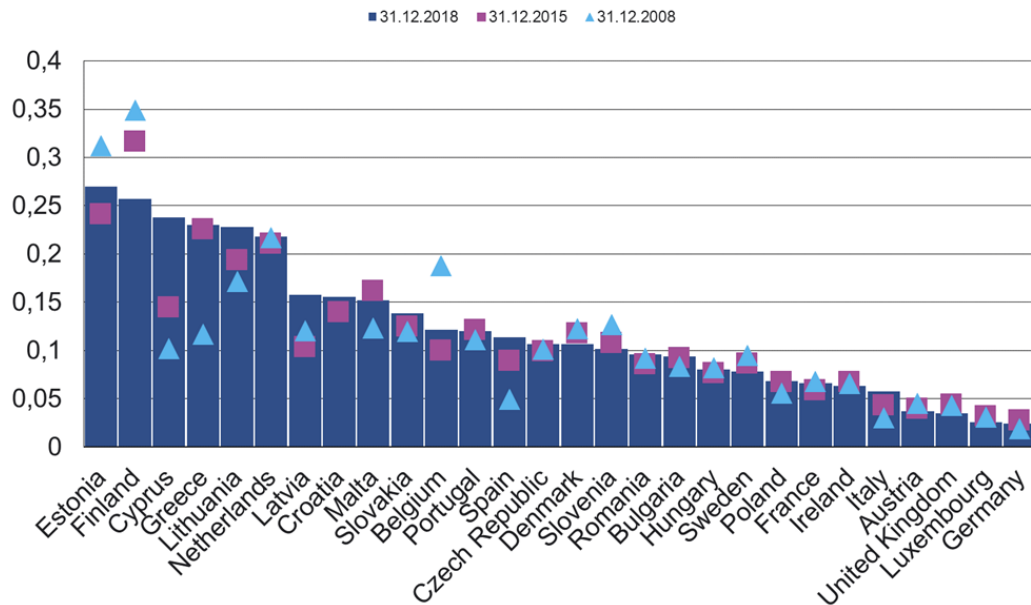

Lähde: Euroopan keskuspankki

Kuvio 2. Pankkisektorien vakavaraisuussuhde

Suomalainen pankkisektori on hyvin keskittynyt verrattuna muihin EU-maihin. Tämä tulee ilmi tarkasteltaessa sekä viiden suurimman luottolaitosten taseiden osuuksia koko sektorin taseesta, että sektorin keskittyneisyyttä kuvaavalla Herfindal-indeksillä. Herfindal-indeksillä mitattu pankkisektorin keskittyneisyys on kuitenkin pienentynyt verrattuna vuoteen 2008. Suomalaisen sektorin suurimpien toimijoiden, OP Ryhmän ja Nordean, markkinaosuudet ovat hyvin suuria, joka tekee sektorista erittäin keskittyneen verrattuna muihin EU-maihin. Pankkisektorin keskittyneisyys kasvattaa yksittäisen pankin häiriöstä johtuvaa riskiä koko pankkijärjestelmälle. Pankkisektorin suurtein toimijoiden aiheuttamaan riskiin pyritään varautumaan niin sanotulla O-SII-puskurilla, jossa kansallisesti merkittävillä luottolaitoksille asetetaan erillinen vakavaraisuusvaade.

Pankkisektorin keskittyneisyyttä kuvaava Herfindahl-indeksi

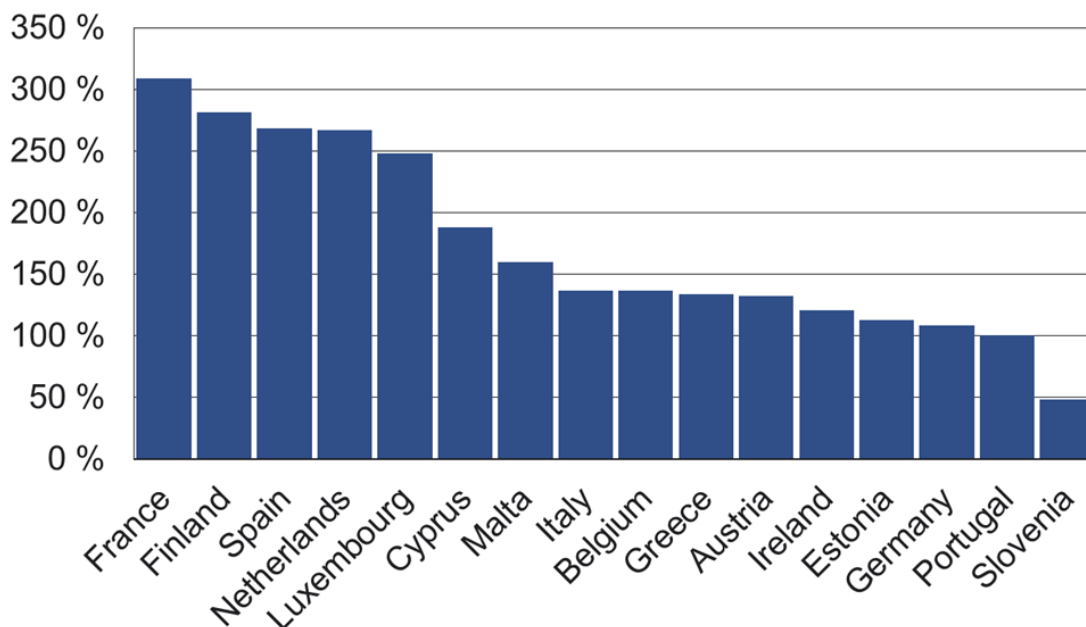

Lähde: Euroopan keskuspankki

Kuvio 3. Pankkisektorin keskittyneisyyttä kuvaava Herfindahl-indeksi

Suomalaisen pankkisektorin taseen koko suhteessa kansantalouden kokoon on euroalueen toiseksi suurin Ranskan jälkeen. Suomen pankkisektorin kokoa on viime vuosina kasvattanut Nordean pääkonttorin siirtyminen Suomeen. Pankkisektorin suuri koko suhteessa kansantalouden kokoon kasvattaa järjestelmäriskin vaikutusta, johon on pyritty varautumaan järjestelmäriskipuskurin avulla. Yksittäisen pankin aiheuttamaa riskiä katetaan edellä mainitulla O-SII-puskurilla.

Pankkisektorin tase suhteessa BKT:hen

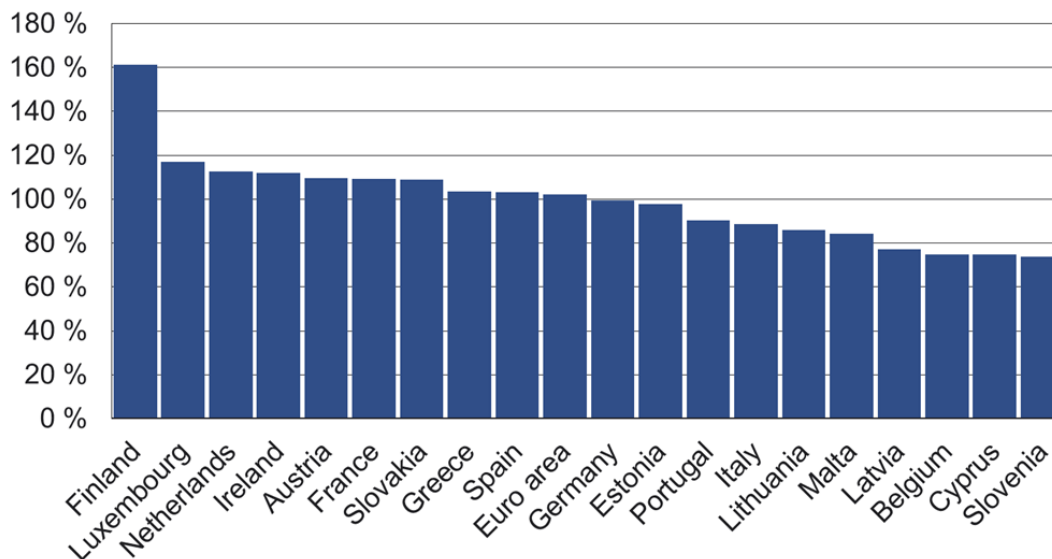

Lähde: Euroopan keskuspankki

Kuvio 4. Pankkisektorin tase suhteessa BKT:hen

Suomalaisen pankkisektorin luottojen ja talletusten suhde on euroalueella selkeä poikkeus muihin maihin nähden. Suhdeluku on Suomessa noin 160 prosenttia, mikä tarkoittaa, että pankeilla on 1,6 kertaa enemmän ulos annettuja luottoja, kuin sisään otettuja talletuksia. Suomalaiset pankit ovat antolainauksessa keskiarvoa riippuvaisempia markkinarahoituksesta. Euroalueella suhdeluku on keskimäärin noin 102 prosenttia, jolloin antolainaus pystytään pääpiirteissään rahoittamaan talletuksilla. Korkean suhdeluvun pankkisektori on alttiimpi rahoitusriskin toteutumiseksi ja markkinavarainhankinnan häiriöille, varsinkin jos lyhyen markkinarahoituksen osuus on suuri. Suomalaisten pankkien markkinarahoituksesta iso osa on pitkäaikaisia katettuja joukkolainoja. Pankkien likviditeettiriskiä pyritään vaimentamaan olemassa olevalla maksuvalmiusvaatimuksella (Liquidity Coverage Ratio, LCR) sekä tulevilla pysyvän varainhankinnan vaatimuksella (Net Stable Funding Ratio, NSFR).

Luottojen ja talletusten suhde

Lähde: Euroopan keskuspankki

Kuvio 5. Luottojen ja talletusten suhde

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Uudistettuun luottolaitosdirektiiviin liittyvät keskeiset ehdotukset

Makrovakauden valvontavälineiden tarkistaminen

Luottolaitosdirektiiviin sisältyvien makrovakauden valvontavälineitä koskevien uudistusten oleellisimpina tavoitteina on niin sanottujen makrovakausvälineiden eli lain 10 lukuun sisältyvien lisäpääomavaatimusten selkeämpi erottaminen toisistaan niiden asettamisperusteiden ja soveltamisedellytysten osalta. Erityisesti muutoksella on tavoiteltu sitä, että ne lisäpääomavaatimukset, joiden tavoitteena on ehkäistä laitospöytäisten riskien kasaantumista, erotetaan lisäpääomavaatimuksista, joilla puolestaan ehkäistään systeemisiä eli vaikkapa rahoitusjärjestelmän rakenteellisista ominaisuuksista johtuvia riskejä.

Jatkossa valvontaviranomainen ei saisi asettaa samojen riskien perusteella useampaa lisäpääomavaatimusta, minkä direktiivi nimenomaisesti kieltää 130 ja 131 sekä 133 artiklojen perusteella. Nykyisen lainsäädännön periaatteessa mahdollistamat päällekkäisyydet rahoitusjärjestelmän rakenteellisten riskien ja luottolaitoksen systeemisen merkittävyyden perusteella asetettavissa lisäpääomavaatimuksissa tulee selkeästi erottaa toisistaan, minkä johdosta lain 10 lukuun ehdotetaan esityksestä ilmeneviä täsmennyksiä. Finanssivalvonnan olisi jatkossa lisäpääoma-

vaatimusta asettaessaan otettava huomioon myös toimenpiteet ja seikat, jotka osaltaan vähentävät rakenteellisten riskien muodostumista, pääomatarvetta arvioidessaan. Tällaisia seikkoja olisivat esimerkiksi EU:n vakavaraisuusasetuksen 124, 164 ja 458 artiklassa tarkoitettujen vaatimusten soveltuminen.

Edellä mainittujen lisäpääomavaatimusten keskinäiseen suhteeseen vaikuttaa jatkossa myös se, että nämä lisäpääomavaatimukset tulisivat jatkossa kumuloitumaan eli toisin sanoen ne laskettaisiin yhteen. Lisäksi on kuitenkin huomattava, että myös kumulatiivisten puskurivaatimusten ylittäessä 5 prosenttia, tulee valvontaviranomaisen ottaa Euroopan komission mahdollinen kanta tai hyväksyntä huomioon lisäpääomavaatimuksen asettamista koskevassa menettelyssä.

Lisäpääomavaatimusten yhteensovittamisen osalta ehdotetaan, että jos luottolaitokseen voitaisiin soveltaa lain 10 luvun 7 ja 8 §:ssä tarkoitettua lisäpääomavaatimusta, luottolaitoksen on täytettävä näistä vaatimuksista ainoastaan korkeampi direktiivin edellyttämällä tavalla. Lisäksi jos luottolaitokseen voitaisiin soveltaa joko 7 tai 8 §:ssä tarkoitettua lisäpääomavaatimusta ja rahoitusjärjestelmän järjestelmäriskien kattamiseksi määrättävää lisäpääomavaatimusta, luottolaitoksen on täytettävä molemmat lisäpääomavaatimukset. Säännöksiä koskien muun ETA-valtion valvontaviranomaisen asettamaa rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättyä lisäpääomavaatimusta ja sen yhteensovittamista Suomessa asetetun lisäpääomavaatimuksen kanssa tarkistettaisiin niin, että luottolaitoksen on täytettävä molemmat vaatimukset, jos vaatimukset kohdistuvat eri vastuisiin ja taseen ulkopuolisiin eriin pääsäännön mukaisesti. Jos vaatimukset kohdistuvat samoihin vastuisiin ja taseen ulkopuolisiin eriin, luottolaitoksen olisi täytettävä vaatimuksista korkeampi.

Lisäpääomavaatimuksen ilmoittamista ja hyväksymistä koskevasta menettelystä, joka koskee Finanssivalvontaa, säädettäisiin jatkossa luottolaitostoiminnasta annetussa laissa Finanssivalvonnasta annetun lain sijasta. Samoin ulkomaisen lisäpääomavaatimuksen hyväksymistä koskevasta menettelystä säädettäisiin tarkemmin jatkossa luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvussa.

Uutena säännöksenä lain 10 lukuun lisättäisiin direktiivin edellyttämä säännös omia varoja koskevien vaatimusten kattamista koskevasta järjestyksestä lisäämällä lukuun uusi 1 a §. Säännös on tarpeen ydinpääomavaatimusten, vakavaraisuusasetuksen vähimmäisvaatimusten ja toisaalta luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain mukaisten vähimmäisvaatimusten keskinäisen suhteen täsmentämiseksi.

Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävää lisäpääomavaatimusta koskevat säännökset ilmenisivät jatkossa lain 10 luvun 3 §:n ohella luvun 4 a—c §:stä. Lukuun tehtäisiin lakiteknisistä syistä muutoksia vaihtamalla säännösten järjestystä sekä muutenkin parantamalla luvun luettavuutta.

Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus saisi olla jatkossakin enintään 5 prosenttia luottolaitoksen konsolidointiryhmän ylimmän suomalaisen emoyrityksen tai talletuspankkien yhteenliittymän konsoidoidusta kokonaisriskin määrästä, kuten tähänkin asti, tai, siltä osin kuin lisäpääomavaatimus perustuu nyt ehdotettavaan 6 b §:ssä tarkoitettuun yhteen tai useampaan riskikeskittymään, yhteensä enintään 10 prosenttia niiden tase-erien ja taseen ulkopuolisten erien riskin määrästä, joihin vaatimus kohdistetaan. Riskikeskittymien perusteella määrättävä, niin sanottu järjestelmäriskipuskuri, voisi jatkossa olla enintään 10 prosenttia. Edellä sanottua valvontaviranomaisen harkintavaltaa rajoitettaisiin kuitenkin siten, että rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävien lisäpääomavaatimusten yhteismäärä saisi olla kuitenkin enintään 5 prosenttia luottolaitoksen konsolidoitujen

kokonaisriskien määrästä. Eri järjestelmäriskiä koskevien vaatimusten yhteismäärä suhteutettuna kokonaisriskiin ei saisi ylittää 5 prosenttia.

Direktiivin 133 artiklan kannalta olennainen muutos ja täsmennys aiempaan on se, että jatkossa sallitaan kaikkiin vastuisiin kohdistuvan vaatimuksen ("yleinen järjestelmäriskipuskuri") ja yhden tai useamman osavastuisiin kohdistuvan vaatimuksen ("sektorikohtainen järjestelmäriskipuskuri") samanaikainen käyttö.

Makrovakauden valvontavälineiden uudistuksiin lukeutuu myös muutos, jonka mukaan muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimus saa jatkossa olla enintään 3,0 prosenttia luottolaitoksen kokonaisriskin määrästä. Aiemmin vaade sai olla enintään 2 prosenttia. Direktiivin mukaan vaade voisi olla suurempikin, mutta 3 prosentin ylittävistä vaatimuksista seuraavat viranomaisen menettelysäännökset ovat poikkeavia, minkä ohella viranomaisen harkintavaltaa on muutenkin tarpeen rajoittaa. Tämän niin sanotun O-SII-puskurin korottamisella vahvistetaan makrovakausviranomaisen kykyä edistää rahoitusjärjestelmän vaukautta varmistamalla systeemisesti merkittävimpien luottolaitosten riittävä tappionkanto- ja luotonmyöntökyky kaikissa olosuhteissa.

Finanssivalvonta voisi jatkossa tehdä päätöksen määrätä rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen luottolaitoksen kokonaisriskin ja yhden tai useamman riskikeskittymän taikka niiden yhdistelmän perusteella, sillä direktiivin asianomaisen artiklan sanamuodon mukainen tulkinta vaikuttaisi sallivan viranomaisen asettavan samanaikaisesti kaksi tai useampia lisäpääomavaatimuksia tällä perusteella järjestelmäriskien rajoittamiseksi. Artiklan tulkinnasta on tätä esitystä laadittaessa valmisteilla Euroopan pankkiviranomaisen tulkintaohje, jonka valmistuminen voi edellyttää esitystä täsmennettäväksi jatkossa.

Myös rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen kohdentamista riskikeskittymien perusteella joustavoitettaisiin. Luottolaitoksen riskikeskittymän perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus voitaisiin asettaa Suomessa tai muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sijaitsevien seuraavien tase-erien perusteella: asuntovakuudelliset kuluttajaluotot, vakuudelliset liikekiinteistöluotot, muut kuin asuntovakuudelliset kuluttajaluotot, muut kuin vakuudelliset liikekiinteistöluotot sekä edellä mainittujen tase-erien suppeimmat alaerät.

Luottolaitosdirektiivin 133 artikla on luonteeltaan minimiharmonisointia, koska kyseisen lisäpääomavaatimuksen ottaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on kunkin jäsenvaltion harkinnassa niin sanottuna jäsenvaltio-optiona. Näin ollen mainitun artiklan täytäntöönpanoon liittyy myös kansallista liikkumavaraa. Artiklan sanamuoto ja toisaalta direktiivin tarkoitus lisäpääomavaatimusten soveltamisperusteiden selkiyttämistä, on tarpeen oikeusvarmuuden vuoksi säätää siitä, että jatkossa Finanssivalvonnan tulisi määrätä kokonaisriskin perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus samoin perustein kaikille luottolaitoksille. Riskikeskittymien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus tulisi puolestaan määrätä samoin perustein sellaisille luottolaitoksille, joilla on samankaltainen riskirakenne.

Harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus (pilari II -pääomavaatimus) ja viranomaisen antama suositus omien varojen määräksi

Harkinnanvaraiseen lisäpääomavaatimukseen ja viranomaisen antamaan omia varoja koskevan määrän suositusta on tarkemmin kuvattu edellä kohdassa 2.1. Nämä muutokset toteutettaisiin luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun säännöksiin tehtävillä muutoksilla.

Varojenjaon rajoitukset

Luottolaitosdirektiiviin liittyviä varojenjaon sääntelyn muutoksia on kuvattu edellä kohdassa 2.1. Muutokset toteutettaisiin muuttamalla luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun säännöksiä. Säännöksiä lisäksi tarkennettaisiin paremmin vastaavaksi alkuperäistä luottolaitosdirektiiviä.

Luottolaitosten rakenteeseen, organisaatioon ja johtoon liittyvät vaatimukset

Luottolaitoksen rakenteeseen, organisaatioon ja johtoon liittyviä luottolaitosdirektiivin muutoksia on kuvattu edellä kohdassa 2.1. Direktiivin 21a artiklan edellyttämä omistusyhteisöjä koskeva lupaedellytys ja direktiivin 3 artiklan 3 kohdan mukainen soveltamisalan laajennus omistusyhteisöihin sisällytettäisiin luottolaitostoiminnasta annetun lain uuteen, omistusyhteisötoimintaa koskevaan 2 a lukuun. Talletuspankkien yhteenliittymien keskusyhteisöjä koskeva sääntely jäisi edelleen kansalliselle tasolle.

ETA-alueen ulkopuolella sijaitsevien luottolaitosryhmittymien velvollisuus muodostaa väliyhitiö ETA-alueelle säädettäisiin luottolaitostoiminnasta annetun lain 2 luvun uudessa 5 §:ssä. Säännöksen mukaan tällaisten luottolaitosten tulisi järjestää toimintonsa ETA-alueella yhdellä tai kahdella alakonsernilla, joiden väliyhitiön on sijaittava ETA-alueella. Kansallisessa lainsäädännössä väliyhitiön perustamisvelvollisuus on toteutettu luottolaitoksen toimintaan liittyvänä edellytyksenä, koska väliyhitiö voi sijaita myös muussa ETA-maassa, ja joka tapauksessa Suomen lainsäädännössä ei voi asettaa velvoitteita Suomen lainkäyttöalueen ulkopuolelle.

Luottolaitosdirektiivin muutetun 91 artiklan mukainen viranomaisen toimivalta tarvittaessa erottaa luottolaitoksen johtoon kuuluva henkilö luotettavuus- ja pätevyysvaatimusten puuttessa sisältyisi luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun uuteen 6 a §:ään. Luottolaitoksen johdon kelpoisuusvaatimusten määrittelyyn esitetään tehtäväksi direktiivin 91 artiklan mukaiset tarkennukset luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 2 §:ään.

Direktiivin muutetun 63 artiklan mukainen valvontaviranomaisen toimivalta vaatia luottolaitosta vaihtamaan tilintarkastaja sisällytettäisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:n uuteen 5 momenttiin. Kansallisessa sääntelyssä tämä toimivalta koskisi kaikkia toimilupavalvottavia, jolloin muiden kuin luottolaitosten osalta kyse olisi kansallisesta laajenuksesta.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 13 §:ään esitetään tehtäväksi luottolaitosdirektiivin muutettuun 88 artiklaan sisältyvät lähipiiriluoantonantoa koskevat säännökset.

Rahoitustaseen korkoriskien uusi laskentamalli

Rahoitustaseen korkoriskien uutta luottolaitosdirektiiviin perustuvaa laskentamallia on tarkemmin selostettu edellä kohdassa 2.1. Muutokset ehdotetaan pantavaksi kansallisesti täytäntöön luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvun 15 §:ää muuttamalla.

Palkitseminen

Luottolaitosten palkitsemiseen liittyviä luottolaitosdirektiivin muutoksia on selostettu edellä kohdassa 2.1. Muutokset ehdotetaan pantavaksi täytäntöön luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 luvun säännösten muutoksilla. Samalla tarkistetaan muuttuvien palkkioiden muuna kuin rahana maksamiseen käytettävien instrumenttien määritelmää paremmin vastaavaksi alkuperäistä

luottolaitosdirektiiviä. Direktiivin 109 artiklaan sisältyviä kansallisia optioita palkitsemisään- telyn soveltamisen laajentamiseksi luottolaitoksen muihin konserniyhtiöihin kuin konsolidoin- nin piiriin kuuluviin yhtiöihin ei esitetä säädettäväksi.

4.1.2 Uudistettuun kriisinratkaisudirektiiviin liittyvät keskeiset ehdotukset

Omiin varoihin ja hyväksyttäviin velkoihin liittyvät keskeiset ehdotukset

Uudistetun kriisinratkaisudirektiivin keskeisimmät ehdotukset liittyvät omia varoja ja hyväk- syttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen aiempaa huomattavasti tarkempaan säänte- lyyn. Direktiivin uusien 45 ja 45a—m artikloiden täytäntöön panemiseksi olisi tarpeen säätää tarkemmin omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen määrästä eri- laisille laitoksille ja kriisinratkaisun kohteena oleville ryhmille ja yhteisölle, vähimmäisvaati- mukseen sisällytettävistä hyväksyttävistä veloista, sen asettamisessa huomioitavista seikoista, vähimmäisvaatimusta täydentävästä vaatimuksesta, vähimmäisvaatimukseen liittyvästä rapor- toinnista ja julkistamisesta, vähimmäisvaatimuksen rikkomuksen seuraamuksista sekä siirtymä- ajoista vähimmäisvaatimuksen täyttämiseksi.

Jäsenvaltioille on jätetty harkintavaraa direktiivin 45b artiklan 8 kohdan neljännen alakohdan täytäntöönpanossa, joka koskee mahdollisuutta edellyttää laitoksia täyttämään omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen lisäksi sitä täydentävä vaatimus. Ar- tiklan 8 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan tällainen täydentävä vaatimus voitaisiin pää- sääntöisesti asettaa vain 30 prosentille kriisinratkaisunkohteena olevista suuremmista yhtei- söistä. Neljäs alakohda mahdollistaa kuitenkin tästä poikkeamisen ylöspäin, jos se on tarpeen ottaen huomioon jäsenvaltion pankkialan erityispiirteet ja erityisesti suurten laitosten määrän. Tämän osalta esitetään, että kansallista joustovaraa ei käytetä, vaan säädetään direktiivin mu- kaisesti 30 prosentin rajasta. Valmistelussa ei ole tunnistettu kansallisia erityispiirteitä, joiden vuoksi korkeampi raja olisi tarpeen. Lisäksi asiaan vaikuttaa se, että säännöstä ei voida ulottaa koskemaan EU:n kriisinratkaisuneuvoston toimivallassa olevia suurimpia pankkeja.

Muut keskeiset ehdotukset

Direktiivin 16a artikla sisältää uuden säännöksen kriisinratkaisuviranomaisen valtuudesta kiel- tää tietyin edellytyksin laitoksen varojen jako. Voimassa oleva kriisinratkaisulaki ei sisällä täl- laisia rajoituksia. Luottolaitoslain 10 luvun 10 § sisältää varojen jaon rajoituksia, mutta koska kriisinratkaisudirektiivi antaa nimenomaisesti kriisinratkaisuviranomaiselle uuden kieltovaltuu- den ja varojenjaon rajoitus liittyy omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäis- vaatimuksen alitukseen, esitetään asiasta säädettävän erikseen kriisinratkaisulaissa.

Direktiivin 32b artikla edellyttää, että laitos, jota ei aseteta kriisihallintoon, koska yleinen etu ei sitä edellytä, likvidoidaan asianmukaisesti kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Voimassa oleva kriisinratkaisulaki tai muut pankkisääntelyä koskevat lait eivät sisällä tällaista säännöstä. Voimassa olevaa liikepankkilain, säästöpankkilain ja osuuspankkilain sääntelyä esitetään täy- dennettävän tältä osin. Täytäntöönpanovaihtoehtoja on kuvattu luvussa 5.1.2.

Kriisinratkaisulain 12 luvun 8 §:ssä säädetään sopimuksen täytäntöönpanon keskeyttämisestä kriisihallinnon aikana. Direktiivin 33a artikla sisältää uuden säännöksen keskeyttämisvaltuuk- sista myös ennen kriisihallintoa, kun laitos on kaatumassa tai todennäköisesti kaatumassa. Voi- massa olevaa sääntelyä tulisi täydentää tämän tilanteen ja sen edellytysten täytäntöön pane- miseksi. Kriisinratkaisudirektiivi jättää kansallista harkinnanvaraä direktiivin 33a artiklan

3 kohdan ja 69 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan täytäntöönpanossa koskien mahdollista päivittäistä käyttösumma laitoksen maksu- ja suoritusvelvoitteiden ollessa keskeytettynä. Näitä artiklojen kohtia ei ehdoteta pantavan kansallisesti täytäntöön. Täytäntöönpanovaihtoehtoja on käsitelty tarkemmin esityksen luvussa 5.1.2.

Direktiivin uusi 44a artikla sääntelee hyväksyttävien velkojen myyntiä ei-ammattimaisille asiakkaille. Laki sijoituspalvelulaista sisältää sijoittajien suojaamiseksi tarkoitettuja säännöksiä. Direktiivin mukaista, tiettyjä velkarahoitusvälineitä koskevaa sijoittajansuojasäännöstä ei kuitenkaan sisälly voimassa olevaan lakiin. Koska direktiivin säännös on ensi sijassa sijoittajan suojaan liittyvä säännös ja sijoituspalvelulain sääntelyä täydentävä säännös, esitetään, että direktiivi pannaan täytäntöön lisäämällä kyseiseen lakiin uusi säännös. Direktiivi antaa säännöksen täytäntöönpanoon eri vaihtoehtoja, joita käsitellään luvussa 5.1.2.

Kriisinratkaisudirektiivi sisältää uuden 71a artiklan kriisinratkaisuviranomaisen keskeyttämisvaltuuksien tunnustamisesta laitoksen rahoitussopimuksissa. Kriisinratkaisulain 12 lukuun esitetään lisäävän uusi 12 § säännöksen täytäntöön panemiseksi. Artiklan 2 kohta jättää jäsenvaltion harkintavaltaan, säätäkö se emoyritykselle velvoitteen varmistua, että niiden kolmannessa maassa sijaitsevat tytäryritykset sisällyttävät rahoitussopimuksiinsa ehdon kriisinratkaisuviranomaisen keskeyttämisvaltuuksien tunnustamisesta. Suomalaisilla pankeilla ei tällä hetkellä ole kolmannen maan tytäryrityksiä. On kuitenkin hyvä varautua siihen, että jos tällaisia tytäryrityksiä tulisi, emoyritykseen kohdistuvat keskeyttämis-, rajoitus- tai lykkäämistoimenpiteet eivät oikeuttaisi purkamaan tytäryrityksen rahoitussopimuksia. Näin ollen esityksessä ehdotetaan keskeyttämisvaltuuksien tunnustamista koskevan ehdon sisällyttämistä kolmannen maan tytäryritysten rahoitussopimuksiin.

4.1.3 Kansallisiin muutostarpeisiin liittyvät keskeiset ehdotukset

Luottolaitoksen nimitysvaliokuntaa koskevan säännöksen sanamuotoa (luottolaitoslain 7 luvun 3 §) ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että osakkeenomistajien nimeämistä, hallituksen ulkopuolisista henkilöistä kokonaan tai osittain koostuvan nimitysvaliokunnan, jota pörssiyhtiöissä usein kutsutaan osakkeenomistajien nimitystoimikunnaksi, tehtävät liittyvät nimenomaan hallituksen ehdollepanoa ja valintaa koskeviin avustaviin tehtäviin.

Luottoyhteisöille sallitun liiketoiminnan määritelmää muutettaisiin siten, että talletuspankkien ohella myös luottoyhteisöt saisivat tarjota luottoyhteisön kanssa samaan konserniin tai talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvalla yritykselle sen hallintoon liittyviä palveluita sekä hoitaa postipalveluja postitoimiluvan haltijan kanssa. Talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain säännöksiin tarkennetaan keskusyhteisön maksuvelvollisuuteen liittyvää maksunsaantijärjestystä. Vanhan osuuspankkilain mukaan perustettuihin talletuspankkien yhteenliittymään sovellettavat poikkeussäännökset johtoon ja omistusrakenteeseen liittyen purettaisiin enimmiltä osin ja voimaan jäävä säännös jäsenluottolaitosten keskinäisen luotonannon ja talletusten vastaanottamisen kiellosta sisällytettäisiin selkeyssyistä talletuspankkien yhteenliittymästä annettuun lakiin.

Esityksessä on myös otettu huomioon aiemmin havaitut tarkentamistarpeet luottolaitosdirektiivin aiempiin versioihin liittyen.

Esityksessä ehdotetaan kumottavan laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä ja tehtävän sen kumoamisesta johtuvat tekniset muutokset muihin lakeihin, kuten yrityksen saneerausesta annettuun lakiin, rahoitusvakuuslakiin, arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annettuun lakiin, Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ja arvopa-

peritileistä annettuun lakiin. Lain kumoamista on tarkemmin selvitetty säännöskohtaisten perustelujen luvussa 7.9. Esityksessä ehdotetaan lisäksi muita teknisempiä täsmennyksiä pankkisääntelyyn, rahoitusvakausviranomaisesta annettuun lakiin, lakiin Suomen Pankista ja Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annettuun lakiin.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Pankkien vakavaraisuus- ja likviditeettivaatimuksilla pyritään parantamaan rahoitusjärjestelmän vakautta vähentämällä rahoituskriisien todennäköisyyttä sekä pienentämään kriisien vahingollisia vaikutuksia. Empiirisen kirjallisuuden perusteella pankkisääntelyn pitkällä aikavälillä positiiviset talousvaikutukset ovat selvästi suuremmat kuin vaatimusten kiristämisen lyhyen aikavälin negatiiviset vaikutukset luotonantoon ja sitä kautta talouskasvuun. Pankkisääntelyn muutosten yhteydessä on kuitenkin aina tarkasteltava sen hyötyjä ja kustannuksia suhteessa vallitsevan säätelyn tasoon. Kyseessä olevan pankkipaketin muutokset luottolaitosten vakavaraisuus- ja likviditeettivaatimuksiin osaltaan parantavat pankkisektorin vakautta. Suomalaiset pankit täyttävät jo vaatimukset lähes kokonaan.

Suuria pankkikriisejä on tapahtunut keskimäärin 20—25 vuoden välein ja niiden kumulatiiviset negatiiviset vaikutukset talouskasvuun ovat tyypillisesti olleet 20—100 prosenttia suhteessa yhden vuoden BKT:hen. Näin ollen pankkikriisin todennäköisyyden pienentäminen prosenttiyksiköllä kasvattaisi pitkän aikavälin BKT:ta arviolta 0,2—1,0 prosenttia¹². Pankkisääntelyn kiristämällä on myös kustannuksia. Kansainvälisen järjestelmäpankin laskelmien mukaan pääomavaatimusten kiristämisen prosenttiyksiköllä suhteessa riskipainotettuihin saamisiin arvioidaan lisäävän pankkien varainhankinnan kustannuksia keskimäärin 13 peruspistettä ja pysyvän varainhankinnan vaatimuksen täyttäminen suurin piirtein saman verran. Jos rahoituskustannusten nousu välittyy suoraan asiakkailta perittäviin lainojen korkoihin, negatiivinen vaikutus vähenevän luotonannon kautta talouskasvuun olisi BIS:n arvion mukaan yhteensä noin 0,2 prosenttia BKT:sta.

Finanssikriisin ja euroalueen velkakriisin aikana vuosina 2008—2017 EU-alueen valtiot myönsivät yhteensä lähes 2 biljoonaa euroa rahoituslaitosten tukemiseen, mikä vastaa noin 14 prosenttia suhteutettuna vuoden 2014 BKT:hen¹³. Tuesta suurin osa oli pankkien varainhankinnan tukemista, mutta pankkeja myös pääomitettiin julkisilla varoilla. Euroopan talous palasi finanssikriisiä edeltäneelle BKT:n tasolle vasta 6 vuotta kriisin päättymisen jälkeen.

Seuraavissa kappaleissa on käsitelty koko pankkipaketin vaikutuksiltaan merkittävimmät uudistukset mukaan lukien suoraan asetuksella annettu sääntely, jota ei muutoin tarkastella tässä hallituksen esityksessä.

4.2.1 Vähimmäisomavaraisuusaste

Omavaraisuusaste¹⁴ kertoo pankin omien varojen määrän suhteessa sen antamiin lainoihin, ja mittaa siten pankin velkaantumista. Uudella vähimmäisomavaraisuusvaatimuksella rajoitetaan pankin liiallista velkavivun käyttöä ja täydennetään osaltaan nykyisiä riskiperusteisia vakava-

¹² <https://www.bis.org/publ/bcbs173.pdf>

¹³ [The 2018 Scoreboard - Aid in the context of the financial and economic crisis](https://ec.europa.eu/competition/state_aid/scoreboard/index_en.html)
https://ec.europa.eu/competition/state_aid/scoreboard/index_en.html

¹⁴ Oma varat / kokonaisvastuut

raisuusvaatimuksia. Vähimmäisomavaraisuusvaatimuksella pyritään varmistamaan, että pankeilla on riittävästi pääomia myös silloin, kun tappiot ovat erittäin korreloituneita, minkälaista tilannetta riskiperusteiset pääomavaatimukset eivät kokonaan huomioi. Tämä ongelma huomattiin vuonna 2007 alkaneessa finanssikriisissä, jolloin riskiperusteisilla mittareilla mitattuna hyvin pääomitettuja pankkeja ajautui vaikeuksiin.

Vähimmäisomavaraisuusvaatimusta voidaan pitää niin sanottuna perälautana, joka varmistaa, että myös pankeilla, joilla on paljon luotonantoa mutta joiden saamisten riskipainot ovat matalat, on riittävästi pääomaa tappioiden kattamiseksi kaikissa tilanteissa. Vähimmäisomavaraisuusvaatimus on myös yksikertainen ja läpinäkyvä tapa varmistaa, että rahoitussektorin kokonaisvelkaantuneisuus ei kasva liian suureksi. Pankkien liika velkaantuneisuus kasvattaa niiden altistumiselle makrotaloudellisille häiriöille.

Vähimmäisomavaraisuusvaatimus edellyttää, että luottolaitoksen ensisijaisten omien varojen (Tier 1) tulee olla vähintään 3 prosenttia luottolaitoksen kokonaisvastuista. Maailmanlaajuisesti merkittävillä pankeilla (G-SII) asetetaan lisäksi lisäomavaraisuusvaatimus, joka vastaa 50 prosenttia niiden riskipainotetusta G-SII lisäpääomavaatimuksen määrästä. Suomessa ei ole tällä hetkellä maailmanlaajuisesti merkittäviä pankkeja, joten kaikille suomalaisille luottolaitoksille vähimmäisomavaraisuusvaatimus on 3 prosenttia. Luottolaitoksille voidaan jatkossa asettaa myös harkinnanvaraisia pilari II -luonteisia omavaraisuusvaatimuksia kolmen prosentin minimivaatimuksen lisäksi.

Vähimmäisomavaraisuusvaatimus on riskiperustaista pääomavaadetta sitovampi vaatimus pankeille, joilla on paljon vähäriskisiä varoja, kuten valtionlainoja tai asuntoluottoja. Pankeilla, joilla on monipuolista luotonantoa, riskiperusteinen vakavaraisuusvaatimus on yleensä vähimmäisomavaraisuusvaatimusta sitovampi rajoite.

Vähimmäisomavaraisuusvaatimus voi periaatteessa kannustaa alhaisen riskitason pankkeja lisäämään riskillistä luotonantoa ja vähentämään vähäriskisiä sijoituksia, kuten valtion lainoja, koska riskitason lisääminen ei heti heikennä niiden vakavaraisuutta suhteessa vähimmäisomavaraisuusvaatimukseen. Riskiperustainen vakavaraisuussäntely kuitenkin vähentää kannustimia riskinoton lisäämiseen, eikä vähimmäisomavaraisuusasteen käyttöönoton aiheuttamaa riskinoton kasvua kuitenkaan voida nähdä kovin suurena uhkana¹⁵. Vähimmäisomavaraisuusvaatimus on osittain myös vastasyklinen rajoite, koska se ei reagoi tyypillisesti noususuhdanteessa omaisuusarvojen kohoamisen ja tappioidennäköisyyksien laskun kautta tapahtuvaan riskitasojen laskuun tai toisaalta vastaavaan riskitasojen nousuun matalasuhdanteessa. Näin ollen vähimmäisomavaraisuusvaatimus rajoittaa lainanantoa noususuhdanteessa ja parantaa sitä laskusuhdanteessa verrattuna riskiperusteiseen vakavaraisuusvaatimukseen.

4.2.1.1 Vaikutukset luottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksiin

Suomessa keskimääräinen pankkien omavaraisuusaste oli 5,85 prosenttia vuoden 2019 lopussa, mikä on keskimääräistä eurooppalaista tasoa. Myös kaikki yksittäiset suomalaiset pankit ylittävät 3 prosenttia vähimmäisomavaraisuusvaatimuksen alimman yksittäisen omavaraisuusasteen ollessa 3,7 prosenttia. Kolmella suomalaisella pankilla 3 prosentin omavaraisuusvaatimuksen edellyttämä omien varojen määrä oli suurempi kuin riskiperusteisen vakavaraisuusvaatimusten edellyttämät omat varat vuoden 2019 lopussa. Näiden luottolaitoksen osalta vähimmäispääomavaatimukset ylittävät ylimääräiset pääomapuskurit pienenevät vähimmäisomavaraisuusvaati-

¹⁵ https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/fsr/art/ecb.fsrart201511_01.en.pdf

muksen voimaantumisen myötä. Vähimmäisomavaraisuusvaatimus kasvattaa näiden pankkien vähimmäispääomavaatimusta yhteensä noin miljardilla eurolla, josta noin 90 prosenttia selittyy yhden pankin vaatimusten kasvulla. Kuten edellä mainitaan, kaikki pankit täyttävät 3 prosentin vaatimuksen, eikä niiden siten tarvitse kerätä lisöpääomia vähimmäisomavaraisuusvaatimuksen täyttämiseksi. Vähimmäisomavaraisuusvaatimus on sitovampi rajoite myös useammalle muulle pankille, jos katsotaan ainoastaan pankkien pilari I -vaateita. Riskiperusteisesta vaateesta tulee sitovampi, kun huomioidaan myös makrovakausta- ja pilari II -vaateet.

Euroopan pankkiviranomaisen (European Banking Authority, EBA) arvioiden mukaan eurooppalaisista pankeista suurin osa täytti vähimmäisomavaraisuusvaatimuksen Q2/2019 lopussa. Tarvittava Tier 1 -lisöpääoman määrä oli vain 2,5 miljardia euroa¹⁶.

4.2.1.2 Makrotaloudelliset vaikutukset

Suomalaisten pankkien vähimmäispääomavaatimus nousee vähimmäisomavaraisuusvaatimuksen myötä enimmillään 1 miljardilla, mikä tarkoittaa, että pankkien tulisi kasvattaa omavaraisuuttaan vastaavalla summalla, mikäli ne haluavat pitää aiemman kokoisen puskurin suhteessa vähimmäisvaateeseen. Miljardi vastaa vaajaan 0,5 prosenttiyksikön lisäystä riskipainotetuksi vakavaraisuusvaatimukseksi muutettuna. Luvussa 4.2.6. Suomen talouden makromallilla tehdyissä tarkasteluissa tämän kokoluokan kiristys vakavaraisuusvaatimukseen supistaisi BKT:n tasoa noin 0,1 prosenttia keskipitkällä aikavälillä.

Toisaalta rajoitus estää osaltaan pankkien liiallista velkaantumista ja siten vähentää pankkien herkkyyttä talouden häiriöille. Lisäksi se pienentäisi pankkikriisin todennäköisyyttä, millä on positiivisia vaikutuksia reaalityöelämään pitkällä aikavälillä.

Euroopan komissio on arvioinut vähimmäisomavaraisuusvaatimuksenaikutusta eurooppalaisten pankkien tappioihin ja pääomittamistarpeisiin vuonna 2008 alkaneessa finanssikriisissä¹⁷ Komission simulaatioharjoituksessa verrataan pankkien tappioita pelkän riskiperusteisen pääomavaatimuksen vallitessa sekä tilanteessa, jossa pankeille on määrätty vähimmäisomavaraisuusvaatimus¹⁸. Komission arvion mukaan vähimmäisomavaraisuusvaatimus olisi kasvattanut pankkien tappionsietokykyä vuonna 2008 finanssikriisissä 33 miljardia euroa eli noin 9 prosenttia. Yhteiskunnan rahoittavaksi jääneet tappiot olisivat pienentyneet lähes 50 prosenttia, jos vähimmäisomavaraisuusvaatimus olisi ollut voimassa finanssikriisin aikana.

Pääoman kasvattaminen lisää pankkien varainhankinnan keskimääräisiä kustannuksia oman pääoman ollessa muuta varainhankintaa kalliimpaa. Toisaalta pankin vahvistunut omavaraisuus saattaa pienentää pankin velkarahan hintaa. Komission arvion mukaan vähimmäisomavaraisuusvaatimus nostaisi pankkien rahoituskustannuksia keskimäärin 1,38—2,71 korkopistettä.

¹⁶ [https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Reports/2020/882058/EBA%20Report%20on%20Basel%20III%20Monitoring%20\(data%20as%20of%2030%20June%202019\).pdf](https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Reports/2020/882058/EBA%20Report%20on%20Basel%20III%20Monitoring%20(data%20as%20of%2030%20June%202019).pdf)

¹⁷ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2016/EN/SWD-2016-377-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>

Arviossa on tarkastelut yhdessä vähimmäisomavaraisuusastetta ja FRTB-uudistusta komission SYMBOL-mallilla, joka sisältää tiedot 83 prosenttia eurooppalaisten pankkien taseista.

¹⁸ Perusurassa pankkien riskiperusteinen pääoma on 10,5 prosenttia riskipainotetuista eristä ja politiikkatarkastelussa niillä on 4 % VOA vastaava määrä pääomaa. Uudelleenpääomitus tapahtuu, kun pääoma laskee 8 prosenttiin riskipainotetuista varoista tai 3 prosenttia VOA:sta.

Jos pankit siirtävät kasvaneet rahoituskustannukset asiakkaiden marginaaleihin nostaa se asiakkaiden korkokuluja. Komission arviossa korkeampi korko vähentäisi lainojen kysyntää ja sitä kautta yritysten investointeja ja talouskasvua arviolta 0,03—0,06 prosenttia.

4.2.2 Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR)

Pysyvän varainhankinnan vaatimuksella pyritään varmistamaan, että pankeilla on riittävästi pitkäaikaista varainhankintaa pitkäaikaisia velvoitteita vastaan. Toisin sanoen vaatimuksella pyritään rajoittamaan pankkien varainhankinnan ja luotonannon maturiteettiero ja siihen liittyvää likviditeettiriskiä. Näin pyritään pienentämään todennäköisyyttä sille, että vakavarainen pankki ajautuisi vaikeuksiin maksuvalmiuden takia. Pysyvän varainhankinnan vaatimus tulee sitovana voimaan 28.6.2021.

Pysyvä varainhankinta on tärkeää etenkin, jos pankkien välinen luottomarkkina häiriintyy kuten vuonna 2009. Finanssikriisissä nähtiin, että myös vakavaraisia pankkeja joutui likviditeettivaikeuksiin varainhankinnan perustuttua liaksi lyhytaikaiseen markkinarahoitukseen. Likviditeettiongelmien voivat aiheuttaa systeemisiä häiriöitä, jos markkinarahoituksen väliaikainen tyrehtyminen käynnistää varallisuuden pakkomyyntejä, mikä johtaa varallisuushintojen laskuun ja sitä kautta pahenevaan kierteeseen likviditeetin tyrehtyessä entisestään.

IMF:n tutkimus osoittaa, että pysyvän varainhankinnan ja omien varojen korkeampi määrä pienensivät huomattavasti pankin todennäköisyyttä joutua maksukyvyttömyyteen vuonna 2009 finanssikriisin aikana¹⁹. Tutkimus osoittaa, että korkeasta omavaraisuusasteesta oli hyötyä etenkin suurille maailmanlaajuisille pankeille, kun taas pienemmillä paikallisilla pankeilla pysyvä varainhankinta oli merkittävämpi kaatumisriskiä pienentävä tekijä.

Pysyvän varainhankinnan vaatimus määritellään saatavilla olevan pysyvän varainhankinnan (ASF) ja tarvittavan pysyvän varainhankinnan (RSF) suhteena, jonka tulee olla yli 100 prosenttia. Vaatimus edellyttää, että yli vuoden mittaisten vastuuden määrää kohden pankilla tulee olla vähintään saman verran varmistettua varainhankintaa vuodeksi eteenpäin. Laskelmassa ei kuitenkaan suoraviivaisesti katsota velkojen ja saatavien eräpäivää vaan eri instrumenteille annetaan painoja sen mukaan, mikä on niiden erääntymisen tai uusimatta jättämisen todennäköisyys vuoden sisällä.

Pysyväksi varainhankinnaksi (ASF) lasketaan kaikki juoksuajaltaan yli 1 vuoden mittainen varainhankinta: velkakirjat, talletukset ja ydinpääoma. Myös alle vuoden mittaiset vähittäisasiakkaiden talletukset lasketaan pysyväksi varainhankinnaksi 90—95 prosentin painolla, koska niiden nähdään olevan kohtuullisen pysyviä, vaikka ne ovat periaatteessa nostettavissa milloin tahansa. Muut alle vuoden mittainen varainhankinta lasketaan pysyväksi 0—50 % painolla riippuen rahoitusinstrumentista ja siitä onko juoksuajaa jäljellä yli vai alle 6 kuukautta.

Tarvittavaan pysyvään varainhankintaan (RSF) lasketaan mukaan juoksuajaltaan yli vuoden mittaiset saatavat. 6—12 kuukauden sisällä erääntyviä saatavia vastaan tulee varata instrumentista riippuen noin 50 prosenttia pysyvää varainhankintaa ja alle 6 kuukauden vastuuta kohden vastuuerästä riippuen 5—50 prosenttia pysyvää varainhankintaa.

¹⁹ <https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2016/12/31/Bank-Funding-Structures-and-Risk-Evidence-From-the-Global-Financial-Crisis-25676>

4.2.2.1 Vaikutus pankkeihin ja kokonaistalouteen

Suomalaiset pankit hoitavat varainhankintaa paljon tukkurahoituksella. Vuoden 2019 lopussa 56 prosenttia pankkien varainhankinnasta oli tukkurahoinnosta. Suomalaisen pankkien annettujen lainojen suhde talletusten määrään onkin eurooppalaisittain erittäin korkea noin 160 prosenttia. Pankit ovat kuitenkin pääsääntöisesti huolehtineet varainhankinnan pysyvyydestä, sillä pankkien vuoden 2019 tilinpäätöksistä kerätyn tiedon mukaan kaikki NSFR-suhdelukunsa ilmoittaneet pankit täyttivät pysyvän varainhankinnan vaateen.

Euroopan tasolla pankit ovatkin sopeuttaneet varainhankintaansa ja saataviaan merkittävästi vastaamaan uusia sääntöjä. EBA:n kyselyn²⁰ mukaan keskimääräinen pysyvän varainhankinnan suhdeluku on kasvanut vuoden 2011 alle 90 prosentista Q2/2019 lopun 113 prosenttiin.

Pankit voivat parantaa pysyvän varainhankinnan määrää suhteessa vaadittuun rahoitukseen muun muassa lisäämällä vakaimpien talletusten määrää, laskemalla liikkeelle pidempiaikaista velkaa tai vähentämällä lyhempiä lainasitoumuksia tai muita yli vuodeksi sidottuja varoja. Talletukset ja pidempiaikainen markkinavarainhankinta ovat kuitenkin useimmiten kalliimpia kuin lyhytaikainen varainhankinta, joten varainhankinnan kustannukset todennäköisesti hieman nousevat pysyvän varainhankinnan vaatimuksen seurauksena. Viime vuosina korkokäyrä on loiventunut ja siten lyhyen ja pitkän rahoituksen kustannuserot ovat kaventuneet. Toisaalta talletuksista on jouduttu maksamaan viime aikoina lyhyttä markkinavarainhankintaa korkeampaa hintaa, kun lyhyttä varainhankintaa on saanut usein negatiivisella korolla ja talletuksia taas on vaikea houkutella negatiivisella korolla. Koronapandemian aikana markkinavarainhankinta on väliaikaisesti häiriintynyt nostamalla pankkien rahoituskustannuksia.

Pankkien varainhankinnan kallistuminen johtaa osaltaan niiden asiakkaiden rahoituksen kallistumiseen ja sitä kautta luotonannon pienempään kysyntään ja siten hitaampaan talouskasvuun. Vaikutukset ovat kuitenkin kohtuullisen pienet pitkällä aikavälillä saataviin hyötyihin nähden. EKP:n arvion mukaan NSFR vähentäisi kokonaisluotonantoa 0,8 prosenttia pitkällä aikavälillä ja sitä kautta se vähentäisi BKT:ta noin 0,1 prosenttia. EKP:n analyysin²¹ mukaan vuonna 2008 finanssikriisissä 10 prosenttiyksikköä korkeampi NSFR ennakoitiin 10 prosenttia pienempää likviditeettituen tarvetta seuraavan kuukauden aikana.

Luvussa 4.2.6 tarkastellaan likviditeettivaateen vaikutusta Suomen talouteen pohjautuen Kansainvälisen järjestelmäpankin tutkimuksen oletukseen, jonka mukaisesti pysyvän varainhankinnan vaatimuksen täyttäminen nostaisi pankin varainhankinnan kustannuksia 13 peruspisteellä. Tämä johtaisi luotonannon vähenemiseen ja sitä kautta BKT jäisi keskipitkällä aikavälillä 0,3 prosenttia matalammalle tasolle. NSFR:n todellista vaikutusta suomalaisten pankkien varainhankinnan kustannuksiin on vaikea arvioida, mutta laskema antaa suuntaa vaikutuksen mitaluokasta.

Likviditeettivaatimukset ovat kustannustehokas tapa hallita likviditeettiriskiä, sillä saman vaikutuksen aikaansaaminen pääomavaatimusten tiukentamisella olisi kokonaistaloudellisesti huomattavasti kalliimpi ratkaisu. Pankin hyvä likviditeettiasema ei kuitenkaan poista tappioiden

²⁰ [https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Reports/2020/882058/EBA%20Report%20on%20Basel%20III%20Monitoring%20\(data%20as%20of%2030%20June%202019\).pdf](https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Reports/2020/882058/EBA%20Report%20on%20Basel%20III%20Monitoring%20(data%20as%20of%2030%20June%202019).pdf)

²¹ <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecb.wp2169.en.pdf?e9d2a8ca0fed2743d8518de1a7c109ea>

mahdollisuutta, joten likviditeettivaateilla ei voida korvata pääomavaateita pankkien tappionsietokyvyn varmistamisessa. Yhdessä pääomavaateiden kanssa, likviditeettivaatimukset muodostavat kattavan ja tehokkaan luottolaitosten sääntelykokonaisuuden.

4.2.3 Pk-yrityslainojen riskipainon alentaminen yli 1,5 miljoonan euron lainojen osalta

Pienille ja keskisuurille (PK)-yrityksille myönnettyillä lainoilla on nykyisin alennettu riskipaino (0,7614) alle 1,5 miljoonan euron lainamäärän osalta. Tämä alempi riskipaino laajenee nyt 2,5 miljoonan euron lainamäärään saakka. Lisäksi 2,5 miljoonaa ylittävien lainojen osalta tulee käyttöön 15 prosentin riskipainon alennus.

Uudistuksen tarkoituksena on parantaa pk-yritysten rahoituksen saantia. Nykyisellä huojennuksella ei ole EBA:n tutkimusten²² mukaan havaittu suurta merkitystä pk-yrityksen rahoituksessa. Tosin seurantajakso on kohtuullisen lyhyt. Pk-yritysten rahoituksen saatavuus ei ole ollut Suomessa viime vuosina merkittävä yritysten kasvua rajoittava tekijä PK-barometrin mukaan. Lainansaannin helpottaminen voi kuitenkin osaltaan helpottaa pk-yritysten investointeja ja sitä kautta auttaa työpaikkojen luomisessa.

PK-yrityslainojen riskipainojen lasku pienentää pankkien pääomavaatimusta ja siten vapauttaa pääomia esimerkiksi luotonannon kasvattamiseen. Mikäli tämä näkyy yrityslainojen marginaalien laskuna tai lainojen parempana saatavuutena, voi se vaikuttaa suotuisasti yritysten investointeihin ja siten talouskasvuun. Monet asunto-osakeyhtiöt luetaan yritysluotonannossa pk-yrityksiin, joten huojennuksen laajeneminen voi osaltaan helpottaa myös taloyhtiölainojen saatavuutta ja ehtoja.

Pk-yritysten lainat eivät ole lähtökohtaisesti vähemmän riskillisiä kuin muu yritysluotonanto, joten pääomavaateen alentaminen vähentää pankkien riskipuskuria tulevia luottotappiota vastaan ja voi lisätä pankkien todennäköisyyttä joutua ongelmiin luottotappioiden kasvaessa. Ei olekaan etukäteen selvää, ovatko muutoksen kokonaistaloudelliset pitkän aikavälin vaikutukset positiivisia vai negatiivisia. Uudistus on kuitenkin katsottu tarkoituksenmukaiseksi PK-rahoituksen edistämiseksi ja työpaikkojen luomiseksi.

PK-huojennuksen käyttöönotto alle 1,5 miljoonan euron lainojen osalta vuonna 2014 paransi EBA:n arvion mukaan suomalaisten pankkien ydinpääomasuhdetta 0,17 prosenttiyksikköä²³.

Uudistuksen vaikutusta pankkien kokonaispääomavaateisiin voidaan tarkastella olemassa olevasta lainakannasta. Pk-yrityksillä on 2,1 miljardin euron edestä 1,5—2,5 miljoonan suuruisia lainoja ja 11,1 miljardia euroa yli 2,5 miljoonan suuruisia lainoja. Yrityslainojen keskimääräisen riskipainon ollessa noin 56 prosenttia ja pankkien keskimääräisen vakavaraisuusvaatimuksen ollessa 14 prosenttia riskipainotetuista eristä, voidaan laskea, että 0,7614 kerroin 1,5—2,5 mil-

²² <https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/1359456/602d5c61-b501-4df9-8c89-71e32ab1bf84/EBA-Op-2016-04%20Report%20on%20SMEs%20and%20SME%20supporting%20factor.pdf?retry=1>

²³ <https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/1359456/602d5c61-b501-4df9-8c89-71e32ab1bf84/EBA-Op-2016-04%20Report%20on%20SMEs%20and%20SME%20supporting%20factor.pdf?retry=1>

joonan euron lainoille ja 0,85 kerroin yli 2,5 miljoonan euron lainoille alentaa pankkien vaka-
varaisuusvaatimuksia yhteensä noin 170 miljoonalla eurolla. Tämä vastaisi ydinpääomasuhteen
paranemista noin 0,05 prosenttiyksiköllä.

4.2.4 Omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevien vähimmäisvaatimusten muutosten vai- kutukset suomalaisiin pankkeihin

Kaikki suomalaiset pankit täyttivät niille asetetut MREL-vaateet vuoden 2019 lopussa. Suomen
tilannetta voidaan pitää hyvänä, sillä eurooppalaisista pankeista vasta hieman alle puolet täytti-
vät MREL-vaateet vuoden 2018 lopun datan perusteella, joskaan kaikille pankeille ei ollut mää-
ritelty MREL-vaadetta vielä 2018 lopussa²⁴.

Subordinaatiovaateen myötä pankeille tulee tarvetta laskea liikkeelle uuden määritelmän mu-
kaisia alisteisia joukkovelkakirjoja. Subordinaatiovaade koskee Suomessa suoraan kahta ”top-
tier” -pankkia. Myös pienemmille (tase alle 100 miljardia euroa) pankeille on mahdollista aset-
taa subordinaatiovaade, jos kriisinratkaisusuunnitelman perusteella on arvioitavissa sijoittajien
tasapuolisen kohtelun vaarantuminen samaan velkahierarkialuokkaan kuuluvien velkojen pois-
sulkemisella sijoittajavastuun ulkopuolelle joko suoraan lain nojalla tai viranomaisen harkin-
nalla.

Vuoden 2019 tilinpäätöstietojen perusteella voidaan arvioida, että subordinaatiovaateen täyttä-
miseksi suomalaisilla ”top-tier” pankeilla tulisi olla alisteisia velkakirjoja yhteensä noin 9,4 mil-
jardilla eurolla. Jo liikkeelle laskettujen alisteisten velkakirjojen (”senior non-preferred”) korko
on ollut viimeisen vuoden aikana pääsääntöisesti 30—60 korkopistettä korkeampi kuin vakuu-
dettomien seniorivelkakirjojen korko. Näin ollen yhteenlaskettu vuosittaisten rahoituskustan-
nusten nousu subordinaatiovaateen takia olisi 28—56 miljoonaa euroa. On kuitenkin huomioi-
tava, että alisteisten velkakirjojen liikkeellelasku parantaa seniorivelkojen asemaa, joka voi vai-
kuttaa alentavasti seniorivelkakirjojen tuottovaateisiin ja siten alentaa osaltaan pankkien rahoit-
tuskustannuksia edellä esitetystä.

Subordinaatiovaatimuksen hyödyt tulevat ennen kaikkea siitä, että se helpottaa bail-in-välineen
kautta tapahtuvaa pankkien uudelleenpääomittamista kriisinratkaisun yhteydessä, siten vähen-
tämällä pääomitarvetta valtion tai kriisinratkaisurahaston toimesta.

MREL-vaatimukseen liittyen pankkien raportointivaatimukset tulevat jossain määrin lisäänty-
mään kasvattaen pankkien hallinnollista taakkaa. Euroopan pankkiviranomainen tulee anta-
maan uuden raportointikehikon MREL-vaateiden raportointiin liittyen.

²⁴ https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/News%20and%20Press/Press%20Room/Press%20Releases/2020/EBA%20shows%20banks%E2%80%99%20progress%20in%20planning%20for%20failure%20but%20encourages%20them%20to%20issue%20eligible%20debt%20instruments/EBA%20quantitative%20Report%20on%20MREL.pdf

4.2.5 Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisöpääoma-vaatimuksen ja rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten lisöpääoma-vaatimuksen eriyttäminen

Kansallisesti merkittävien luottolaitosten puskurin (O-SII-puskuri) ja rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisöpääoma-vaatimuksen (järjestelmäriskipuskuri), käyttötarkoitukset erotetaan toisistaan ja puskurivaatimuksista tulee kumulatiivisia.

Jatkossa järjestelmäriskipuskurilla katetaan ainoastaan koko pankkisektorin järjestelmäriskiä eikä yksittäisestä pankista aiheutuvia riskejä. Lisäksi järjestelmäriskipuskuri voidaan määrätä myös erillisille riskikeskittymille, jolloin lisävaade koskee vain kyseistä vastuuerää. Yksittäisen instituution systeemisestä merkittävyydestä tuleva niin kutsuttu O-SII-riski tulee kattaa kokonaan O-SII-puskurilla. Uudistuksen myötä O-SII-puskurin yläraja nousee nykyisestä 2 prosentista 3 prosenttiin.

Suomen pankkisektorin keskittyneisyys, sen koko kansantalouteen nähden sekä riippuvuus markkinavarainhankinnasta ovat eurooppalaista keskitasoa korkeampia. Tämä ei kuitenkaan tarkoita suoraan, että Suomen pankkisektori olisi keskimääristä riskillisempi. Suomalaisen pankkien puskurivaatimukset ovat korkeahkot eurooppalaisessa vertailussa. Pohjoismaisessa vertailussa Suomen puskurivaateet ovat verrattain matalat²⁵.

4.2.5.1 Vaikutukset suomalaisiin pankkeihin

Järjestelmäriskipuskurin ja O-SII-puskurin tasoon ei tapahdu automaattisesti muutoksia lakimuutoksen takia. Makrovakausriskin harkittavaksi kuitenkin tulee, miten puskureiden nykyinen taso suhtautuu määritelmän muutoksiin. Näin ollen uudistuksen ei ennakoida vaikuttavan pääomavaatimuksiin, mutta mittaluokan havainnollistamiseksi esitetään esimerkkilaskelmia makrovakausriskimuutosten vaikutusten mittaluokasta. Puskurivaatimusten muutokset vaikuttavat myös pankkien MREL-vaateisiin, joilla on vaikutusta pankkien varainhankinnan kustannuksiin. MREL:n vaikutuksia ei ole kuitenkaan huomioitu esimerkkilaskelmissa.

Koronakriisiin vaikutusten lieventämiseksi järjestelmäriskipuskuria ja O-SII-puskuria laskettiin Suomessa siten, että kaikilla pankeilla pääomavaatimus aleni 1 prosenttiyksikköä. Tämän arvioidaan laskeneen pankkien pääomavaateita yhteensä noin 2,3 miljardilla eurolla. Prosenttiyksikön lasku pääomavaatimuksessa nostaa BKT:n tasoa noin 0,2 prosenttia keskipitkällä aikavälillä luvussa 4.2.6 esitettyjen laskelmien mukaan.

Sektorikohtaisella järjestelmäriskipuskurilla voitaisiin esimerkiksi korvata nykyisin voimassa oleva asuntolainojen 15 prosentin riskipainolattia. Tämä kuitenkin edellyttää, että sektorikohtainen järjestelmäriskipuskuri tulisi olla kokoluokkaa 5–10 prosenttia. Lainsäädännössä ei oteta kantaa siihen, tulisiko riskipainolattia korvata sektorikohtaisella järjestelmäriskipuskurilla.

Esimerkki: mikäli pankin asuntolainakannan riskipaino on 10 prosenttia, nostaa 15 prosentin riskipainolattia sisäisissä luottoriskimalleissa vakavaraisuusvaatimusta 50 prosenttia. Jos pankin vakavaraisuusvaatimus on 14 prosenttia riskipainotetuista eristä, vastaava 50 prosentin vakavaraisuusvaatimuksen nosto edellyttäisi 7 prosentin sektorikohtaista järjestelmäriskipuskuria

²⁵ https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Risk%20Analysis%20and%20Data/Risk%20Assessment%20Reports/2019/Risk%20Assessment%20Report_November%202019.PDF (kuvio 48).

asuntoluotoille, jotta riskipanolattian poisto tulisi kompensoitua. Muutoksella ei olisi vaikutuksia sisäisiä malleja käyttävien pankkien pääomavaateiden kokonaismäärään, koska olemassa oleva tiukennus pääomavaatimuksiin korvattaisiin toisella välineellä. Toisaalta standardimallia käyttäville pankeille esimerkin mukainen sektorikohtainen järjestelmäriskipuskuri kasvattaisi kokonaispääomavaatimusta.

4.2.6 Pääoma- ja likviditeettivaatimusten kokonaistaloudelliset vaikutukset Suomessa

Pääoma- ja likviditeettivaatimusten vaikutusten arvioimiseksi on tehty esimerkkilaskelmia muutosten kokonaistaloudellisista vaikutuksista. Laskelmat on toteutettu Suomen kansantalouden analysointiin kehitetyllä Suomen Pankin Aino 3.0 -mallilla. Malli sisältää rahoitusmarkkinakitkoja niin yrityslainoituksen kuin kotitalouksien asuntolainoituksen osalta.²⁶

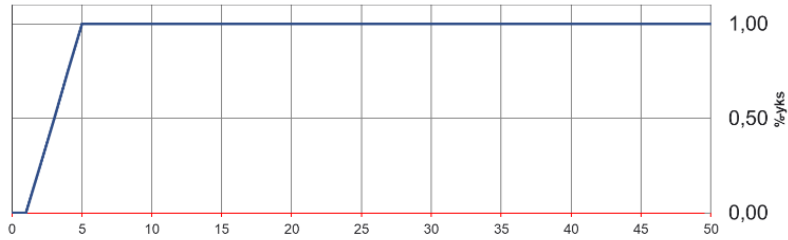
Laskelmat on toteutettu simuloimalla pysyviä muutoksia pankkien vähimmäisvakavaraisuusvaatimukseen ja rahoituskustannuksiin. Malli tuottaa muuttujien reaktiot muutoksiin, jotka esitetään kuvioissa prosentuaalisina tai prosenttiyksikön poikkeamina muutosta edeltäneestä tasapainotilasta. Simuloinneissa on oletettu, että talouden ulkoisissa tekijöissä, esimerkiksi euroalueen rahapolitiikassa tai kauppakumppanimaiden talouksien kehityksissä, ei tapahdu muutosta. Ajanyksikkö simuloinneissa on vuosineljännes.

Ensimmäisessä laskelmassa (kuvio 6) simuloidaan 1 prosenttiyksikön pysyvä kiristys pankkien riskiperusteiseen vähimmäisvakavaraisuusasteeseen. Malliteknisistä syistä johtuen skenaario on toteutettu niin, että pääomavaatimus kiristyy asteittain 0,25 prosenttiyksikköä neljän vuosineljänneksen ajan. Laskelmassa oletetaan, että lähtötilanteessa pankkien vakavaraisuusaste vastaa vähimmäisvakavaraisuusvaatimusta. Pääomavaatimuksen kiristys johtaa pankkien rahoituskustannusten ja antolainauskorkojen nousuun, minkä vuoksi yksityiset investoinnit laskevat. Alussa investointien lasku on jyrkempi, kun talous hakeutuu kohti tasapainoa, jossa tuotannollisten investointien rajatuottavuus vastaa kohonnutta korkotasoa. Uudessa tasapainotilassa tuotannollinen pääomakanta on 0,3 prosenttia ja kokonaistuotanto on 0,2 prosenttia lähtötilannetta pienempi.

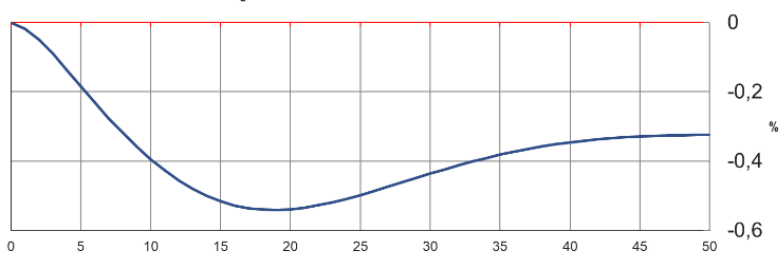
Likviditeettivaatimuksen kiristyminen on simuloitu 0,13 prosenttiyksikön pysyvänä nousuna pankkien rahoituskustannuksiin (kuvio 7). Simuloinnissa talouden toimijat saavat tiedon rahoituskustannusten noususta neljä vuosineljännestä etukäteen. Tärkein vaikutusmekanismi tässäkin laskelmassa tulee yksityisten investointien supistumisesta. Kotimaisen kysynnän lasku parantaa koko talouden ulkoista rahoitusasemaa, minkä vuoksi talouden riskitön korkotasoa hieman laskee. Tämän vuoksi pankkien rahoituskustannukset nousevat lopulta hieman alkuperäistä 0,13 prosenttiyksikön nousua vähemmän. Kun talous saavuttaa uuden tasapainotilan, on tuotannollinen pääomakanta 0,6 prosenttia ja kokonaistuotanto on 0,3 prosenttia lähtötilannetta pienempi.

²⁶ Malli on dokumentoitu julkaisussa Silvo ja Verona (2020), <https://helda.helsinki.fi/bof/handle/123456789/17442>.

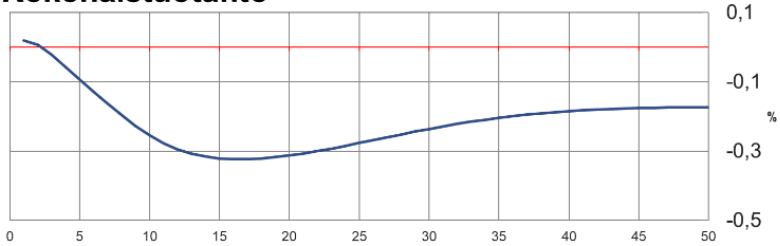
Vähimmäisomavaraisuusaste

Tuotannollinen pääomakanta

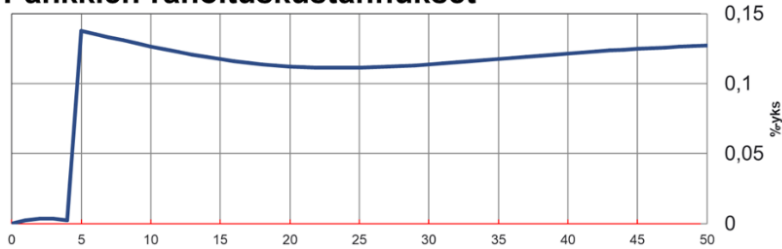
Kokonaistuotanto

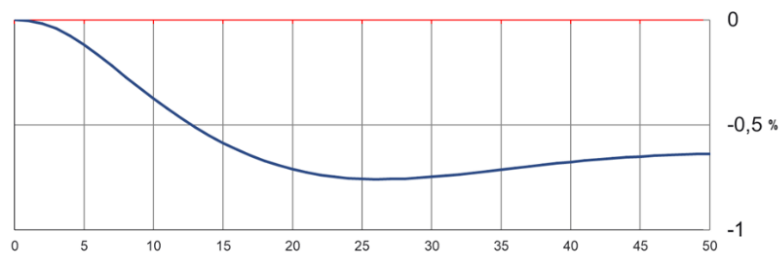
Lähde: Suomen Pankin laskelmat

Kuvio 6. Vähimmäisomavaraisuusasteen nousu

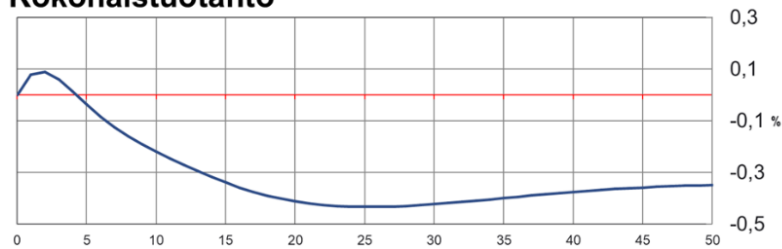
Pankkien rahoituskustannukset

Tuotannollinen pääomakanta

Kokonaistuotanto

Lähde: Suomen Pankin laskelmat

Kuvio 7. Likviditeettivaatimusten kiristyminen

4.2.7 Muut vaikutukset

Luottolaitos- ja kriisiratkaisusäätelyyn esitettävät muutokset vaikuttavat jonkin verran Rahoitusvakausviraston ja Finanssivalvonnan tehtävien ja toimenpiteiden sisältöön. Muutosten ei kuitenkaan arvioida aiheuttavan vähäistä merkittävämpiä taloudellisia vaikutuksia näille viranomaisille.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

5.1.1 Vaihtoehdot uudistetun luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanossa

Tällä esityksellä täytäntöön pantavaksi ehdotetut luottolaitosdirektiivin muutokset sisältävät kansallista liikkumavaraa lähinnä palkitsemista koskien (direktiivin 109 artikla). Tältä osin on

katsottu, että Suomessa ei ole tarpeen säätää kansallisen option mukaisesta laajemmasta palkitsemista koskevan sääntelyn soveltamispiiristä. Tätä on tarkemmin selostettu luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 luvun 1 a §:n säännöskohtaisissa perusteluissa.

5.1.2 Vaihtoehdot uudistetun kriisinratkaisudirektiivin täytäntöönpanossa

Maksukyvyttömyysmenettelyt laitoksille, jotka eivät mene kriisihallintoon

Kriisinratkaisudirektiivin 32b artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että laitos likvidoidaan asianmukaisesti kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jos edellytykset laitoksen asettamiseen kriisihallintoon muutoin täyttyisivät, mutta kriisinratkaisutoimi ei olisi yleisen edun mukainen. Direktiivi ei säätele tarkemmin siitä, miten laitos tulisi likvidoida tai minkä viranomaisen tulisi päättää likvidoinnista, vaan nämä on jätetty kansallisen harkinnan varaan. Suomessa likvidaation vaihtoehtoina on laitoksen asettaminen selvitystilaan tai konkurssiin hakeminen, ja mahdolliset toimivaltaiset viranomaiset voisivat olla Finanssivalvonta tai Rahoitusvakausvirasto.

Konkurssimenettely koskee tilannetta, jossa laitos on maksukyvytön eli muuten kuin tilapäisesti kykenemätön maksamaan velkojaan niiden erääntyessä. Direktiivin sääntelemässä tilanteessa laitos voi olla vasta todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa, joten konkurssiinasettamisedellytykset eivät välttämättä täyty. Tästä syystä on perusteltua, että konkurssin hakemisen lisäksi laitos voitaisiin asettaa selvitystilaan. Pelkän selvitystilan asettamisen sijasta on vastaavasti perusteltua, että mahdollisuutena on myös suoraan hakea konkurssiin asettamista, jos laitos on maksukyvytön. Vaikka voimassaolevan sääntelyn mukaan selvitysmies voi myös hakea konkurssia, tämä tarpeettomasti pitkittäisi menettelyä, jos viranomaisten kriisinratkaisutoimia koskevissa arvioissa on jo käynyt selväksi, että laitos ei kykene selviämään veloistaan.

Direktiivin sääntelemässä tilanteessa Rahoitusvakausvirasto on arvioinut laitoksen kriisihallintoon asettamisen edellytysten täyttymistä. Virastolla olisi näin ollen vähintäänkin vastaava tietopohja käytettävissään kuin Finanssivalvonnalla arvioida laitoksen tilannetta. Virasto voisi myös huomioida tallettajien turvaamisen kannalta, mikä menettely olisi tarkoituksenmukaisin. Konkurssimenettelyn käynnistäminen laukaisee käytännössä aina viraston hallinnoiman talletussuojarahaston käyttämisen joko talletussuojakorvausten maksamiseen tallettajille tai talletuskannan siirron rahoittamiseen rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 5 luvun mukaisesti. Selvitystilassa voi olla mahdollista, että laitos kykenee itse huolehtimaan talletusten maksamisesta tallettajille. Virasto pystyisi näin ollen huomioimaan toimenpidettä valitessa myös talletussuojanäkökulman. Koska virasto on tehnyt edeltävän päätöksen siitä, ettei laitosta aseteta kriisihallintoon, on menettelyiden nopean ja sujuvan etenemisen vuoksi perusteltua, että virastolla on oikeus myös määrätä laitos selvitystilaan tai hakea konkurssia.

Oikeus asettaa laitos selvitystilaan tai hakea konkurssiin voisi perustellusti olla Rahoitusvakausviraston sijasta tai lisäksi myös Finanssivalvonnalla. Finanssivalvonnan tehtäviin kuuluu valvoa luottolaitosten toimintaa ja toimiluvan edellytysten täyttymistä. Voimassaolevan pankkisääntelyn mukaan Finanssivalvonnan on päättäessään luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta samalla määrättävä luottolaitos selvitystilaan ja asetettava selvitysmies. Koska Finanssivalvonnalla on jo valtuudet määrätä tietyissä tilanteissa laitos selvitystilaan, voisi olla luontevaa, että Finanssivalvonnalla olisi toimivalta arvioida toimiluvan peruuttamista ja määrätä laitos selvitystilaan tai hakea konkurssia myös silloin, kun laitos on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa, mutta yleinen etu ei edellytä kriisinratkaisumenettelyn aloittamista. Jotta viranomaisten väliset toimivaltuudet olisivat yksiselitteisen selvät ja laitok-

seen kohdistuvista toimenpiteistä päättäminen tapahtuisi mahdollisimman ripeästi, tulisi kuitenkin toimivaltuus selvitystilaan asettamisesta tai konkurssin hakemisesta olla tässä tilanteessa yhdellä viranomaisella. Edellä esitetyistä syistä katsotaan perustelluksi, että tämä viranomainen on Rahoitusvakausvirasto.

Jos laitos olisi kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa, Rahoitusvakausviraston harkintavalta toimenpiteistä rajoittuisi siihen, määrääkö se laitoksen selvitystilaan vai hakeeko konkurssia. Konkurssilain mukaisia konkurssiin asettamisedellytyksiä ei ole syytä muuttaa. Konkurssiinasettamisedellytykset ohjaisivat sitä, kumpi toimenpide – selvitystila vai konkurssiin hakeminen – olisi tarkoituksenmukaisempi. Rahoitusvakausviraston tulisi myös kuulla Finanssivalvontaa valittavasta toimenpiteestä.

Päivittäinen käyttösumma maksu- ja suoritusvelvoitteiden keskeytyksessä

Kriisinratkaisudirektiivin 33a artiklassa säädetään laitoksen sopimukseen perustuvien maksu- ja suoritusvelvoitteiden keskeyttämisestä enintään kahdeksi pankkipäiväksi. Artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat säätää siitä, että jos keskeyttäminen koskee suojattuja talletuksia, kriisinratkaisuviranomaisten olisi varmistettava tallettajien pääsy asianmukaiseen päivittäiseen summaan talletuksistaan. Direktiivin 69 artiklan 5 kohdan toinen alakohta sisältää vastaavan säännöksen päivittäisestä käyttösummasta silloin, kun laitos on asetettu kriisihallintoon ja sen maksu- ja suoritusvelvoitteet keskeytetään. Esityksessä ei ehdoteta säädettävän tällaisesta päivittäisestä käyttösummasta.

Päivittäisen käyttösumman asettaminen edellyttäisi käytännössä sitä, että päivittäin tililtä nostettavalle tai siirrettävälle summalle asetettaisiin enimmäisraja. Rajoitusten asettaminen tileiltä suoritettaville maksuille on teknisesti vaikeaa ja edellyttäisi toimialalla miljoonien eurojen investointeja järjestelmämuutoksiin. Muutos koskisi kaikkia maksuvälineitä ja tilisiirtoja. Koska noin 75 prosentilla kuluttajista ja noin 50 prosentilla pk-yrityksistä on käytössä tili vähintään kahdessa eri pankissa, minkä lisäksi monilla on käytössään luottokortti, ja säädettävä keskeyttämisäika olisi enintään kaksi pankkipäivää, ei ole muutoksen kustannusvaikutukset huomioon ottaen tarkoituksenmukaista säätää päivittäisen käyttösumman käyttöön otosta ja panna täytäntöön direktiivin 33 a artiklan 3 kohtaa tai 69 artiklan 5 kohdan toista alakohtaa.

Etuoikeudeltaan huonompien hyväksyttävien velkojen myynti ei-ammattimaiselle asiakkaalle

Kriisinratkaisudirektiivin 44a artiklassa säädetään etuoikeudeltaan huonompien hyväksyttävien velkojen myynnistä ei-ammattimaisille asiakkaille. Säännös antaa jäsenvaltioille kolme eri täytäntöönpanovaihtoehtoa. Ensimmäisen vaihtoehdon mukaan jäsenvaltio voisi säätää artiklan 1—4 kohdasta, jolloin hyväksyttävii velkoja voitaisiin myydä yksityisasiakkaille, jos asiakkaalle olisi tehty soveltuvuustestit, minkä avulla varmistuttaisiin rahoitusvälineen sopimisesta asiakkaalle. Lisäksi edellytetään, että asiakkaan rahoitusvälinesalkun arvo kokonaisuudessaan on osto hetkellä enintään 500 000 euroa ja asiakas sijoittaa kyseiseen rahoitusvälineeseen enintään 10 prosenttia salkun arvosta ja kuitenkin vähintään 10 000 euroa. Tällaisten salkun kokonaisarvojen ja tietyn rahoitusvälineen osuuksien ajantasaisen tiedon hankkiminen olisi työlästä ja vaikeaa, sillä asiakas voi harjoittaa sijoitustoimintaa useiden eri järjestelmien kautta. Tiedon saanti olisi helpompi toteuttaa, jos asiakkaalle itselle asetettaisiin velvoite antaa oston yhteydessä nämä tiedot, mutta tietojen oikeellisuudesta ei voida tällöin varmistua ja tietojen raportointi voisi olla työlästä myös asiakkaalle itselleen. Ensimmäinen täytäntöönpanovaihtoehto olisi käytännössä vaikea toteuttaa, mistä syystä artiklan 1—4 kohtaa ei esitetä täytäntöön pantavaksi.

Toisena vaihtoehtona olisi panna täytäntöön direktiivin 44a artiklan 6 kohta, jonka mukaan myyjän olisi varmistettava, että ostajan rahoitusvälinesalkun arvo on ostohetkellä enintään 500 000 euroa ja rahoitusvälineeseen sijoitetaan vähintään 10 000 euroa. Lisäksi edellytetään, että myyjä on sijoittunut jäsenvaltioon ja sen kokonaisvarojen arvo on enintään 50 miljardia euroa. Tähän vaihtoehtoon liittyy samalla tavoin kuin edelliseen ongelmat salkun kokonaisarvon selvittämiseen liittyen. Lisäksi laitoksen kokonaisvarojen rajan vuoksi säännös ei soveltuisi kaikkiin suomalaisiin pankkeihin eikä asiakkaalle olisi vähäriskisempää hankkia rahoitusvälineitä pienemmistä laitoksista. Näin ollen tätä vaihtoehtoa ei esitetä täytäntöön pantavaksi.

Kolmas vaihtoehto olisi panna täytäntöön 44a artiklan 5 kohta, jonka mukaan hyväksyttävien velkojen vähimmäisnimellisarvon tulisi olla vähintään 50 000 euroa. Tämä vaihtoehto on yksinkertaisin toteuttaa ja aiheuttaisi vähiten hallinnollista taakkaa ja tarkastuksia hyväksyttävien velkojen rahoitusvälineiden myyjille tai asiakkaalle. Säännös toteuttaisi parhaiten myös artiklan tavoitetta eli suojaisi yksityisiä ostajia sijoittamasta liiemmalti rahoitusvälineisiin, jotka voisivat tulla kriisinratkaisussa alaskirjatuiksi. Hyväksyttävien velkojen 50 000 euron vähimmäisnimellisarvo rajaisi käytännössä kaikista pienimmät sijoittajat tämän rahoitusvälineen ulkopuolelle.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

Ruotsi

Ruotsi antoi joulukuussa 2019 pankkipakettia koskevan komiteanmietinnön SOU 2019:60.

Luottolaitosdirektiivi on saatettu Ruotsissa voimaan etupäässä valvontalaissa ja pääomapusku-reista annetussa laissa (2014:966) olevilla säännöksillä. Tietyt säännökset, kuten yhtiön hallintoa, valvontaa ja sanktioita koskevat määräykset, ovat kuitenkin pankki- ja rahoitusliikkeestä annetussa laissa sekä arvopaperimarkkinoista annetussa laissa. Ruotsissa on samoin kuin Suomessa katsottu, että ydinpääoma, jota käytetään yhdistetyn pääomapuskurivaatimuksen täyttämiseen, ei saa samanaikaisesti käyttää täyttämään tiettyjä muita vaateita, joita laitoksen on myös täytettävä. Luottolaitoksen on siis täytettävä useita osia pääomapuskurivaatimuksesta samanaikaisesti. Tämä on toteutettu jo Ruotsissa, joten direktiivin implementointi ei edellytä tältä osin uusia toimenpiteitä. Sen sijaan pääomapusku-reista annettua lakia täydennetään siltä osin kuin Ruotsin laista ei vielä löydy kaikkia direktiivin ja vakavaraisuusasetuksen määräyksiä.

Kriisinratkaisudirektiivi on saatettu Ruotsissa kansallisesti voimaan ensisijaisesti kriisinratkaisusta annetussa laissa (lag om resolution, 2015:1016) sekä luottolaitoksille annettavasta ennaltaehkäisevästä valtion tuesta annetussa laissa (lag om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut, 2015:1017). Pankki- ja rahoitusliikkeestä annetussa laissa (lag om bank- och finansieringsrörelse, 2004:297) sekä arvopaperimarkkinoista annetussa laissa (lag om värdepappersmarknaden, 2007:528) on saatettu kansallisesti voimaan direktiivin säännöksiä elpymissuunnitelmia, konsernisisäistä tukea koskevia sopimuksia ja rajat ylittävien konsernien tilapäistä hallintoa koskien.

Kriisinratkaisusta annetussa laissa on pääasiassa aineelliset säännökset niistä toimenpiteistä, joilla valmistellaan ja toteutetaan kriisinratkaisu, sekä säännökset konkurssin ehkäisemisestä ja yhteistyöstä ulkomaisten viranomaisten kanssa. Laki sisältää säännöksiä muun muassa kriisinratkaisuvälineistä, kriisinratkaisusuunnitelmasta sekä omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevasta vähimmäisvaatimuksesta sekä alaskirjattavista veloista.

Edellä jaksossa 5.1.1 kuvatuissa täytäntöönpanovaihtoehdoissa Ruotsi ehdottaa säädettävän päivittäisestä käyttösummasta silloin, jos laitoksen maksu- ja suoritusvelvoitteet on keskeytetty.

Ruotsi näin ollen panee täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 33a artiklan 3 kohdan. Ruotsin kriisinratkaisulain 7 a luvun 6 §:n mukaan valtionvelkakonttorin (Riksgäldskontoret) on varmistettava tallettajien pääsy asianmukaiseen päivittäiseen summaan, jos keskeyttämisvaltuus ulotetaan suojattuihin talletuksiin. Päivittäistä käyttösummaa ei ole säädetty laissa, vaan sen osalta valtionvelkakonttorille on jätetty harkinnanvaraa ja sen asettamisessa huomioidaan kulloinenkin tilanne. Säännöksessä ei myöskään tarkemmin säädetä siitä, miten tallettajat saavat päivittäisen käyttösummansa.

Hyväksyttävien velkojen myyntiä yksityisasiakkaille koskevan kriisinratkaisudirektiivin 44a artiklan täytäntöönpanon osalta Ruotsi on valinnut täytäntöönpanovaihtoehdoksi artiklan 1—4 kohdan täytäntöönpanon arvopaperimarkkinalain 9 luvun 25 a ja b §:ssä. Säännösten mukaan ostajan on annettava myyjälle tieto rahoitussalkustaan, jotta myyjä voi varmistua säännöksissä asetettujen salkun kokoa ja rahoitusvälineen osuutta koskevien edellytysten täyttymisestä.

6 Lausuntopalaute

[Täydennetään lausuntokierroksen jälkeen]

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

1 luku Yleiset säännökset

2 §. *Muu luottolaitostoimintaa koskeva lainsäädäntö.* Pykälän 5 momentti kumotaan. Säännös sisältää viittauksen talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annettuun lakiin, joka kumotaan. Säännöksessä lisäksi mainittu valtion vakuusrahastosta annettu laki (379/1992) on kumottu 1.1.2015 lailla 1202/2014.

4 a §. *Luottolaitoksen velkojen maksunsaantijärjestys.* Pykälän 1 momentin 3 kohta muutettaisiin siten, että se kattaisi sekä viraston että EU:n kriisinratkaisuneuvoston kustannukset kriisinratkaisuvälineiden tai -valtuuksien käytöstä. EU:n kriisinratkaisuneuvoston kustannusten korvaamisesta säädetään kriisinratkaisuasetuksen 22 artiklan 6 kohdassa. Myös nämä kustannukset on säädetty etuoikeutetuksi.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin lisäksi uusi 6 kohta, jolla pantaisiin täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 48 artiklan 7 kohta. Omiin varoihin kuuluvat saatavat olisivat aina huonommalla etusijalla laitoksen konkurssissa kuin sellaiset saatavat, jotka eivät kuulu omiin varoihin. Jos jokin rahoitusväline katsotaan kuuluvan omiin varoihin vain osittain, katsotaan se kokonaisuudessaan olevan huonommalla etusijalla kuin saatava, joka ei kuulu omiin varoihin.

7 §. *Luottolaitos.* Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, jossa määritellään maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä luottolaitos viittaamalla EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaiseen määritelmään. Muutoksella pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan uusi 61 alakohta.

15 §. *Omistusyhteisö.* Pykälän 1 momentin luettavuuden parantamiseksi momenttia selvennettäisiin siten, että itse momentin tekstissä mainitaan määritelmänä rahoitusalan holding- ja sekaholdingyhtiöt pelkästään EU:n vakavaraisuusasetuksen vastaaviin kohtiin viittaamiseen sijasta. Muutoksella ei olisi asiasisällöllistä vaikutusta. Selvennys on perusteltu, koska rahoitusalan holding- ja sekaholdingyhtiöiden sääntely on laajentunut muutetussa luottolaitosdirektiivissä, ja

luottolaitoslakiinkin esitetään tehtäväksi luottolaitosdirektiivin muutosta vastaavat lainsäädäntömuutokset. Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana.

2 luku Oikeus luottolaitostoimintaan ja muuhun varainhankintaan yleisöltä

5 §. Velvollisuus muodostaa alakonserni. Pykälä olisi uusi, ja sillä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uusi 21b artiklan 1—5 kohdat, jotka edellyttävät, että EU:n ulkopuolisen luottolaitoksen ETA-alueella toimivat samaan konserniin kuuluvat luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset muodostavat ETA-alueen sisällä harjoitettavan luottolaitos- ja sijoituspalvelustoitinnan osalta erillisen alakonsernin, jonka emoyhteisönä on ETA-alueella kotipaikan omaava yhteisö.

Pykälässä käytettäisiin konserni-määritelmää. Luottolaitosdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan 63 ja 64 alakohtiin ja EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 138 alakohtaan sisältyvien viittaussäännösten perusteella edellytetään, että luottolaitosdirektiivin 21b artiklan soveltamisen piiriin kuuluvien yhteisöjen on oltava keskenään sidoksissa tilinpäätösdirektiivin 22 artiklan tarkoittamassa määräysvaltasuhteessa, joka on kansallisesti pantu täytäntöön kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä. Kirjanpitolain 1 luvun 6 §:ään sisältyvän konsernin määrittelyn perusteella konserni muodostuu emoyrityksestä ja tytäryrityksistä, joiden välillä on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä säädetty määräysvalta.

Pykälän 1 momentin mukaan velvollisuus alakonsernin muodostamiseen tässä pykälässä säädettyllä tavalla on edellytys sille, että luottolaitos voi harjoittaa toimintaa Suomessa. Luottolaitosdirektiivin 21b artikla on tarkoituksenmukaista panna täytäntöön tällä tavalla, jotta luottolaitostoimintaa koskeva velvoite voidaan kohdistaa sellaiseen yhteisöön, joka on Suomen lainkäyttöalueella.

Velvollisuus alakonsernin muodostamiseen, erityisesti taloudellinen kynnysarvo, määriteltäisiin tarkemmin pykälän 2 momentissa. Luottolaitosdirektiivin 21b artikla ei kuitenkaan aseta velvollisuutta kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen muuttamista erilliseksi luottolaitokseksi tai sijoituspalveluyritykseksi.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tilanteista, jolloin yhden alakonsernirakenteen sijasta olisi mahdollista muodostaa kaksi erillistä alakonsernia. Koska alakonsernin muodostamisvelvollisuuden taustalla on erityisesti luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisumenettelyiden tehokkuuden varmistaminen, kahden erillisen alakonsernin perustaminen olisi mahdollista varsinkin siitä syystä, että yksi alakonserni heikentäisi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua. Luottolaitosdirektiivin 21b artiklan 2 kohdan b alakohtaa vastaavasti toimivaltainen viranomaisnäkökulmasta alakonsernin emoyhteisönä tai aiotun emoyhteisönä mukaisesti. Momentin 1 kohdan mukaisesti kaksi erillistä alakonsernia olisi mahdollinen myös, jos yhtenä alakonsernina toimiminen olisi vastoin EU:n ulkopuolella sijaitsevaan emoyhteisöön sovellettavaa lainsäädäntöä tai viranomaismääräyksiä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin alakonsernin emoyhteisönä toimivalle väliyhtiölle asetettavista vaatimuksista. Väliyhtiönä voisi toimia joko lain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettu omistusyhteisö (rahoitusalan holdingyhtiö tai rahoitusalan sekaholdingyhtiö) tai luottolaitos. Luottolaitosdirektiivin 21b artiklan 3 kohdan mukaisesti väliyhtiönä toimivan omistusyhteisön toiminta edellyttää lupaa, mistä on säädetty omistusyhteisötoiminnan luvanvaraisuutta koskevassa 2 a luvun 1 §:ssä. Väliyhtiönä voisi toimia myös sijoituspalveluyritys, kun alakonsernin tytäryhteisöt ovat sijoituspalveluyrityksiä ja muita kuin luottolaitoksia. Tämä koskisi esimerkiksi tilanteita, joissa luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten omistus organisoidaan ehdotetun 3 mo-

mentin mukaisesti kahtena erillisenä alakonsernina, joista toiseen alakonserniin ei kuulu luottolaitoksia. Jos EU:n alueelle on sijoittautunut vain sijoituspalveluyrityksiä, väliyhtiönä voisi toimia sijoituspalveluyritys.

Pykälän 5 momenttiin sisällytettäisiin luottolaitosdirektiivin 21 b artiklan 6 kohdan mukainen ilmoitusvelvollisuus Euroopan pankkiviranomaiselle.

2 a luku **Omistusyhteisötoiminta**

1 §. Omistusyhteisön luvanvaraisuus. Säännös olisi uusi, ja sillä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 21a artiklan 1 kohta, joka edellyttää jäsenvaltioiden säätävän rahoitusalan holding- ja sekaholdingyhtiöiden toiminnan luvanvaraiseksi. Luvasta käytettäisiin pykälässä termiä ”lupa”, jotta omistusyhteisötoimintaa koskeva lupa erottuisi luottolaitoksen toimiluvasta. Pykälän 2 momentissa mainittaisiin direktiivin 21a artiklan 4 kohdan mukaiset edellytykset, joiden kaikkien täytyessä omistusyhteisö ei tarvitsisi toiminnalleen lupaa.

Lain 2 luvun 5 §:n mukaiseen väliyhtiöön ei sovellettaisi 2 momentin mukaisia poikkeuksia luottolaitosdirektiivin 21b artiklan 3 kohdan mukaisesti, jolloin väliyhtiöllä tulee aina olla toimintaansa varten omistusyhteisötoimintaa koskeva lupa.

Pykälän 3 momenttiin sisältyisi säännös direktiivin 21 a artiklaa vastaava säännös samanaikaisten tämän luvun mukaista lupaa ja lain 3 luvun mukaista omistajaosuuksien hankintaa koskevien prosessien yhteensovittamisesta.

Lupamenettelystä sekä direktiivin 21 a artiklan 2 kohdan mukaisesti lupahakemuksen yhteydessä toimitettavista tiedoista säädettäisiin tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella, mihin liittyvä asetuksenantovaltuus sisältyisi 4 momenttiin.

Toimintansa aloittaneisiin omistusyhteisöihin sovellettavat luottolaitosdirektiivin 159a artiklan edellyttämät siirtymäsäännökset sisältyisivät annettavan lain voimaantulo- ja siirtymäsäännöksiin.

2 §. Omistusyhteisöä koskevan luvan myöntämisen edellytykset. Pykälässä säädettäisiin omistusyhteisöä koskevista lupaedellytyksistä luottolaitosdirektiivin 21a artiklan 3 kohdan mukaisesti. Pykälän 2 momentissa säädettävällä lupapäätöksen tekemisen neljän kuukauden määräajalla pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 21a artiklan 10 kohta.

3 §. Lupaedellytysten valvonta. Pykälällä pannaan osaltaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 21a artiklan 2 ja 6 kohdat sekä 66 artiklan 1 kohdan uusi e alakohta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnalla käytettävissä olevista keinoista, jos omistusyhteisö ei täytä lupaedellytyksiä. Tältä osin viitattaisiin nykyisin Finanssivalvonnalla oleviin toimivaltuuksiin, jotka sillä on luottolaitostoiminnasta annetun lain ja Finanssivalvonnasta annetun lain perusteella. Pykälän 2 momentin tarkoituksena olisi puolestaan velvoittaa omistusyhteisöt toimittamaan Finanssivalvonnalle tarvittavat tiedot toimilupaedellytysten tai 1 §:n 2 momentissa säädettyjen poikkeusten täyttymisen arvioimiseksi. Pykälän 2 momenttiin sisältyisi myös asetuksenantovaltuus valtiovarainministeriölle.

4 §. Omistusyhteisötoimintaan sovellettavat säännökset. Säännöksen 1 momentilla pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 3 artiklan uusi 3 kohta. Puolestaan säännöksen 2 momenttiin sisältyisi selventävä maininta siitä, että talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöön ei sovelleta omistusyhteisötoimintaa koskevia 2 a luvun säännöksiä. Joissakin kansallisissa yhteen-

liittymissä on rakenteita, joissa keskusyhteisö toimii käytännössä joidenkin yksittäisten luottolaitosten emoyhteisönä. Talletuspankkien yhteenliittymästä annettuun lakiin (jäljempänä *yhteenliittymälaki*) sisältyvä sääntely tekee keskusyhteisöistä luonteeltaan erilaisia yrityksiä kuin mitä luottolaitosdirektiivin 21 a artiklassa tarkoitettulla omistusyhteisöjen sääntelyllä tähdätään. Direktiivin 21a artikla edellyttää jäsenvaltioiden varmistavan, että omistukseen perustuvien konsernirakenteiden holdingyhtiöt osaltaan varmistavat konsolidoitujen vaatimusten täyttämisen ja että valvontaviranomaisen toimivalta ulottuu myös tällaisiin holdingyhtiöihin. Yhteenliittymän keskusyhteisön, jäsenluottolaitosten ja yhteenliittymään kuuluvien muiden yritysten keskinäinen taloudellinen ja ohjauksellinen sidos on huomattavasti omistuksellista sidosta laajempi jäsenluottolaitosten keskinäisen vastuun (yhteenliittymälain 5 luku) ja keskusyhteisöllä olevien yhteenliittymän ja siihen kuuluvien yritysten ohjaus- ja valvontavelvoitteiden kautta. Erityisesti yhteenliittymälain 17 § antaa keskusyhteisölle sekä velvollisuuden että oikeuden antaa yhteenliittymään kuuluville yrityksille ohjeita maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi tarvittavista laadullisista vaatimuksista ja niiden riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta. Omistukseen perustuvissa konserneissa sanotut menettelytavat olisi erikseen päätettävä jokaisessa tytäryhteisössä, kun taas talletuspankkien yhteenliittymästä annettu laki antaa mahdollisuuden ulottaa näitä aihepiirejä koskevaa ohjausta yhteenliittymään kuuluville yrityksille suoraan keskusyhteisön päätöksellä. Näin ollen yhteenliittymässä ei ole kyse sellaisesta konsernidoskseen perustuvasta holdingyhtiöstä, jota direktiivin 21 a artiklassa tarkoitetaan. Ottaen vielä huomioon, että yhteenliittymälakiin sisältyvät erinäiset säännökset jo nykyisellään katsotaan täyttävän direktiivin 21a artiklaan sisältyvät vaatimukset, keskusyhteisöä ja koko yhteenliittymää kansallisen sääntelyn perusteella valvotaan konsolidoidulla tasolla ja keskusyhteisötoiminta on yhteenliittymälain perusteella jo nyt toimiluvan varaista, ei ole yhteenliittymän tehokkaan riskiperusteisen valvonnan näkökulmastakaan perusteltua säätää kansallisessa lainsäädännössä keskusyhteisöille uutta ja käytännössä päällekkäistä lupavaatimusta.

4 luku **Toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä liiketoiminnan rajoittaminen**

3 §. Toimiluvan myöntämisen edellytykset. Säännöstä ehdotetaan täydennettäväksi siten, että toimiluvan myöntämisen edellytyksenä olisi, että saadun selvityksen perusteella hakijan voidaan katsoa täyttävän myös luottolaitoksen johdolle, hallinnolle, palkitsemisjärjestelmälle ja riskien hallinnalle luottolaitoslaissa asetetut vaatimukset. Ottaen huomioon, kuinka keskeisiä asioita esimerkiksi hallintojärjestelmän toimivuus ja maksuvalmius sekä luottoriskin ja operatiivisten riskien mukaan lukien rahanpesuun liittyvien riskien hallinta ovat luottolaitoksen toiminnalle, näiden säännösten täytyminen on perusteltua varmistaa jo hakemusvaiheessa.

Aiempien luottolaitoslakien mukaan toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on ollut, että saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua siitä, että hakija täyttää lain niin sanotut yleiset edellytykset sekä taloudelliselle asemalle asetetut vaatimukset.

Taloudelliselle asemalle asetetut vaatimukset ovat kuitenkin käsittäneet huomattavasti laajemman sisällön kuin mitä nykyisessä lain 10 luvussa, mihin voimassa olevassa laissa viitataan, on säädetty. Ne ovat käsittäneet muun muassa sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja maksuvalmiuden (näin HE 175/2002 vp ja HE 21/2006 vp). Voimassa olevan luottolaitoslain esitöiden (HE 39/2014 vp) mukaan tätä ei ole tarkoitettu muuttaa mutta viittaamalla vain lain 10 lukuun suurin osa vaatimuksista on kuitenkin käytännössä poistunut. Laajempaa tulkintaa tukee myös se, että voimassa olevan valtiovaraministeriön toimilupa-asetuksen (697/2014) mukaan hakijan tulee toimittaa hakemuksensa liitteenä huomattavasti lain 5 ja 10 luvussa säädettyä laajempi selvitys.

Pykälään jo aiemmin sisältynyt säännös mahdollisuudesta myöntää toimilupa myös perustettavalle luottolaitokselle erotettaisiin *uudeksi 2 momentiksi*.

5 luku **Liiketoimintaa koskevat yleiset edellytykset**

2 §. *Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta.* Säännöksen *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että luottoyhteisölle sallitun liiketoiminnan määritelmää laajennetaan postipalvelujen tarjoamiseen postitoimiluvan haltijan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti sekä talletuspankin kanssa samaan konserniin tai talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvalla yritykselle sen hallintoon liittyvien palveluiden tarjontaan.

Edellä mainittu liiketoiminta säädettiin talletuspankeille sallituksi liiketoiminnaksi lailla 69/2003. Vastaavaa lisäystä ei kuitenkaan tässä yhteydessä tehty luottoyhteisöjä koskevaksi. Lisäyksen tarkoituksena oli paitsi turvata postipalvelujen saatavuus haja-asutusalueilla, varmistaa, että pankkikonsernien ja yhteenliittymän sisäisten palvelujen tarjonta voidaan järjestää pankkiryhmissä joustavasti sallitun liiketoiminnan määritelmän estämättä. Erityisesti pankkiryhmien sisäisten palvelujen tarjonnan joustavan järjestämisen näkökulmasta vastaavan toiminnan salliminen myös luottoyhteisöille on perusteltua.

13 §. *Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa yrityksessä.* Säännöksen *otsikkoa* ja *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että säännös koskisi ennen vuotta 2007 voimassa olleen luottolaitoslain 19 a §:n, voimassa olevan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 13 §:n ja Finanssivalvonnan voimassa olevan standardin RA1.2 mukaisesti määräysvallan hankkimista vain ETA-alueen ulkopuolisessa säänneltyssä tai näihin rinnastettavassa yrityksessä.

Voimassa olevan säännöksen taustalla on ollut aiempi erilainen konsolidointiryhmän käsite, joka käsitti myös muut kuin rahoitusalan tytäryritykset. Koska nämä yritykset eivät olleet valvontaviranomaisten tietojenvaihtovelvollisuuden piirissä, katsottiin, ettei Finanssivalvonta saisi niistä tietoa ilman säännöksen laajentamista kaikenlaisiin ulkomaisiin yrityksiin. Kuitenkin nykyään vakavaraisuuden konsolidointia koskevat säännökset ovat vakavaraisuusasetuksessa, eikä konsolidointiryhmä kata muita rahoitusalan ulkopuolisia yrityksiä kuin tietyt palveluyritykset.

Sääntelyn tavoitteena tulisikin olla sen varmistaminen, että luottolaitosten konsernien rakenteessa tapahtuvat muutokset eivät vaikeuta tehokasta viranomaisvalvontaa. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Finanssivalvonnan tulisi saada laissa tarkoitettu ennakoilmoitus eräistä ETA-alueen ulkopuolisissa maissa tehtävistä yrityshankinnoista. Ilmoitusten perusteella Finanssivalvonta pystyy arvioimaan, onko sillä määräysvallan hankkimisen jälkeen mahdollisuus valvoa tehokkaasti ja kattavasti koko konsolidointiryhmää sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymää.

Säännökseen lisättäisiin *uusi 3 momentti*, johon sisältyy Finanssivalvonnalle annettava tarkempi määräyksenantovaltuus.

6 luku **Sivuliikkeen perustaminen, palvelujen tarjoaminen ja kotipaikan siirto ulkomaille**

2 §. *Sivuliikkeen perustaminen valtioon, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen.* Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi lakiteknisesti. *Uuteen 1 momenttiin* sisällytettäisiin velvollisuus tehdä lupahakemusta koskeva päätös 12 kuukauden sisällä. Pykälän *uusi 2 momentti* vastaisi voimassa olevaa 1 momenttia, mutta Suomen Pankilta pyydyttävästä lausunnosta luovuttaisiin tarpeetto-

mana. Lausunto on liittynyt aikoinaan siihen, että valtiovarainministeriö myöntäessä (toimi)luvat sen tuli varmistaa Suomen Pankilta, että kolmannessa maassa on toimiva keskuspankki. Pykälän uusi *3 momentti* vastaisi voimassa olevan säännöksen 2 momenttia.

4 §. *Palvelujen tarjoaminen toiseen ETA-valtioon.* Liittyen lukuun ehdotettavaan uuteen 4 a §:ään pykälän *otsikko*a täsmennettäisiin koskemaan palvelujen tarjoamista toiseen ETA-valtioon.

4 a §. *Palvelujen tarjoaminen kolmanteen maahan.* Lukuun ehdotetaan lisättäväksi *uusi 4 a §*, jonka mukaan luottolaitoksen on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle, jos se aikoo tarjota 5 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja palveluita kolmannessa maassa perustamatta sivuliikettä. Ilmoituksen tulisi sisältää tiedot valtiosta, jossa palveluja aiotaan tarjota, tiedot tarjottavista palveluista tai harjoitettavasta toiminnasta, sekä miten toiminta on tarkoitettu järjestettäväksi. Ilmoitus olisi tehtävä myös, jos tiedot muuttuvat. Vastaava säännös sisältyy jo sijoituspalvelulain (747/2012) 13 luvun 6 a §:ään.

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi painavista syistä kieltää palveluiden tarjonnan kolmanteen maahan.

7 luku **Hallinto- ja ohjausjärjestelmät**

2 §. *Luottolaitoksen hallituksen kokoonpanoa ja työskentelyä koskevat vaatimukset.* Säännökseen tehtävillä muutoksilla pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 91 artiklan muutetut 7 ja 8 alakohdat. Pykälässä säädetään luottolaitoksen hallituksen kokoonpanoa koskevista vaatimuksista kokonaisuutena arvioiden. Puolestaan yksittäisten hallituksen jäsenten ja muista johtoon kuuluvien henkilöiden luotettavuus- ja sopivuusvaatimuksista säädettäisiin jatkossakin 4 §:ssä.

Pykälän *1 momenttiin* lisättäisiin direktiivin 91 artiklan muutetun 7 kohdan mukaisesti, että hallituksen kokoonpanon on edustettava luottolaitoksen liiketoiminnan ja toimintaan liittyvien riskien kannalta riittävän laajaa osaamista. Samalla momentin sanamuotoa muokattaisiin siten, että asiayhteydestä ilmenee selvemmin, että kyseessä on hallituksen kokoonpanoa kokonaisuutena koskevista vaatimuksista. Voimassa olevaa sääntelyä muutettaisiin siten, että hallituskokoonpanolta edellytettävää osaamista ja kokemusta arvioitaisiin sen mittapuun mukaan, millä tavalla hallitus kykenee ymmärtämään luottolaitoksen liiketoimintaa ja toimintaan liittyviä riskejä. Ehdotettu muotoilu vastaa paremmin myös luottolaitosdirektiiviä. Tarkoituksena on tuoda selkeämmin esille, että vaatimuksen voi täyttää muukin kuin nimenomaisesti finanssialaan liittyvä osaaminen ja kokemus, jonka perusteella hallitus kykenee hoitamaan tehtävänsä menestyksekkäästi ja etenkin arvioimaan toimivan johdon toimintaa. Muutoksilla edistetään myös luottolaitoksen liiketoiminnan ja riskien kannalta muunkin kuin finanssialaan liittyvän olennaisen asiantuntemuksen hankkiminen luottolaitoksen hallitukseen.

3 §. *Nimitysvaliokunta.* Säännökseen lisättäisiin *uusi 6 momentti*, jolla säännöksen soveltamisen selkeyden vuoksi täsmennettäisiin nimitysvaliokunnan tehtäviä, kun valiokunta koostuu joko kokonaan tai osittain osakkeenomistajien nimeämistä henkilöistä. Jos luottolaitoksella on osakkeenomistajien nimeämistä henkilöistä kokonaan tai osittain koostuva nimitysvaliokunta (tai osakkeenomistajien nimitystoimikunta), muutoksella täsmennetään sitä, että tällaiselle nimitysvaliokunnalle voitaisiin antaa ainoastaan hallituksen ehdollepanoa ja valintaa koskevia avustavia tehtäviä, kun taas toimitusjohtajan ja muun toimivan johdon valintaa koskevia tehtäviä tällaisella valiokunnalla ei olisi, vaan näistä tehtävistä vastaisi hallitus. Voimassa olevan lain sanamuodosta voi joissakin tapauksissa saada sen käsityksen, että nimitysvaliokunnalla olisi aina sekä hallituksen että toimivan johdon valintaa koskevia tehtäviä, vaikka valiokunta koostuisi

hallituksen ulkopuolisista jäsenistä. Luottolaitoksen eri toimielinten valta- ja vastuusuhteiden selkeyden vuoksi ei ole tarkoituksenmukaista, että osakkeenomistajien edustajat osallistuvat toimivan johdon valintaan, koska toimitusjohtajan ja muun toimivan johdon valinta ja valvonta kuuluvat nimenomaan hallitukselle.

6 a §. *Luottolaitoksen johtoa koskevien vaatimusten täyttämättä jättäminen.* Säännös olisi uusi, ja sillä pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 91 artiklan muutettu 1 kohta, jonka mukaan valvontaviranomaisella tulee olla tarvittaessa toimivalta johtoon kuuluvaan henkilön erottamiseksi, jos johtoon kuuluva ei täytä niitä vaatimuksia, joita luottolaitoksen johtoon kuuluvan osalta on säädetty. Säännöksen *1 momentilla* pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 1 kohdan muutettu ensimmäinen alakohta, jonka mukaan ensisijainen velvollisuus luottolaitoksen johtoon kuuluvalle asetettujen vaatimusten täyttämisen varmistamisesta on aina luottolaitoksella itsellään.

Luottolaitosdirektiivissä ei ole tarkemmin määritelty sitä menettelyä ja edellytyksiä, joiden pohjalta valvontaviranomaisen toimivalta johtoon kuuluva henkilön erottamisella viranomaisen päätöksellä voisi tarkemmin ottaen konkretisoida. Pykälässä säädettäisiinkin direktiivin 91 artiklan hengen mukaisesti, että ensisijaisesti luottolaitoksen olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin havaittujen pätevyys- ja ajankäyttövaatimusten täyttämättä jättämisen johdosta tai arvioitava uudelleen henkilön luotettavuus, jos luottolaitoksen tietoon tulee seikka, jolla voi olla merkitystä luotettavuuden arvioinnin kannalta. Tähän liittyvä oikeusohje sisältyisi pykälän *2 momenttiin*.

Puolestaan pykälän *3 momentissa* säädettäisiin siitä, että luottolaitoksella olisi niin ikään velvollisuus ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin, jos luottolaitoksen hallituksen kokoonpano kokonaisuutena tai hallituksen työskentely ei täytä niitä vaatimuksia, joita hallitukselle kollektiivitasolla on säädetty. Momentti ei asettaisi välitöntä velvollisuutta esimerkiksi luottolaitoksen ylimääräisen yhtiökokouksen tai muun hallituksen valinnan tekevän toimielimen koollekutsumiseksi, vaan tyypillisesti hallituksen kokoonpanoon liittyvien vaatimusten korjaaminen voitaisiin täyttää ottamalla havaitut puutteet huomioon tavanomaisessa nimitysten valmisteluprosessissa.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin siitä, että valvontaviranomaisella on toimivalta päätöksellään määrätä johtoon kuuluva henkilö erotetuksi, jos henkilö ei täytä luotettavuus-, pätevyys- tai ajankäyttövaatimuksia. Lisäedellytyksenä on, että luottolaitos ei ryhdy korjaaviin toimenpiteisiin tai luottolaitoksen omat toimenpiteet ovat riittämättömiä tai ilmeisen tarpeettomia. Valvontaviranomaisen päätös olisi valituskelpoinen, ja päätökseen sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain mukaisia muutoksenhakua ja päätöksen täytäntöönpanoa koskevia säännöksiä.

8 luku **Palkitseminen**

1 §. *Säännösten soveltaminen.* Pykälän *2 momenttia* muutettaisiin vastaavaksi luottolaitosdirektiivin 92 artiklan uutta 3 kohtaa, jolla on täsmennetty palkitsemista koskevan sääntelyn kohteena olevaa henkilöpiiriä. Pykälään lisättäisiin *uusi 3 momentti*, josta ilmenisi luottolaitosdirektiivin 94 artiklan 2 kohdan viidennen alakohdan mukainen Euroopan komissiolla oleva delegoitu lainsäädäntövalta tarkempien säännösten antamiseksi.

Pykälään lisättäisiin *uusi 4 momentti*, jolla pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 94 artiklan uusi 3 kohta. Muutoksen tarkoituksena on rajata momentin 1 kohdassa mainitut pienimmät luottolaitokset ja 2 kohdassa mainitut kynnysarvot alittavat muuttuvat palkkiot pois palkkioiden maksun lykkäämistä sekä muina instrumentteina kuin rahana koskevien edellytysten piiristä.

Pykälästä kumottaisiin voimassa olevan lain *5 momentti*, joka sisällytettäisiin uuteen 1 a §:ään.

Edellä mainittujen uusien 3 ja 4 momenttien lisäysten vuoksi voimassa olevan lain 3 ja 4 momentti siirtyisivät 5 ja 6 momentiksi ja 6 ja 7 momentit vastaavasti 7 ja 8 momentiksi.

1 a §. *Säännösten soveltaminen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluviin yrityksiin.* Säännös olisi uusi, ja sillä pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 109 artiklan 4–5 kohdat.

3 §. *Palkitsemisjärjestelmiä koskevat yleiset vaatimukset.* Pykälän *1 momenttiin* lisättäisiin viimeiseksi virkkeeksi vaatimus siitä, että luottolaitosten palkitsemisjärjestelmien on oltava sukupuolineutraaleja. Muutoksella pannaan täytäntöön 74 artiklan 1 kohdan uusi toinen alakohta. Sukupuolineutraalilla palkitsemisjärjestelmällä tarkoitettaisiin direktiivin 3 artiklan 1 kohdan 65 alakohdan mukaisesti palkitsemisjärjestelmää, joka pohjautuu miehille ja naisille samasta tai samanarvoisesta työstä maksettavaan yhtäläiseen palkkaan.

11 §. *Muuttuvien palkkioiden maksamisen lykkääminen.* Tekstin luettavuuden vuoksi pykälä jaettaisiin kahteen eri momenttiin. Pykälän *1 momenttia* muutettaisiin siten, että osuus muuttuvista palkkioista on mahdollista maksaa nykyisen kolmen vuoden vähimmäisajan sijasta aikaisintaan neljän vuoden kuluttua ansaintajakson päättymisestä. Vastaava ajanjakso luottolaitoksen johtoon ja toimivaan johtoon kuuluville olisi viisi vuotta. Muutos perustuu luottolaitosdirektiivin 94 artiklan 1 kohdan muutettuun m alakohtaan. Muilta osin pykälään ei tule asiasisällöllisiä muutoksia.

12 §. *Muuttuvien palkkioiden maksaminen muuna kuin rahana ja odotusajan asettaminen.* [Perustelut täydennetään myöhemmin. Huomionarvoista tässä – erityisesti rahoitusväline –termiin liittyen – on se, että direktiivi on ainakin työryhmässä tähän saakka käytyjen keskusteluiden pohjalta tältä osin tarkoitus implementoida juuri direktiivin mukaisessa muodossa ilman kansallisia lisäedellytyksiä.]

18 §. *Finanssivalvonnan tehtävät palkitsemisjärjestelmien valvonnassa.* Pykälän *1 momenttiin* lisättäisiin *uudeksi 4 kohdaksi*, että Finanssivalvonnan on vaadittava valvottaviltaan tiedot myös sukupuolten välisistä palkitsemiseroista. Muutoksella pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 75 artiklan muutettu 1 kohta.

8 a luku **Elvytyssuunnitelma**

4 §. *Elvytyssuunnitelmassa esitettävät raja-arvot ja sen täytäntöönpano.* Pykälän 3 momentissa säädetään laitoksen velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos se ei ryhdy elvytyssuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin. Pykälän *2 momenttiin* lisätään maininta siitä, että laitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle viivytyksettä myös elvytyssuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä. Muutoksella täydennetään kriisinratkaisudirektiivin 9 artiklan kolmannen alakohdan aiempaa täytäntöönpanoa.

9 luku **Riskien hallinta**

15 §. *Rahoitustaseen korkoriski.* Pykälä uudistettaisiin kokonaan vastaavaksi luottolaitosdirektiivin muutettua 84 artiklaa. Artiklan 6 kohtaan sisältyisi lisäksi velvoite Euroopan pankkiviranomaiselle antaa ohjeita rahoitustaseen korkoriskin arvioinnin osalta. Euroopan pankkiviranomainen määrittellee voimassa olevassa ohjeessaan [EBA/GL/2018/02](#) luottoriskimarginaalien potentiaalisten muutoksen vuoksi johtuvan riskin perustuvan luottoriskin, likviditeettipreemion ja mahdollisesti muiden luottoriskialttiiden instrumenttien komponenttien hintaa koskevan

markkinanäkemyksen muutoksiin, jotka saattavat johtaa vaihteluihin luottoriskin, likviditeetti-preemion ja muiden mahdollisten komponenttien hinnassa, ja jota rahoitustoiminnan korkoriski tai odotettu luotto- tai (äkillisten) tappioiden riski ei selitä. Baselin komitean standardissa (<https://www.bis.org/bcbs/publ/d368.pdf>) on myös täsmennetty, että edellä mainittu muutos koskee luottoriskillisten instrumenttien ryhmää, joissa esimerkiksi luottoluokitus on sama, eikä esimerkiksi yksittäisen instrumentin velallisen idiosynkraattista muutosta.

16 §. Operatiivinen riski. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että ulkoistamiseen liittyvät riskit sisällytetään mukaan sellaiseksi operatiiviseksi riskiksi, joiden toteutumiseen luottolaitoksen on varauduttava. Muutoksella pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 85 artiklan muutettu 1 kohta.

10 luku **Taloudellista asemaa koskevat vaatimukset**

Omien varojen määrää koskevat yleiset vaatimukset

1 a §. Omien varojen määrää koskevien vaatimusten keskinäinen suhde. Omia varoja koskevien vaatimusten keskinäinen suhde. Säännös olisi uusi. Ehdotetulla pykälällä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 104 a artiklan 4 kohdan ja 104 b artiklan 5 kohdan edellyttämät muutokset lisäämällä lakiin nimenomainen säännös pääomavaatimusten ja ohjeellisen lisäpääoman kattamiseen käytettävien omien varojen kattamisjärjestyksestä ja suhteesta. Pykälän 1 momentissa ja toisaalta 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi omia varoja koskevien vaatimusten ja 104 b artiklassa tarkoitetun suosituksen täyttämiseen käytettävien omien varojen niin sanotusta kattamisjärjestyksestä. Pykälän 1 momentti sisältäisi yksityiskohtaisen järjestyksen luettelomuodossa, missä keskinäisessä järjestyksessä momentissa mainitut vaatimukset tulisi täyttää. Pykälän 2 momentilla pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin muutetun 128 artiklan 1 kohtaan lisätyt säännökset, joiden mukaan luottolaitos ei saa laskea ydinpääomaa kattamaan kuin yhtä pykälästä ilmenevää pääomavaatimusta kerrallaan. Mainittuja omia varoja ei myöskään saisi samanaikaisesti laskea kuuluvaksi lain 10 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun kokonaislisäpääomavaatimuksen, EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 a ja 92 b artiklassa tarkoitetun vaatimuksen tai luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 8 luvun 7 a–c §:ssä tarkoitetun omia varoja ja hyväksyttävii velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen kattamiseen samanaikaisesti. Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi selvyuden vuoksi siitä, että momentissa tarkoitettu ohjeellinen lisäpääomasuositus voitaisiin kattaa sellaisilla varoilla, joita ei ole käytetty muun sitovan vaatimuksen täyttämiseen. Säännöksellä selvennettäisiin 1 momentissa tarkoitettujen vaatimusten ja toisaalta pääomasuosituksen välistä suhdetta.

3 §. Lisäpääomavaatimusten määrä. Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi esitykseen sisältyvän 10 luvun 6 §:ään ehdotetun muutoksen johdosta. Momenttiin lisättäisiin viittaus mainittuun 6 §:ään informatiivisista syistä, koska momentissa säädetty muuttuvan lisäpääomavaatimuksen 2,5 prosenttia enimmäismäärä saattaa ulkomaisten erien huomioon ottamisessa noudatettavan menettelyn johdosta ylittää momentin mukaisen enimmäismäärän, jonka Finanssivalvonta voi määrätä suomalaiselle luottolaitokselle. Lisäksi momentin sisältämä viittaus 4–6 §:ään korvattaisiin viittauksella 4, 5 ja 6 §:ään nyt lakiin ehdotettuja muutoksia vastaavasti. Muilta osin momentti vastaisi voimassa olevaa lakia.

Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi esitykseen sisältyviä 10 luvun 4 a–c §:iä vastaavasti. Toisin kuin luottolaitosdirektiivin muutetussa 133 artiklassa, laissa säädettäisiin, kuten nykyisinkin, enimmäismäärästä rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävälle lisäpääomavaatimukselle. Lakiteknisestä syystä momentin sisältämää viittaus 10 luvun 4 ja 6 a §:ään korvattaisiin viittauksella 4 a–c §:ään. Luottolaitosdirektiivin muutetun

133 artiklan mukaan rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävältä lisäpääomavaatimukselta ei kuitenkaan enää jatkossa edellytetä 1 prosentin vähimmäissuuruutta. Voimassa olevaan lakiin sisältynyt vaateen enimmäissuuruus sen sijaan ehdotetaan säilytettäväksi toimivaltaisen viranomaisen harkintavallan asianmukaiseksi rajoittamiseksi. Muutetun luottolaitosdirektiivin 133 artiklan johdosta momenttia ehdotetaan muutettavaksi käyttämällä lisäpääomavaatimuksesta monikkomuotoa. Muutoksella selvennettäisiin sitä, että rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättäviä lisäpääomavaatimuksia voidaan jatkossa Finanssivalvonnan päätöksellä kohdistaa samanaikaisesti sekä suhteessa luottolaitoksen kokonaisriskiin ("yleinen järjestelmäriskin lisäpääomavaade") että luottolaitoksen riskikeskittymiin ("sektorikohtaiset ja alasektorikohtaiset järjestelmäriskin lisäpääomavaateet"). Momentissa määritettäisiin enimmäistasot toisaalta yleiselle järjestelmäriskin lisäpääomavaateelle, joka olisi voimassa olevaa lakia vastaavasti suuruudeltaan 5 prosenttia, ja toisaalta sektorikohtaiselle järjestelmäriskin lisäpääomavaateelle, joka voisi olla enintään 10 prosenttia asianomaisesta riskikeskittymästä tai riskikeskittymien summasta. Lisäksi momentissa määritettäisiin enimmäissuuruus edellä mainittujen yhteismäärälle, joka säilyisi voimassa olevaa lakia vastaavasti 5 prosentissa. Yleisen järjestelmäriskin lisäpääomavaateen ja sektorikohtaisen vaateen summa laitoksen kokonaisriskiin suhteutettuna saisi olla enintään 5 prosenttia. Näiden mainittujen rajojen sisällä Finanssivalvonta voisi asettaa asianmukaisen yhdistelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella. Ehdotettu muutos perustuu direktiivin 133 artiklaan. Lisäksi makrovakauden valvonnasta vastaavan Finanssivalvonnan toimivaltuuksien ja makrovakauspolitiikan edellyttämän joustavuuden näkökulmasta on perusteltua, että momentissa tarkoitettujen lisäpääomavaatimusten kokonaismäärää rajoitetaan enemmän kuin erillisten riskikeskittymien perusteella määrättävää sektorikohtaista järjestelmäriskin lisäpääomavaadetta. Ehdotetun muutoksen johdosta vaatimukset voitaisiin kohdistaa aiempaa tarkoituksenmukaisemmin ja tarvittaessa Finanssivalvonnalla olisi paremmat edellytykset reagoida muuttuviin riskiasemiin pankkisektorilla. Sektorikohtaisten vaateiden käytön mahdollistaminen edellyttää kuitenkin, että päätösten perusteluista käyvät riittävästi ilmi ne seikat ja selvitykset, joiden perusteella vaatimukset on määritetty. Ehdotetut muutokset ovat myös tarpeen 133 artiklan 5 kohdan mukaisen sektorikohtaisen kohdentamisen mahdollistamisen johdosta esitykseen sisältyvää ehdotettua 10 luvun 4 c §:ää vastaavasti.

Pykälän 6 momenttia ehdotetaan muutettavaksi eriyttämällä maailman laajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen ja muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimuksen määrää koskevat säännökset eri momentteihin. Ehdotettu 6 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 momentti, joka sisältäisi säännökset muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimuksen määrästä joka aiemman 2 prosentin sijaan olisi jatkossa enintään 3 prosenttia. Tätä suurempaa lisäpääomavaatimusta ei ehdoteta otettavaksi käyttöön Suomessa vaan direktiivi pantaisiin tältä osin täytäntöön sen vähimmäisvaatimusten mukaisesti. Momentilla pantaisiin täytäntöön muutettu luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 5 kohta.

Ehdotetun uuden 7 momentin lisäämisen johdosta, luvun 3 §:n nykyinen 7 momentti siirtyisi uudeksi 8 momentiksi asiasisällöltään muuttumattomana.

4 §. Muuttuvan lisäpääomavaatimuksen määrääminen. Pykälään ehdotetaan muutettavaksi esitykseen sisältyvien rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävää lisäpääomavaatimusta koskevien säännösten erottamista erillisiksi omiksi pykäliksi koskevia ehdotuksia vastaavasti. Ehdotuksen mukaan pykälässä säädettäisiin jatkossa vain muuttuvan lisäpääomavaatimuksen määräämistä koskevasta menettelystä. Pykälän 1 momentti vastaisi si-

sällöltään voimassa olevaa lakia. Pykälän 2 *momenttia* muutettaisiin edellyttämällä Finanssivalvonnan yhteistyövelvoitteen koskevan myös Rahoitusvakausvirastoa niin sanottujen makrovaikautusten valmistelussa. Muilta osin säännös vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia. Pykälän 3 momentti säilyisi niin ikään sisällöltään muuttumattomana. Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että momenttiin lisättäisiin maininnat Euroopan järjestelmäriskikomiteasta ja Euroopan komissiosta luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivin edellyttämällä tavalla. Finanssivalvonnan olisi jatkossa tarpeen mukaan arvioitava tuleeko sen kuulla myös mainittuja eurooppalaisia viranomaisia luottolaitosdirektiivin edellyttämissä tilanteissa sen asettaessa lain 10 luvussa tarkoitettuja lisäpääomavaatimuksia. Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi lisäämällä momenttiin virke, jonka mukaisesti lisäpääomavaatimus voitaisiin asettaa 0,25 prosenttiyksikön tarkkuudella. Lisäys perustuu luottolaitosdirektiivin 136 artiklan 4 kohtaan. Pykälän 6 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi lisäämällä säännökseen selvytyden vuoksi ohje siitä, että Finanssivalvonnan antama lisäpääomavaatimusta koskeva päätös on hallintopäätös, johon soveltuvat hallintolain säännökset sen lisäksi mitä momentissa on erikseen lisäksi säädetty päätöksestä ilmenevistä tiedoista. Lisäys on tarpeen, jotta päätöksen kohteena olevat luottolaitokset voisivat saada tietoa siitä, miten päätöksen perusteina olevia oikeusohjeita on sovellettu sekä muista tarpeellisista selvityksistä päätöksenteossa. Momentin viimeisen virkkeen tarkoituksena on erityisesti täsmentää, että päätöksestä tulisi nimenomaisesti käydä ilmi muiden seikkojen ohella se, että eri lisäpääomavaatimuksia ei olisi asetettu samojen riskien perusteella. Säännöksellä turvattaisiin päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja oikeusvarmuuden toteutumisen edellytyksiä. Pykälän 7 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi lisäämällä siihen informatiivinen viittaus muualla laissa oleviin säännöksiin hallintopäätöksen tiedoksi antamisesta. Pykälän 8—9 momentit vastaisivat voimassa olevaa lakia sisällöltään muuttumattomina.

4 a §. *Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen määrääminen.* Ehdotettu säännös olisi uusi. Sen 1 momentti vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan lain 10 luvun 4 §:n 1 momenttia. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi maininta Rahoitusvakausvirastosta tahona, jonka kanssa Finanssivalvonnan olisi tehtävä yhteistyötä momentissa tarkoitetun lisäpääomavaatimukseen liittyviä momentin sisältämiä seikkoja arvioidessaan. Muilta osin momentti vastaisi voimassa olevaa lakia muuttumattomana. Ehdotetun pykälän 3 momentin mukaan lisäpääomavaatimusta koskevan asian käsittelyyn, kuulemismenettelyyn sekä päätöksen voimaantumiseen, siitä ilmeneviin tietoihin sekä tiedoksiantoon ja päätöksen julkistamiseen sovellettaisiin, mitä nyt ehdotetussa lain 10 luvun 4 §:n 3—7 momentissa säädetään. Pykälän 4 momentin mukaan lisäpääomavaatimuksen laskemisesta ja tason asettamisesta sekä päätöksen julkistamisesta annettaisiin tarkempia säännöksiä valtiovarainministeriön asetuksella. Pykälän 5 momentti vastaisi voimassa olevan lain 10 luvun 4 §:n 10 momenttia muuttumattomana.

4 b §. *Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen määräämisen perusteet.* Säännös vastaisi pääosin voimassa olevan lain 10 luvun 6 a §:ää luottolaitosdirektiivin muutetun 133 artiklan edellyttämin täsmennyksin. Lain 10 luvun luottavuuden parantamiseksi pykälän järjestystä on tarpeen muuttaa. Pykälän 1 momentin mukaan rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen määräämisen perusteena olisi rahoitusjärjestelmän vakaaseen toimintaan tai reaali-talouteen kielteisesti vaikuttavien riskien estäminen ja vähentäminen. Säännös perustuu direktiivin muutetun 133 artiklan 1 kohtaan. Pykälän 2 momentti sisältäisi säännökset niistä edellytyksistä, joiden vallitessa Finanssivalvonta voisi lisäpääomavaatimuksen asettaa. Momentti vastaisi pääosin sisällöltään voimassa olevan lain 10 luvun 6 a §:n 2 momenttia lukuun ottamatta sen 3 kohtaa, joka tässä yhteydessä ehdotetaan poistettavaksi edellytyksistä. Poistetun 3 kohdan korvaavalla uudella kohdalla pantaisiin täytäntöön osaltaan direktiivin 133 artiklan 8 kohdan a alakohta. Pykälän 3 momentti sisältäisi säännökset momentissa tarkoitetun lisäpääomavaatimuksen määräämisessä eli asettamisessa, muuttamisessa ja poistamisessa, huomioon

otettavista seikoista. Mainittua *3 momenttia* ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että voimassa olevan lain vastaavassa säännöksessä oleva sana – vähintään – poistettaisiin momentin johdantolauseesta, jolloin ehdotetun momentin listaus olisi jatkossa tyhjentävä. Momenttiin ehdotetaan lisäksi lisättäväksi myös *uusi 8 kohta*, jonka mukaan Finanssivalvonnan tulisi säännöksessä tarkoitettua päätöstä tehdessään ottaa huomioon sellaiset toimenpiteet ja seikat, jotka voivat osaltaan vähentää rahoitusmarkkinoiden vakavien häiriöiden vaaraa. Näin ollen päätöstä tehtäessä tulisi pääomatarpeen suuruutta arvioitaessa huomioida esimerkiksi, jos pykälässä tarkoitettuja riskejä on jo katettu muilla pääomavaatimuksilla tai rajoitteilla. Tällaisia olisivat esimerkiksi EU:n vakavaraisuusasetuksen 124, 164 ja 458 artikloissa tarkoitettavat vaatimukset. Pykälän 4 momentti sisältäisi valtuuden valtiovarainministeriölle antaa tarkempia säännöksiä lisäpääomavaatimuksen määräämisen perusteita koskevista tarkemmista mittareista.

4 c §. *Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen kohdentaminen.* Säännös olisi uusi. Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi määrätä rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen luottolaitoksen 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua kokonaisriskin ja yhden tai useamman riskikeskittymän taikka niiden yhdistelmän perusteella. Kohdentamisessa, kuten muutenkin vaateen suuruuden määrittämisessä muutenkin tulisi huomioitavaksi erikseen annettavaan valtiovarainministeriön asetukseen sisältyvä lisäpääomavaatimuksen laskemisessa käytettävä kaava, joka perustuu luottolaitosdirektiivin muutetun 133 artiklan 2 kohtaan. Pykälän *2 momentin* mukaan vaade voitaisiin asettaa momentista ilmenevien luottosektoreiden tai niiden osien perusteella luottolaitoksen kokonaisriskin ohella. Finanssivalvonta voisi myös asettaa lisäpääomavaatimuksen näiden erilaisina yhdistelminä. Momentilla pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin muutetun 133 artiklan 5 kohta. Pykälän *3 momentin* mukaan Finanssivalvonnan tulisi soveltaa yhteismitallisia perusteita lisäpääomavaatimuksen määräämisessä, jolloin kokonaisriskin perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus tulisi asettaa samoin perustein kaikille päätöksen kohteena oleville luottolaitoksille. Riskikeskittymien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus määrättäisiin niin ikään samoin perustein sellaisille luottolaitoksille, joilla olisi samankaltainen riskirakenne. Säännöksellä selvennettäisiin sitä, että rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän tai määrättävien lisäpääomavaatimusten tulisi jatkossa olla kaikille luottolaitoksille lähtökohtaisesti samoin perustein asetettuja ja lähtökohtaisesti tällöin myös yhtä suuria. Säännöksellä erotettaisiin pykälässä tarkoitettua lisäpääomavaatimuksen asettamisperusteita muiden lain 10 luvussa tarkoitettujen lisäpääomavaatimusten perusteista. Pykälän *4 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi määrättävä lisäpääomavaatimus samalle tasolle kaikkien Euroopan unionin alueella sijaitsevien vastuiden osalta, jos Finanssivalvonta määrää lisäpääomavaatimuksen muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa sijaitsevien vastuiden perusteella. Edellä sanottu ei kuitenkaan koskisi tilanteita, joissa lisäpääomavaatimus asetetaan toisen jäsenvaltion asettaman lisäpääomavaatimuksen luottolaitosdirektiivin 134 artiklan mukaista virallista hyväksymistä varten. Pykälän *5 momentin* mukaan Finanssivalvonnan tulisi lisäpääomavaatimusta määrätessään ottaa huomioon Euroopan järjestelmäriskikomitean antamat suositukset ja varoitukset.

4 d §. *Ulkomaisen lisäpääomavaatimuksen hyväksyminen.* Säännös olisi uusi. Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi tehdä päätöksen muun ETA-valtion valvontaviranomaisen asettaman 4 b §:ssä tarkoitettua lisäpääomavaatimusta vastaavan vaatimuksen soveltamisesta luottolaitoksen siinä valtiossa oleviin tase-eriin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin. Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi pyytää Euroopan järjestelmäriskikomiteaa antamaan toiselle ETA-valtiolle suosituksen hyväksyä 4 b §:n nojalla määrätty lisäpääomavaatimus. Pykälän *3 momentin* mukaan pykälässä tarkoitettua päätöksestä tulisi ilmoittaa Euroopan järjestelmäriskikomitealle. Pykälällä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 134 artikla.

4 e §. *Lisöpääomavaatimuksesta ilmoittaminen ja hyväksyminen.* Säännös olisi uusi ja se perustuu luottolaitosdirektiivin muutettuun 133 artiklaan sisältyviin erityisiin yhteistyö- ja ilmoitusvelvollisuuksiin, jotka koskevat Finanssivalvontaa sen tehdessä päätöksen rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävästä lisöpääomavaatimuksesta. Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava Euroopan järjestelmäriskikomitealle lain 10 luvun 4 a §:ssä tarkoitetun lisöpääomavaatimuksen asettamisesta, muuttamisesta tai poistamisesta. Momentilla pantaisiin täytäntöön direktiivin 133 artiklan 10 kohta. Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi edellä sanotun lisäksi pyydettävä pykälän 1 momentissa tarkoitetussa ilmoituksessa Euroopan komission kantaa lisöpääomavaatimusta koskevaan päätökseen silloin, kun päätöksen mukainen pääomavaatimus olisi suuruudeltaan kolmesta viiteen prosenttia. Momentilla pantaisiin täytäntöön direktiivin 133 artiklan 11 kohta. Käytännössä komission kantaa pyytäisi Euroopan järjestelmäriskikomitea, jolle ilmoitus ensi sijassa tulisi direktiivin mukaisesti toimittaa hyvissä ajoin ennen päätöksen julkistamista, mutta kuitenkin vähintään kuukautta ennen aiottua ajankohtaa. Pykälän *3 momentin* mukaan Euroopan komission nimenomainen lupa eli hyväksyntä tulisi pyytää sellaisten lisöpääomavaatimuksia koskevien pykälässä tarkoitettujen päätösten osalta, jossa pääomavaade ylittäisi viisi prosenttia. Momentilla pantaisiin täytäntöön 133 artiklan 12 kohta. Tällaisena tulisi kyseeseen esimerkiksi päätös, jonka perusteena olisi rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella asetettavan vaateen määrääminen riskikeskittymien perusteella lain 10 luvun 4 c §:n nojalla. Lain 10 luvun 3 §:n mukaan voitaisiin tällöin asettaa enintään 10 prosentin suuruinen lisöpääomavaatimus. Pykälän *4 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava ilman aiheutonta viivytystä asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, kun lain 10 luvun 4 a §:ssä tarkoitettua päätöstä sovelletaan luottolaitokseen, jonka omistusyhteisö sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa. Säännös perustuisi 133 artiklan 9 kohdan täytäntöönpanemiseen. Pykälän *5 momentin* mukaan pykälässä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus koskisi myös tilanteita, joissa vaade koskisi vastuita ja tase-eriä, jotka sijaitsevat Euroopan talousalueen ulkopuolisissa kolmansissa maissa. Pykälän *6 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi direktiivin 133 artiklan 11 kohdan viimeisen alakohdan mukaisesti saattaa erimielisyyden, joka koskee lisöpääomavaatimuksen asettamista eri toimivaltaisten viranomaisten välillä, Euroopan pankkiviranomaisen käsiteltäväksi. Pykälän *7 momentti* sisältäisi tarkemmin säännökset tiedoista, jotka Finanssivalvonnan olisi ilmoitukseen oheistettava direktiivin 133 artiklan 9 kohdan 4 alakohdan perusteella.

6 §. *Ulkomaisten erien huomioon ottaminen muuttuvan lisöpääomavaatimuksen määräämisessä.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa lakia vastaavasti muuttuvan lisöpääomavaatimuksen alueellisesta ulottuvuudesta, kuten tähänkin asti. Säännökseen ehdotetaan tehtäväksi kuitenkin eräitä jäljempänä ilmeneviä täsmennyksiä luottolaitosdirektiivin 137 ja 138—140 artiklojen muodostaman säännöskokonaisuuden täytäntöönpanon täsmentämiseksi. Kuten tähänkin asti pykälää sovellettaisiin luottolaitoksiin, joilla on muualla kuin Suomessa sijaitsevia tase-eriä tai taseen ulkopuolisia eriä. Erien sijaintipaikka määräytyisi Euroopan pankkiviranomaisen teknisten sääntelystandardien mukaisesti. Pykälästä ilmenevän pääsäännön mukaan ulkomailla ETA-valtiossa tai kolmannessa maassa sijaitsevaan erään sovellettaisiin erän sijaintivaltiossa sovellettavaa pääomavaatimustasoa. Sijaintivaltion lainsäädännön mukaista tasoa sovellettaisiin siitä riippumatta, ylittääkö se direktiivin mukaisen vähimmäistason. Luottolaitoksen kokonaislisöpääomavaatimus saataisiin kertomalla kunkin valtion osalta laskettu lisöpääomavaatimus kyseisessä maassa sijaitsevien erien suhteellisella osuudella luottolaitoksen kaikkien erien yhteismäärästä ja laskemalla kaikkien sijaintivaltioiden näin saadut pääomavaatimusosuudet yhteen. Pykälän 1 ja 2 momentti vastaisivat näin voimassa olevaa lakia sisällöltään muuttumattomina. Pykälään on tarpeen lisätä *uusi 3 momentti*, jossa säädettäisiin tilanteesta luottolaitosdirektiivin 139 artiklan 3 kohdassa ja 138 artiklassa tarkoitettua tilanteesta, jossa kolmannen maan viranomaisen on asettanut muuttuvaa lisöpääomavaatimusta vastaavaa lisöpääomavaatimuksen, mutta Finanssivalvonta ei perustellusta syystä pidä vaadetta riittävänä. Momentin mu-

kaan Finanssivalvonnalla olisi tällöin valtuudet muuttaa ja korottaa tällaisiin tase-eriin sovellettavaa lisäpääomavaatimusta. Pykälän nykyinen 3 momentti siirtyisi uudeksi 4 momentiksi pääosin muuttumattomana. Momenttia kuitenkin ehdotetaan tarkistettavaksi siltä, että jatkossa momentissa todettaisiin selvästi, että Finanssivalvonta voisi määrätä momentissa tarkoitetuissa tilanteissa vaatimuksen. Kuten tähänkin asti, pykälää sovellettaessa tulisi lisäksi ottaa huomioon Euroopan järjestelmäriskikomitean asiaa koskevat suositukset (ESRB/2015/1 ja ESRB 2015/3).

8 §. *Muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia koskeva lisäpääomavaatimus.* Pykälän 6 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi muutettua luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 8 kohtaa vastaavasti. Momentissa täsmennetään muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkityksellisen luottolaitoksen pykälässä tarkoitettua lisäpääomavaatimuksen enimmäismääriä eräissä tilanteissa.

9 §. *Lisäpääomavaatimusten yhteensovittaminen.* Pykälän nykyinen otsikko ehdotetaan muutettavaksi poistamalla siitä maininnat eri lisäpääomavaatimuksista luettavuuden parantamiseksi. Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevaa lakia sisällöltään muuttumattomana. Momentti perustuu luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 14 kohtaan. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi muutetun luottolaitosdirektiivin 131 artiklan 15 kohdan täytäntöön panemiseksi, jonka mukaan lain 10 luvun 7 ja 8 §:ssä tarkoitettu lisäpääomavaatimus ja lain 10 luvun 4 a §:ssä tarkoitettu lisäpääomavaatimus kumuloitava eli ne lasketaan jatkossa yhteen vaatimuksia täytettäessä. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti luottolaitosdirektiivin muutetun 134 artiklan 4 kohtaa vastaavasti. Momentin mukaan toisen valtion toimivaltaisen viranomaisen asettama rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus ja suomalainen vastaava vaade laskettaisiin kuitenkin yhteen edellyttäen, että vaateet kohdistuvat eri vastuisiin ja taseen ulkopuolisiin eriin. Tapauksissa, joissa tällainen ulkomainen vastavuoroisesti tunnustettu vaade koskisi eriä, joihin olisi jo kohdistettu Suomen lain mukaan asetettu vaatimus, otettaisiin huomioon vain soveltuvista vaatimuksista suurempi.

10 §. *Varojenjaon rajoittaminen.* Pykälä uudistettaisiin kokonaan, jotta siinä huomioidaan luottolaitosdirektiivin 141 artiklaan tehdyt muutokset, uusi 141a artikla, ja jotta kansallinen sääntely vastaisi paremmin myös alkuperäistä direktiiviä. Pykälän otsikkoa muutettaisiin muotoon *varojenjaon rajoittaminen* kuvaamaan paremmin pykälän asiasisältöä. Termillä ”varojenjako” korostetaan sitä, että pykälässä säädetyt rajoitukset koskevat laajemmin luottolaitoksen varojenjakoa, eivätkä ainoastaan tilikauden voiton ja kertyneiden voittovarojen jakamista. Pykälä koskisi varojenjaon kaavamaisista rajoittamista silloin, kun luottolaitos ei täytä yhteenlaskettuja lisäpääomavaatimuksia. Riippumatta siitä, täyttääkö luottolaitos kaikki pääomavaatimukset ja soveltuvatko tässä pykälässä säädetyt rajoitukset varojenjaolle, Finanssivalvonnalla on oikeus Finanssivalvonnasta annetun lain 28 §:n perusteella rajoittaa luottolaitoksen varojenjakoa, jos toimilupa-avaltava ei ole tilinpäätöksessään merkinnyt varojaan oikeaan arvoon taikka kirjanpito ei muutoin anna oikeaa ja riittävää kuvaa valvottavan taloudellisesta tilasta.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin luottolaitosdirektiivin 141 artiklan 1 kohtaa vastaavasti, että luottolaitos ei saa jakaa varoja siten, että luottolaitos ei täyttäisi 10 luvussa tarkoitettua lisäpääomavaatimusta. Tällä tarkoitetaan kaikkia 10 luvun mukaisia lisäpääomavaatimuksia yhteenlaskettuna (*combined buffer requirement*). Yhteenlaskettavia vaatimuksia ovat kiinteä lisäpääomavaatimus, kokonaistaloudellisten muuttujien perusteella määrättävä muuttuva lisäpääomavaatimus (niin sanottu vastasyklinen pääomapuskuri), rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus (niin sanottu järjestelmäriskipuskuri) ja rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimus (niin sanottu G-SII/O-SII-puskuri). Luottolaitoksen on kuitenkin koko ajan täytettävä EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetty niin sanottu perusvaatimus (asetuksen 92 artiklan 1 kohdan a—c alakohdat).

ja tämän lain 11 luvun 6 §:ssä säädetty harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus. Tästä pääomavaatimusten keskinäisestä järjestyksestä on säädetty uudessa 10 luvun 1 a §:ssä. Pykälässä ei annettaisi poikkeusta näiden ehdottomien vaatimusten alittamiselle, mistä syystä luottolaitosdirektiivin 141a artiklan täytäntöönpanemiseksi ei ole tarpeen säätää erillistä lainkohtaa.

Pykälän 2 *momentilla* pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 141 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta.

Pykälän 3—5 *momentilla* pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 141 artiklan 3—6 kohdat. Pykälän 3 momentissa määriteltäisiin se osuus voitonjakokelpoisista varoista, jotka ovat jaettavissa riippuen lisäpääomavaatimusten alituksen merkittävydestä. Jäljemmissä momenteissa puolestaan määriteltäisiin, minkä omien varojen erien pohjalta varojenjakorajoitusta arvioitaisiin ja miten ”voitonjakokelpoiset varat” määritellään. Sallittu varojenjaon määrä lasketaan voitonjakokelpoisista varoista, mutta varojenjaon rajoitus koskee pykälässä säädettyjen edellytysten täytyessä kaiken tyyppistä varojen jakoa, myös muutakin kuin jaettaessa voittovaroja. Tästä syystä pykälässä käytettäisiin termejä ”voitonjako” ja ”varojenjako”.

Pykälän 6 *momentissa* lueteltaisiin ne varojenjaon tavat, joita pykälässä mainittu rajoitus koskee. Merkitystä ei olisi sillä, onko varojenjako liittyvä suoritus nimetty esimerkiksi koroksi, osingoksi tai pääomanpalautukseksi, vaan varojenjaon rajoituksia arvioidaan sen tosiasiallisen luonteen kannalta. Momentin johdantokappaleessa luottolaitosdirektiivin 141 artiklan 7 kohtaa vastaavasti, että varojenjakorajoitusten piirissä ovat ainoastaan sellaiset varojenjakotavat, joiden suorittamatta jättämisen johdosta luottolaitosta ei ole pidettävä maksukyvyttömänä. Tällöin instrumentin haltijalla ei ole oikeutta velkoa saamatta jäänyttä suoritusta, esimerkiksi korkoa tai osinkoa, luottolaitokselta ja esittää tähän liittyviä vaateita tuomioistuimessa tai maksukyvyttömyysmenettelyssä. Kyseeseen siis tulevat muun muassa oman pääoman instrumentteihin tai niin sanottuihin hybridi-instrumentteihin (kuten pääomalainat) liittyvät osinkojen ja korkojen maksut. Esimerkiksi omaan pääomaan liittyvä osingon tai koron maksu täyttää tämän kriteerin. Lisäksi niin sanotuissa hybridi-instrumenteissa, kuten pääomalainoissa, voidaan sopia koron maksun olevan riippuvainen samoista edellytyksistä kuin osingonjako, jolloin tällaisetkin velkainstrumentit kuuluvat varojenjakorajoitusten piiriin. Päätetty osinko? Tähän soveltuu myös OYL 13 luvun 2 §:n mukainen maksukykytesti.

Pykälän 6 *momentin 1 ja 2 kohdissa* puolestaan säädettäisiin luottolaitosdirektiivin 141 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti tarkemmin, että varojenjakorajoitukset koskevat ainoastaan ensisijaiseen pääomaan (T1) liittyviä instrumentteja sekä palkitsemisen muuttuvaa palkki-onosaa. Momentin 1 kohdalla pannaan täytäntöön lisäksi luottolaitosdirektiivin 141 artiklan 10 kohtaan sisältyvä tarkennus varojenjakorajoitusten piiriin kuuluvista varojenjakotavoista.

Pykälän 7 *momentilla* pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 141 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta ja 8 kohta, jotka edellyttävät luottolaitoksen ennalta ilmoittavan valvontaviranomaiselle varojenjaosta ja toimittavan tälle laskelman varojenjaon enimmäismäärästä. Jos luottolaitos täyttää kaikki pääomavaatimukset suunnitellun varojenjaon jälkeenkin, laskelma on tehtävä tästä riippumatta. Tässä tapauksessa laskelma osoittaisi, että luottolaitokseen ei kohdistuisi varojenjaon rajoituksia. Laskelma olisi toimitettava viranomaiselle hyvissä ajoin ennen varojenjako. Tämän aikamäärään arviointi olisi tapauskohtaista. Tarkoituksena on, että viranomaisella olisi riittävästi aikaa ennen varojenjako koskevan päätöksen tekemistä ja tarvittaessa jo ennen varojenjakoesityksen julkaisemista (esimerkiksi yhtiökokouskutsussa) arvioida luottolaitoksen varojenjaon asianmukaisuutta.

Luottolaitosdirektiivin 141 artiklan 9 kohdassa säädetään luottolaitoksen toimenpiteistä laskelman oikeellisuuden varmistamisesta ja valvontaviranomaisen oikeudesta saada selvitys laskentaperusteista ja menetelmistä, jotta laskennan oikeellisuutta voidaan tarvittaessa valvoa valvontaviranomaisen toimesta. Viranomaisen laaja tiedonsaantioikeus perustuu jo voimassa olevaan Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:ään, mistä syystä tätä direktiivin kohtaa vastaavalle uudelle säännökselle ei ole tarvetta. Luottolaitoksella oleva velvoite laskelman oikeellisuuden varmistamiseen liittyvien menettelytapojen ja toimenpiteiden ylläpitämiseksi on selvää jo erityisesti hallinto- ja ohjausjärjestelmille 7 luvun 1 §:ssä säädettyjen yleisten vaatimusten pohjalta.

10 a §. *Varojenjaon rajoittaminen alitettaessa vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimus.* Pykälä olisi uusi, ja sillä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 141b ja 141 c artiklat. Pykälä vastaisi rakenteeltaan 10 §:ää. Luottolaitosdirektiiviä vastaavasti vähimmäisomavaraisuusasteeseen liittyvät säännökset olisi eriytettyinä omiksi säännöksikseen verrattuna muihin omien varojen vaatimuksiin. Koska vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimus voidaan EU:n vakavaraisuusasetuksen perusteella asettaa ainoastaan maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävälle luottolaitoksille (G-SII), pykälä koskisi ainoastaan tähän kategoriaan kuuluvia luottolaitoksia.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin luottolaitosdirektiivin 141b artiklan 1 kohtaa vastaavasti siitä, että luottolaitos ei saa jakaa varoja, jos se johtaisi vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimuksen (*leverage ratio buffer*) alittamiseen. Luottolaitoksen olisi kuitenkin aina täytettävä vähimmäisomavaraisuusasteen perusvaatimus (*leverage ratio*), mihin liittyvä ehdottomuus on voimassa suoraan EU:n vakavaraisuusasetuksen perusteella.

Pykälän *2 momentilla* pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 141b artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta.

Pykälän *3 ja 5 momentilla* pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 141b artiklan 3—6 kohdat.

Pykälän *4 momenttiin* sisällytetään luottolaitosdirektiivin 141c artiklan mukainen selventävä maininta siitä, milloin vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimus katsotaan alitetuksi tässä pykälässä säädettyllä tavalla.

Pykälän *5 momentissa* määriteltäisiin voitonjakokelpoiset varat ja varojenjaon rajoitusten piirissä olevat varojenjakotavat. Momentilla pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 141b artiklan 2 kohdan toinen alakohta ja 7 ja 10 kohdat. Määritelmät ovat edellä 10 §:n 6 momentissa säädetyn varojenjaon rajoituksen kanssa yhtenevät sillä poikkeuksella, että vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimuksen alittamista koskeva varojenjakorajoitus kattaa kaikki ensisijaisen pääoman vähenemistä aiheuttavat järjestelyt, kun taas 10 §:n 6 momentin piiriin kuuluvat ainoastaan ydinpääomaa vähentävät järjestelyt.

Pykälän *6 momentilla* pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 141b artiklan 8 ja 9 kohdat.

10 b §. *Omien varojen kartuttamissuunnitelma.* Säännös olisi siltä osin uusi, kun sillä pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 142 artikla kokonaisuudessaan sen 1 kohtaan tehtyine muutoksineen. Muutoksen tarkoituksena on, että omien varojen kartuttamissuunnitelma on tehtävä myös siinä tapauksessa, kun luottolaitos ei täytä vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimuksena asetettua harkinnanvaraista lisäpääomavaatimusta. Voimassa olevassa laissa direktiivin 142 artikla on pantu täytäntöön 10 luvun 10 §:n 3 momentilla, joka asiasisällöllisesti sisällytettäisiin tähän uuteen säännökseen. Lisäksi säännöstä on tarpeen täsmentää, jotta se vastaa paremmin direktiivin 142 artiklaa.

11 luku **Luottolaitoksen valvonta**

2 §. Valvojan arvio. Pykälään tehtävillä muutoksilla pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin muutetut 97 ja 98 artiklat sekä toteutetaan sellaisia muutoksia, joilla täsmennetään nykyistä sääntelyä paremmin voimassa olevaa luottolaitosdirektiiviä vastaavaksi.

Pykälän *otsikkoa* muutettaisiin kuvaamaan paremmin pykälän asiasisältöä. Pykälässä säädetään luottolaitosdirektiivin 97 artiklaa vastaavasti valvontaviranomaisen tekemästä kattavasta arviosta pääomavaatimusten ja muun luottolaitoksia koskevan sääntelyn täyttämisestä (*supervisory review and evaluation*). Tässä pykälässä säädetyn valvojan arvion lisäksi valvontaviranomainen kohdistaa luottolaitokseen jatkuvaa valvontaa osana valvontaviranomaisen tavanomaista toimintaa.

Pykälän *1 momentista* poistettaisiin velvoite arvioida luottolaitoksen merkittävyyttä rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta osana valvojan arviota. Muutos perustuu luottolaitosdirektiivin 97 artiklan 1 kohdan b alakohdan poistamiseen. Luottolaitoksen merkitys rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta arvioitaisiin esimerkiksi osana järjestelmäriskipuskurivaatimuksen asettamista.

Pykälän *2 momentin 7 kohdassa* säädettyistä arviointikriteereistä poistettaisiin järjestelmäriski ja muutettaisiin kohtaa koskevia sanamuotoja. Muutos perustuu niin ikään luottolaitosdirektiivin 97 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 98 artiklan 1 kohdan j alakohdan poistamiseen sekä siihen, että momentti vastaisi paremmin direktiivin 98 artiklan 6 kohtaa. Mainittu direktiivikohta koskee nimenomaan omavaraisuusasteen (*leverage ratio*) riittävyyden arviointia. Tältä osin valvontaviranomaisen olisi arvioitava sitä riskiä, joka riittämättömästä omavaraisuudesta (*risk of excessive leverage*) aiheutuu. Riskien arvioinnissa olisi käytettävä tätä riskiä kuvaavia mittareita, vähintäänkin EU:n vakavaraisuusasetuksen 429 artiklan mukaisesti laskettavaa omavaraisuusastetta. Osana arviota luottolaitoksen tulisi ottaa huomioon myös luottolaitoksen liiketoimintamalli.

Momentin *10 kohdaksi* lisättäisiin velvollisuus arvioida luottolaitokseen kohdistuvia rahoitustaseen korkoriskejä (*interest risk arising from non-trading book activities*). Lisäyksellä pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 98 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta. Voimassa olevaa lakia vastaava 3 momentti kumottaisiin. Niistä toimenpiteistä, joihin kohonnut rahoitustaseen korkoriski antaa aiheutta, säädettäisiin seuraavassa 4 momentissa.

Valvojan arviossa sovellettavat menettelyt ja periaatteet siirrettäisiin luettavuuden parantamiseksi *3 momentiksi*. Luottolaitoksen merkittävyys rahoitusjärjestelmän kannalta huomioitaisiin luottolaitosdirektiivin 97 artiklan 4 kohdan perusteella edelleenkin valvojan arvion laajuutta ja arviointitiheyttä määriteltäessä. Luottolaitoksen toiminnan laatua, laajuutta ja monimuotoisuutta valvontaviranomaisen olisi arvioitava niiden kriteerien perusteella, jotka se on julkaissut 12 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti (jolla pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 143 artiklan 1 kohdan c alakohta).

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lisäksi arviointikriteerien mukauttamisesta ja niihin liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta Euroopan pankkiviranomaiselle luottolaitosdirektiivin 97 artiklan 4a kohdan mukaisesti.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin niistä toimenpiteistä, joihin valvojan arvio antaa aiheutta. Näitä toimenpiteitä ovat harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen asettaminen (6 §), ohjeellista lisäpääomaa koskevan suosituksen antaminen (6 a §) ja 10 §:ssä säädettyjen muiden valvontaviranomaisella olevien valvontavaltuuksien käyttäminen. Momentin johdantokappaleen

viimeisessä virkkeessä, 1—2 kohdassa ja 5 momentissa säädettäisiin myös rahoitustaseen korkoriskin kohoamisen edellyttämistä valvontaviranomaisen valvontavaltuuksien käyttämisestä, millä pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 98 artiklan muutettu 5 kohta ensimmäistä alakohtaa lukuun ottamatta.

Pykälän 6 momenttiin sisällytettäisiin viittaus luottolaitosdirektiivin 98 artiklan 5a kohdassa tarkoitettuihin Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annettaviin teknisiin standardeihin. Näissä standardeissa säädettäisiin tarkemmin niistä kuudesta korkoriskin stressiskenaariosta, joita on käytettävä 4 momentissa säädettyjä rahoitustaseen korkoriskiin liittyvien edellytysten arvioimisessa.

3 §. Valvontaohjelma. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että valvontaviranomaisen on laadittava valvontaohjelma vähintään vuosittain. Tällöin valvontaohjelma voitaisiin tarvittaessa laatia tätä useamminkin, mikä antaa valvontaviranomaiselle paremman mahdollisuuden puuttua valvonnallisin keinoin luottolaitoksen toiminnassa, riskiasemassa tai toimintaympäristössä nopeasti tapahtuneisiin muutoksiin. Muutoksen myötä momentti vastaa paremmin luottolaitosdirektiivin 99 artiklan 1 kohtaa. Valvontaohjelman vahvistaminen tai 2 §:n perusteella tehty valvojan arvio ei edelleenkään estäisi tai rajoittaisi Finanssivalvontaa tarkastamasta ulkomaisen EFTA-luottolaitoksen sivuliikettä.

Pykälän 2 momentissa säädetään niistä kriteereistä, joiden täytyessä valvontaviranomaisen on tehtävä luottolaitoksesta vuotuinen valvojan arvio. Tässä momentissa säädetystä kriteeristöstä poistettaisiin 2 kohta (maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän vakauden kannalta merkittävät laitokset). Muutos perustuu luottolaitosdirektiivin 99 artiklan 2 kohdan b alakohdan poistamiseen. Samalla momentin kohtien numerointi poistettaisiin ja sisällytettäisiin kriteerit itse momentin tekstiin. Muutoksella ei olisi käytännön vaikutusta Suomen rahoitussektorin valvontaan, sillä tällä hetkellä Suomessa ei sijaitse yhtään maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän vakauden kannalta merkittävää luottolaitosta. Momenttiin jäisi edelleen voimaan valvontaviranomaisella oleva harkintavalta sisällyttää tarpeelliseksi katsomansa luottolaitokset valvontaohjelman piiriin.

5 a §. Varhaisen puuttumisen yleiset edellytykset. Pykälän 2 momenttiin lisätään viittaus kriisinratkaisulakiin. Säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45 k artiklan 1 kohdan d alakohta. Finanssivalvonta voi ryhtyä varhaisen puuttumisen toimenpiteisiin, jos luottolaitos ei täytä sille kriisinratkaisulain 8 luvun 7 a §:n 4 momentin tai 7 e §:n mukaisesti vahvistettua omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta.

5 b §. Rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen epäily tai kohonnut riski. Säännös olisi uusi, ja sillä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin 97 artiklan 6 kohta.

6 §. Harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus. Voimassa oleva harkinnanvaraista lisäpääomavaatimusta koskeva pykälä ehdotetaan jaettavaksi neljään erilliseen pykälään (6, 6 a, 6 b ja 6 c §:t) luettavuus- ja selkeyssyistä. Harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus (niin sanottu pilari II -vaatimus) säilyisi periaatteiltaan samana: tällä lisäpääomavaatimuksella katetaan sellaiset riskit, joita ei ole arvioidusti pystytty riittävästi kattamaan muilla pääomavaatimuksilla. Tarkoituksena on mahdollistaa riittävien pääomavaatimusten taso sellaisten riskien osalta, joita ei ole mahdollista mitata suhteellisen teknisuontoisella pääomasäntelyllä.

Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 104a artiklan 1 kohdan johdantokappale, jossa säädettäisiin, että harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen olisi pohjauttava edellä 2 §:ssä säädettyyn valvojan arvioon (joka pohjautuu luottolaitosdirektiivin 97

artiklaan) tai 5 §:ssä säädettyyn sisäisten menetelmien tarkastukseen (joka pohjautuu luottolaitosdirektiivin 101 artiklaan). Näiden ohella harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen asettaminen voisi voimassa olevaa lakia vastaavasti pohjautua myös valvontaviranomaisen laatimaan, etukäteen vahvistetuin perustein laadittuun muuhun arvioon. Tältä osin kyse olisi kansallisesta sääntelystä, ja tämä vastaisi voimassa olevan 6 §:n 2 momentin 1 kohdan a alakohtaa.

Pykälän 2 momentissa todettaisiin selvyuden vuoksi, että valvontaviranomainen voi asettaa harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen omien varojen tai vähimmäisomavaraisuutta koskevan vaatimuksen lisävaatimuksena tai näiden yhdistelmänä. Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa olevaa lakia pääomavaatimuksen asettamisesta konsolidoidulla tasolla.

Pykälän 4 momenttiin sisältyisi edellytys siitä, että harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus olisi mahdollista asettaa enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Kyse olisi kansallisesta lisäedellytyksestä, jonka tarkoituksena on täsmentää ja rajata valvontaviranomaisella olevia toimivaltuuksia tarkoituksenmukaisella tavalla. Momentti vastaa asiasisällöltään voimassa olevan 6 §:n 1 momentin viimeistä virkettä.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen asettamis päätökseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta Rahoitusvakausvirastolle. Momentti perustuu luottolaitosdirektiivin 104c artiklaan.

6 a §. *Harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen asettamisen edellytykset.* Pykälä olisi uusi, ja sillä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uuden 104a artiklan 1 ja 2 kohdissa säädetyt edellytykset harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen asettamiselle.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus on mahdollista asettaa ainoastaan yksittäiseen luottolaitoksen liittyvien riskien perusteella. Momentilla pannaan täytäntöön 104a artiklan 1 kohdan johdantokappaleesta ja toisesta alakohdasta ilmenevä vaatimus harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen luottolaitoskohtaisuudesta. Toisin kuin voimassa olevan lainsäädännön perusteella, muutetun luottolaitosdirektiivin myötä harkinnanvaraista lisäpääomavaatimusta ei voisi jatkossa asettaa rahoitusjärjestelmään liittyvän yleisen järjestelmäriskin perusteella ilman liityntää yksittäiseen luottolaitokseen. Yleisempiin taloudellisiin indikaattoreihin pohjautuvien riskien, kuten järjestelmäriskin, kattamiseksi valvontaviranomainen voisi edelleenkin asettaa lain 10 luvussa säädettyjä pääomavaatimuksia.

6 b §. *Omien varojen riittämättömyyden arviointi harkinnanvaraista lisäpääomavaatimusta asetettaessa.* Pykälä olisi uusi, ja siinä määriteltäisiin tarkemmin harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen asettamisessa arvioitava omien varojen riittämättömyys luottolaitosdirektiivin 104a artiklan mukaisella tavalla.

Pykälän 2 momentin mukaan valvontaviranomaisen olisi otettava luottolaitoksen sisäisen pääoman riittävyttä koskeva arvio (ICAAP) huomioon arvioidessaan omien varojen riittävyttä, mutta tämä ei kuitenkaan olisi omien varojen riittävyttä koskevassa arviossaan sidottu luottolaitoksen laatimaan ICAAP-arvioon. Sisäisen pääoman riittävyttä koskevasta arviosta on säädetty 9 luvun 1 §:ssä. Käytännössä luottolaitosten tuottamat ICAAP-arviot ovat eronneet laadullisesti toisistaan hyvinkin merkittävästi, mistä syystä valvontaviranomaisen tekemä arvio omien varojen riittävydestä on ratkaiseva harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen asettamisessa.

6 c §. *Harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen kattaminen.* Säännös olisi uusi, ja sillä pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 104a artiklan 4 kohta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin

siin niistä omien varojen vähimmäisosuuksista, millä luottolaitoksen olisi katettava harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus. Luottolaitos voi kattaa harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen korkealaatuisemmilla omien varojen lajeilla. Luottolaitoksen pääomarakenne ja uusien rahoitusvälineiden liikkeeseenlasku huomioiden voikin olla tarkoituksenmukaista kattaa harkinnanvarainen pääomavaatimus esimerkiksi täysin ydinpääomaan luettavilla oman pääoman sen sijaan, että luottolaitos olisi velvoitettu laskemaan liikkeelle ensisijaiseen lisäpääomaan tai toissijaiseen pääomaan kuuluvia rahoitusvälineitä.

Pykälän 2 *momentin* mukaan valvontaviranomainen voisi kuitenkin asettaa ensisijaisen pääoman ja ydinpääoman osuudet 1 momentissa säädettyä korkeammiksi, jos se on tarpeen ottaen huomioon myös kyseisen luottolaitoksen erityispiirteet.

Pykälän 3 *momentin* mukaan asetettaessa harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimuksena, luottolaitoksen olisi katettava vaatimus ensisijaisella pääomalla.

6 d §. Ohjeellinen lisäpääoma. Pykälä olisi uusi, ja sillä pantaisiin täytäntöön luottolaitosdirektiivin uusi 104b artikla. Luottolaitosta sitovien omien varojen vaatimusten lisäksi valvontaviranomainen voisi antaa luottolaitokselle suosituksen omien varojen määräksi yli sen, mitä luottolaitos on velvollinen muun sääntelyn nojalla ylläpitämään. Pykälän 2 *momentin* mukaan valvontaviranomaiselle on annettava luottolaitokselle suositus ohjeellisesta lisäpääomasta, elleivät luottolaitokseen kohdistuvat riskit tule riittävästi katetuksi luottolaitosta sitovan harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen kautta. Siten ohjeelliseen lisäpääomaan liittyvä suositus voisi perustua samoille kriteereille kuin 6 §:ssä säädetty harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus, mutta luottolaitokseen kohdistuvat riskit huomioiden valvontaviranomaisen harkittavaksi jäisi, käyttääkö se valvonnallisena keinona 6 §:n mukaista, luottolaitosta sitovaa harkinnanvaraista lisäpääomavaatimusta vai 6 d §:n mukaista ohjeelliseen lisäpääomaan liittyvää suositusta. Lisäpääomaan liittyvä suositus on luonteeltaan hallintopäätös, jolloin siihen sovelletaan muun muassa hallintolain 45 §:ssä säädettyä päätöksen perusteluvollisuutta. Ohjeelliseen lisäpääomaan liittyvä suositus on perusteltava erityisesti siitä lähtökohdasta, että luottolaitos voi suosituksen pohjalta käytännössä toteuttaa korjaavia ja kehittäviä toimenpiteitä niissä aihealueissa, joihin suosituksen antaminen perustuu.

Ohjeellisen lisäpääoman suositusluonteisuudesta huolimatta valvontaviranomainen voisi kuitenkin määrätä 6 §:n mukaisesti harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen, jos luottolaitos toistuvasti jättää ohjeelliseen lisäpääomaan liittyvän suosituksen huomioimatta, eikä ryhdy toimenpiteisiin ohjeellisen lisäpääoman kartuttamiseksi tai ylläpitämiseksi. Ohjeellisen lisäpääomaan liittyvän suosituksen antaminen ei kuitenkaan sinänsä vielä aiheuttaisi luottolaitokselle sitovia varojenjaon rajoituksia tai välitöntä velvoitetta omien varojen kartuttamiseen liittyvien toimenpiteiden aloittamiseksi. Luottolaitosdirektiivin 104b artiklan 6 kohdan mukaan ohjeellista lisäpääomaa koskevan suosituksen täyttämättä jättäminen ei johda 10 luvun 10 tai 10 a §:n mukaisten varojenjaon rajoitusten soveltumiseen, mikä on otettu huomioon asianomaisissa lainkohdissa asiasisällöllisesti, eikä siitä ole tarpeen säätää nimenomaisesti.

Pykälän 3 *momentin* mukaan ohjeellinen lisäpääoma voitaisiin asettaa konsolidoidulla tasolla.

Pykälän 3 *momentissa* säädettäisiin ohjeelliseen lisäpääomaan liittyvän suosituksen antamisesta tiedoksi Rahoitusvakausvirastolle. Momentti perustuu luottolaitosdirektiivin 104c artiklaan.

7 §. Omien varojen kartuttamisvelvollisuus. Säännös ehdotetaan kumottavaksi. Voimassa olevaa lakia valmisteltaessa omien varojen kartuttamisvelvollisuus sisällytettiin lakiin aiempaa luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin sisältyvää säännöstä vastaavalla tavalla voimaan sinne

saakka, kunnes elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin edellyttämästä elvytysuunnitelmasta säädetään laissa (HE 39/2014 vp:stä ilmenevät säännöksen yksityiskohtaiset perustelut). Direktiivi on jo pantu täytäntöön kansallisesti, mistä syystä säännös on käynyt tarpeettomaksi. Lisäksi luvun 10 §:ää täydennettäisiin valvontaviranomaisen toimivaltuudella vaatia suunnitelmia ja luottolaitosdirektiivin 142 artiklan mukaisesta omien varojen kartuttamissuunnitelmasta ehdotetaan puolestaan säädettäväksi 10 luvun uudessa 10 b §:ssä.

9 §. *Maksuvalmiutta koskevat lisävaatimukset.* Pykälän 4 momenttia muutettaisiin siten, että maininta rahoitusjärjestelmän vakaudelle mahdollisesti seuraavista riskeistä poistettaisiin. Muutos perustuu luottolaitosdirektiivin 105 artiklan ensimmäisen kohdan d alakohdan poistamiseen.

10 §. *Finanssivalvonnan muu erityinen toimivalta vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden valvonnessa.* Säännöstä muutettaisiin sekä luottolaitosdirektiivin muutoksia vastaavaksi että paremmin vastaavaksi alkuperäistä direktiiviä. Pykälän 1 momentin 1 kohtaan tehtäisiin sanamuotoa koskeva tarkennus asiasisältöä paremmin kuvaavaksi. Muutoksen myötä käytettäisiin termiä ”muuttuvat palkkiot”. Momentin 2 kohtaan lisättäisiin lisäraportointivelvollisuuksien asettamisen lisäedellytykseksi, että luottolaitos ei ole jo muutoin velvoitettu toimittamaan vastaavia tietoja. Tarkoituksena on välttää moninkertaisten raportointivaatimusten asettaminen. Muutos perustuu luottolaitosdirektiivin 104 artiklan muutettuun 2 kohtaan.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin *uudeksi 12 kohdaksi*, että valvontaviranomaisella olisi toimivalta velvoittaa luottolaitos toimittamaan suunnitelma tässä laissa tai EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädettyjen vaatimusten täyttämiseksi. Lisäyksellä pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 104 artiklan 1 kohdan c alakohda. Lisäksi momenttiin lisättäisiin säännös, jolla pantaisiin täytäntöön 104 artiklan 1 kohdan d alakohda. Säännöksellä mahdollistettaisiin luottolaitoksen velvoittaminen soveltamaan erityistä politiikkaa riskeiltä suojautumiseksi tai erityistä taseen varojen käsittelyä omien varojen vaatimusten osalta. Momenttiin lisättäisiin myös *uusi 13 kohta*, jolla pannaan täytäntöön direktiivin edellä mainitun artiklakohdan h ja i alakohdat, jonka perusteella valvontaviranomaisella olisi tarvittaessa oikeus rajoittaa varojenjako.

11 §. *Toimivaltuuksien soveltaminen samanaikaisesti useampaan luottolaitokseen.* Säännös ehdotetaan kumottavaksi, koska säännöstä vastaava luottolaitosdirektiivin 103 artikla on kumottu. Luottolaitosdirektiivin 103 artikla ja tätä vastaava kansallinen säännös ovat mahdollistaneet, että harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus on voitu asettaa valvojan arviota tekemättä myös muihin vastaavassa riskiasemassa oleviin luottolaitoksiin kuin jolle on asetettu harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus valvojan arvion kautta. Käytännössä säännöstä ei ole sovellettu. Jatkossa tätä koskevalle säännökselle ei ole enää perusteita, koska harkinnanvaraisen lisäpääoman asettamisen perusteena tulee jatkossa olla yksistään luottolaitoskohtaisesti arvioidut riskit. Riskien luottolaitoskohtaisuutta on tarkemmin selostettu 6 §:ää koskevissa säännöskohtaisissa perusteluissa.

12 §. *Valvontaperiaatteiden ja sovellettavien säännösten julkistaminen.* Pykälän 1 momentin 1 kohtaan lisättäisiin luottolaitosdirektiivin 143 artiklan 1 kohdan c alakohdan muutosta vastaavasti, että valvontaviranomaisen olisi julkistettava myös direktiivin mukaisen suhteellisuusperiaatteen soveltamista koskevat periaatteet. Lisäksi 1 kohtaan tehtäisiin sen sanamuotoa koskevia tarkennuksia, jotta kohta vastaisi paremmin luottolaitosdirektiiviä.

13 §. *Valvonta-arviota koskeva yhteinen päätöksenteko konsolidointiryhmässä.* Pykälässä säädetäisiin direktiivin mukaisesti, että harkinnanvaraista lisäpääomavaatimusta sekä ohjeellista lisäpääomaa koskeva päätös tulisi pyrkiä saamaan aikaiseksi valvontaviranomaisten yhteisellä päätöksellä.

11 §. *Enimmäisluototussuhde.* Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi harventamalla momentissa tarkoitettua päätösfrekvenssiä Finanssivalvonnan ja toimialan hallinnollisen taakan vähentämiseksi ja pääomavaatimusten tasojen ennustettavuuden parantamiseksi. Jatkossa Finanssivalvonnan olisi tehtävä enimmäisluototussuhdetta koskeva päätös vähintään vuosittain nykyisen neljä kertaa vuodessa tapahtuvan arvioinnin sijasta.

13 §. *Luotonanto ja sijoittaminen eräissä tapauksissa.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että se täyttää luottolaitosdirektiivin 88 artiklan 1 kohdan uuden neljännen alakohdan edellyttämän sääntelyn lähipiiriluotonannosta. Artiklakohta edellyttää jäsenvaltioiden säätävän lähipiiriluotonantoon liittyvistä dokumentointi- ja raportointivelvoitteista. Tähän saakka lähipiiriluotonantoa ja -sijoituksia koskeva sääntely on ollut ainoastaan kansalliseen sääntelyyn perustuvaa. Pykälään tehtävien muutosten pääasiallisena tarkoituksena on panna täytäntöön luottolaitosdirektiivin edellyttämät muutokset, mutta myös säilyttää nykyinen kansallinen sääntely tarkoitukseenmukaisella tavalla siltä osin kuin sääntely ei perustu direktiiviin. Pykälän soveltamisala säilytettäisiin edelleen sekä lähipiiriluottoja että –sijoituksia koskevana.

Pykälän 2 momenttiin sisältyvän lähipiirimääritelmän 1 kohta vastaisi voimassa olevaa 1 kohtaa. Momentin 2 kohtaa puolestaan muutettaisiin vastaavaksi direktiivin 88 artiklan 1 kohdan uutta neljättä alakohtaa, joka määrittelee luottolaitoksen lähipiiriksi ylimmän hallintoelimen jäsenet (*members of the management body*). Kansallisesti tämä määriteltäisiin siten, että luottolaitoksen lähipiiriin kuuluu luottolaitoksen hallituksen jäsen, varajäsen, toimitusjohtaja ja tämän sijainen ja luottolaitoksen toimivaan johtoon kuuluva henkilö. Jäljempänä 3 momentin mukaan hallintoneuvoston jäsen rinnastettaisiin hallituksen jäseneksi, jos luottolaitoksen yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on siirretty hallintoneuvostolle tämän lain mukaan hallitukselle kuuluvia tehtäviä. Tässä yhteydessä ei käytettäisi määritelmää toimiva johto, koska 1 luvun 20 §:n mukaan luottolaitoksen johtoon kuuluvana pidetään aina hallintoneuvoston jäsentä riippumatta hallintoneuvostolle kuuluvista tehtävistä. Kokonaisuutena henkilöpiiri vastaisi direktiivin määritelmää ylimmän hallintoelimen jäsenistä. Muutos laajentaisi lähipiirin määritelmää sellaisiin toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimiviin henkilöihin, jotka ovat luottolaitoksen ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat luottolaitoksen toimintaa. Maininta toimivasta johdosta ei kuitenkaan tarkoittaisi sitä, että jokaisella luottolaitoksella välttämättä olisi tällaisia, toimitusjohtajan alaisuudessa luottolaitoksen johtamiseen merkittävällä panoksella osallistuvia henkilöitä. Erityisesti pienemmissä luottolaitoksissa on tavanomaista, että luottolaitoksen operatiivinen johtaminen on yksinomaan toimitusjohtajan tehtävänä. Yksistään se seikka, että henkilö toimii esimiestehtävissä ja toimitusjohtajan alaisuudessa, ei tee henkilöstä toimivaan johtoon kuuluvaa. Toimivaan johtoon kuuluvana on pidettävä lähinnä sellaisia johtoryhmätehtäviä, joihin kuuluu luonteeltaan suhteellisen itsenäistä liiketoiminta- tai valvontavastuuta luottolaitoksen toiminnan johtamisessa.

Momentin 3 kohdassa puolestaan määriteltäisiin lähipiiriin kuuluvaksi luottolaitosdirektiivin 88 artiklan 1 kohdan neljännen alakohdan mukaisesti luottolaitoksen johtoon ja toimivaan johtoon kuuluvan henkilön läheiset. Keskeisimpänä muutoksena voimassa olevaan sääntelyyn on, että läheisinä pidetään lapsia ja vanhempia. Henkilön iällä tai samassa taloudessa asumisella ei olisi merkitystä, jolloin kaikkia etenevässä ja takenevassa polvessa olevia henkilöitä olisi pidettävä lähipiirimääritelmään lukeutuvina.

Momentin 4 ja 5 kohdassa mainittu henkilöpiiri vastaisi laajuudeltaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Sääntely olisi tältä osin kansallista. Esimerkiksi hallintoneuvoston jäsenen ja tilintarkastajan läheisten piiri olisi suppeampi kuin 3 kohdan mukaisesti määritelty hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan läheisistä muodostuva henkilöpiiri.

Momentin 6 kohdassa säädettäisiin, että luottolaitoksesta vähintään 20 prosenttia omistavan yhteisön vastaavaan lähipiiriin kuuluvat luonnolliset henkilöt kuuluisivat myös luottolaitoksen lähipiiriin. Sääntely olisi tältä osin edelleen kansallista. Lähipiiri laajentuisi tältä osin momentin 1 ja 2 kohtien kautta näitä kohtia koskevilla perusteluilla selostetun mukaisella tavalla.

Momentin 7 kohdalla pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 1 kohdan neljännen alakohdan b alakohta.

Momentin 8 kohta olisi kansallista sääntelyä, ja siinä määriteltäisiin lähipiiriin kuuluvaksi muut kuin 7 kohdan mukaiset yhteisöt ja säätiöt, joissa lähipiiriin kuuluvat henkilöt yksin tai yhdessä käyttävät määräysvaltaa kirjanpitoaissa tarkoitetulla tavalla.

Voimassa oleva 3 momentti siirtyisi 4 momentiksi lähes sellaisenaan. Se vastaisi asiasisällöltään direktiivin 88 artiklan 1 kohdan neljännen alakohdan mukaista luottolaitoksen lähipiiriluotonannon asianmukaisesta dokumentointi- ja palveluista. Momentin viimeisen virkkeen sanamuotoa muutettaisiin siten, että luottolaitoksella ei olisi enää oma-aloitteista velvollisuutta lähipiiriluotteloiden ja lähipiiriluottojen ja –sijoitusten ilmoittamiseen, vaan nämä tiedot tulisi toimittaa valvontaviranomaisen vaatimuksesta. Valvontaviranomaisella olisi edelleen 6 momentin mukaan toimivalta antaa tarkempia määräyksiä tietojen toimittamisesta. Vaatimus tietojen toimittamiseen voidaan esittää myös viranomaismääräysten kautta.

Voimassa olevan pykälän 4 ja 5 momentti säilyisivät ennallaan, ja ne siirtyisivät 3 momentin lisäyksen vuoksi 5 ja 6 momentiksi

17 luku **Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen perustaminen ja edustuston avaaminen Suomeen**

3 §. Sivuliikkeen toimiluvan myöntäminen. Pykälän 5 momenttia muutettaisiin vastaamaan luottolaitosdirektiivin 47 artiklan uutta 2 kohtaa siten, että sivuliikkeen toimiluvan myöntämistä koskeva ilmoitusvelvollisuus Euroopan komissiolle ja Euroopan pankkikomitealle poistetaan, ja ilmoitusvelvollisuus olisi ainoastaan Euroopan pankkiviranomaiselle. Kansalliseen sääntelyyn perustuva ilmoitusvelvollisuus Rahoitusvakausvirastolle, talletussuojarahastolle ja sijoittajien korvausrahastolle säilytettäisiin edelleen voimassa.

18 luku **Ulkomaisia luottolaitoksia koskevat erityissäännökset**

8 §. Tilinpäätös ja raportointi. Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jolla pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 47 artiklan uusi 1a kohta. Lisäksi pykälän otsikkoa muutettaisiin paremmin vastaavaksi pykälän asiasisältöä. Kohdassa säädetään kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen raportointivelvollisuuksista, jotka olisi täytettävä vähintään vuosittain. Finanssivalvonta antaisi tarkemman määräyksen vuotuisen raportoinnin toteuttamisajankohdasta. Finanssivalvonta voisi määrätä sivuliikkeen raportoimaan sivuliikkeen toiminnasta tätä useamminkin.

13 §. Finanssivalvonnan oikeus edustaa tallettajia ulkomaan talletussuojarahastossa. Pykälän 1 momentissa muutetaan ilmaisu ”ulkomainen luottolaitos” muotoon ”kolmannen maan luottolaitos”. Säännös soveltuu vain EU:n ulkopuolisiin, kolmannen maan luottolaitoksiin.

19 luku **Ulkomaisten luottolaitoksen tervehtäminen ja purkaminen**

8 §. Kolmannen maan sivuliikkeen toiminnan väliaikainen keskeyttäminen. Pykälässä Finanssivalvonnalle säädetty oikeus keskeyttää kolmannen maan sivuliikkeen toiminta väliaikaisesti Suomessa vastaa suurelta osin Rahoitusvakausvirastolle säädettyä keskeyttämisvaltuutta laissa

talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä, joka esitetään kumottavan. Finanssi-
valvonnan oikeutta keskeyttää kolmannen maan sivuliikkeen toiminta Suomessa ei ole kertaa-
kaan käytännössä sovellettu. Finanssivalvonta vastaa tällaisten sivuliikkeiden toimiluvan myön-
ttämisestä ja toiminnan valvomisesta Suomessa ja se pystyy näihin liittyvillä, jo säädetyillä toi-
mivalloilla riittävästi tarvittaessa puuttumaan sivuliikkeiden toimintaan. Säännökselle ei näin
ollen ole tarvetta ja se esitetään kumottavan.

9 §. *Muutoksenhaku päätöksestä keskeyttää väliaikaisesti kolmannen maan luottolaitoksen si-
vuliikkeen toiminta.* Pykälä koskee muutoksenhakua 8 §:n mukaisesta päätöksestä. Koska edellä
esitetyin tavoin 8 § kumotaan, ei 9 §:lle ole enää tarvetta ja vastaavasti sekin kumotaan.

21 luku **Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset**

1 §. *Vahingonkorvausvelvollisuus.* Pykälän 2 momentista poistetaan viittaus talletuspankin toi-
minnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annettuun lakiin, joka kumotaan.

Voimaantulo

Voimaantulosäännös. Säännöksessä säädettäisiin lain voimaantulosta. Muutettua luottolaitosdi-
rektiiviä olisi sovellettava jäsenvaltioissa 29.12.2020 alkaen. Säännökseen sisältyisivät myös
luottolaitosdirektiivin edellyttämät siirtymäsäännökset. Voimaantulosäännöksen 1 momentin
mukaan ennen 28.6.2019 toimintansa aloittaneiden omistusyhteisöjen olisi haettava 2 a luvun
mukaista omistusyhteisötoiminnan lupaa viimeistään 28.6.2021. Muutoksella pannaan täytän-
töön luottolaitosdirektiivin uuden 159a artiklan ensimmäisen kohdan mukainen siirtymäaika.
Talletuspankkien yhteenliittymien keskusyhteisöjä koskevat siirtymäsäännökset sisältyisivät
talletuspankkien yhteenliittymästä annettuun lakiin.

Voimaantulosäännöksen 2 momentissa säädettäisiin alakonsernin muodostamisvelvollisuutta
koskevasta siirtymäajasta luottolaitosdirektiivin uuden 21b artiklan 8 kohtaa vastaavasti.

Säännöksen 3 momentin mukaan lain 10 luvun 4 a—c §:ää sovellettaisiin 1.7.2021 lukien.

7.2 Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muuttami- sesta

1 luku **Yleiset säännökset**

3 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 momenttiin lisätään *uudet 27—35 kohdat* kriisinratkaisudirektiivin
2 artiklan sisältämien uusien tarvittavien määritelmien täytäntöön panemiseksi.

Momentin 27 kohdassa määriteltäisiin olennainen tytäryritys, joka tarkoittaisi EU:n vakavarai-
suusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 135 alakohdassa tarkoitettua olennaista tytäryritystä. Tytär-
yrityksen tulisi yksittäisenä yrityksenä tai konsolidoinnin perusteella täyttää jonkin seuraavista
edellytyksistä: 1) tytäryrityksellä on hallussaan yli 5 prosenttia alkuperäisen emoyrityksensä
konsolidoiduista riskipainotetuista omaisuuseristä, 2) tytäryritys tuottaa yli 5 prosenttia alkupe-
räisen emoyrityksensä liiketoiminnan yhteenlasketuista tuotoista tai 3) EU:n vakavaraisuusase-
tuksen 429 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu tytäryrityksen vastuiden kokonaismäärä on yli 5 pro-
senttia tytäryrityksen alkuperäisen emoyrityksen konsolidoidusta vastuiden kokonaismäärästä.

Momentin 28 kohdassa määritellyllä ydinpääomalla tarkoitettaisiin EU:n vakavaraisuusasetuksen 50 artiklassa tarkoitettua ydinpääomaa eli artiklassa säädettyjen oikaisujen, vähennysten ja poikkeusten jälkeen jäljelle jäänyttä ydinpääomaa (CET1).

Momentin 29 kohdassa määritellyllä alentamiskelpoisilla veloilla tarkoitettaisiin laitoksen muita velkoja ja omaan pääomaan luettavia rahoitusvälineitä kuin ydinpääomaan luettavia rahoitusvälineitä, ensisijaisen lisäpääoman rahoitusvälineitä tai toissijaisen pääoman rahoitusvälineitä tai joita ei ole rajattu velkakirjojen arvon alaskirjauksen soveltamisalan ulkopuolelle 8 luvun 4 §:n 1 momentin nojalla.

Momentin 30 kohdassa määritellyillä hyväksyttävillä veloilla tarkoitetaan velkoja, jotka täyttävät 8 luvun 7 e §:n 5 momentin 4—11 kohtien sekä 7 g §:n edellytykset, ja toissijaiseen pääomaan luettavia rahoitusvälineitä, jotka täyttävät EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 a artiklan 1 kohdan b alakohdan edellytykset eli niiden jäljellä oleva maturiteetti on vähintään vuosi eikä niitä katsota asetuksen 64 artiklan mukaisesti toissijaisen pääomaan luettaviksi eriksi.

Momentin 31 kohdassa määriteltäisiin etuoikeusasemaltaan huonommat hyväksyttävät rahoitusvälineet, joilla tarkoitettaisiin rahoitusvälineitä, jotka täyttävät EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 a artiklassa hyväksyttävien velkojen erille asetetut edellytykset, lukuun ottamatta kuitenkaan kyseisen asetuksen 72 b artiklan 3—5 kohdan edellytyksiä.

Momentin 32 kohdassa määriteltäisiin kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö, jolla tarkoitettaisiin Euroopan unioniin sijoittautunutta oikeushenkilöä taikka laitosta, johon kohdistetaan kriisinratkaisusuunnitelmassa kriisinratkaisutoimia. Vaihtoehtoisesti kohdan mukainen yhteisö olisi kyseessä myös silloin, jos konsolidoidun valvonnan ulkopuoliseen oikeushenkilöön tai laitokseen kohdistetaan kriisinratkaisusuunnitelmassa kriisinratkaisutoimia.

Momentin 33 kohdassa määriteltäisiin kriisinratkaisun kohteena oleva ryhmä, jolla tarkoitettaisiin EU:n kriisinratkaisusasetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdan 24 b alakohdassa tarkoitettua konsernia. Kriisinratkaisun kohteena oleva ryhmä kattaisi näin ollen keskusyhteisön jäsenluottolaitokset ja itse keskusyhteisön, kun vähintään yksi näistä luottolaitoksista tai keskusyhteisö on kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö. Lisäksi määritelmä kattaisi tällaisten keskusyhteisöjen ja niiden jäsenluottolaitosten tytäryritykset. Lisäksi kriisinratkaisun kohteena olevalla ryhmällä tarkoitettaisiin kriisinratkaisun kohteena olevaa yhteisöä ja sen tytäryrityksiä, jotka eivät ole itse kriisinratkaisun kohteena olevia yhteisöjä, toisen kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön tytäryrityksiä tai kolmanteen maahan sijoittautuneita yhteisöjä, jotka eivät kuulu kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kriisinratkaisusuunnitelman nojalla tai niiden tytäryrityksiä.

Momentin 34 kohdassa määriteltäisiin maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä luottolaitos, jolla tarkoitettaisiin EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 133 alakohdassa tarkoitettua laitosta. Momentin 35 kohdassa määriteltäisiin kokonaislisäpääomavaatimus, jolla tarkoitettaisiin luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua kokonaislisäpääomavaatimusta, joka siis koostuu kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta, kokonaistaloudellisten muuttuiien perusteella määrättävästä muuttuvasta lisäpääomavaatimuksesta, rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävästä lisäpääomavaatimuksesta sekä rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimuksesta.

4 §. Euroopan unionin lainsäädäntö ja Euroopan pankkiviranomainen. Pykälän 4 kohdan väli-merkki muutetaan uuden 5 kohdan vuoksi. Uudeksi 5 kohdaksi lisätään EU:n kriisinratkaisusasetuksen määritelmä.

2 Luku **Kriisinratkaisusuunnitelma**

2 §. *Kriisinratkaisusuunnitelman tarkastaminen.* Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jolla pantaisiin täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 10 artiklan 6 kohdan ensimmäinen alakohta. Kriisinratkaisusuunnitelma tulisi tarkastaa 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi myös silloin, kun virasto on soveltanut laitokseen kriisinratkaisuvälineitä tai alentanut tai muuntanut sen osakkeita, osuuksia, muita tase-eriä tai hyväksyttäviä velkoja 6 luvun mukaisesti.

5 §. *Velvollisuus laatia konsernin kriisinratkaisusuunnitelma.* Pykälän 1 momentin viimeinen virke muutetaan ja sillä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 12 artiklan 1 kohta. Kriisinratkaisusuunnitelmassa tulisi yksilöidä kunkin konsernin osalta kriisinratkaisun kohteena olevat yhteisöt sekä kriisinratkaisun kohteena olevat ryhmät.

6 §. *Konsernin kriisinratkaisusuunnitelman sisältö.* Pykälän 1 momentti muutetaan ja sillä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 12 artiklan 3 kohdan muutokset. Muutoksilla täsmennetään sitä, mitä tietoja kriisinratkaisun kohteena olevista yhteisöistä ja konserneista on esitettävä konsernin kriisinratkaisusuunnitelmassa. Momentin 3 ja 4 kohta säilyvät voimassa olevan lain mukaisina.

8 §. *Konsernin kriisinratkaisusuunnitelman hyväksyminen.* Pykälän 4 momenttiin tehtäisiin tarkennus kriisinratkaisusuunnitelman laatimisesta tarvittaessa kriisinratkaisun kohteena olevaa ryhmää varten. Muutoksella pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 13 artiklan 6 kohdan ensimmäinen alakohta.

3 Luku **Purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuuksien arviointi**

1 §. *Velvollisuus arvioida laitoksen purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuudet.* Pykälän 2 momentin toinen alakohta poistetaan, sillä laitoksen tervehtyttäminen yrityssaneerausmenettelyssä ei olisi jatkossa mahdollista. Laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä kumotaan, minkä johdosta yrityssaneerausmenettely ei ole mahdollista laitoksille. Vastavasta syystä säännöksen 3 momenttiin tehdään tekninen korjaus ja maininta laitoksen sanerauksesta poistetaan. Muutoin säännökset pysyvät ennallaan.

2 §. *Velvollisuus arvioida purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuudet konsernissa.* Pykälän 2 ja 3 momentista poistetaan viittaukset yrityssaneerausmenettelyyn, sillä kyseinen menettely ei ole mahdollista talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetun lain kumoamisen johdosta. Pykälän 2 momenttiin tehdään myös teknisiä tarkennuksia kriisinratkaisudirektiivin 16 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan täytäntöön panemiseksi.

Pykälään lisätään lisäksi uusi 7 momentti, jolla pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 16 artiklan 4 kohta. Jos konserni muodostuu useammasta kriisinratkaisun kohteena olevasta ryhmästä ja virasto vastaa konsernin ryhmäkriisinratkaisusta, sen on arvioitava ryhmän lisäksi jokaisen kriisinratkaisun kohteena olevan ryhmän osalta, voidaanko se purkaa tai sen toiminta uudelleen järjestää 1 §:ssä tarkoitettulla tavalla. Menettelyyn sovelletaan 2 luvun 7 §:ää yhteistyöstä muiden viranomaisten kanssa ja kyseisen luvun 8 §:ää päätöksentekomenettelystä.

4 §. *Laitoksen purkamista ja toiminnan uudelleenjärjestämistä koskevien esteiden poistaminen.* Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin kriisinratkaisudirektiivin 17 artiklan 3 kohdan täytäntöön panemiseksi laitoksen velvollisuus tehdä virastolle ehdotus kahden viikon kuluessa toimenpiteistä ja niiden aikataulusta sen varmistamiseksi, että laitos täyttää sille asetetun omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen ja luottolaitoslain 10 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua kokonaislisäpääomavaatimuksen. Tällainen ehdotus on tehtävä, jos laitos

ei täytä kokonaislisäpääomavaatimusta yhdessä 8 luvun 7 a ja 7 b §:ssä säädettyjen omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen kanssa, joka ilmaistaan 7 a §:n 2 momentin mukaisesti. Laitos voi tällaisessa tilanteessa täyttää kokonaislisäpääomavaatimuksen EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 1 kohdan a—c alakohdissa tarkoitetun omien varojen vähimmäismäärän lisäksi, mutta purkamismahdollisuuksien este voi edellä esitetystä syystä olla kuitenkin käsillä. Laitoksen on tehtävä ehdotus virastolle kahden viikon kuluessa myös silloin, jos olennainen purkamismahdollisuuksien este johtuu siitä, että laitos ei täytä tämän lain 8 luvun 7 a ja 7 b §:ssä säädettyjä tai EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 a ja 494 artiklassa säädettyä omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta. Laitoksen ehdottamien toimenpiteiden täytäntöönpanon aikataulussa on otettava huomioon viraston havaitseman esteen syyt.

Pykälän 4 momentin 9 ja 10 kohdassa korjataan terminologia ja pykäläviittaukset vastaamaan kriisinsuoritusdirektiivin 17 artiklan 5 kohdan i ja j alakohdan muutoksia sekä uusia säännöksiä vähimmäisvaatimuksesta. Säännöksen 11 kohta säilyisi ennallaan, mutta virkkeen päättömerkki muutettaisiin uusien lisättävien kohtien johdosta.

Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin uusi 12 kohta, jolla pantaisiin täytäntöön kriisinsuoritusdirektiivin 17 artiklan 5 kohdan ha alakohta. Virasto voisi vaatia laitokselta purkamisen tai toiminnan uudelleenjärjestämisen esteen poistamiseksi toimittamaan virastolle suunnitelman, jolla palautetaan omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen noudattaminen sekä tarvittaessa yhteenlasketun puskurivaatimuksen noudattaminen. Omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskeva vähimmäisvaatimus tulisi ilmaista 8 luvun 7 a §:n 2 momentin mukaisesti prosenttiosuutena vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdan mukaisesta kokonaisriskin määrästä. Jos purkamismahdollisuuksien este on koskenut yhteenlasketun puskurivaatimuksen noudattamista, virasto voisi velvoittaa laitoksen toimittamaan suunnitelman, jolla palautettaisiin yhteenlasketun puskurivaatimuksen mukaisuus omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen lisäksi, jolloin vähimmäisvaatimus tulisi ilmaista 8 luvun 7 a §:n 2 momentin mukaisesti prosenttiosuutena EU:n vakavaraisuusasetuksen 429 ja 429 a artiklan mukaisesta vastuiden kokonaisuudesta.

Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin uusi 13 kohta, jolla pantaisiin täytäntöön kriisinsuoritusdirektiivin 17 artiklan 5 kohdan ia alakohta. Virasto voisi vaatia laitokselta purkamisen tai toiminnan uudelleenjärjestämisen esteen poistamiseksi tietyiden rahoitusvälineiden maturiteettiprofiilien muuttamisesta. Muuttamisella tulisi varmistaa laitokselle asetetun omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen jatkuva noudattaminen. Muuttaminen voisi koskea omiin varoihin luettavia rahoitusvälineitä. Tällöin Finanssivalvonnan on ensin annettava suostumus maturiteettiprofiilin muuttamiselle. Muuttaminen voisi koskea myös 8 luvun 7 g §:ssä ja 7 e §:n 5 momentissa tarkoitettuja hyväksyttäviä velkoja.

5 §. Purkamista ja toiminnan uudelleenjärjestämistä koskevien esteiden poistaminen konsernissa. Pykälän 1 ja 2 momenttiin tehdään kriisinsuoritusdirektiivin 18 artiklan 1 ja 2 kohdan täytäntöönpanemiseksi muutokset terminologiaan. Voimassaolevassa laissa mainitun konsernin sijaan kyseisissä momenteissa säädettäisiin 1 luvun 3 §:n 32 ja 33 kohdassa määritellyistä kriisinsuoritusdirektiivin kohteena olevista yhteisöistä ja konserneista. Pykälän 2 momentti soveltuisi kriisinsuoritusdirektiivin 18 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti myös tilanteisiin, joissa purkamista ja toiminnan uudelleenjärjestämistä koskeva este johtuu 4 §:n 3 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettusta tilanteesta. Pykälän 3 momentti vastaisi voimassaolevaa 3 momenttia ja sillä pantaisiin täytäntöön direktiivin 18 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta 3 momentissa säädettyyn vaihtoehtoisten toimenpiteiden ehdottamisen määräaikaan. Säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinsuoritusdirek-

tiivin 18 artiklan 3 kohdan toinen ja kolmas alakohta. Jos kertomuksessa yksilöidyt esteet purkamiselle ja toiminnan uudelleenjärjestämiseksi johtuvat ryhmän 4 §:n 3 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua tilanteesta, konsernin emoyrityksen olisi ehdotettava toimenpiteitä ja aikataulu niiden täytäntöönpanolle kahden viikon kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut 2 momentissa tarkoitettua viraston kertomuksen. Ehdotuksilla tulisi varmistaa se, että laitos noudattaa sille asetettua omia varoja ja hyväksyttävää velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta sekä tarvittaessa luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua kokonaislisäpääomavaatimusta. Omia varoja ja hyväksyttävää velkoja koskeva vähimmäisvaatimus tulisi ilmaista 8 luvun 7 a §:n 2 momentin mukaisesti prosenttiosuutena vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdan mukaisesta kokonaisriskin määrästä. Jos purkamista toiminnan uudelleenjärjestämistä koskeva este on koskenut kokonaislisäpääomavaatimuksen noudattamista, emoyrityksen tulisi ehdottaa toimenpiteitä, jolla palautettaisiin kokonaislisäpääomavaatimuksen täyttäminen omia varoja ja hyväksyttävää velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen lisäksi, jolloin vähimmäisvaatimus tulisi ilmaista 8 luvun 7 a §:n 2 momentin mukaisesti prosenttiosuutena EU:n vakavaraisuusasetuksen 429 ja 429 a artiklan mukaisesta vastuiden kokonaismäärästä. Ehdotettavien toimenpiteiden täytäntöönpanon aikataulussa olisi otettava huomioon viraston havaitseman esteen syyt. Viraston on ehdotuksen saatuaan arvioitava, riittävätkö konsernin emoyrityksen ehdottamat toimenpiteet tehokkaasti puuttumaan tai poistamaan viraston havaitseman 4 §:n 3 momentin 1 tai 2 kohdassa säädetyn esteen. Viraston olisi arviota tehdessään kuultava Finanssivalvontaa.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin kriisinratkaisuviranomaisten yhteisen päätöksen tekemisestä. Jos emoyritys on esittänyt 3 tai 4 momentin mukaisesti vaihtoehtoisia toimenpiteitä, viraston olisi pyrittävä siihen, että kriisinratkaisukollegiossa tehdään yhteinen päätös olennaisten esteiden yksilöimisestä ja niiden poistamiseksi vaadittavista toimenpiteistä. Viraston olisi ilmoitettava emoyrityksen toimenpide-ehdotuksista Finanssivalvonnalle, Euroopan pankkiviranomaiselle ja tytäryhtiöiden kriisinratkaisuviranomaisille sekä merkittävien sivuliikkeiden kriisinratkaisuviranomaisille, jos se on olennaista sivuliikkeen kannalta. Toimenpiteistä päätettäessä olisi otettava huomioon niiden mahdollinen vaikutus kaikissa niissä ETA-valtioissa, joissa konserni harjoittaa toimintaa ja kuultava momentissa mainittuja asiaankuuluvia viranomaisia. Viraston olisi annettava yhteispäätös kirjallisesti tiedoksi konsernin emoyritykselle.

Jos emoyritys on esittänyt 3 momentin mukaisesti vaihtoehtoisia toimenpiteitä, viraston on pyrittävä siihen, että yhteinen päätös tehdään kriisinratkaisukollegiossa neljän kuukauden kuluessa siitä, kun emoyritys on toimittanut 3 momentissa tarkoitettua vaihtoehtoisia toimenpide-ehdotukset. Jos emoyritys ei ole esittänyt vaihtoehtoisia toimenpiteitä, yhteinen päätös tulisi tehdä kuukauden kuluessa siitä, kun emoyrityksen 3 momentin mukainen määräaika vaihtoehtoisien toimenpiteiden esittämiselle on päättynyt.

Jos purkamista ja toiminnan uudelleen järjestämistä koskeva este on johtunut 4 §:n 3 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua tilanteesta, yhteinen päätös kriisinratkaisukollegiossa tulisi tehdä kahden viikon kuluessa siitä, kun konsernin emoyritys on 4 momentin mukaisesti toimittanut toimenpide-ehdotuksensa.

Euroopan pankkiviranomainen voi kriisinratkaisuviranomaisen pyynnöstä auttaa heitä saamaan aikaan yhteisen päätöksen Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 31 artiklan toisen kohdan c alakohdan mukaisesti.

Jos yhteistä päätöstä ei olisi tehty 5 momentissa tarkoitettua määräaika, viraston olisi 6 momentin mukaan tehtävä päätös konsernin tasolla toteutettavista toimenpiteistä. Viraston päätöksessä olisi kuitenkin otettava huomioon muiden kriisinratkaisuviranomaisten ilmaisemat kannat ja varaukset. Viraston olisi annettava päätös tiedoksi konsernin emoyritykselle.

Pykälän 7 ja 8 momentissa säädettäisiin pääosin voimassaolevaa 6 ja 7 momenttia vastaavasti viraston päätöksen lykkäämisestä tilanteessa, jossa toinen kriisintarkaisuviranomainen on saattanut asian EBA:n ratkaistavaksi sekä määräajoista EBA:n päätöksenteolle. Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 19 artiklassa tarkoitettu sovittelu-aika olisi tapauksesta riippuen 5 momentin mukaisesti joko neljä kuukautta, kuukausi tai kaksi viikkoa.

Pykälän 9 momentissa todettaisiin, että 6—8 momentissa säädettyä sovellettaisiin virastoon myös silloin, kun se on kriisintarkaisun kohteena olevan yhteisön toimivaltainen kriisintarkaisuviranomainen. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön kriisintarkaisudirektiivin 18 artiklan 6 a kohta. Ryhmän emoyrityksen sijaan viraston päätös annettaisiin tiedoksi kriisintarkaisun kohteena olevalle yhteisölle.

6 §. *Konsernin purkamisen ja uudelleenjärjestämisen esteiden poistaminen tilanteessa, jossa konsernin kriisintarkaisun suunnittelu kuuluu toisen ETA-valtion kriisintarkaisuviranomaisen tehtäviin.* Pykälän 2 ja 4 momenttiin korjattaisiin määräaikoja koskeva viittaus kriisintarkaisudirektiivin 18 artiklan 7 kohdan täytäntöön panemiseksi. Lisäksi 2 momenttiin lisättäisiin maininta kriisintarkaisun kohteena olevan yhteisön kriisintarkaisuviranomaisesta, jolle viraston olisi myös toimitettava sen tytäryritystä koskeva päätös tiedoksi.

4 luku **Laitoksen asettaminen kriisihallintoon**

2 §. *Päätös laitoksen asettamisesta kriisihallintoon.* Pykälän 1 momentin johtolauseeseen lisätään viittaus tämän luvun 1 §:n 5 momenttiin. Viraston on päätettävä kriisihallintoon asettamisesta myös silloin, kun se saa Finanssivalvonnalta 1 §:n 5 momentin mukaisen ilmoituksen sen arviosta kriisihallintoon asettamista koskevien edellytysten täyttymisestä.

5 §. *Ryhmään kuuluvan yrityksen ja kriisintarkaisun kohteena olevan ryhmän ja sen jäsenluottolaitoksen asettaminen kriisihallintoon.* Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jolla pantaisiin täytäntöön kriisintarkaisudirektiivin 32 a artikla. Lisätyn säännöksen johdosta pykälän otsikko muutettaisiin. Virasto voisi asettaa kriisihallintoon kriisintarkaisun kohteena olevaan ryhmään kuuluvan keskusyhteisön ja sen jäsenluottolaitokset, jos tämä ryhmä kokonaisuutena täyttäisi yleiset kriisihallintoon asettamisen edellytykset. Arvio yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten kykenemättömyydestä tai todennäköisestä kykenemättömyydestä jatkaa toimintaansa samoin kuin muiden kriisintarkaisun edellytysten täytyminen tehtäisiin siten yhteisesti yhteenliittymän tasolla, eikä arviota tehdä erikseen yksittäisten laitosten osalta.

Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jolla pantaisiin täytäntöön kriisintarkaisudirektiivin 33 artiklan 4 kohdan muutokset. Vaikka kriisintarkaisulain 1 luvun 1 §:n 2 momentissa on säädetty laitoksia koskevan sääntelyn soveltumisesta myös emoyrityksenä toimiviin rahoitusalan holdingyhtiöihin, rahoitusalan sekaholdingyhtiöihin ja monialan holdingyhtiöihin, on näiden yhtiöiden osalta tarpeen säätää tässä yhteydessä erikseen, sillä direktiivin säännös koskee vain niitä eikä kaikkia laitoksia. Säännöksen mukaan virasto voisi asettaa kriisihallintoon rahoitusalan holdingyhtiöt, rahoitusalan sekaholdingyhtiöt ja monialan holdingyhtiöt tai emoyrityksenä toimivat vastaavat yhtiöt, jos säännöksessä luetellut 1—4 edellytykset täytyisivät. Ensiksi edellytetään, että yhtiö on kriisintarkaisun kohteena oleva yhteisö. Lisäksi yhtiön yhden tai useamman tytäryrityksen tulisi täyttää kriisihallintoon asettamista koskevat 1 §:n 1 momentin edellytykset. Yhtiön tytäryrityksen tulisi myös olla laitos, mutta ei kriisihallinnon kohteena oleva yhteisö. Yhtiön tytäryrityksen kaatumisen tulisi luoda riski koko kriisintarkaisun kohteena olevan ryhmän kannalta. Lisäksi edellytetään, että joko yhtiön tytäryrityksen tai koko kriisintarkaisun kohteena olevan ryhmän kriisintarkaisu edellyttää yhtiöön kohdistuvia kriisintarkaisutoimenpiteitä.

5 luku Varojen ja velkojen arvostaminen

1 §. *Arvonmääritys.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin maininta 6 luvussa tarkoitetuista muista tase-eristä, joita voidaan myös alentaa osakkeiden ja osuuksien lisäksi.

3 §. *Arvonmäärityksen tarkoitus.* Pykälän 1 momentin 1 ja 3 kohtaan sekä 2 momenttiin lisättäisiin maininnat muiden tase-erien ja hyväksyttävien velkojen arvon alentamisesta. Hyväksyttävien velkojen osalta muutoksella pantaisiin täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 36 artiklan 4 ja 5 kohdan muutokset.

7 §. *Väliaikainen arvonmääritys.* Pykälän 1 ja 4 momenttiin lisättäisiin maininnat muiden tase-erien ja hyväksyttävien velkojen arvon alentamisesta. Hyväksyttävien velkojen osalta muutoksella pantaisiin täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 36 artiklan 12 kohdan muutos.

12 §. *Osakkeen- tai osuudenomistajien ja velkojien kohtelun arviointi.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin maininta viraston velvollisuudesta toimittaa arviointi myös 6 luvussa säädetyn osakkeiden ja osuuksien arvon alentamisen jälkeen. Säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 59 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta. Jos arvioinnin perusteella päädyttäisiin siihen, että osakkeen- tai osuudenomistajat ja velkojat olisivat arvon alentamista koskevan päätöksen perusteella saaneet huonomman korvauksen kuin siinä tilanteessa, että laitos olisi sen sijaan asetettu konkurssiin tai selvitystilaan, tälle on suoritettava korvaus lain 13 luvun 2 §:n mukaisesti.

6 luku Osakkeiden, osuuksien ja eräiden muiden tase-erien arvon alentaminen ja muuntaminen sekä osakkeiden ja osuuksien mitätöiminen

1 §. *Velvollisuus alentaa omaan pääomaan luettavien erien nimellisarvoa sekä alentaa ja muuntaa eräitä muita tase-eriä.* Pykälän 1 momentissa täsmennettäisiin, että velkainstrumentteja voitaisiin muuntaa omaan pääomaan luettavien rahoitusvälineiden sijaan ydinpääomaan luettaviksi rahoitusvälineiksi. Lisäksi momenttiin tehtäisiin tarkennus viraston oikeudesta määrätä laitos tai sen emoyritys laskemaan liikkeeseen uusia osakkeita tai osuuksia, jotka annetaan ydinpääomainstrumenteiksi muunnettujen ensisijaisen lisäpääoman, toissijaisen pääoman ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 4 a § 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen instrumenttien haltijoille. Tällä pantaisiin täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 60 artiklan 3 kohta.

Pykälän 5 momenttiin erilaisten erien etusijajärjestyksestä lisättäisiin kriisinratkaisudirektiivin 60 artiklan 1 kohdan d alakohdan ja 2 kohdan täytäntöön panemiseksi hyväksyttävät velat.

Pykälän 9 momenttiin lisättäisiin viraston mahdollisuus muuttaa osuuskuntamuotoinen luottolaitos osakeyhtiöksi osuuskuntalain 3 §:n mukaisesti.

Lisäksi pykälään lisättäisiin uusi 11 momentti, jolla pantaisiin täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 59 artiklan 1 a kohdan ensimmäinen alakohta ja 2 kohdan muutos. Viraston olisi viivyttyä laitoksen kriisihallintoon asettamisen ja arvonmäärityksen jälkeen päätettävä lisäksi hyväksyttävien velkojen alentamisesta ja muuntamisesta omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi. Hyväksyttävien velkojen arvon alentaminen tai muuntaminen kriisihallinnossa tai erillään kriisinhallintoon asettamisesta koskisi ainoastaan velkoja, jotka täyttäsivät 8 luvun 7 e §:n 5 momentin 4—11 kohdassa veloille säädetty edellytykset. Tällöin ei kuitenkaan sovellettaisi EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 c artiklan 1 kohdassa säädettyä velkojen jäljellä olevaa maturiteettia koskevaa edellytystä.

2 §. *Muiden viranomaisten kuuleminen.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön kriisinratkaisuviranomaisen kuulemisesta sekä arvonalentamista ja muuntamista koskevasta päätöksestä ilmoittamisesta vuorokauden kuluessa Finanssivalvonnan ja ETA-valtion valvontaviranomaisen ja sen kriisinratkaisuviranomaisen lisäksi kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kuuluvan yhteisön kriisinratkaisuviranomaiselle. Muutoksilla pantaisiin täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 62 artiklan 1 kohdan muutokset.

3 §. *Oman pääoman alentaminen ja eräiden muiden tase-erien alentaminen ja muuntaminen ryhmään kuuluvassa yrityksessä.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 4 kohta, jolla pantaisiin täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 61 artiklan 3 kohta. Virasto olisi toimivaltainen päättämään 1 §:n mukaisista toimista niissä tilanteissa, joissa omien pääomien erät ja hyväksyttävät velat sisällytettäisiin tytäryritykselle 8 luvun 7 e §:n perusteella asetettuun vähimmäisvaatimukseen. Edellytyksenä viraston toimivallalle olisi, että tytäryritys olisi rekisteröity Suomeen

Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jolla pantaisiin täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 59 artiklan 1 kohdan toinen alakohta. Jos kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisö olisi ostanut hyväksyttävät velat, pääomaan luettavat erät tai muut tase-erät muiden kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kuuluvien yhteisöjen välityksellä, viraston tulisi päättää 1 §:n 1 momentissa säädettyistä toimenpiteistä sekä emoyritykselle että tälle kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle. Tappiot olisi tällöin siirrettävä kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle vahvistamaan sen pääomapohjaa.

7 §. *Arvon alentamisen ja muuntamisen huomioiminen kriisinratkaisurahaston käytössä.* Lukuun lisätään uusi 7 §, jolla pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 59 artiklan 1b kohta. Yhteisön 1 §:n mukainen arvon alennus, muuntaminen tai mitätöiminen on huomioitava, kun lasketaan, täyttyvätkö 8 luvun 6 §:n 4 momentin 1 kohdan ja 6 momentin 1 kohdassa säädettyjen velkojen nimellisarvon alentamista ja muuntamista koskevat 8 ja 20 prosentin vähimmäismäärät. Säännös soveltuu tilanteeseen, jossa kriisinratkaisuvälineitä sovelletaan kriisinratkaisun kohteena oleviin yhteisöihin sekä poikkeuksellisissa olosuhteissa kriisinratkaisusuunnitelmasta poiketen muihin kuin sen kohteena oleviin yhteisöihin.

7 luku **Kriisinratkaisuvälineitä koskevat yleiset periaatteet**

2 §. *Kriisinratkaisuvälineet.* Pykälän 1 momentin 1 kohtaa korjattaisiin siten, että velkoja voitaisiin muuntaa omaan pääomaan kuuluvien rahoitusvälineiden sijaan ydinpääomaan kuuluviksi rahoitusvälineiksi.

Pykälän 3 momenttia muutetaan, jotta siinä säännelty viraston saamisen maksunsaantijärjestys olisi yhdenmukaisempi luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 4 a §:n kanssa. Muutoksen johdosta viraston korvausten etusijajärjestys olisi luottolaitoslain 1 luvun 4 a §:n 1 ja 2 kohtia huonompi, kun se voimassa olevan säännöksen mukaan olisi näiden välissä. Säännöksestä poistetaan samalla viittaus laitoksen tai yhtiön purkautumiseen eli selvitystilaan, sillä selvitystilassa veloilla ei ole etuoikeusjärjestystä, vaan selvitystilan tarkoituksena on korvata kaikki yhtiön velat. Viraston kriisinratkaisuvälineiden käyttämisestä syntyneet kustannukset voidaan korvata selvitystilassa, kuten muutkin velat.

6 §. *Omistajavalvontaa koskevien säännösten soveltaminen.* Pykälän 1 ja 3 momenttiin lisättäisiin viittaus 6 lukuun. Omistajavalvontaa koskevia säännöksiä sovelletaan myös silloin, kun osakkeiden tai osuuksien luovutus perustuu 6 luvun mukaiseen rahoitusvälineiden muuntamiseen osakkeiksi tai osuuksiksi.

Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin maininnat EKP:n päätöksistä. Neuvoston luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liitettävää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille koskevan asetuksen (1024/2013) 4 artiklan 1 kohdan c kohdan mukaan EKP:n yksinomaiseen toimivaltaan kuuluu luottolaitoksista olevien määräosuuksien hankintaa ja luovutusta koskevien ilmoitusten arvioiminen, paitsi kriisinratkaisun yhteydessä, jolloin toimivalta on Finanssivalvonnalla. EKP:n tilalle säännökseen muutettaisiin Finanssivalvonta.

8 Luku **Velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi**

1 §. *Oikeus alentaa velkojen nimellisarvoa ja muuntaa velkoja ydinpääomaan luettaviksi rahoitusvälineiksi.* Pykälän otsikko ja 1 momentti korjattaisiin siten, että velkoja voitaisiin muuntaa omaan pääomaan kuuluvien rahoitusvälineiden sijaan ydinpääomaan kuuluviksi rahoitusvälineiksi.

3 §. *Velkojen arvonalentamisen ja muuntamisen täytäntöönpano.* Pykälän 1 ja 5 momenttia korjattaisiin siten, että velkoja voitaisiin muuntaa omaan pääomaan kuuluvien rahoitusvälineiden sijaan ydinpääomaan kuuluviksi rahoitusvälineiksi.

4 §. *Velat, joiden nimellisarvoa ei voi alentaa.* Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti sekä 1 momenttiin uusi 8 kohta, joilla pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 44 artiklan 2 kohdan h alakohta. Sellaisten velkojen arvoa ei voisi alentaa 8 luvun mukaisesti, jotka on annettu samaan kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kuuluvalla yhteisölle, joka ei kuitenkaan ole kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö. Tämä koskisi kaikkia kyseisiä velkoja niiden maturiteetista riippumatta. Säännöstä ei kuitenkaan sovellettaisi, jos 2 momentin mukaisesti velan maksunsaantijärjestys konkurssissa olisi maksunsaantijärjestyslain 2 §:ssä tarkoitettua huonompi eli se olisi tavallisia vakuudettomia velkoja huonommassa asemassa. Säännöstä sovellettaessa viraston olisi, jos se on tytäryrityksen toimivaltainen kriisinratkaisuviranomainen, arvioitava, onko tämän luvun 7 d §:n 4 momentin mukainen määrä riittävä kriisinratkaisusuunnitelman täytäntöönpanon tukemiseen.

6 §. *Poikkeuksen alaisen määrän kattaminen kriisinratkaisurahastosta.* Pykälän 4 momenttia täsmennettäisiin vastaamaan tarkemmin kriisinratkaisudirektiivin 44 artiklan 5 kohdan käsitteistöä. Momentissa käytetty ilmaisu taseen loppusummasta muutettaisiin velkojen ja omien varojen kokonaismääräksi.

7 §. *Omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vähimmäisvaatimus.* Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan ja sillä pantaisiin täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45 ja 45 a artikla, 45 b artiklan 9 kohta ja 45 c artiklan 2 kohta. Pykälässä säädettäisiin laitoksen velvollisuudesta täyttää jatkuvasti viraston sille asettama omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskeva vähimmäisvaatimus ja tämän vähimmäisvaatimuksen asettamisessa huomioon otettavista seikoista.

Pykälän 1 momentin mukaan laitoksella on oltava jatkuvasti viraston määrittämä määrä omia varoja tai hyväksyttäviä velkoja. Määrä laskettaisiin pääsääntöisesti 7 a §:n 1 momentin mukaisesti sisältäen kokonaisriskiin ja vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa käytettävän vastuiden kokonaismäärään pohjautuvat vaatimusten osuudet. Suurimpien luottolaitosten vähimmäisvaatimus tulisi olla 7 d §:n 1 momentin mukaisesti 13,5 prosenttia kokonaisriskin määrästä ja 5 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa käytettävästä kokonaismäärästä. Ennen vähimmäisvaatimuksen asettamista viraston olisi kuultava Finanssivalvontaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että vähimmäisvaatimuksen tulisi olla riittävä kattamaan laitoksen odotettavat tappiot täysimääräisesti sekä varmistamaan, että kriisinratkaisun kohteena olevalla yhteisöllä tai sen tytäryrityksellä on riittävästi pääomaa toimiluvan mukaisen toiminnan harjoittamiseen. Pääomapohjan vahvistamiseen tarkoitettua määrältä voidaan edellyttää, että se on enintään vuodeksi riittävä varmistamaan toiminnan harjoittamisen. Laitoksella voi olla toki tätä enemmänkin pääomapohjan vahvistamiseen liittyviä omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja, mutta viraston harkintavaltaa arvioinnissa rajaisi vuoden määräaika.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta 2 momentissa säädettyyn vähimmäisvaatimukseen. Jos laitos asetettaisiin kriisinratkaisusuunnitelman mukaan selvitystilaan tai konkurssiin, virasto voisi asettaa vähimmäisvaatimuksen 2 momentissa säädetty pienemmäksi, kuitenkin enintään tappioiden täysimääräiseen kattamiseen tarvittavan määrän suuruiseksi, jos virasto arvioisi poikkeamisen perustelluksi.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin vähimmäisvaatimuksen asettamisessa huomioitavista seikoista.

Kiinnitysluottopankin ei 5 momentin mukaan tarvitse täyttää vähimmäisvaatimusta, jos kriisinratkaisusuunnitelman mukaan se asetettaisiin selvitystilaan tai konkurssiin. Jos kiinnitysluottopankki on osa kriisinratkaisun kohteena olevaa ryhmää, joka on velvollinen noudattamaan vähimmäisvaatimusta konsolidoidulla tasolla, kiinnitysluottopankkia ei otettaisi huomioon laskettaessa tällaista 7 a §:n 4 momentissa tarkoitettua konsolidoitua vähimmäisvaatimusta.

7 a §. Vähimmäisvaatimuksen määrittäminen. Lukuun lisättäisiin uusi pykälä, jossa säädettäisiin omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen määrästä ja jolla pantaisiin täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45 b artiklan 9 kohdan ensimmäinen alakohta, 45 c artiklan 3, 4, 7—9 kohta sekä 45 e artikla.

Pykälän 1 momentin mukaan vähimmäisvaatimus muodostuu kokonaisriskiin pohjautuvasta vaatimuksesta sekä vähimmäisomavaraisuusaseteen laskennassa käytettävästä vastuiden kokonaismäärään perustuvasta vaatimuksesta. Molemmat vaatimukset koostuvat eri tavoin laskettavista katettavien tappioiden määrän sekä pääomapohjan vahvistamiseen tarvittavan määrän summasta. Pykälän 2 momentin mukaan kokonaisriskiin pohjautuva vaatimus sekä vähimmäisomavaraisuusaseteen laskennassa käytettävä vastuiden kokonaismäärään perustuva vaatimus on ilmoitettava prosentiosuuksina kokonaisriskin määrästä ja vastuiden kokonaismäärästä.

Pykälän 3 momentissa säädetään 6 §:n 4 ja 6 momentissa säädettyjen velkojen arvonalentamisen huomioimisesta vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa käytettävän vastuiden kokonaismäärään pohjautuvan vaatimuksen laskemisessa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin vähimmäisvaatimuksen täyttämistä ryhmän tasolla. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön 45 e artiklan 1 kohta. Kriisinratkaisun kohteena olevien yhteisöjen olisi täytettävä vaatimukset konsolidoidulla tasolla. Euroopan pankkiviranomainen laatii komissiolle luonnokset teknisiksi täytäntöönpanostandardeiksi, joissa täsmennetään kriisinratkaisuviranomaisten käyttämät menetelmät, kun ne arvioivat vaatimuksia konsolidoidulla tasolla. Komissio hyväksyy standardit Euroopan valvontaviranomaisesta annetun asetuksen (EU) 1093/2010 10—14 artiklan mukaisesti.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin vähimmäisvaatimuksen täyttämistä tilanteessa, jossa hyväksyttävät velat tai osa niistä jätettäisiin arvon alentamisen ulkopuolelle 8 luvun 5 §:n 2 momentin mukaisesti. Jos virasto arvioisi, että hyväksyttävien velkojen arvoa ei todennäköisesti alennettaisi 5 §:n 2 momentissa säädetyistä syistä tai jos hyväksyttävät velat saatettaisiin siirtää

täysimääräisesti, laitoksen tulisi täyttää vähimmäisvaatimus omilla varoilla tai muilla hyväksyttävillä veloilla, jotka riittävät arvon alentamisen ulkopuolelle jätettyjen velkojen kattamiseen sekä varmistamaan 7 §:n 2 momentissa säädettyjen edellytysten täyttymisen.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin pääomapohjan vahvistamista koskevan määrän laskennassa huomioitavista seikoista.

Pykälän 7 momentissa säädettäisiin kokonaisriskiin pohjautuvaan vaatimukseen kuuluvan pääomapohjan vahvistamiseen tarkoitetun määrän korottamisesta. Korotetun määrän tulisi pääsääntöisesti vastata luottolaitoslain 10 luvun 3 §:n 2 momentissa säädettyä kokonaislisäpääoma-vaatimusta, josta on vähennetty kyseisen pykälän 3 momentissa säädetty kiinteä lisäpääoma-vaatimus. Määrä voitaisiin kuitenkin asettaa tätä alemmaksi, jos virasto katsoisi, että pienempi määrä riittäisi säilyttämään markkinoiden luottamuksen ja varmistamaan laitoksen kriittisten toimintojen jatkumisen ja rahoituksen hankkimisen kriisinratkaisun jälkeen. Vastaavasti määrä voitaisiin asettaa suuremmaksi, jos korkeampi määrä olisi tarpeen säilyttämään markkinoiden luottamuksen ja varmistamaan laitoksen kriittisten toimintojen jatkumisen ja rahoituksen hankkimisen kriisinratkaisun jälkeen. Viraston olisi arvioitava huomioitava enintään vuoden osalta, että edellä mainitut tarkoitukset toteutuvat. Rahoituksen hankkimisen arvioinnissa on huomioitava, pystyykö laitos hankkimaan muuta kuin poikkeuksellista julkista rahoitustukea.

Pykälän 8 momentissa säädettäisiin vähimmäisvaatimuksen tarkistamisesta harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen muutoksen voimaan tulon johdosta.

7 b §. *Vähimmäisvaatimus maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävälle luottolaitoksille, olennaisille tytäryrityksille ja muille suurille laitoksille.* Lukuun lisättäisiin uusi pykälä, jossa säädettäisiin omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen asettamisesta suurimmille laitoksille. Pykälällä pantaisiin täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45 b artiklan 4 kohta sekä 45 d artikla.

Pykälän 1—3 momentissa säädetään suurille laitoksille asetettavista vähimmäis- ja lisävaatimuksista. Pykälän 4 momentissa säädetään vähimmäisvaatimusta täydentävästä vaatimuksesta, niin sanotusta subordinaatiovaatimuksesta, joka maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen sekä kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön, johon sovelletaan 7 d §:n 1 tai 3 momenttia, tulisi täyttää. Tämän täydentävän vaatimuksen tulisi olla pääsääntöisesti vähintään 8 prosenttia, mutta virasto voisi asettaa tätä alhaisemmankin vaatimuksen, jos EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 b artiklan 3 kohdan edellytykset täyttyvät. Alemmankin vaatimuksen tulisi kuitenkin olla enemmän kuin annettavan valtiovarainministeriön asetuksessa säädetyllä laskukaavalla saatu tulos. Pykälän 5 momentissa säädettäisiin vähimmäisvaatimusta täydentävän vaatimuksen enimmäismäärästä 7 d §:n 1 momentissa säädettyjen kriisinratkaisun kohteena oleville yhteisöille ja 6 momentissa sen arvioinnissa huomioitavista seikoista.

Pykälän 7 momentissa säädettäisiin vähimmäisvaatimusta täydentävän vaatimuksen täyttämisestä kokonaisuudessaan omilla varoilla, etuoikeusasemaltaan huonommilla hyväksyttävillä rahoitusvälineillä tai 7 g §:n 4 momentissa säädetyillä veloilla säännöksessä säädettyjen edellytysten täytyessä. Pykälän 8 momentissa säädettäisiin rajoituksista 7 momentin soveltamiseen. Virasto voisi asettaa 7 momentin mukaisen vähimmäisvaatimusta täydentävän vaatimuksen enintään 30 prosentille maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävistä luottolaitoksista tai kriisinratkaisun kohteena olevista yhteisöistä, joihin sovelletaan 7 d §:n 1 tai 3 momenttia. Valtuus koskisi vain viraston toimivallassa olevia LSI-laitoksia ja sijoituspalveluyrityksiä, sillä EU:n kriisinratkaisuneuvosto määritteli suoraan sen toimivallassa olevien laitosten

ten kuulumisen 30 prosentin ryhmään omalla päätöksellään käyttämällä vertailupohjana sen toimivallassa olevien laitosten joukkoa. Lisäksi edellytetään, että vähintään yksi momentin 1—3 kohdassa luetelluista edellytyksistä täyttyy, jotta virasto voisi soveltaa 7 momenttia.

7 c §. *Vähimmäisvaatimusta täydentävä vaatimus muille kriisinratkaisun kohteena oleville yhteisöille.* Lukuun lisättäisiin uusi pykälä vähimmäisvaatimusta täydentävästä vaatimuksesta muille kriisinratkaisun kohteena oleville yhteisöille kuin maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävälle luottolaitoksille tai 7 d §:ssä säädettyjen kriisinratkaisun kohteena oleville yhteisöille. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45 b artiklan 5 ja 6 kohta.

Pykälän 1 momentin mukaan virasto voisi asettaa niin sanotun subordinaatiovaatimuksen, joka voisi olla enintään kahdeksan prosenttia velkojen ja omien varojen kokonaismäärästä taikka 7 b §:n 7 momentin 2 kohtaa soveltamalla saatu määrä. Viraston voisi asettaa subordinaatiovaatimuksen, jos 7 g §:n 1—3 momentissa säädetyillä muilla kuin etuoikeudeltaan huonommilla veloilla olisi konkurssissa maksunsaantijärjestyksessä sama asema kuin jollain niistä veloista, joiden nimellisarvoa ei voi 4 tai 5 §:n mukaisesti alentaa. Lisäksi edellyttäisiin, että on riski, että sellaisten muiden kuin etuoikeudeltaan huonompien velkojen arvonalentaminen, joita ei ole rajattu arvonalentamisen soveltamisalan ulkopuolelle 4 §:ssä, aiheuttaa velkojille suurempia tappioita kuin niille aiheutuisi konkurssimenettelyssä. Kolmanneksi subordinaatiovaatimuksen asettamiseksi edellytetään, että omien varojen ja muiden etuoikeudeltaan huonompien velkojen määrä ei ylitä sellaista määrää, joka on tarpeen sen varmistamiseksi, ettei 2 kohdassa tarkoitetuille velkojille aiheudu suurempia tappioita kuin mitä niille olisi aiheutunut konkurssimenettelyssä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, milloin viraston tulisi arvioida 1 momentin 2 kohdassa mainittua riskiä velkojen suuremmista tappioista konkurssimenettelyyn verrattuna. Viraston tulisi arvioida tätä riskiä etenkin, jos arvon alentamisen tai muuntamisen soveltamisalan ulkopuolelle 4 tai 5 §:n mukaisesti jäävien velkojen, jotka sisältävä hyväksyttäviä velkoja, määrä olisi yli kymmenen prosenttia kyseisen velkaluokan kokonaismäärästä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön omien varojen huomioimisesta luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua kokonaislisäpääomavaatimuksen lisäksi vähimmäisvaatimusta täydentävän vaatimuksen eli subordinaatiovaatimuksen laskennassa.

7 d §. *Vähimmäisvaatimus kansallisesti suurille luottolaitoksille.* Lukuun lisättäisiin uusi pykälä vähimmäisvaatimuksen asettamisesta kriisinratkaisun kohteena oleville yhteisöille, joiden kokonaisvarat ovat yli 100 miljardia euroa (niin sanottu top-tier pankit) tai joiden maksukyvyttömyys voisi aiheuttaa järjestelmäriskin (niin sanottu ”fished-bank”). Säännöksellä pantaisiin täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45 c artiklan 5 ja 6 kohta.

Sen lisäksi, että kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön kokonaisvarojen tulee olla yli 100 miljardia euroa, 1 momentin soveltaminen edellyttää, että yhteisö ei ole maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä luottolaitos. Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten vähimmäisvaatimuksesta säädetään 7 b §:ssä. Säännöksen 1 tai 3 momentissa tarkoitettua kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön vähimmäisvaatimuksen tulisi olla vähintään 13,5 prosenttia yhteisön kokonaisriskin määrästä ja 5 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa käytettävästä vastuiden kokonaismäärästä. Yhteisöjen tulisi täyttää vähimmäisvaatimus omilla varoilla, etuoikeusasemaltaan huonommilla hyväksyttävillä rahoitusvälineillä tai 7 g §:n 4 momentissa säädetyillä veloilla. Pykälän 3 momentissa sää-

detään 1 momentin soveltamisesta myös järjestelmäriskin todennäköisesti aiheuttaviin kriisintarkaisun kohteena oleviin yhteisöihin. Viraston olisi tällöin kuultava Finanssivalvontaa ennen kuin se päättää 1 momentin mukaisen vähimmäisvaatimuksen asettamisesta järjestelmäriskin todennäköisesti aiheuttavalle kriisintarkaisun kohteena olevalle yhteisölle. Vaikka virasto ei soveltaisi 3 momenttia vähimmäisvaatimuksen asettamisessa, se ei estä virastoa asettamasta yhteisölle vähimmäisvaatimusta täydentävää vaatimusta 7 c §:n mukaisesti.

7 e §. *Vähimmäisvaatimus tytäryrityksille.* Lukuun lisättäisiin uusi säännös tytäryrityksille asetettavasta vähimmäisvaatimuksesta. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön kriisintarkaisudirektiivin 45 f artikla.

Pykälän 1 momentin mukaan kriisintarkaisun kohteena olevan yhteisön tytäryrityksen sekä ETA-alueen ulkopuolelle sijoittuneen tytäryrityksen tulisi pääsääntöisesti täyttää vähimmäisvaatimus yksittäisenä laitoksena. Jos tytäryritys kuitenkin toimisi samalla myös ETA-alueella emoyrityksenä, tulisi sen täyttää vähimmäisvaatimus konsolidoidulla tasolla. Viraston on kuultava 7 §:n 1 momentin mukaisesti Finanssivalvontaa ennen vähimmäisvaatimuksen asettamista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta 1 momentin soveltamiseen eli tytäryritykselle asetettavaan vähimmäisvaatimukseen silloin, kun säännöksen 1—6 kohdassa luetellut edellytykset täyttyvät. Tytäryrityksen vähimmäisvaatimus asetetaan 3 momentin mukaan yhteistyössä muiden kriisintarkaisuviranomaisten kanssa siten kuin 10 §:ssä säädetään ETA-valtioiden kriisintarkaisuviranomaisten välisestä yhteistyöstä ja 14 luvussa ryhmäkriisintarkaisusta. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin vähimmäisvaatimuksen täyttämiseen käytettävistä omista varoista ja veloista. Pykälän 5 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta täyttää vähimmäisvaatimus kokonaan tai osittain kriisintarkaisun kohteena olevan yhteisön antamalla takauksella 1—8 kohdassa lueteltujen edellytysten täytyessä. Virasto voisi 6 momentin mukaan pyytää kriisintarkaisun kohteena olevaa yhteisöä toimittamaan riippumattoman oikeudellisen lausunnon tai osoittamaan muulla tavoin, ettei vakuuden siirrolle kriisintarkaisun kohteena olevalta yhteisöltä tytäryritykselle ole esteitä silloinkaan, kun yhteisöön kohdistuu kriisintarkaisutoimia.

7 f §. *Talletuspankkien yhteenliittymiä koskeva poikkeus.* Lukuun lisättäisiin uusi pykälä yhteenliittymiä koskevasta poikkeuksesta 7 e §:ään. Pykälän 1 momentissa säädetyin edellytyksin virasto voisi päättää olla soveltamatta 7 e §:ää kokonaan tai osittain keskusyhteisöön tai sen jäsenluottolaitokseen. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön kriisintarkaisudirektiivin 45 g artikla.

Pykälän 2 momentin mukaan pykälän poikkeusta ei sovellettaisi sellaiseen keskusyhteisön jäsenluottolaitokseen, joka ei ole kriisintarkaisusuunnitelmassa määritelty kriisintarkaisun kohteena olevaksi yhteisöksi. Tällaisen jäsenluottolaitoksen tulisi siis pääsääntöisesti täyttää laitospohjainen vähimmäisvaatimus. Tällaiselle jäsenluottolaitokselle olisi kuitenkin mahdollista myöntää poikkeus laitospohjaisesta vaateesta yleisen 7 e §:n 2 momentin poikkeussäännöksen nojalla.

7 g §. *Vähimmäisvaatimukseen sisällytettävät hyväksyttävät velat.* Pykälässä säädettäisiin siitä, minkälaiset velat voidaan sisällyttää omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaan vähimmäisvaatimukseen. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön kriisintarkaisudirektiivin 45 b artiklan 1–3 kohdat.

9 §. *Hyväksyttävien velkojen vähimmäisvaatimuksen valvonta.* Pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan uutta termistöä. Pykälän 2 momentti muutettaisiin ja pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, joilla pantaisiin osin täytäntöön kriisintarkaisudirektiivin 45 k artiklan 1 kohta. Jos laitos ei täyttäisi 7 a §:n 4 momentin tai 7 e §:n mukaisesti vahvistettua omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta, virasto tai Finanssivalvonta voisivat ryhtyä 2

ja 3 momentissa lueteltuihin toimenpiteisiin. Näiden toimenpiteiden lisäksi 18 luvun 1 §:ään ja luottolaitoslain 11 luvun 5 a §:n 2 momenttiin lisättäisiin maininta vähimmäisvaatimusten alittamisesta. Viraston ja Finanssivalvonnan on kuultava toisiaan ennen toimenpiteisiin ryhtymistä.

10 §. *Yhteistyö muiden ETA-valtioiden kriisinratkaisuviranomaisten kanssa.* Pykälän 1 momentissa säädetään viraston yhteistyövelvoitteesta muiden ETA-valtioiden kriisinratkaisuviranomaisten kanssa ja sillä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45 h artiklan 1 kohta. Viraston on toimittava yhteistyössä konsernin, kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön sekä tytäryritysten kriisinratkaisusta vastaavien kriisinratkaisuviranomaisten kanssa. Kriisinratkaisuviranomaisten tulee yhteistyön perusteella saada aikaan päätös kriisinratkaisun kohteena oleville yhteisöille emoyrityksen konsolidoidulla tasolla sovellettavasta vähimmäisvaatimuksen määrästä. Lisäksi heidän tulee tehdä päätös vähimmäisvaatimuksen määrästä yksittäisellä tasolla kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kuuluvalla laitoksella, joka ei itse ole kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö. Päätöksessä tulee varmistaa tämän luvun 7 a §:n 3 momentin ja 7 e §:ssä esitettyjen vaatimusten täyttyminen. Päätös on hallintolain 45 §:n mukaisesti perusteltava ja viraston annettava tiedoksi se sen toimivallassa olevalle laitokselle tai kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle.

Pykälän 2 momentissa säädetään poikkeusmahdollisuudesta 1 momenttiin ja sillä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45 h artiklan 1 kohdan kolmas alakohta. Kriisinratkaisuviranomaiset voivat yhteisessä päätöksessä päättää, että jos kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö ei ole ostanut riittävästi 7 e §:n 5 momentissa säädettyjä rahoitusvälineitä, vähimmäisvaatimuksen täyttää osin tytäryritys. Tytäryrityksen tulisi tällöin täyttää vähimmäisvaatimus 7 e §:n 5 momentissa säädettyillä rahoitusvälineillä. Näiden rahoitusvälineiden ostajien tulee olla yhteisöjä, jotka eivät kuulu kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään. Kriisinratkaisuviranomaiset voivat tehdä päätöksen, jos se on kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön kriisinratkaisustrategian mukaista.

Pykälän 3 momentissa säädetään mahdollisuudesta tehdä päätös hyväksyttävien velkojen eristä tehtävistä vähennyksistä ja vähimmäisvaatimusten välisten erojen minimoimisesta. Säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45 h artiklan 2 kohdan ensimmäinen ja kolmas kohta. Säännös soveltuu tilanteisiin, joissa samaan maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävään luottolaitokseen kuuluu useampi kuin yksi maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä yhteisö. Edellä 1 momentissa lueteltujen kriisinratkaisuviranomaisten on tällöin tarvittaessa ja jos se on laitoksen kriisinratkaisustrategian mukaista, tehtävä päätös hyväksyttävien velkojen eristä tehtävistä vähennyksistä EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 e artiklan mukaisesti. Lisäksi kriisinratkaisuviranomaiset voivat samalla päättää toimista, joilla minimoidaan ero 7 b §:n 3 momentin mukaisesti laskettujen, jokaiselle kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle ja ETA-alueelle sijoittuneelle emoyritykselle laskettujen vähimmäisvaatimusten välillä. Vähimmäisvaatimusten eroja arvioitaessa verrataan kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön 7 b §:n 3 momentin perusteella lasketun vähimmäisvaatimuksen ja EU:n vakavaraisuusasetuksen 12 a artiklan mukaisen vaatimuksen summaa sekä ETA-alueelle sijoittuneelle emoyrityksen 7 b §:n 3 momentin perusteella lasketun vähimmäisvaatimuksen ja kyseisen artiklan summaa. Vähennystä ja vähimmäisvaatimusten erojen vähentämistä koskevat päätökset voivat kohdistua yksittäisiin maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävään yhteisöihin tai ETA-alueelle sijoittuneeseen emoyritykseen. Kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön vähimmäisvaatimus ei kuitenkaan saa olla pienempi kuin ETA-alueelle sijoittuneen emoyrityksen vähimmäisvaatimus.

Pykälän 4 momentissa säädetään 3 momentin soveltamistilanteista. Kriisinratkaisuviranomaiset voisivat päättää vähimmäisvaatimusten välisten erojen vähentämisestä tasoittaakseen jäsenval-

tioiden välisiä eroja kokonaisriskien määrissä. Tällöin erojen vähentäminen tehtäisiin muuttamalla vähimmäisvaatimuksen tasoa. Päätöstä ei saisi tehdä kriisinratkaisun kohteena olevien konsernien välisistä vastuista johtuvien erojen poistamiseksi.

10 a §. *Kriisinratkaisuviranomaisten yhteistyötä täydentävät säännökset.* Pykälän 1 momentissa säädetään kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön konsolidoidun tason vähimmäisvaatimuksen päättämisestä, jos kriisinratkaisuviranomaiset eivät saa tehtyä siitä yhteistä päätöstä. Säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45 h artiklan 3 kohta, 4 kohdan ensimmäinen kohta sekä 6 kohdan b alakohta. Viraston on tehtävä päätös 7 a §:n 4 momentin mukaisesti vähimmäisvaatimuksesta konsolidoidulla tasolla, jos kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö kuuluu sen toimivaltaan. Viraston on tehtävä päätös, jos 10 §:n 1 momentissa tarkoitettut kriisinratkaisuviranomaiset eivät ole tehneet kyseisessä säännöksessä tarkoitettua yhteistä päätöstä neljän kuukauden kuluessa. Viraston on otettava päätöksessään huomioon konsernitason kriisinratkaisuviranomaisen arviointi ja muiden kriisinratkaisuviranomaisten huomiot kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kuuluvista tytäryrityksistä. Säännöstä sovelletaan myös tilanteessa, jossa kriisinratkaisuviranomaiset eivät ole saaneet yhteistä päätöstä sekä kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön konsolidoidun tason vähimmäisvaatimuksesta että kriisinratkaisun kohteena olevan ryhmän tytäryrityksen vähimmäisvaatimuksesta.

Pykälän 2 momentissa säädetään Euroopan pankkiviranomaisen käsittelyn huomioimisesta viraston päätöksen teossa ja sillä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45 h artiklan 4 kohdan toinen ja kolmas alakohta. Viraston on lykättävä omaa 1 momentin mukaista päätöstään, jos jokin kriisinratkaisuviranomainen on saattanut 1 momentissa säädetyn neljän kuukauden aikana yhteistä päätöstä koskevan erimielisyyden Euroopan pankkiviranomaisen ratkaistavaksi Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 19 artiklan mukaisesti. Viraston on tällöin odotettava Euroopan pankkiviranomaisen päätöstä ja tehtävä lopullinen päätöksensä Euroopan pankkiviranomaisen päätöksen mukaisesti. Euroopan pankkiviranomaisen on päätöksessään huomioitava konsernitason kriisinratkaisuviranomaisen arviointi ja muiden kriisinratkaisuviranomaisten huomiot kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kuuluvista tytäryrityksistä.

Pykälän 3 momentissa säädetään kriisinratkaisun kohteena olevan ryhmän tytäryrityksen vähimmäisvaatimuksesta päättämisestä, jos kriisinratkaisuviranomaiset eivät saa tehtyä yhteistä päätöstä. Säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45 h artiklan 3 kohta, 5 kohdan ensimmäinen kohta sekä 6 kohdan a alakohta. Viraston on tehtävä päätös 7 e §:n mukaisesti vähimmäisvaatimuksesta yksittäisellä tasolla kriisinratkaisun kohteena olevan ryhmän tytäryritykselle, jos tytäryritys kuuluu sen toimivaltaan. Viraston on tehtävä päätös, jos 10 §:n 1 momentissa tarkoitettut kriisinratkaisuviranomaiset eivät ole tehneet kyseisessä säännöksessä tarkoitettua yhteistä päätöstä neljän kuukauden kuluessa. Viraston on otettava päätöksessään huomioon kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön kriisinratkaisuviranomaisen sekä mahdollisen ryhmätason kriisinratkaisuviranomaisen huomiot. Säännöstä sovelletaan myös tilanteessa, jossa kriisinratkaisuviranomaiset eivät ole saaneet yhteistä päätöstä sekä kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön konsolidoidun tason vähimmäisvaatimuksesta että kriisinratkaisun kohteena olevan ryhmän tytäryrityksen vähimmäisvaatimuksesta.

Pykälän 4 momentissa säädetään Euroopan pankkiviranomaisen käsittelyn huomioimisesta viraston 3 momentin mukaisessa päätöksenteossa. Säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45 h artiklan 5 kohdan toinen ja viides kohta. Viraston on vastaavalla tavalla kuin 2 momentissa lykättävä omaa 3 momentin mukaista päätöstään, jos kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön tai ryhmätason kriisinratkaisuviranomainen on saattanut 3 momentissa säädetyn neljän kuukauden aikana yhteistä päätöstä koskevan erimielisyyden Euroopan pankkiviranomaisen ratkaistavaksi. Edellä mainitut kriisinratkaisuviranomaiset eivät kuitenkaan voi saattaa

asiaa Euroopan pankkiviranomaisen käsiteltäväksi, jos viraston asettama tytäryrityksen vähimmäisvaatimus on tämän luvun 7 a §:n 1 momentin mukainen ja poikkeaa enintään kahdella prosenttiyksiköllä kokonaisriskin määrästä, joka on laskettu EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdan mukaisesti 7 a §:n 4 momentista säädetystä vaatimuksesta.

Pykälän 5 momentissa säädetään, että 1 ja 3 momentissa tarkoitettu neljän kuukauden määräaika katsotaan Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 19 artiklassa tarkoitetuksi sovitteluajaksi. Tämän neljän kuukauden määräajan päättymisen jälkeen asiaa ei voi enää saattaa Euroopan pankkiviranomaisen päätettäväksi. Asiaa ei myöskään voi saattaa Euroopan pankkiviranomaisen päätettäväksi, sen jälkeen, kun kriisinratkaisuviranomaiset ovat tehneet asiassa yhteisen päätöksen. Euroopan pankkiviranomaisen on ratkaistava asia kuukauden kuluessa. Jos Euroopan pankkiviranomainen ei ole antanut asiassa päätöstään tässä ajassa, viraston on tehtävä 1 tai 3 momentissa tarkoitettu päätös vähimmäisvaatimuksesta. Kriisinratkaisuviranomaisten 10 §:n 1 momentissa säädetty yhteinen päätös sekä tässä pykälässä säädetyn nojalla viraston tekemät päätökset sitovat asianomaisia kriisinratkaisuviranomaisia.

Pykälän 6 momentissa säädetään tässä pykälässä säädettyjen päätösten tarkistamisesta. Säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45 h artiklan 7 kohdan toinen kohta ja 8 kohta. Viraston tulee tehdä tässä pykälässä säädetyt päätökset samanaikaisesti kriisinratkaisusuunnitelmien tai niiden päivittämisten kanssa. Viraston on arvioitava tämän pykälän perusteella antamiaan päätöksiä uudelleen vähintään kerran vuodessa. Viraston on lain 8 luvun 9 §:n 1 momentin mukaisesti valvottava vaatimusten täyttymistä yhteistyössä Finanssivalvonnan kanssa.

11 §. Siirtymäjärjestelyt. Pykälässä säädetään vähimmäisvaatimuksen täyttämiseksi asetettavista määräajoista ja siirtymäajoista. Säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45m artikla.

Pykälän 1 momentin mukaan viraston tulisi asettaa laitokselle asianmukainen siirtymäkausi omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen täyttämiseksi. Virasto voisi direktiivin 45 m artiklan 8 kohdan mukaisesti muuttaa tämän siirtymäajan kestoja. Siirtymäajan tulisi pääsääntöisesti kuitenkin päättyä viimeistään 1.1.2024 ja laitoksen tulisi siihen mennessä täyttää sille asetettu vähimmäisvaatimus. Virasto arvioisi sopivan siirtymäkauden pituuden ja siihen vaikuttaisi esimerkiksi laitoksen vähimmäisvaatimuksen tilanne siirtymäkauden pituudesta päätettäessä. Jos esimerkiksi vähimmäisvaatimus olisi jo täyttynyt, niin se voisi tulla täysimääräisesti voimaan jo ennen 1.1.2024. Virasto voisi asettaa laitokselle myös vähimmäisvaatimuksen välitavoitteen, joka laitoksen tulisi täyttää 1.1.2022. Välitavoitteella pyritään varmistamaan omien varojen ja hyväksyttävien velkojen johdonmukainen kasvaminen kohti täyttä vähimmäisvaatimusta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta siirtymäajan päättymisajankohtaan. Virasto voisi 1 momentista poiketen asettaa tarvittaessa siirtymäkauden päättymisajankohdaksi myöhemmän kuin 1.1.2024. Viraston tulisi tällöin ottaa arviossaan huomioon tämän pykälän 6 momentin 1—3 kohdassa luetellut seikat sekä laitoksen taloudellisen tilanteen kehittyminen, vähimmäisvaatimuksen täyttämisen todennäköisyys kohtuullisessa ajassa ja pystyykö laitos korvaamaan velkoja, jotka eivät enää täytä säädettyjä hyväksyttävyyss- tai maturiteetikriteereitä. Jos laitos ei pysty korvaamaan em. velkoja, viraston on huomioitava, onko tämä kyvyttömyys luonteeltaan epäsystemaattista vai markkinoiden laajuisen häiriön aiheuttamaa. Velkojen hyväksyttävyyss- ja maturiteetikriteereistä säädetään EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 b ja 72 c artiklassa sekä tämän lain 8 luvun 7 e §:n 5 momentissa ja 7 g §:ssä.

Pykälän 3 momentissa säädetään poikkeuksesta taseeltaan suurille luottolaitoksille. Jos kyse on tämän luvun 7 d §:n 1 tai 3 momentissa tarkoitettusta yhteisöstä, sen on täytettävä vähimmäisvaatimus vuoden 2024 sijaan jo 1.1.2022. Jos virasto on alentanut tällaisen yhteisön velkojen arvoa tai yhteisö on käyttänyt muuta yksityisen sektorin toimenpidettä, jolla se on alaskirjannut pääomainstrumenttien tai muiden velkojen arvon tai jolla se on käyttänyt velkojen arvonalentamis- tai muuntamisvaltuuksia, yhteisön ei tarvitse kahteen vuoteen täyttää sille asetettua vähimmäisvaatimusta. Yhteisön on tullut tällöin käyttää velkojen arvonalentamis- tai muuntamisvaltuuksia sen pääomapohjan vahvistamiseksi. Kahden vuoden määräaika lasketaan viraston suorittamasta velkojen arvonalentamisen tapahtumispäivästä tai siitä päivästä, jolloin yhteisö otti käyttöön yksityisen sektorin vaihtoehtoisen toimenpiteen.

Pykälän 4 momentissa säädetään poikkeuksesta vähimmäisvaatimuksen täyttämiseen tilanteessa, jossa kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö tai ryhmä, johon kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö kuuluu, muuttuu maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäväksi luottolaitokseksi tai 7 d §:n 1 tai 3 momentissa tarkoitetuksi laitokseksi. Tällaisessa tilanteessa kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön tai ryhmän ei tarvitse täyttää vähimmäisvaatimusta kolmeen vuoteen. Määräaika lasketaan siitä, kun yhteisö tai ryhmä on katsottu maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäväksi luottolaitokseksi tai 7 d §:n 1 tai 3 momentissa tarkoitetuksi laitokseksi.

Pykälän 5 momentissa säädetään siirtymäkauden asettamisesta kriisinratkaisutoimen jälkeen. Jos virasto on käyttänyt laitokseen kriisinratkaisuvälineitä tai alentanut tai muuntanut sen velkoja, viraston on asetettava laitokselle asianmukainen siirtymäkausi vähimmäisvaatimuksen täyttämiseksi.

Pykälän 6 momentissa säädetään siirtymäaikaa koskevista lisävaatimuksista. Viraston on ilmoitettava laitokselle tässä pykälässä säädettyjä siirtymäaikoja asettaessaan myös vähimmäisvaatimusta koskeva tavoite jokaiselle siirtymäkauden 12 kuukauden jaksolle. Näillä jaksojen tavoitteilla pyritään helpottamaan laitoksen tappionkattamiskyvyn ja pääomapohjan vahvistamiskyvyn asteittaista vahvistumista. Jaksojen tavoitteet eivät ole laitoksia velvoittavia eikä niiden rikkomisesta ole seuraamuksia. Virasto voi siirtymäkauden aikana muuttaa näitä jaksojen tavoitteita. Siirtymäkauden päättyessä laitoksen tulee täyttää sille asetettu vähimmäisvaatimus kokonaisuudessaan.

Asettaessaan tässä pykälässä säädettyjä siirtymäkausia viraston on lisäksi huomioitava laitoksen talletusten määrä ja rahoitusmallin sisältävät velkainstrumentit, hyväksyttävien velkojen pääsy pääomamarkkinoille sekä ydinpääoman käyttö vähimmäisvaatimuksen täyttämiseksi.

12 §. *Alentamiskelpoisten velkojen arvonalentamisen ja muuntamisen soveltaminen johdannaissovimuksiin.* Pykälään lisätään uusi 4 momentti, jolla pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45 b artiklan 6 kohta. Vähimmäisvaatimusta täydentävää vaatimusta asetettaessa 8 luvun 7 b §:n 4 tai 7 momentin tai 7 c §:n 1 momentin perusteella johdannaissovimukseen perustuvat velat luettaisiin hyväksi velkojen kokonaisuutensa siten, että nettoutusoikeudet tunnustettaisiin täysimääräisesti.

12 a §. *Hyväksyttävien velkojen arvonalentamisen ja muuntamisen tunnustaminen sopimuksissa.* Pykälää täydennetään kriisinratkaisudirektiivin 55 artiklan täytäntöön panemiseksi. Pykälän 1 momentti säilyisi pääosin ennallaan ja siihen korjattaisiin vain tilintarkastuslain numero ja velan liikkeelle laskun päivämäärä. Pykälän 2 ja 3 momentissa säädettäisiin poikkeuksista 1 momenttiin. Laitoksen ei 3 momentin mukaan tarvitsisi ottaa käyttöön 1 momentissa säädettyä

sopimusehtoa, jos virasto arvioisi, että sopimukseen sovellettaisiin vastavuoroisen tunnustamisen sopimusta tai kolmannen maan lainsäädäntöä, joka mahdollistaa alaskirjaus- ja muuntamisvaltuuksien käytön.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin sopimusehdon sisällyttämisen mahdottomuudesta. Laitoksen olisi ilmoitettava virastolle, jos ehto olisi oikeudellisesti tai muutoin mahdotonta sisällyttää velkaa koskevaan sopimukseen. Ilmoituksen tulisi olla perusteltu ja sisältää velkojen luokat. Viraston on pyydettävä mahdolliset lisätiedot kohtuullisessa ajassa laitoksen ilmoituksen vastaanottamisesta. Viraston tulee arvioida ilmoituksen vaikutuksia nimenomaisesti purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuuksien kannalta. Laitoksen velvollisuus sopimusehdon sisällyttämiseen keskeytetään siksi aikaa, kun ilmoituksen käsittely on kesken. Sopimusehdon sisällyttämisestä voidaan poiketa vain, jos sopimus koskee velkoja, joilla on parempi etuoikeus kuin luottolaitoslain 1 luvun 4 a §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetyillä saatavilla. Jos virasto katsoo, ettei sopimusehdon sisällyttäminen ole mahdotonta, se on sisällytettävä sopimukseen kohtuullisessa ajassa laitoksen ilmoituksesta. Virasto voi myös vaatia laitosta muuttamaan käytäntöään sopimusehdon sisältämättä jättämisen osalta.

Pykälän 5 momentissa säädetään mahdollisuudesta eritellä Euroopan pankkiviranomaisen teknisten sääntelystandardien perusteella ne velkaluokat, joiden osalta laitos voi ilmoittaa sopimusehdon sisällyttämisen olevan mahdotonta. Euroopan pankkiviranomainen laatii komissiolle luonnokset teknisiksi täytäntöönpanostandardeiksi, joissa määritellään muun muassa niiden velkojen luettelo, joihin on mahdotonta sisällyttää sopimusehto, virastolle toimitettavien ilmoitusten muoto ja mallit, sopimusehdon sisältö, edellytykset sopimusehdon käyttämiselle ja kohtuullinen aika sopimusehdon sisällyttämiseksi. Komissio hyväksyy standardit Euroopan valvontaviranomaisesta annetun asetuksen (EU) 1093/2010 10—15 artiklan mukaisesti.

Pykälän 6 momentissa säädetään poikkeuksesta 4 momenttiin. Sopimusehdon sisällyttämisestä ei näin ollen voida luopua sellaisten velkojen osalta, jotka sisältävät ensisijaisen lisäpääoman tai toissijaisen pääoman rahoitusvälineitä tai joukkovelkakirjoja, jos nämä ovat vakuudettomia velkoja.

Pykälän 7 momentissa säädetään velkojen määrän vaikutuksen arvioimisesta laitoksen purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuuksiin. Säännös koskee tilannetta, jossa hyväksyttävää velkoja sisältävässä velkaluokassa sellaisten velkojen, jotka eivät sisällä 1 momentin mukaista sopimusehtoa määrä yhdessä sellaisten velkojen kanssa, jotka 8 luvun 4 §:n mukaisesti eivät ole alentamiskelpoisia tai joita virasto ei 5 §:n 2 momentin mukaisesti todennäköisesti katsoisi alentamiskelpoisiksi, on yli kymmenen prosenttia velkaluokasta. Viraston on tällöin välittömästi arvioitava asian vaikutus laitoksen purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuuksiin. Jos virasto arvioi, että velat, joihin ei 1 momentin mukaisesti sisälly sopimusehtoa, luovat olennaisen esteen laitoksen purkamiselle tai toiminnan uudelleenjärjestämiselle, viraston tulee ryhtyä 3 luvun 4 §:ssä säädettyihin toimenpiteisiin näiden esteiden poistamiseksi.

Pykälän 8 momentissa säädetään sopimusehdon sisältämättä jättämisen vaikutuksista ja 9 momentissa laitoksen velvollisuudesta toimittaa pyynnöstä lausunto sopimusehdon täytäntöönpanokelpoisuudesta ja tehokkuudesta.

13 §. EU:n kriisintarkkaisuasetuksen soveltaminen. Pykälään korjattaisiin, että velkojen muuntaminen tehdään omaan pääomaan luettavien rahoitusvälineiden sijaan ydinpääomaan luettaviksi rahoitusvälineiksi.

14 §. *Raportointi virastolle ja Euroopan pankkiviranomaiselle.* Pykälässä säädetään laitoksen velvollisuudesta raportoida tietoja virastolle ja julkistaa niitä sekä viraston raportointivelvollisuudesta Euroopan pankkiviranomaiselle. Säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45 i, 45 j ja 45 l artiklat.

Pykälän *1 momentin* mukaan laitoksen on raportoitava omista varoista ja tietyistä veloista virastolle ja Finanssivalvonnalle puolivuositain tai vuosittain. Puolivuositain laitoksen on raportoitava hyväksyttävien velkojen määrä sekä 7 e §:n 5 momentin 1—3 kohdassa säädetty omien varojen määrät. Näihin määriin on tehtävä tarvittaessa EU:n vakavaraisuusasetuksen 72e—72j artiklan mukaiset vähennykset. Määrät on ilmoitettava 7 a §:n 2 momentin mukaisesti prosentiosuutena EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisesta kokonaisriskin määrästä ja vastuiden kokonaismäärästä. Laitosten on lisäksi raportoitava vuosittain muiden alentamiskelpoisten velkojen määrä. Laitoksen on raportoitava myös edellä mainittujen, momentin 1 ja 2 kohdassa säädettyjen velkojen ja omien varojen koostumus, niiden maksunsaantijärjestys konkurssissa sekä se, sovelletaanko niihin kolmannen maan lainsäädäntöä. Jos omiin varoihin tai velkoihin sovelletaan kolmannen maan lainsäädäntöä, raportoinnissa tulee mainita tämä maa ja samalla mainittava, sisältävätkö ne tämän luvun 12 a §:ssä säädetyn tai EU:n vakavaraisuusasetuksen 52 artiklan 1 kohdan p ja q alakohdassa tai 63 artiklan n ja o alakohdassa säädetyn arvonalentamis- ja muuntamisvaltuuksien tunnustamista koskevan sopimusehdon.

Euroopan pankkiviranomainen laatii komissiolle luonnokset teknisiksi täytäntöönpanostandardeiksi, joissa määritellään raportointimallit, niiden käyttöä koskevat ohjeet ja menetelmät, määritelmät, raportointitiheys- ja ajankohdat sekä tietotekniset ratkaisut raporttien toimittamiseksi. Komissio hyväksyy standardit Euroopan valvontaviranomaisesta annetun asetuksen (EU) 1093/2010 15 artiklan mukaisesti.

Pykälän *2 momentissa* säädetään poikkeuksista laitoksen raportointivelvollisuuksiin. Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään laitoksen puolivuositaisesta tai vuosittaisesta raportoinnista, laitoksen on raportoitava virastolle ja Finanssivalvonnalle, jos nämä pyytävät sitä. Laitoksen ei tarvitse raportoida pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädetystä muiden alentamiskelpoisten velkojen määrästä, jos laitoksella on raportointipäivänä 1 momentin 1 kohdassa säädettyjä omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja vähintään 150 prosenttia sille asetetusta omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevasta vähimmäisvaatimuksesta.

Pykälän *3 momentissa* säädetään laitoksen tietojen julkistamisvelvollisuudesta. Laitoksen on julkistettava vähintään vuosittain hyväksyttävien velkojen määrä ja 7 e §:n 5 momentin 1—3 kohdassa säädetty omien varojen määrä sekä niiden koostumus, maturiteettiprofiili ja maksunsaantijärjestys selvitystilassa ja konkurssissa. Sen lisäksi laitoksen on julkistettava 8 luvun 7 a §:n 4 momentin tai 7 e §:n mukaisesti vahvistettu omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskeva vähimmäisvaatimus. Vähimmäisvaatimus on ilmoitettava 7 a §:n 2 momentin mukaisesti prosentiosuutena EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisesta kokonaisriskin määrästä ja vastuiden kokonaismäärästä. Euroopan pankkiviranomainen laatii komissiolle luonnokset teknisiksi täytäntöönpanostandardeiksi, joissa määritellään yhtenäiset julkistamismuodot, julkistamistiheys ja niihin liittyvät ohjeet. Yhtenäisellä julkistamistavalla pyritään siihen, että tiedot ovat riittävän kattavat ja vertailukelpoiset, jotta laitosten riskiprofiileja ja vähimmäisvaatimusten noudattamista voidaan verrata. Komissio hyväksyy standardit Euroopan valvontaviranomaisesta annetun asetuksen (EU) 1093/2010 15 artiklan mukaisesti.

Pykälän *4 momentissa* säädetään poikkeuksesta laitoksen raportointi ja julkistamisvelvollisuuteen. Laitosten ei tarvitse raportoida 1 momentin mukaisesti virastolle tai Finanssivalvonnalle tai julkistaa tietoja 3 momentin mukaisesti, jos laitoksen kriisinratkaisusuunnitelman mukaan

laitosta ei asetettaisi kriisihallintoon, vaan se asetettaisiin selvitystilaan tai haettaisiin sen konkurssiin asettamista.

Pykälän 5 momentissa säädetään laitoksen julkistamisvelvollisuudesta kriisinratkaisun jälkeen siirtymäajan päätyttyä. Jos laitokseen on käytetty kriisinratkaisuvaltuuksia tai siihen on sovellettu 6 luvun 1 §:ssä säädettyjä velkojen arvonalentamis- ja muuntamisvaltuuksia, laitoksen on julkistettava tiedot 3 momentin mukaisesti siitä päivästä lähtien, kun siirtymäaika 7 a §:n 4 momentin tai 7 e §:n mukaisesti vahvistetun omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen noudattamiselle päättyy. Siirtymäajasta säädetään 8 luvun 11 §:ssä.

Pykälän 6 momentissa säädetään viraston raportointivelvollisuudesta Euroopan pankkiviranomaiselle. Viraston on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle niistä omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevista vähimmäisvaatimuksista, jotka se on asettanut laitoksille 7 a §:n 4 momentin tai 7 e §:n perusteella. Euroopan pankkiviranomainen laatii yhteistyössä kriisinratkaisuviranomaisten kanssa komissiolle tekniset täytäntöönpanostandardit, joissa määritellään raportointimallit, niiden käyttöä koskevat ohjeet ja menetelmät, määritelmät, raportointi- ja ajankohdat sekä tietotekniset ratkaisut raporttien toimittamiseksi. Komissio hyväksyy standardit Euroopan valvontaviranomaisesta annetun asetuksen (EU) 1093/2010 15 artiklan mukaisesti.

Euroopan pankkiviranomainen toimittaa yhteistyössä valvontaviranomaisten ja kriisinratkaisuviranomaisten kanssa direktiivin 45 l artiklan mukaisesti komissiolle vuosittain kertomuksen, jossa arvioidaan muun muassa sitä, miten omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskeva vaatimus on pantu kansallisesti täytäntöön ja eroista jäsenvaltioiden asettamissa tasoissa toisiinsa verrattavissa oleville laitoksille. Vuosittaisen kertomuksen lisäksi Euroopan pankkiviranomainen toimittaa komissiolle joka kolmas vuosi kertomuksen, jossa arvioidaan direktiivin 45 l artiklan 2 kohdassa todettuja seikkoja. Ensimmäinen vuosittainen kertomus tulee toimittaa 30.9.2021 mennessä ja kolmen vuoden välein toimitettava kertomus 31.12.2022 mennessä

9 Luku **Liiketoiminnan luovutus**

3 §. Liiketoiminnan luovutuksessa noudatettava menettely. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaus uuteen 5 momenttiin, jolla poikettaisiin pykälän 1—3 momentin mukaisesta julkisesta ostotarjousmenettelystä. Talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 2 §:ssä tarkoitetun yhteenliittymän keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitostensa veloista ja jäsenluottolaitokset ovat velvolliset osallistumaan yksittäisen jäsenluottolaitoksen selvitystilan ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin ja keskusyhteisön yksittäisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun. Keskinäisen velkavastuun toteuttaminen kriisinratkaisussa edellyttää käytännössä sitä, että laitokset sulautetaan yhdeksi laitokseksi tai niiden varat ja velat luovutetaan yhdelle jäsenluottolaitokselle taikka kaikkien laitosten liiketoiminta luovutetaan yhdelle ulkopuoliselle taholle. Jos kriisinratkaisun tavoitteet voidaan parhaiten saavuttaa yhteenliittymän sisäisellä liikkeenluovutuksella tai sulautumisella, liiketoiminnan tarjoaminen julkisesti ostettavaksi ei ole tarpeellista eikä valitun kriisinratkaisustrategian mukaista. Sulautumiseen tai luovutukseen osallistuvien laitosten omistajat saavat omistuksensa arvoa vastaavan osuuden vastaanottavan laitoksen omistusvälineistä. Luovutuksessa annettavan vastikkeen jakautuminen määräytyy pankkilakien sulautumista ja liikkeenluovutusta koskevien säännösten mukaisesti ja vastikkeen määrä määritellään 5 luvun 1 §:n tarkoittamassa arvonnäilyksessä. Koska tällaisessa kriisinratkaisustrategiassa liiketoimintaa ei luovuteta ulkopuoliselle taholle, vaan vastikkeena annetaan vastaanottavan laitoksen omistusvälineitä, liiketoiminnan tarjoaminen julkisesti ostettavaksi ei ole perusteltua. Liiketoiminnan julkinen tarjoaminen ostettavaksi olisi parhaaksi arvioidun kriisinratkaisustrategian vastaista ja aiheuttaisi lisäksi viivästystä ja riskin tietovuodosta, jotka

voisivat vaikeuttaa kriisinratkaisun tehokasta toteutusta. Viraston ja EU:n kriisinratkaisuneuvoston välisissä keskusteluissa on lisäksi tunnistettu tarve poistaa kaikki fuusioprosessin potentiaaliset hidasteet ja epävarmuustekijät, jotka vähentäisivät fuusiostrategian uskottavuutta. Ilman esitettävää pysyvää poikkeusta ostotarjousmenettelyyn kriisinratkaisusuunnittelussa joudutaan esimerkiksi kartoittamaan potentiaalista ostajajoukkoa Suomen markkinoilla ja arvioimaan kilpailulainsäädännön asettamia esteitä. Tällainen arvio on turhaa tilanteessa, jossa sisäisen fuusion sisältävän kriisinratkaisustrategian lopputuloksena pankkiryhmän toiminta jatkuisi samassa laajuudessa ilman myyntiä ulkopuolisille tahoille. Tästä syystä esitetään, ettei 1—3 momentin säännöksiä ostotarjousista sovellettaisi yhteenliittymään kuuluvan laitoksen liiketoiminnan luovuttamiseen samaan yhteenliittymään kuuluvalla jäsenluottolaitokselle.

Säännöstä sovellettaisiin myös siinä tapauksessa, että yhteenliittymä on kriisinratkaisuvaltuuden käytön johdosta purkautunut välittömästi ennen liiketoiminnan luovutusta. Ehdotettu säännös ei estäisi yhteenliittymään kuuluvien laitosten liikkeenluovutusta ulkopuoliselle taholle, jos se olisi paras tapa saavuttaa kriisinratkaisun tavoitteet. Tällöin luovutusta koskisivat kaikki 3 §:ssä säädetyt menettelysäännökset.

12 luku **Viraston toimivaltuudet**

7 §. *Kriisinratkaisun ja varhaisen puuttumisen vaikutus eräisiin sopimusehtoihin.* Pykälän 2 momentin johtolauseeseen lisätään viittaus 8 §:ään. Muutoksella pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 68 artiklan 3 kohta. Jos virasto on keskeyttänyt laitoksen tekemän sopimuksen maksu- tai suoritusvelvoitteiden täytäntöönpanon 8 §:n nojalla, tämä ei oikeuta ryhtymään 7 §:n 2 momentin 1—3 kohdissa lueteltuihin toimenpiteisiin, kuten sopimuksen irtisanomiseen tai purkamiseen. Pykälän 6 momentin viittaus keskeyttämistä ja lykkäämistä koskeviin pykäliin korjataan vastaamaan direktiivin 68 artiklan 5 kohdassa säädettyä.

8 §. *Valtuudet keskeyttää sopimuksen täytäntöönpano.* Pykälän 1 momentista poistettaisiin viittaus talletuspankin toiminnan väliaikaista keskeyttämistä annettuun lakiin, joka esitetään kumottavan. Sääntelyn selkeyttämiseksi säännökseen lisätään maininta kriisihallinnosta erotuksena 2 momentin mukaiseen keskeytykseen, joka koskee sopimuksen täytäntöönpanon keskeyttämistä ennen kuin laitos on asetettu kriisihallintoon.

Pykälän 2 momentissa säädetään laitoksen tekemän sopimuksen maksu- tai suoritusvelvoitteiden täytäntöönpanon keskeyttämisestä ennen kuin laitos on asetettu kriisihallintoon. Säännöksellä täytäntöön pannaan kriisinratkaisudirektiivin 33 artiklan 1 ja 4 kohta. Viraston on kuultava Finanssivalvontaa ennen keskeyttämisspäätöksen tekemistä. Keskeytyksen tulee olla mahdollisimman lyhyt ja se voi olla enintään kaksi pankkipäivää, kuten 1 momentin mukaisessa keskeytyksessä. Tämä on enimmäisaika myös sille, jos sopimuksen täytäntöönpano keskeytettäisiin tämän jälkeen lisäksi 1 momentin perusteella. Keskeyttämisen vaikutukset lakkaavat keskeyttämisaajan päätyttyä.

Sopimuksen täytäntöönpano voidaan keskeyttää, jos laitos on 4 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa. Siitä, milloin laitos on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa säädetään kyseisen pykälän 2 momentissa. Sopimuksen täytäntöönpanon keskeyttäminen edellyttää lisäksi, ettei välittömästi käytettävissä ole muuta toimenpidettä, joka turvaisi laitoksen toiminnan jatkumisen ja se on välttämätöntä laitoksen taloudellisen tilan heikkenemisen estämiseksi. Keskeyttämisen tulee lisäksi olla välttämätöntä yleisen edun turvaamiseksi, kriisinratkaisutoimenpiteen valitsemiseksi tai kriisinratkaisuvälineen tehokkaan käytön varmistamiseksi.

Pykälän 3 momentissa säädetään viraston harkintavaltaan vaikuttavista tekijöistä. Säännöksellä täytäntöön pannaan kriisinratkaisudirektiivin 33 artiklan 5 kohta. Viraston on 2 momentin mukaisia valtuuksia käyttäessään otettava huomioon lain 1 luvun 6 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti, miten valtuuksien käyttäminen saattaa vaikuttaa rahoitusmarkkinoiden toimintaan. Viraston on huomioitava myös, asetettaisiinko laitos selvitystilaan tai haettaisiinko sen konkurssiin asettamista sen vuoksi, että yleinen etu ei vaatisi sen asettamista kriisihallintoon. Viraston on turvattava velkojien oikeudet ja yhdenvertainen kohtelu mahdollisissa maksukyvyttömyysmenettelyissä. Hallintolain 2 luvun 10 §:ssä säädetyn yhteistyövelvoitteen nojalla viraston on lisäksi tehtävä yhteistyötä muiden maksukyvyttömyysmenettelyihin liittyvien viranomaisten, kuten tuomioistuinten kanssa.

Pykälän 4 momentissa säädetään seikoista, jotka tulee huomioida keskeyttämisestä päätettäessä. Säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 33a artiklan 2 kohdan toinen alakohta ja osin 4 kohta sekä 69 artiklan 5 kohta. Keskeyttämistoimenpiteitä on käytettävä oikeasuhtaisesti ja huomioiden kunkin tapauksen olosuhteet. Keskeyttämisvaltuuksia voidaan käyttää myös virastolain 5 luvun 8 §:ssä säädettyihin korvattaviin talletuksiin, mutta viraston on arvioitava, onko se tarkoituksenmukaista. Tarkoituksenmukaisuutta on arvioita erityisesti, jos keskeyttäminen koskisi luonnollisten henkilöiden ja pk-yritysten suojattuja talletuksia. Tarkoituksenmukaisuusharkinnassa on huomioitava myös, miten keskeyttäminen vain joidenkin talletusten osalta on toteuttavissa pankin järjestelmien ja tarvittavien investointien kannalta. Keskeyttämisen on oltava mahdollisimman lyhyt. Keskeyttämisen enimmäisajasta säädetään 1 momentissa.

Pykälän 5 momentissa säädetään keskeyttämispäätöksestä ilmoittamisesta sekä sen julkaisemisesta. Säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 33 artiklan 8 kohta. Päätöksestä keskeyttää sopimuksen täytäntöönpano 2 momentin mukaisesti on ilmoitettava laitoksen lisäksi 4 luvun 3 §:ssä mainituille viranomaisille, kuten Finanssivalvonnalle, EKP:lle, Suomen Pankille, valtiovarainministeriölle ja komissiolle. Päätös on lisäksi julkistettava 4 luvun 1—4 momentin mukaisesti laitoksen, viraston, Finanssivalvonnan ja Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivuilla sekä virallisessa lehdessä. Päätöksestä on käytävä ilmi muun muassa menettelyn tarkoitus, sovellettava lainsäädäntö, muutoksenhaku-aika ja –viranomainen, keskeyttämisen ehdot ja kesto.

Pykälän 6 momentissa säädetään voimassa olevaa 2 momenttia vastaavasti velvoitteen eräänymisestä keskeyttämisajana. Säännökseen lisätään viittaus 2 momentin mukaiseen keskeyttämiseen ja sillä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 33 a artiklan 7 kohta.

Pykälän 7 momentissa säädetään voimassa olevaa 3 momenttia vastaavasti sopimuksen vastapuolen maksu- ja suoritusvelvoitteen keskeytyksestä. Säännökseen lisätään viittaus 2 momentin mukaiseen keskeyttämiseen ja sillä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 33 a artiklan 6 kohta.

Pykälän 8 momentissa säädetään vakuusoikeuksien rajoittamisesta ja sopimuksen irtisanomis- ja purkamisoikeuksien lykkäämisestä samanaikaisesti 2 momentissa säädetyn sopimuksen täytäntöönpanon keskeytyksen kanssa. Säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 33 artiklan 10 kohta. Vaikka virasto olisi keskeyttänyt sopimuksen täytäntöönpanon 2 momentin mukaisesti, virasto voi kuitenkin soveltaa luvun 9—11 §:n mukaisia toimivaltuuksia. Vakuusoikeuksien rajoittaminen tai sopimuksen irtisanomis- ja purkamisoikeuksien lykkäys 9—11 §:n nojalla voi kuitenkin olla ainoastaan yhtä pitkä kuin tämän pykälän mukainen sopimuksen täytäntöönpanon keskeytys.

Pykälän 9 momentissa säädetään poikkeuksista 1 momentin ja 9—10 §:n mukaisten valtuuksien käyttöön. Säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 33 artiklan 11 kohta. Jos virasto on päättänyt 8 momentin mukaisesti sopimuksen täytäntöönpanon keskeytyksen lisäksi samanaikaisesti 9—11 §:n mukaisesti toimenpiteestä, virasto ei voi enää myöhemmin soveltaa 1 momentissa tai 9—10 §:ssä säädettyjä valtuuksia, jos keskeyttämisspäätöksen jälkeen laitokseen on käytetty kriisinratkaisuvalluksia.

Pykälän 10 momentissa säädetään poikkeuksista 1 ja 2 momentin mukaisten keskeyttämisvaltuuksien käyttöön. Säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 33 a artiklan 2 kohta ja 69 artiklan 4 kohta. Keskeyttämisvaltuuksia ei voida soveltaa maksu- ja suoritusvelvoitteisiin, joiden edunsaajina ovat selvitysjärjestelmät, niiden osapuolet, toisessa ETA-valtiossa vastaavat selvitysjärjestelmät tai niiden osapuolet taikka keskusvastapuolet tai keskuspankit. Voimassa olevaan 4 momenttiin verrattuna säännöksestä on poistettu direktiivin mukaisesti korvattavat talletukset ja sijoittajien korvausrahaston piiriin kuuluvat saamiset eli nämä voivat olla jatkossa myös keskeyttämisvaltuuksien kohteena.

10 §. *Valtuudet lykätä tilapäisesti oikeutta sopimuksen irtisanomiseen tai purkamiseen.* Pykälään lisätään uusi 5 momentti, jolla pannaan täytäntöön osin kriisinratkaisudirektiivin 68 artiklan 5 kohta. Tämän pykälän mukaista lykkäämisvaltuutta sovellettaessa sopimusvelvoitteen täytäntöönpanon keskeyttämistä 8 §:n 1 tai 2 momentin mukaisesti tai 9 §:ssä säädettyä vakuusoikeuden täytäntöönpanon rajoitusta ei katsota sopimusvelvoitteen täyttämättä jättämiseksi.

12 §. *Lykkäämisvaltuuksien tunnustaminen sopimuksissa.* Esitetään säädettävän uusi 12 §, jolla pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 71 a artikla.

Pykälän 1 momentissa säädetään laitoksen rahoitussopimukseen sisällytettävistä ehdoista. Säännöksen tarkoituksena on estää, etteivät sopimuskompanit voi esimerkiksi purkaa sopimusta keskeyttämis-, rajoitus-, tai lykkäämisvaltuuksien käytön takia. Säännös soveltuu sopimukseen, joihin sovelletaan muun kuin EU-maan lainsäädäntöä tai joiden osalta ei ole rajat ylittävää tunnustamista koskevia sääntelypuutteita. Tällaisiin laitoksen sopimukseen on sisällytettävä ehto, jonka mukaan osapuolet tunnustavat 7 §:n soveltumisen sopimukseen, ja että virasto voi käyttää sopimukseen 8—11 §:ssä säädettyjä keskeyttämis-, rajoitus- ja lykkäämisvaltuuksia.

Ehtoa ei tarvitse sisällyttää esim. keskusvastapuolten ja selvitysjärjestelmien kanssa tehtyihin sopimukseen, sillä näihin ei 8 §:n 10 momentin ja 10 §:n 4 momentin mukaisesti sovelleta keskeyttämis- ja lykkäämisvaltuuksia. Euroopan pankkiviranomainen laatii komissiolle tekniset standardit, joissa määritellään sopimukseen sisällytettävän ehdon tarkempi sisältö. Komissio hyväksyy standardit Euroopan valvontaviranomaisesta annetun asetuksen (EU) 1093/2010 10—14 artiklan mukaisesti.

Pykälän 2 momentissa säädetään siitä, millaisiin sopimukseen ehto lykkäämisvaltuuksien tunnustamisesta on sisällytettävä. Sopimusehto on sisällytettävä kaikkiin sellaisiin rahoitussopimukseen, joilla joko luodaan jokin uusi velvoite tai muutetaan olennaisesti olemassa olevaa velvoitetta. Sopimusehto on sisällytettävä, jos uudesta velvoitteesta tai velvoitteen muutoksesta sovitaan tämän lain voimaan tulon jälkeen. Ehto on lisäksi sisällytettävä, jos rahoitussopimuksessa sovitaan rahoitussopimuksen purkamisesta tai vakuusoikeuksien täytäntöönpanosta, joihin muutoin voitaisiin soveltaa 7—11 §:n mukaisia valtuuksia, jos sopimukseen sovellettaisiin Suomen lakia.

Pykälän 3 momentissa säädetään emoyrityksen velvollisuudesta varmistua siitä, että sen kolmannessa maassa toimivat tytäryritykset sisällyttävät rahoitussopimukseensa ehdon, jossa tunnustetaan viraston keskeyttämis-, rajoitus- ja lykkäämisvaltuudet emoyritykseen.

Pykälän 4 momentissa säädetään siitä, että sopimusehdon sisällyttämättä jättäminen rahoitusso-
pimukseen ei estä Rahoitusvakausvirastoa soveltamasta 7—11 §:n mukaisia valtuuksiaan.

13 §. Varojenjaon rajoittaminen. Lukuun lisättäisiin uusi pykälä, jolla pantaisiin täytäntöön
kriisinsuoritusdirektiivin 16 a artikla. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin varojenjaon rajoitta-
misesta pykälässä säädettyjen edellytysten täytyessä. Virasto voisi rajoittaa varojen jakoa,
vaikka laitos täyttäisi luottolaitoslain 10 luvun 3 §:n 2 momentissa säädetyn kokonaislisäpää-
omavaatimuksen ja EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 1 kohdan a—c alakohdissa tar-
koitetun omien varojen vähimmäisvaatimuksen, jos laitos ei kuitenkaan täyttäisi omia varoja
ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta. Virasto voisi rajoittaa varojen jakoa
tämän pykälän mukaisesti, vaikka luottolaitoslain 10 luvun 10 ja 10 a §:ssä säädetty edellytyk-
set varojen jaon rajoittamiselle eivät täytyisi. Laitoksen tulisi ilmoittaa virastolle viipymättä,
kun se ei enää täyttäisi omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta.
Jakokelpoinen enimmäismäärä laskettaisiin pykälän 3 ja 4 momentin mukaisesti. Virasto voisi
kieltää tämän summan yli menevät varojen jaot.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, mitkä toimet katsottaisiin kielletyksi varojen jaoksi,
jos 1 momentin edellytykset varojen jaon kieltämiselle täytyisivät. Merkitystä ei olisi sillä,
onko varojenjakoan liittyvä suoritus nimetty esimerkiksi koroksi, osingoksi tai pääomanpalau-
tukseksi, vaan varojenjaon rajoituksia arvioidaan sen tosiasiallisen luonteen kannalta.

Pykälän 3 momentissa määriteltäisiin se osuus voitonjakokelpoisista varoista, jotka olisivat ja-
ettavissa riippuen kokonaislisäpääomavaatimuksen alituksen merkittävyydestä. Sallittu varo-
jenjaon määrä lasketaan voitonjakokelpoisista varoista, joka määritellään pykälän 5 momen-
tissa. Varojenjaon rajoitus koskee pykälässä säädettyjen edellytysten täytyessä kuitenkin kai-
ken tyyppistä varojen jakoa, myös muutakin kuin jaettaessa voittovaroja.

Pykälän 4 momentissa määriteltäisiin, mitä pidetään 3 momentissa tarkoitettuina kokonaisli-
säpääomavaatimuksen kattamiseen luettavina omina varoina. Tällaisina omina varoina pidettäi-
siin ydinpääomaa, jota ei käytetä EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 a artiklassa ja 8 luvun 7 a, 7
b ja 7 d §:ssä tarkoitettujen omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimus-
ten kattamiseksi.

Pykälän 5 momentissa määriteltäisiin voitonjakokelpoiset varat. Voitonjakokelpoisina varoina
pidettäisiin edellisen ja kuluvan tilikauden voittoa, jota ei ole laskettu ydinpääomaan kuuluvaksi
eräksi ja josta on vähennetty laskennallinen verovelka sillä olettamalla, että luottolaitos ei lain-
kaan jaa osinkoa tai toteuta muuta varojenjako.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin varojen jaon kiellon arvioinnissa huomioitavista seikoista.
Viraston olisi kuultava Finanssivalvontaa ennen momentissa säädetyn arvion tekemistä. Viras-
ton olisi 7 momentin mukaan tehtävä arvio vähintään kerran kuukaudessa niin kauan kuin laitos
ei täytä 1 momentissa säädettyä kokonaislisäpääomavaatimusta ja omia varoja ja hyväksyttäviä
velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta.

Pykälän 8 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jolloin viraston olisi pakko tehdä voitonjaon ra-
joittamista koskeva päätös. Jos laitos ei täyttäisi kokonaislisäpääomavaatimusta ja omia varoja
ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta yhdeksän kuukauden jälkeen siitä, kun
laitos olisi ilmoittanut virastolle niiden alittumisesta, viraston olisi kiellettävä jakokelpoisen
enimmäismäärän ylittävät voitonjaot 1 momentin mukaisesti. Viraston olisi ennen päätöstään
kuultava Finanssivalvontaa. Virasto voisi 9 momentin mukaisesti jättää asettamasta kiellon, jos
virasto katsoisi arvioinnin jälkeen, että vähintään kaksi momentissa säädetystä edellytyksistä

täytyisi. Viraston olisi *10 momentin* mukaisesti ilmoitettava poikkeuksen soveltamisesta Finanssivalvonnalle. Viraston tulee hallintolain mukaisesti perustella kieltoa koskeva päätös ja sen tulisi toimittaa nämä perustelut myös Finanssivalvonnalle. Viraston tulisi arvioida kuukausittain uudelleen, soveltuuko poikkeus edelleen.

14 luku **Ryhmäkriisinratkaisu**

6 §. *Eurooppalainen kriisinratkaisukollegio.* Pykälän *1 momenttiin* lisätään direktiivin 89 artiklan 1 kohdan mukaisesti maininta vähintään kahteen ETA-valtioon sijoittautuneesta emoyrityksestä. ETA-valtioiden kriisinratkaisuviranomaisten on perustettava eurooppalainen kriisinratkaisukollegio, jos kolmannessa maassa toimiluvan saaneella laitoksella on tytäryrityksiä tai vähintään kahden kriisinratkaisuviranomaisen merkittävänä pitämää sivuliikettä ETA-valtiossa tai vähintään kahteen ETA-valtioon sijoittautunut emoyritys.

Pykälän *2 momentissa* säädetään eurooppalaisen kriisinratkaisukollegion puheenjohtajasta ja säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 89 artiklan 3 kohta. Puheenjohtajana toimii pääsääntöisesti sen ETA-valtion kriisinratkaisuviranomainen, jonka alueelle emoyritys on sijoittautunut tai jonka toimivallassa toimivan tytäryrityksen tase on suurin. Jos emoyrityksellä on kuitenkin hallussaan kaikki kolmannen maan emoyrityksen ETA-alueella toimivat tytäryritykset, niin puheenjohtajana toimii sen jäsenvaltion kriisinratkaisuviranomainen, jonka alueelle emoyritys on ETA-alueella sijoittunut.

Pykälän *4 momentissa* säädetään eurooppalaisen kriisinratkaisukollegion tehtävistä ja kokoonpanosta. Säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 89 artiklan 2 ja 5 kohta. Eurooppalaiseen kriisinratkaisukollegioon sovelletaan, mitä 3 §:ssä säädetään kollegion jäsenistä ja edustamisesta sekä 4 §:ssä kollegion ja sen puheenjohtajan tehtävistä siltä osin kuin tässä pykälässä ei niistä poiketa.

Pykälään lisätään *uusi 5 momentti*, jolla pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 89 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta. Kollegion on 4 §:n 1 momentin 8 kohdassa säädetyn mukaisesti asetettava 8 luvun mukaiset ryhmän konserneita ja tytäryrityksiä koskevat velkojen vähimmäisvaatimukset. Vähimmäisvaatimusta asettaessaan kollegion on otettava huomioon mahdollinen kolmannen maan viranomaisen laatima globaali kriisinratkaisustrategia.

Pykälään lisätään *uusi 6 momentti*, jossa säädetään globaalin kriisinratkaisustrategian perusteella täytettävästä vähimmäisvaatimuksesta. Säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 89 artiklan 2 kohdan neljäs alakohta. Säännöksen mukaan ETA-alueelle sijoittautuneen tytäryrityksen tai ETA-alueella toimivan emoyrityksen on täytettävä 7 e §:n 1 kohdassa säädetty vähimmäisvaatimus laskemalla liikkeeseen kyseisen pykälän 4 kohdassa tarkoitettuja varoja tai velkoja 4 kohdassa säädetyin edellytyksin. Edellytyksenä tälle on, että eurooppalainen kriisinratkaisukollegio hyväksyy globaalin kriisinratkaisustrategian ja sen mukaan ETA-alueelle sijoittautuneet tytäryritykset tai ETA-alueella toimiva emoyritys ja sen tytäryritykset eivät ole kriisinratkaisun kohteena olevia yhteisöjä. Vähimmäisvaatimuksen täyttämiseksi tarkoitettujen omien varojen tai velkojen laskettavuus liikkeelle kolmanteen maahan sijoittautuneelle emoyritykselle tai tämän emoyrityksen samaan maahan sijoittautuneille tytäryrityksille taikka muille yhteisöille. Jos ETA-alueella toimiva emoyritys täyttää tämän vähimmäisvaatimuksen, sen tulee tehdä se konsolidoidulla tasolla.

17 luku **Salassapito ja muutoksenhaku**

4 §. Vaikutukset selvitystilaan ja konkurssiin. Pykälän *otsikosta* poistettaisiin maininta yrityssaaneerauksesta ja toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä, sillä nämä eivät olisi mahdollisia talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetun lain kumoamisen johdosta. Vastavaa tekninen korjaus tehdään pykälän *1 momentin* sisältöön.

18 luku **Hallinnolliset seuraamukset**

1 §. Seuraamusmaksu. Pykälän *1 momenttiin* lisättäisiin viittaus 8 luvun 7 a §:n 4 momenttiin ja 7 e §:ään. Säännöksellä pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45 k artiklan 1 kohdan e alakohta. Tämän lain 8 luvun 7 a §:n 4 momentin tai 7 e §:n mukaisesti vahvistetun omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen alittamisesta Finanssivalvonta voisi määrätä seuraamusmaksun.

7.3 Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

1 luku **Yleiset säännökset**

4 §. Valvottavat. Pykälän *2 momenttiin* lisättäisiin *uusi 14 kohta*, jonka mukaan toimilupavalvottavana pidettäisiin myös omistusyhteisöä, jolle on myönnetty omistusyhteisötoimintaa koskeva lupa luottolaitostoiminnasta annetun lain 2 a luvun mukaisesti.

2 luku **Hallinto**

10 §. Johtokunnan tehtävät. Pykälän *1 momentin 6 kohtaa* on tarpeen muuttaa esitykseen sisältyvän luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 4 a—c pykälää sekä 4 e ja 6 §:iä koskevien ehdotusten johdosta. Johtokunnan makrovakausero- ja valvontaan liittyviä tehtäviä koskevaan 6 kohtaan tehtäisiin säädöstekniset tarkistukset korjaamalla kohdasta ilmenevät viittaukset vastaavaan esitykseen. Muilta osin kohta vastaisi voimassa olevaa lakia sisällöltään muuttumattomana.

3 luku **Valvontavaltuudet**

26 §. Toimiluvan ja rekisteröitymisen peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi. Pykälän *1 momentin 2 kohdasta* poistetaan viittaus talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annettuun lakiin, joka kumotaan.

Pykälään lisättäisiin *uusi 9 momentti*, jonka mukaan maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen toimilupaa ei voisi peruuttaa tai toimintaa määrätä lopetettavaksi ainoastaan sillä perusteella, että tällainen luottolaitos jättää täyttämättä EU:n vakavaraisuusasetuksen 92a ja 92b artikloissa säädetyt TLAC-vaatimukset.

31 §. Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus. Pykälään lisättäisiin *uusi 5 momentti*, jolla pannaan täytäntöön luottolaitosdirektiivin 63 artiklan 1 kohdan uusi alakohta. Direktiivi edellyttää jäsenvaltioita säätämään siitä, että valvontaviranomaisella tulee olla tarvittaessa oikeus vaatia luottolaitoksen tilintarkastajan vaihtamista, jos tilintarkastaja toimii ilmoitusvelvollisuutensa (niin sanottu *whistleblowing*) vastaisesti. Muiden toimilupavalvottavien kuin luottolaitosten osalta Finanssivalvonnan toimivallan laajennus olisi kansallinen. Tarkoituksena on tältä osin varmistaa Finanssivalvonnalle riittävät valvontavaltuudet kaikkien toimilupavalvottavien valvonnassa.

Tilintarkastajan vaihtoa koskeva vaatimus voisi kohdistua ainoastaan luonnollisiin henkilöihin. Kun toimilupa-valvottavan tilintarkastajana on tilintarkastusyhteisö, vaatimus koskisi päävastuullisen tilintarkastajan vaihtamista. Momentissa säädettäisiin nimenomaisesti, että Finanssivalvonnan olisi toimitettava tilintarkastajan vaihtamista koskeva vaatimus toimilupa-valvottavan tarkastusvaliokunnalle. Ellei valvottavalla ole tarkastusvaliokuntaa, vaatimus olisi toimitettava hallitukselle.

Ehdotetun mukainen vaatimus tilintarkastajan vaihtamiseksi ei estäisi Finanssivalvontaa tai Patentti- ja rekisterihallituksen yhteydessä toimivaa tilintarkastusvalvontaa ryhtymästä tilintarkastuslain mukaisiin toimenpiteisiin. Ottaen huomioon ilmoitusvelvollisuuden rikkomisen vakavuus, kyseeseen voivat tilintarkastajan vaihtoa koskevan vaatimuksen ohella tulla tilintarkastuslain 10 luvun mukaiset seuraamukset, joiden antamisesta päättää tilintarkastuslautakunta. Finanssivalvonta voi esitellä valvonta-asian tilintarkastuslautakunnan ratkaistavaksi tilintarkastuslain 9 luvun 2 §:n perusteella. Finanssivalvonta voisi viime kädessä nostaa alioikeudessa tilintarkastuslain 5 luvun 2 §:n mukaisen kanteen tilintarkastajan erottamiseksi, jos toimilupa-valvottava on kirjanpitolain 1 luvun 9 §:ssä tarkoitettu yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö.

59 §. *Ulkomaisen ETA-sivuliikkeen ja muun ulkomaisen ETA-valvottavan toimintaa koskevien ehtojen ilmoittaminen kotivaltion valvontaviranomaiselle.* Säännöstä tarkennettaisiin siten, että ulkomaisen ETA-sivuliikkeen tapauksessa ilmoitus tehtäisiin myös valvonnasta vastaavalle viranomaiselle, kuten pykälän otsikossa annetaan ymmärtää.

65 b §. *Valvontakollegion perustaminen.* Säännöksen 1 momentin 1 kohtaa täydennettäisiin luottolaitosdirektiivin 116 artiklan 1a kohdan mukaisesti siten, että luottolaitostoiminnasta annetun lain 2 luvun 5 §:ssä säädetty alakonsernin muodostamisvelvollisuus aiheuttaisi vastaavasti veloitteen valvontakollegion perustamiselle. Lisäksi 2 momenttia täydennettäisiin luottolaitosdirektiivin 116 artiklan 6 kohdan toista alakohtaa vastaavasti siten, että jatkossa myös omistusyhteisön toimintaa valvovalla viranomaisella on oikeus osallistua valvontakollegion toimintaan.

7.4 Laki rahoitusvakaussivunomaisesta annetun lain muuttamisesta

4 Luku EU:n yhteiseen kriisinratkaisurahastoon kerättävä EU:n vakaussmaksu ja kansalliseen kriisinratkaisurahastoon kerättävä vakaussmaksu

5 §. *Kansallinen vakaussmaksu ja kriisinratkaisurahaston tavoitetaso.* Pykälän 5 momenttia muutetaan, jotta se täsmällisemmin panisi täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 102 artiklan 3 kohdan. Momenttiin lisättäisiin säännös siitä, että jos kriisinratkaisurahaston tavoitetaso alittuisi siten, että se olisi alle 2/3 tavoitetasosta, kunkin sijoituspalveluyrityksen tai 1 momentissa tarkoitettu sivuliikkeen vuosittainen maksettava osuus määräytyisi siten, että rahaston tavoitetaso saavutettaisiin viimeistään kuudentena vuotena sen jälkeen, kun rahaston taso oli alittanut 2/3 tavoitetasosta.

5 Luku Talletussuoja

4 §. *Talletussuojamaksu ja talletussuojajärjestelmän liittymismaksu.* Pykälän 2 momentissa muutettaisiin liittymismaksun suorittamisen määräajaksi kymmenen vuoden sijaan kuusi vuotta. Lain 5 luvun 5 §:n 2 momentin mukaan talletussuojarahaston tavoitetaso tulee täyttää kuudessa vuodessa siitä, kun 3 §:ssä määritelty tavoitetaso on alittunut. Jos esimerkiksi uusi talletuspankki liittyy talletussuojajärjestelmään ja korvattavien talletusten kokonaismäärä siten kasvaa, tämä voi johtaa talletussuojarahaston tavoitetason alittumiseen. Jos liittymismaksun suorittamiseen olisi voimassaolevan sääntelyn mukainen 10 vuoden määräaika, tarkoittaisi

tämä, että muut järjestelmään kuuluvat talletuspankit joutuisivat suorittamaan ylimääräisiä talletussuojamaksuja, jotta tavoitetaso täytyisi säädetyssä kuudessa vuodessa. Ehdotetun muutoksen johdosta uuden pankin liittymisestä tai esimerkiksi rajat ylittävän pankkien sulautumisesta johtuva tavoitetason alittuminen voidaan kattaa sen liittymismaksulla.

6 Luku **Rahaston tilinpäätös ja tilintarkastus**

1 §. *Rahaston tilinpäätös ja tilintarkastus.* Pykälän 3 momentissa muutetaan tilintarkastajien asettamisen määräaika. Voimassaolevan vuosittaisen tilintarkastajien asettamisen sijaan valtiovarainministeriö asettaisi rahastolle tilintarkastajat kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Muutos keventäisi viraston ja ministeriön hallinnollista työtä.

7.5 Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

6 §. Pykälän 2 momentissa korjattaisiin viittaus rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 5 luvun 8 §:n 5 momenttiin. Voimassa olevan säännöksen viittaus 6 momenttiin on virheellinen.

20 §. Lain 23 a §:n uuden 2 momentin johdosta tämän pykälän 1 ja 5 momenttiin tehdään tarvittavat tekniset korjaukset. Pykälän 1 momenttiin lisätään Finanssivalvonnan lisäksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi valitsemaan selvitysmiehen Rahoitusvakausvirasto. Pykälän 5 momenttiin lisätään, että selvitysmiesten on annettava lopputilitys ja osakeyhtiölain 20 luvun 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus tiedoksi myös Rahoitusvakausvirastolle, jos se on päättänyt selvitystilaan asettamisesta.

20 a §. Lain 23 a §:n uuden 2 momentin johdosta tähän pykälään tehdään tarvittavat tekniset korjaukset. Pykälässä säädettyjen viranomaisten joukkoon lisätään Rahoitusvakausvirasto, jonka velvollisuutena on antaa todistus selvitysmiehelle hänen valitsemisesta tehtävään, jos virasto on päättänyt selvitystilaan asettamisesta.

21 §. Lain 23 a §:n uuden 2 momentin johdosta tähän pykälään tehdään tarvittavat tekniset korjaukset. Pykälään lisätään Rahoitusvakausvirastolle toimivalta hakea luottolaitoksen asettamista konkurssiin. Konkurssiin asettamisesta päättää tuomioistuin konkurssilain mukaisesti.

23 a §. Pykälän 1 momenttiin tehdään tekninen korjaus uuden 2 momentin johdosta. Pykälän 1 momenttiin lisätään Rahoitusvakausvirasto toimivaltaiseksi päättämään selvitystilaan asettamisesta.

Pykälään lisätään uusi 2 momentti, jolla pannaan osin täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 32 b artikla. Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että laitos likvidoidaan asianmukaisesti kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jos edellytykset laitoksen asettamiseen kriisihallintoon muutoin täytyisivät, mutta kriisinratkaisutoimi ei olisi yleisen edun mukainen. Säännöksen täytäntöönpanon toteuttamisvaihtoehtoja on kuvattu edellä luvussa 5.1.2. Kun laitos on kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa, se tulee siis joko asettaa kriisihallintoon, selvitystilaan tai hakea konkurssiin. Yleisen edun puuttuessa kriisihallintoon asettamiseksi valittavaksi tulee selvitystila tai konkurssiin hakeminen. Koska säänneltävässä tilanteessa kyse voi olla laitoksesta, joka on vasta todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa eikä siis konkurssilain mukaisesti vielä maksukyvytön, konkurssiin asettamisedellytykset eivät välttämättä täyty. Tällaisessa tilanteessa Rahoitusvakausviraston tulisi asettaa laitos selvitystilaan. Jos luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 4 luvun 2 §:ssä mainittujen arviointien perusteella on selvää, että laitos on maksuky-

vytön eli muuten kuin tilapäisesti kykenemätön maksamaan velkojaan niiden erääntyessä, viraston tulisi hakea laitosta konkurssiin. Konkurssiin asettaminen olisi selvitystilaan määräämistä perustellumpaa muun muassa silloin, jos laitos on likvidaatioarvoin laskien vlivelkainen. Tuomioistuin ratkaisisi konkurssiin asettamisen voimassaolevien säännösten mukaisesti.

Viraston tulisi määrätä laitos viipymättä selvitystilaan tai haettava konkurssia sen jälkeen, kun se on tehnyt päätöksen kriisinratkaisulain 4 luvun 2 §:n mukaisesti laitoksen kriisihallintoon asettamatta jättämisestä. Sen varmistamiseksi, että laitoksessa käynnistetään olosuhteisiin nähden tarkoituksenmukaisin menettely, viraston on kuultava Finanssivalvontaa ennen kuin se määrää laitoksen selvitystilaan tai tekee laitosta koskevan konkurssihakemuksen. Selvitystilaan sovellettaisiin muutoin mitä muun muassa voimassaolevassa liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 18—20 b §:ssä säädetään selvitystilasta. Pankkilajeja koskeviin säännöksiin lisättäisiin kuitenkin maininta siitä, että tilanteessa virasto asettaisi selvitysmiehen. Vastaavasti konkurssimenettelyyn sovellettaisiin voimassaolevia säännöksiä, mutta pankkilajien konkurssisäännöksiin lisättäisiin viraston toimivalta hakea konkurssia.

7.6 Laki säästöpankkilain muuttamisesta

69 §. Pykälän 2 momentissa korjattaisiin viittaus rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 5 luvun 8 §:n 5 momenttiin. Voimassa olevan säännöksen viittaus 6 momenttiin on virheellinen.

104 §. Lain 120 a §:n uuden 3 momentin johdosta tähän pykälään tehdään tarvittavat tekniset korjaukset. Pykälän 1 ja 2 momenttiin lisätään Finanssivalvonnan lisäksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi valitsemaan selvitysmiehen tai hakemaan selvitysmiehen määräämistä Rahoitusvakausvirasto. Pykälän 3 momenttiin päivitetään Rahoitustarkastuksen sijalle Finanssivalvonta.

104 a §. Lain 120 a §:n uuden 3 momentin johdosta tähän pykälään tehdään tarvittavat tekniset korjaukset. Pykälässä säädettyjen viranomaisten joukkoon lisätään Rahoitusvakausvirasto, jonka velvollisuutena on antaa todistus selvitysmiehelle hänen valitsemisesta tehtävään, jos virasto on päättänyt selvitystilaan asettamisesta.

108 §. Lain 120 a §:n uuden 3 momentin johdosta tähän pykälään tehdään tarvittava tekninen korjaus. Rahoitusvakausvirasto lisätään säännökseen, sillä uuden säännöksen mukaisesti myös virasto voi päättää säästöpankin asettamisesta selvitystilaan.

114 §. Pykälän 3 momenttiin tehdään tarvittavat tekniset korjaukset lain 120 a §:n uuden 3 momentin johdosta. Säännökseen lisätään, että selvitysmiesten on annettava lopputilitys tiedoksi myös Rahoitusvakausvirastolle, jos se on päättänyt selvitystilaan asettamisesta.

118 §. Pykälään tehdään tarvittavat tekniset korjaukset lain 120 a §:n uuden 3 momentin johdosta. Pykälään lisätään Rahoitusvakausvirastolle toimivalta hakea säästöpankin asettamista konkurssiin. Konkurssiin asettamisesta päättää tuomioistuin konkurssilain mukaisesti.

120 a §. Pykälän 1 momenttiin tehdään tekninen korjaus uuden 3 momentin johdosta. Pykälän 1 momenttiin lisätään Rahoitusvakausvirasto toimivaltaiseksi päättämään selvitystilaan asettamisesta.

Pykälään lisätään uusi 3 momentti, jolla osin pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 32 b artikla. Jos Rahoitusvakausvirasto ei aseta säästöpankkia kriisihallintoon, sen tulee asettaa se selvitystilaan tai hakea konkurssia. Se, mitä liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamista koskevan lain 23 a §:n 2 momentin perusteluissa on todettu, soveltuu myös tähän uuteen säännökseen.

7.7 Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

9 §. Pykälän 2 momenttiin korjattaisiin soveltamispoikkeusta koskevan viittauksen ala. Voimassa olevan säännöksen mukaan koko 9 §:n säännöksistä voidaan poiketa, jos sulautuvia talletuspankkeja pidetään virastolain 5 luvun 8 §:n 6 momentissa tarkoitetulla tavalla yhtenä talletuspankkina. Tämä on mahdollistanut poikkeamisen 2 momentissa säädetyn lisäksi muun muassa 1 momentista säädetystä tallettajan kohtelusta, ilmoitusvelvollisuudesta sekä 3—5 momenttien säännöksistä. Säännöksen sanamuoto muutetaan vastaamaan säästöpankkilain 69 §:n 2 momenttia ja liikepankkilain 6 §:n 2 momentin vastaavia säännöksiä. Näin ollen tallettajalla ei olisi irtisanomisoikeutta tai sulautuvan talletuspankin ei tarvitsisi ilmoittaa virastolain 5 luvun 13 §:n soveltumisesta, jos sulautuvia talletuspankkeja pidettäisiin virastolain tarkoittamalla tavalla yhtenä talletuspankkina.

26 §. Pykälän 1 ja 5 momenttiin tehdään tarvittavat tekniset korjaukset lain 33 §:n uuden 2 momentin johdosta. Pykälän 1 momenttiin lisätään Finanssivalvonnan lisäksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi valitsemaan selvitysmiehen Rahoitusvakaussivasto. Pykälän 5 momenttiin lisätään, että selvitysmiesten on annettava lopputilitys ja osuuskuntalain 23 luvun 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus tiedoksi myös Rahoitusvakaussivastolle, jos se on päättänyt selvitystilaan asettamisesta.

27 §. Pykälään tehdään tarvittavat tekniset korjaukset lain 33 §:n uuden 2 momentin johdosta. Pykälässä säädettyjen viranomaisten joukkoon lisätään Rahoitusvakaussivasto, jonka velvollisuutena on antaa todistus selvitysmiehelle hänen valitsemisesta tehtävään, jos sivasto on päättänyt selvitystilaan asettamisesta.

29 §. Pykälän 1 momenttiin tehdään tarvittavat tekniset korjaukset lain 33 §:n uuden 2 momentin johdosta. Pykälään lisätään Rahoitusvakaussivastolle toimivalta hakea luottolaitoksen asettamista konkurssiin. Konkurssiin asettamisesta päättää tuomioistuim mukaisesti.

33 §. Pykälän 1 momenttiin tehdään tekninen korjaus uuden 2 momentin johdosta. Pykälän 1 momenttiin lisätään Rahoitusvakaussivasto toimivaltaiseksi päättämään selvitystilaan asettamisesta.

Pykälään lisätään uusi 2 momentti, jolla osin pannaan täytäntöön kriisintarkaisudirektiivin 32 b artikla. Jos Rahoitusvakaussivasto ei aseta luottolaitosta kriisihallintoon, sen tulee asettaa se selvitystilaan tai hakea konkurssia. Se, mitä liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamista koskevan lain 23 a §:n 2 momentin perusteluissa on todettu, soveltuu myös tähän uuteen säännökseen.

51 §. Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Voimassa olevan säännöksen mukaan tiettyjä nykyistä lakia edeltävässä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1504/2001) säännöksiä sovellettaisiin ennen 1.7.2010 toimintansa aloittaneeseen osuuspankkien yhteenliittymään. Poikkeussäännöstä ei enää katsottu tarpeelliseksi pitää voimassa lukuun ottamatta osuuspankkien ja osuuspankkiosakeyhtiöiden keskinäistä luotonantoa ja talletuksia koskevaa kieltoa, johon liittyvä säännös ehdotetaan sisällytettäväksi talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain uuteen 39 a §:ään.

7.8 Laki talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain muuttamisesta

5 luku **Keskusyhteisön maksuvelvollisuus ja jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu**

27 §. *Keskusyhteisön velvollisuus maksaa jäsenluottolaitoksen erääntynyt velka.* Säännöksen 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi selkeyssyistä siten, että siinä mainittaisiin nimenomaisesti jäsenluottolaitoksen velkojan saatavan olevan samassa maksunsaantijärjestyksessä riippumatta siitä, esitetäänkö vaatimus jäsenluottolaitokselle vai keskusyhteisölle.

7 luku **Erinäiset säännökset**

39 a §. *Keskinäisen luotonannon ja talletusten kieltö eräissä tapauksissa.* Koska osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista annetun lain 51 §:n mukaisten siirtymäsäännösten 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi, säännökseen sisältyvä osuuspankkien ja osuuspankkiosakeyhtiöiden keskinäisen luotonannon ja talletusten kieltö sisällytettäisiin jatkossa osaksi talletuspankkien yhteenliittymästä annettua lakia. Ehdotettava 39 a § olisi teknisesti uusi säännös, mutta vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa lakia. Säännös siirrettäisiin selkeyssyistä talletuspankkien yhteenliittymästä annettuun lakiin.

Pykälää sovellettaisiin ainoastaan sellaisiin osuuspankkeihin ja osuuspankkiosakeyhtiöihin, jotka ovat jäseninä vanhan osuuspankkilain säännösten perusteella alun perin osuuspankkien yhteenliittymänä perustetussa talletuspankkien yhteenliittymässä. Sanottu lainanantokieltö on ollut voimassa vanhassa osuuspankkilaisissa, mutta ei enää sittemmin säädettyssä talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa. Kielto on siten voitu ottaa aikanaan huomioon sitovana lakisääteisenä edellytyksenä perustettaessa osuuspankkien yhteenliittymä vanhan lain mukaisesti. Nimenomaisen kiellon pitäminen voimassa vanhojen säännösten perusteella perustetussa talletuspankkien yhteenliittymässä on siten edelleen tarpeen. Sen sijaan kiellon laajentaminen kaikille talletuspankkien yhteenliittymille ei ole perusteltua, koska sanotun lakisääteisen kiellon puuttuminen on voitu huomioida perustettaessa talletuspankkien yhteenliittymiä uudemman lainsäädännön perusteella.

7.9 Laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetun lain kumoamisesta

Laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä esitetään kumottavan. Tässä laissa tarkoitettu keskeyttämismenettely on säädetty ennen kriisinratkaisudirektiivin voimaantuloa ja se mahdollistaa tällä hetkellä talletuspankin toiminnan keskeyttämisen huomattavasti pidemmäksi aikaa kuin direktiivissä. Lain mukainen keskeyttämismenettely puuttuu omaisuuden suojaan huomattavasti laajemmin kuin direktiivin mukainen keskeytys. Keskeyttämismenettelyn käyttö johtaisi käytännössä erittäin todennäköisesti myös viraston velvollisuuteen maksaa talletussuojarahastosta talletussuojakorvauksia tallettajille, sillä tallettajien pääsy varoihinsa olisi keskeyttämisen aikana estynyt. Erilliselle keskeyttämislaille ei ole enää tarvetta, kun keskeyttämisestä on säädetty kriisinratkaisudirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä.

Lain kumoamisen johdosta talletuspankkien saneerausmenettely ei olisi enää mahdollista. Talletuspankkien saneerausmenettelyä ei ole katsottu enää käyttökelpoiseksi tai tarpeelliseksi, sillä lain voimaantulon jälkeen on säädetty kriisinratkaisumenettelystä, joka tähtää saneerausmenettelyn lailla talletuspankin toiminnan jatkamiseen. Kriisinratkaisussa mahdolliset leikkaukset kohdistuvat kuitenkin sijoittajan vastuun mukaisesti ensi sijassa laitoksen omistajiin ja vasta sen jälkeen velkojiin, kun taas saneerausmenettelyssä saneerausohjelman vaikutukset kohdistuvat pääasiassa velkojiin.

7.10 Laki yrityksen saneerauksesta annetun lain 2 §:n 3 momentin kumoamisesta

Yrityksen saneerauksesta annetun lain 2 §:n 3 momentti sisältää viittauksen lakiin talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä, joka edellä esitetyn tavoitin kumotaan. Viittaukselle ei näin ollen ole tarvetta.

7.11 Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain 2 §:n 7 momentin ja 6 §:n 1 ja 4 momentin muuttamisesta

2 §. Määritelmiä. Säännöksen 7 momentissa säädetystä maksukyvyttömyysmenettelyn määritelmistä poistetaan maininta luottolaitosten toiminnan keskeyttämisestä, sillä laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annettu laki kumotaan.

6 §. *Nettoutus luottolaitoksen maksukyvyttömyysmenettelyssä.* Pykälän 1 momentti kumotaan, sillä laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annettu laki kumotaan. Vastaavasti pykälän 4 momentti kumotaan, sillä edellä mainittu laki ja luottolaitoslain 19 luvun 8 § kumotaan.

7.12 Laki arvopaperitileistä annetun lain 11 §:n 3 momentin muuttamisesta

11 §. *Säilyttäjän konkurssi ja muu maksukyvyttömyys.* Pykälän 3 momentista poistetaan viittaus talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annettuun lakiin, joka kumotaan.

7.13 Laki rahoitusvakuuslain 3 §:n 1 momentin 4 kohdan muuttamisesta

3 §. *Määritelmiä.* Pykälän 1 momentin 4 kohdasta poistetaan viittaus talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annettuun päätökseen, sillä sitä koskeva laki kumotaan.

7.14 Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 25 §:n muuttamisesta

25 §. *Sopimukset määritysosapuolen maksukyvyttömyyden varalta.* Pykälästä poistetaan viittaus talletuspankin toiminnan väliaikaiseen keskeyttämiseen, sillä sitä koskeva laki kumotaan.

7.15 Laki Suomen Pankista annetun lain 11§:n 2 momentin 6 kohdan ja 26 §:n 4 momentin muuttamisesta

11 §. *Pankkivaltuuston tehtävät.* Pykälän 2 momentin 6 kohdasta poistetaan maininta Suomen Pankin eläke- ja perhe-eläkesääntösten vahvistamisesta, sillä Suomen Pankin eläkkeistä säädetään eläkesääntöjen sijaan 1.1.2021 alkaen julkisten alojen eläkelaisissa (81/2016). Pankkivaltuusto ei näin ollen voi enää vahvistaa uusia eläkesääntöjä eikä säännökselle siten ole enää tarvetta.

26 §. *Oikeus saada ja velvollisuus antaa tietoja.* Pykälän 4 momentissa säädetään viranomaisista, joille Suomen Pankin tulee salassapitosäännöksistä riippumatta ilmoittaa kriisitilanteesta Suomessa. Säännökseen lisätään Finanssivalvonta, sillä Suomen Pankilla ei ole voimassa olevan säännöksen mukaan ollut velvollisuutta ilmoittaa sille kriisitilanteesta. Kriisitilanteen tehokkaaksi hoitamiseksi on olennaista, että kaikilla rahoitusvakauteen ja kriisinhoitoon liittyvillä viranomaisilla on mahdollisimman aikainen tieto kriisitilanteesta.

7.16 Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta

1 Luku Yleiset säännökset

Lain 1 luvun 4 §:n 1 ja 2 momenttiin, 5 §:n 1 ja 2 momenttiin, 6 §:n 1 momenttiin sekä 7 §:n 1 momenttiin lisätään viittaus uuteen 2 luvun 3 b §:ään, jotta se tulisi sovellettavaksi myös luottolaitoksiin, rahoitusyhtiöihin, vaihtoehtorahastojen hoitajiin, ulkomaisiin ETA-sijoituspalveluyrityksiin, ulkomaisiin ETA-luottolaitoksiin, ulkomaisiin ETA-rahastoyhtiöihin, ulkomaisiin ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajiin ja kolmannen maan yrityksiin.

2 luku Oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa

3 b §. *Hyväksyttävien velkojen myynti ei-ammattimaisille asiakkaille.* Lain 2 lukuun lisätään uusi 3 b §, jolla pannaan täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 44 a artiklan 5 kohta. Säännöksen mukaan ei-ammattimaiselle asiakkaille ei saa myydä sellaisia hyväksyttäviä velkoja, joiden nimellisarvo on alle 50 000 euroa. Säännös soveltuu sellaisiin hyväksyttäviin velkoihin, jotka täyttävät EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 a artiklan vaatimukset, lukuun ottamatta 72 a artiklan 1 kohdan b alakohtaa ja 72 b artiklan 3—5 kohtaa. Tällä tarkoitettaisiin näin ollen instrumentteja, jotka ovat luottolaitoslain 1 luvun 4 a §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisia.

Ei-ammattimainen asiakas on määritelty tämän lain 1 luvun 23 §:n 3 momentissa ja sillä tarkoitetaan muuta asiakasta, kuin kyseisen pykälän 1 momentin mukaista ammattimaista asiakasta. Säännös soveltuu ei-ammattimaisiin asiakkaisiin, joiden kotipaikka on Suomessa, laskettiinpa hyväksyttävän velan rahoitusväline liikkeelle Suomesta tai muusta ETA-valtiosta. Säännös soveltuu kaikkiin hyväksyttävän velan rahoitusvälineiden myyjiin, olivatpa nämä luottolaitoksia tai muita 1 luvun 13 §:n 1 momentissa määriteltyjä sijoituspalveluyrityksiä. Säännös ei rajoita sijoituspalvelulain mukaista sijoittajansuojaa. Säännös soveltuu sellaisiin hyväksyttäviin velkoihin, jotka lasketaan liikkeelle tämän lain voimaan tulon jälkeen.

7.17 Laki Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain 4 ja 5 §:n muuttamisesta

4 §. *Suhteellinen hallintomaksu.* Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain 4 §:n 1 momenttia muutetaan siten, että arvopaperikeskukselta poistettaisiin suhteellinen, liikevaihtoon perustuva hallintomaksu ja säädettäisiin pelkästään 5 §:n mukaisesta perusmaksusta. Muilta osin säännös jäisi ennalleen.

5 §. *Perusmaksu.* Säädöksen 5 §:n 1 momenttia muutetaan arvopaperikeskuksen osalta siten, että arvopaperikeskuksen vuosittaiseksi perusmaksuksi säädettäisiin 25 000 euroa. Muilta osin säännökseen ei tulisi muutoksia. Laki Rahoitusvakausviraston hallintomaksuista annettiin ennen kuin arvopaperikeskuksen kriisinratkaisusuunnittelu oli käynnistynyt. Alkuperäistä säädöstä annettaessa arvioitiin, että arvopaperikeskuksen kriisinratkaisusuunnittelu edellyttäisi virastolta noin 0,5 henkilötyövuotta. Suhteellisen maksun arvioitiin tuolloin olevan arvopaperikeskuksen liikevaihdolla noin 51 350 euroa. Voimassa oleva suhteellisen maksun kerroin 0,0013 prosenttia johtaa kertoimessa olevan virheen vuoksi kuitenkin vain noin 513 euron hallintomaksuun. Nykyinen arvopaperikeskuksen perusmaksuun ja suhteelliseen hallintomaksuun perustuva maksu ei riitä kattamaan virastolle aiheutuvia kriisinratkaisusuunnitelman laatimisesta aiheutuvia kustannuksia.

Arvopaperikeskuksen ensimmäinen kriisinratkaisusuunnitelma laadittiin vuonna 2019, minkä perusteella voidaan arvioida, että siihen liittyvä Rahoitusvakausviraston vuosittainen työmäärä tulee olemaan noin ¼ henkilötyövuotta, joka vastaa säädettävää 25 000 euroa. Koska ei ole

odotettavissa, että työmäärä muuttuisi esimerkiksi arvopaperikeskuksen liikevaihdon muuttuessa, ehdotetaan hallintomaksu säädettäväksi kiinteänä perusmaksuna.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kriisinratkaisudirektiivin 10 artiklan 7 kohdan o ja p alakohtien muutos pantaisiin täytäntöön lisäämällä valtiovarainministeriön asetuksen luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusuunnitelmien laatimiseksi toimitettavista ja niihin sisällytettävistä tiedoista (1284/2014) 3 §:ään *uusi 19 kohta*. Säännöksen mukaan kriisinratkaisusuunnitelmassa tulisi esittää laitokselle asetettu omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskeva vähimmäisvaatimus ja sen saavuttamiseksi asetettu määräaika. Asetuksenantovaltuudesta säädetään kriisinratkaisulain 2 luvun 3 §:n 2 momentissa.

Lisäksi annettaisiin uusi valtiovarainministeriön asetus omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen laskemiseksi velkojen kokonaismäärästä. Kriisinratkaisulain 8 luvun 7 b §:n 4 momenttiin esitetään lisättävän asetuksenantovaltuus. Asetuksella pantaisiin täytäntöön kriisinratkaisudirektiivin 45 b artiklan 4 kohta siinä esitettyjen laskukaavojen osalta. Asetuksessa esitettäisiin kaava, jolla laskettaisiin omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskeva vähimmäisvaatimus velkojen kokonaismäärästä. Säännös on erittäin tekninen eikä kuulu näin ollen lain alaan. Laitoksen oikeuksiin ja velvollisuuksiin kuuluvista perusteista omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaan vähimmäisvaatimukseen liittyen säädettäisiin kriisinratkaisulain 8 luvun 7 b §:n 4 momentissa. Asetus olisi tätä lain säännöstä tarkentava ja näin ollen asiasta voidaan säätää asetuksella.

Valtiovarainministeriön asetus 65/2018 luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävästä lisäpääomavaatimuksesta edellyttää tarkistamista ennen tähän esitykseen sisältyvien lakiehdotusten voimaan tuloa. Asetuksessa säädetään luottolaitostoiminnasta annetun lain voimassa olevan 10 luvun 4 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitetun rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen tarkoitettujen määräämisedellytyksiä koskevien tekijöiden tarkemmasta määrittelystä, päätökseen liitettävistä tiedoista ja päätöksen julkistamisesta sekä lisäpääomavaatimuksen käyttöönottamista koskevaan ilmoitukseen liitettävistä tiedoista.

9 Voimaantulo

Kriisinratkaisudirektiivi sekä luottolaitosdirektiivi tulee kumpikin panna kansallisesti täytäntöön viimeistään 28.12.2020. Tämän johdosta ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 1.1.2021.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 lukuun ehdotettua 4 a—c §:ää pykälään sovellettaisiin vasta 1.7.2021 lukien tarpeellisen siirtymäajan turvaamiseksi.

Kriisinratkaisulain muuttamista koskevan lain voimaantulosäännös sisältää siirtymäsäännöksiä laitoksen julkistamisvelvoitteisiin sekä omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskeviin päätöksiin liittyen. Ennen kriisinratkaisulain muuttamista koskevan lain voimaan tuloa annetut omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevat päätökset olisivat voimassa niin kauan, kunnes virasto antaisi laitokselle uuden päätöksen muutoslain tultua voimaan. Päätökseen sovellettaisiin muutoslain voimaan tullessa voimassa ollutta 8 lukua, kunnes uusi omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskeva päätös olisi annettu. Lisäksi esitetyn kriisinratkaisulain 8 luvun 14 §:n 3 momenttia laitoksen julkistamisvelvoitteesta sovellettaisiin vasta 1.1.2024 alkaen. Jos virasto olisi asettanut laitokselle 8 luvun 11 §:n 2 momentin mukaisesti omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen täyttämiseksi siirtymäajan, joka päättyisi myöhemmin kuin

1.1.2024, sovellettaisiin laitoksen julkistamisvelvoitetta asetetun siirtymäkauden päättymispäivästä lukien.

10 Toimeenpano ja seuranta

Kriisinratkaisudirektiivi ei sisällä säännöksiä direktiivin täytäntöönpanon uudelleentarkastelusta tai muista sen täytäntöönpanoa koskevista toimista.

11 Suhde muihin esityksiin

-

11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

-

11.2 Suhde talousarvioesitykseen

12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Perustuslain ja säätämisjärjestyksen kannalta keskeiset ehdotukset koskevat omaisuuden suojaa, elinkeinovapautta, Finanssivalvonnan harkintavaltaa lisäpääomavaatimusten asettamisessa ja norminantovallan delegointia.

12.1 Omaisuuden suoja

Ehdotetun kriisinratkaisulain 12 luvun 8 §:ssä säädetään Rahoitusvakuusviraston oikeudesta keskeyttää laitoksen sopimuksiin perustuvia maksu- ja suoritusvelvoitteita. Tämä keskeyttämisvaltuus ulottuu direktiivin muutoksen jälkeen myös esimerkiksi luonnollisten henkilöiden rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitettuihin korvattaviin talletuksiin. Jos virasto keskeyttää laitoksen maksu- ja suoritusvelvoitteet, tämä johtaa siihen, että tallettajilla ei ole pääsyä talletuksiinsa enintään kahden pankkipäivän ajan. Tämä rajoittaa sekä laitosten että tallettajien perustuslain 15 §:ssä säädettyä omaisuuden suojaa.

Omistajan oikeuksia voidaan rajoittaa lailla esimerkiksi omaisuuden käyttöön kohdistuvien erilaisten kielloin, rajoitusten ja velvoittein, kunhan sääntely täyttää perusoikeutta rajoittavalta lailta vaaditut yleiset edellytykset (PeVL 33/1998 vp. PeVL 15/2004 vp). Sopimusvapautta ei ole nimenomaisesti suojaattu perustuslaissa, mutta se saa tietyssä määrin suojaa omaisuutta turvaavan perustuslain 15 §:n 1 momentin yleislausekkeen kautta (HE 309/1993 vp. s. 62, PeVL 15/2004 vp s.4-5). Varallisuus oikeudellisten oikeustoimien pysyvyyden suojan taustalla on ajatus oikeussubjektien perusteltujen odotusten suojaamisesta taloudellisissa asioissa (PeVL 42/2006 vp s.4). Perustuslakivaliokunnan käytännössä on katsottu, että laissa asetettavien velvollisuuksien koskiessa pörssivhtiöitä tai muita varallisuusmassaltaan huomattavia oikeushenkilöitä lainsäätäjän liikkumavara on omaisuudensuojan näkökulmasta lähtökohtaisesti suurempi kuin silloin, kun sääntelyn vaikutukset muodostuisivat hyvin välittömiksi oikeushenkilön taustalla olevien luonnollisten henkilöiden asemalle (ks. muun muassa PeVL 9/2008 vp s. 4, PeVL 10/2007 vp s.2, peVL 54/2005 vp s.3, PeVL 32/2004 vp s.2, PeVL 61/2002 vp s.3-4, PeVL 34/2000 vp s.2).

Ehdotettu säännös, jolla pannaan täytäntöön kriisiratkaisudirektiivin 33 a artikla, kohdistuu etenkin laitokseen eli perustuslakivaliokunnan käytännössä katsottuun varallisuusmassaltaan huomattavaan oikeushenkilöön, jolloin liikkumavara on omaisuuden suojan kannalta suurempi. Ehdotetusta rajoituksesta omaisuuden suojaan säädettäisiin lailla ja se on myös tarkkarajainen ja tulee sovellettavaksi vain tiukkojen, 12 luvun 8 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä. Keskeyttämisvaltuus koskisi tilannetta, jossa laitos olisi kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa. Voimassa oleva laki mahdollistaa keskeytyksen jo silloin kuin laitos on asetettu kriisihallintoon. Maksu- ja suoritusvelvoitteiden keskeyttämisellä pyritään siihen, että virastolla on riittävästi aikaa arvioida, asettaako se laitoksen kriisihallintoon ja mitä kriisiratkaisuvälineitä siihen tulisi sovellettavaksi ilman, että sillä välin syntyisi talletuspako, joka voisi heikentää rahoitusvakautta. Rajoituksella on näin ollen hyväksyttävä peruste ja painavat yhteiskunnalliset tarpeet. Keskeyttämisen kesto on rajoitettu kahteen pankkipäivään, mikä on tarkkarajaista ja sääntelyn tavoitteeseen nähden oikeasuhtaista. On lisäksi huomioitava, että esityksessä ehdotetaan kumottavan laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä, joka mahdollistaa maksujen ja suoritusten keskeyttämisen kuukausiksi. Kokonaisuudessaan esitys johtaa näin ollen laitoksen ja tallettajien kannalta omaisuuden suojan mahdollisten rajoitusten merkittävään lieventymiseen. Keskeyttämistä koskevasta päätöksestä voi kriisiratkaisulain 17 luvun 3 §:n mukaisesti valittaa Helsingin hallinto-oikeuteen, joten omaisuuden suojan rajoitus täyttää myös oikeusturvavaatimukset. Omaisuuden suoja koskeva rajoitus täyttää perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset ja siitä voidaan näin ollen säätää tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

12.2 Elinkeinovapaus

Esityksen 1. lakiehdotukseen sisältyvän 10 luvun 3 §:n mukaan luottolaitoksella on oltava ydinpääomaa EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetyn lisäksi määrä, joka kattaa lain 10 luvussa säädetyt lisäpääomavaatimukset sekä konsolidoidut lisäpääomavaatimukset. Luottolaitoksille asetetut lisäpääomavaatimukset ovat seurausta luottolaitosdirektiivin sekä mainitun vakavaraisuusasetuksen pakottavista säännöksistä. Esityksen 2. lakiehdotuksen 8 luku sisältää säännöksiä laitoksilta edellytettävistä omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevasta vähimmäisvaatimuksesta, joka perustuu kriisiratkaisudirektiivin sääntelyyn. Myös 1. lakiehdotuksen 10 luvun 10 § ja 2. lakiehdotuksen 12 luvun 13 § varojenjaon rajoittamisesta puuttuvat luottolaitostoimintaa harjoittavien omaisuuden suojaan ja elinkeinotoimintaan. Näidenkin osalta sääntely perustuu luottolaitos- ja kriisiratkaisudirektiivin pakottaviin säännöksiin.

Pääomavaatimuksia, vähimmäisvaatimusta ja varojen jaon rajoittamista koskevan sääntelyn kannalta merkityksellinen perustuslain säännös on 18 §:n 1 momentti, jonka mukaan jokaisella on oikeus hankkia toimeentulonsa valitsemallaan elinkeinolla. Luottolaitoksille asetetut lisäpääomavaatimukset ja vähimmäisvaatimukset merkitsevät sinällään puuttumista elinkeinovapaudensuojaan edellyttämällä määritellyiltä toimijoilta taloudellista asemaa koskevien vaatimusten noudattamista. Luottolaitokset ovat kuitenkin erityisasemassa, sillä niiden asiakkaiden suojan on katsottu olevan sellainen painava yhteiskunnallinen intressi, joka oikeuttaa kaventamaan perustuslain muuten takaaman elinkeinovapauden alaa asettamalla erityisiä vaatimuksia sanotulle toiminnalle ja sen harjoittamiselle. Luottolaitostoiminnan yhteydessä perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävät kavennukset sanotusta vapaudesta ovat perusteltuja rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamiseksi, minkä ohella asiakkaiden suojaamiseen liittyvät perusteet puoltavat sääntelyä (PeVL 43/2004 vp). Kriisiratkaisulaissa säännellyn vähimmäisvaatimuksen osalta kyse on lisäksi sijoittajanvastuun toteutumisesta pankin kriisitilanteessa, jonka toteutumista myös perustuslakivaliokunta on korostanut EU:n yhteisen kriisiratkaisumekanismien perustamista koskevan lausunnon yhteydessä (PevL 28/2013 vp).

Sääntelyn kohteena on rajattu toiminta-ala, kuten nyt luottolaitostoiminta, minkä lisäksi luottolaitoksilla on otto- ja antolainauttoiminnan harjoittajina erityistä merkitystä niiden asiakkaiden taloudellisille intresseille, minkä johdosta nyt ehdotetut säännökset vastaavat lähtökohdiltaan sekä tavoitteiltaan perustuslakivaliokunnan elinkeinovapautta koskevissa lausunnoissa edellytetyjä periaatteita (PeVL 28/2000 vp, 28/2001 vp, PeVL 53/2001 vp, PeVL 19/2002 vp ja PeVL 17/2004 vp).

12.3 Viranomaisen harkintavalta

Voimassa olevaa lakia vastaavasti esityksen 1. lakiehdotuksen 10 lukuun sisältyy säännöksiä sen 3—9 §:iin, joiden nojalla valvontaviranomaisena toimiva Finanssivalvonta voi asettaa suuruudeltaan vaihtelevia lisäpääomavaatimuksen eri riskien kattamiseksi. Ehdotetut säännökset eivät poikkea voimassa olevan lain sisällöstä luonteeltaan tai laajuudeltaan. Finanssivalvonta voi nykyisten valtuuksiensa nojalla asettaa luottolaitoksille muuttuvan lisäpääomavaatimuksen, rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen pääomavaatimuksen, maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen pääomavaatimuksen sekä lain 11 luvun 6 §:n mukaisen lisäpääomavaatimuksen. Eri lisäpääomavaatimusten asettamisen edellytyksistä sekä niiden asettamista koskevasta menettelystä säädetään luottolaitoslain 10 ja 11 luvuissa yksityiskohtaisesti ja tarkkarajaisesti. Kuten voimassa olevan lain mukaisissa valtuuksissa, niin myös nyt ehdotetulle harkintavallalle asetettaisiin laissa tarpeellisia rajoituksia, joista seuraa, että toisaalta myös harkintavallan käyttäminen lisäpääomavaatimusten asettamisessa on tarpeen, jotta yksittäistapauksissa valvontaviranomainen voi huomioida valvottavien taloudellisen aseman erityispiirteet ja riskiprofiilit.

Ehdotetut säännökset antaisivat Finanssivalvonnalle näin ollen nykyisen kaltaista harkintavaltaa asettaa luottolaitokselle korkeamman vakavaraisuusvaatimuksen kuin EU:n vakavaraisuusasetuksen ja luottolaitoslain vähimmäisvaatimuksista seuraa erityisten järjestelmäriskien kattamiseksi. Ehdotuksen mukaan harkintavallalle asetettaisiin rajat siten, että lisäpääomavaatimus voisi olla suuruudeltaan 5 prosenttia, kuten tähänkin asti, kun vaatimus asetetaan laitoksen kokonaisriskin perusteella. Kun vaatimus asetettaisiin erityisten laista ilmenevien riskikeskittymien perusteella, voisi sanottu enimmäismäärä olla 10 prosenttia. Viimeksimainittua kuitenkin rajoitettaisiin siten, että näiden erillisten perusteiden mukaan yhteenlaskettu määrä saisi ylittää 5 prosenttia kokonaisriskin perusteella lasketusta vaatimuksesta, mikä vastaa nykyisen lain enimmäisrajaa.

Eri lisäpääomavaatimusten asettaminen perustuu ehdotetusta laista ilmenevien perusteiden olemassa oloon sekä etukäteen julkaistaviin perusteita kuvaaviin mittareihin, joita koskevista tarkemmista tekijöistä annettaisiin tarkempia säännöksiä valtiovarainministeriön asetuksella.

Perustuslakivaliokunta on aiemmin luottolaitostoiminnan sääntelyä arvioidessaan todennut viranomaisvalvonnan sekä siitä johtuvien valtuuksien käyttämisen olevan välttämätöntä luottolaitostoiminnalle ominaisen yleisövarojen laajamittaisen vastaanottamisen vuoksi ja katsonut perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävien, ennen muuta rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamista tarkoittavien ja siten myös asiakkaiden suojaan liittyvien perusteiden puoltavan sääntelyä (PeVL 24/2002 vp ja PeVL 16/2003 vp).

Valiokunta on myös painottanut valvontaviranomaisen toimivallan sekä toimivaltuuksien käytön edellytysten rajaamista ja viranomaisen harkintavallan ohjaamista. Ottaen huomioon luottolaitosdirektiivin pakottavat säännökset lisäpääomavaatimusten osalta, jotka edellyttävät varsin laajaa viranomaisen harkintavaltaa, ehdotetut säännökset ovat perusteltuja perustuslain vaatimustenkin kannalta. Ottaen huomioon luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanon asettamat vaa-

timukset, jotka edellyttävät viranomaiselle annettavaa harkintavaltaa vaatimuksen asettamisessa sekä harkintaa olla sellaista asettamatta, ehdotetut säännökset ovat perusteltuja, eivätkä ne ole ristiriidassa perustuslain vaatimuksiin nähden. Tätä näkemystä puoltaa myös se, että vastaava harkintavaltaa lukeutuu myös nykyisin Finanssivalvonnan edellä kuvattuihin toimivaltuuksiin. Lisäksi Finanssivalvonnan toimivallan käyttöä on lain tasolla ohjattu ja rajattu ehdotuksesta ilmenevin tavoin asettamalla lisäpääomavaatimukselle määrälliset rajat sekä säätämällä yksityiskohtaisesti vaatimuksen asettamisen edellytyksistä laissa.

[Varojenjaon rajoittamiseen ja viranomaisen oikeuteen määrätä johtoon kuuluva erotettavaksi liittyvät asiat täydennetään lausuntomenettelyn jälkeen.]

12.4 Hallinnolliset seuraamukset

[täydennetään lausuntomenettelyn jälkeen]

12.5 Henkilötietoihin liittyvä sääntely

[täydennetään lausuntomenettelyn jälkeen]

12.6 Säädösvallan delegointi

Esityksen 1. lakiehdotukseen sisältyvään 10 luvun 4 §:n 8 momenttiin, luvun 4 a §:n 4 momenttiin, 4 §:n 4 momenttiin sekä 2. lakiehdotuksen 8 luvun 7 b §:n 4 momenttiin ehdotetaan valtuutussäännöstä, jonka mukaan lainkohdassa mainituista seikoista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtiovarainministeriön asetuksella. Luottolaitoslakiin liittyvällä asetuksella säädetäisiin muun muassa lainkohdassa tarkoitettuihin päätöksiin liitettävistä tiedoista, päätösten tiedoksiannosta, julkistamisesta ja rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella asetettavan lisäpääomavaatimuksen määräämisen perusteita koskevista tarkemmista tekijöistä. Kriisinratkaisulain perusteella annettavassa asetuksessa säädettäisiin omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen laskemisesta velkojen kokonaismäärästä. Vähimmäisvaatimusta koskeva asetus sisältäisi lähinnä teknisen kaavan vähimmäisvaatimuksen laskemiseksi.

Asetusten säännökset perustuisivat pääasiassa luottolaitos- ja kriisinratkaisudirektiivin määräyksiin, joiden teknisen luonteen takia niitä ei ole tarkoituksenmukaista sisällyttää lakiin. Luottolaitoslakiin liittyvistä seikoista on myös säädetty vastaavalla tavalla ministeriön asetuksella voimassa olevan lain nojalla. Näin ollen valtuutussäännökset eivät ole perustuslain kannalta ongelmallisia, koska delegointiin ei sisälly erityistä tai laajaa harkintavaltaa, vaan valtuutus on rajattu tarkasti koskemaan teknisluonteisia seikkoja. Käytännön mukaan ministeriölle voidaan uskoa asetuksenantovaltaa teknisluonteisissa sekä yhteiskunnalliselta ja poliittiselta merkitykseltään vähäisheikoissa asioissa (HE 1/1998 vp, s. 132/II). Näin ollen, kun kyse on teknisluonteisesta asiasta, ehdotetut säännökset vastaavat hallituksen käsityksen mukaan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännössään edellyttämiä periaatteita (PeVL 34/2000 vp).

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 2 §:n 5 momentti ja 15 §:n 2 momentti, 8 luvun 1 §:n 5 momentti, 10 luvun 6 a §, 11 luvun 11 § ja 19 luvun 8 ja 9 §,

muutetaan 1 luvun 4 a §:n 1 momentin 3 ja 5 kohta, 15 §:n 1 momentti, 4 luvun 3 §, 5 luvun otsikko, 5 luvun 2 §:n 1 momentti, 13 §:n 1 ja 3 momentti, 6 luvun 2 §:n 1 momentti, 6 luvun 4 §:n otsikko, 7 luvun 2 §:n 1 ja 3 momentti, 8 luvun 1 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentti, 8 a luvun 4 §:n 2 momentti, 9 luvun 15 § ja 16 §:n 1 momentti, 10 luvun 3 §:n 4—7 momentti, 4 §, 6 §, 8 §:n 6 momentti, 9 ja 10 §, 11 luvun 2 §, 3 §:n 1 ja 2 momentti, 5 a §:n 2 momentti, 6 §, 8 §:n otsikko ja 1 momentti, 9 §:n 4 momentti, 10 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdat, 12 §:n 1 momentin 1 kohta, 13 §:n 1—3 momentti, 15 luvun 11 §:n 5 momentti ja 13 §:n 2—3 momentti, 17 luvun 3 §:n 5 momentti, 18 luvun 8 §:n otsikko, 13 §:n 1 momentti ja 21 luvun 1 §:n 2 momentti,

sellaisena kuin niistä on 1 luvun 4 a § laissa 866/2018, 8 a luvun 4 §:n 2 momentti ja 11 luvun 5 a §:n 2 momentti laissa 1199/2014,

lisätään 1 luvun 4 a §:n 1 momenttiin uusi 6 kohta, 7 §:ään uusi 5 momentti, 2 lukuun uusi 5 §, lakiin uusi 2 a luku (uudet 1—4 §:t), 6 luvun 2 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 6 lukuun uusi 4 a §, 7 luvun 2 §:ään uusi 6 momentti, 7 lukuun uusi 6 a §, 8 luvun 1 §:ään uusi 3 ja 4 momentti, jolloin nykyiset 3 ja 4 momentit siirtyisivät 5 ja 6 momentiksi ja 6 ja 7 momentit 7 ja 8 momentiksi, 8 lukuun uusi 1 a §, 11 §:ään uusi 2 momentti, 12 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 16 §:n 1 momenttiin uusi 4 kohta, 10 lukuun uusi 1 a §, 4 a—e §, 10 a—b §, 11 lukuun uusi 5 b ja 6 a—6 d §, 10 §:n 1 momenttiin uudet 12—14 kohdat, 15 luvun 13 §:ään uusi 4 momentti, jolloin nykyiset 4—5 momentti siirtyvät 5—6 momentiksi, sekä 18 luvun 8 §:ään uusi 3 momentti,

sellaisena kuin niistä 1 luvun 4 a §:n 1 momentti on laissa 866/2018, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

4 a §

Luottolaitoksen velkojien maksunsaantijärjestys.

Poiketen siitä, mitä velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetussa laissa (1578/1992) säädetään, luottolaitoksen konkurssissa:

3) kriisinratkaisuvälineiden tai -valtuuksien käytöstä aiheutuneilla viranomaisten kustannuksilla on etusija suhteessa velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetun lain 2 §:ssä tarkoitettuihin saataviin;

5) velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetun lain 6 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen saatavien keskinäisestä etuoikeudesta ja mainitun pykälän 4 kohdassa tarkoitettujen saatavien keskinäisestä etuoikeudesta voidaan sopia;

6) omiin varoihin kuuluvilla saatavilla on huonompi etusija kuin omiin varoihin liittymättömillä saatavilla.

7 §

Luottolaitos

Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäväällä luottolaitoksella tarkoitetaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 133 alakohdassa tarkoitettua laitosta.

15 §

Omistusyhteisö

Omistusyhteisöillä tarkoitetaan tässä laissa EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 20 alakohdassa tarkoitettuja rahoitusalan holdingyhtiöitä ja 21 alakohdassa tarkoitettuja rahoitusalan sekaholdingyhtiöitä.

2 luku

Oikeus luottolaitostoimintaan ja muuhun varainhankintaan yleisöltä

5 §

Velvollisuus muodostaa alakonserni

Kolmanteen maahan sijoittautuneen emoyhteisön ETA-alueelle sijoittautunut tytärluottolaitos saa harjoittaa luottolaitostoimintaa edellyttäen, että ETA-alueella sijaitsevat tytäryhteisöinä sijaitsevat luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset muodostavat yhden alakonsernin.

Edellä 1 momentissa säädettyä edellytystä sovelletaan, kun

1) kolmanteen maahan sijoittautuneella emoyhteisöllä on ETA-alueella kaksi tai useampi samaan konserniin kuuluvaa luottolaitosta tai sijoituspalveluyritystä; ja

2) samaan konserniin kuuluvien ETA-alueelle sijoittautuneiden luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten sekä kolmannen maan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten ETA-alueelle sijoittautuneiden sivuliikkeiden yhteenlaskettu tasearvo ja hallinnoitavat varat ovat yhteensä vähintään 40 miljardia euroa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen ETA-alueelle sijoittautuneiden luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten voivat 1 momentista poiketen muodostaa toimivaltaisen valvontaviranomaisen luvalla kaksi rinnakkaista alakonsernia, jos yhden alakonsernin muodostaminen:

1) olisi kolmanteen maahan sijoittautuneeseen emoyhteisöön sovellettavan lainsäädännön tai viranomaismääräysten vastaista; tai

2) heikentäisi toimivaltaisen kriisintarkkaisuviranomaisen arvion mukaan kriisintarkkausmenettelyiden tehokkuutta verrattuna kahteen erilliseen alakonserniin.

Alakonsernin emoyhteisönä toimivan väliyhtiön on oltava luottolaitos tai 2 a luvussa tarkoitettujen luvun saanut omistusyhteisö ja sen kotipaikan on sijaittava ETA-alueella. Väliyhtiönä voi toimia myös sijoituspalveluyritys, jos mikään sen tytäryrityksistä ei ole luottolaitos.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaisille sen valvontaan kuuluvista 1 momentissa tarkoitetuista luottolaitoksista luottolaitosdirektiivin 21b artiklan 6 kohdan mukaisesti.

2 a luku

Omistusyhteisön luvanvaraisuus

1 §

Omistusyhteisön luvanvaraisuus

Tämän lain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitetun omistusyhteisön ja 2 luvun 5 §:n mukaisen väliyhtiön, joka ei ole luottolaitos tai sijoituspalveluyritys, on haettava toimintaansa varten tässä luvussa säädetty lupa Finanssivalvonnalta.

Tämän lain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitettu omistusyhteisö voi kuitenkin hakea Finanssivalvonnalta vahvistuksen sille, ettei 1 momentissa tarkoitettua lupaa tarvita. Omistusyhteisön on tällöin täytettävä seuraavat edellytykset:

1) rahoitusalan holdingyhtiön pääasiallisena toimintana on hankkia omistusosuuksia tytäryhteisöissä, tai rahoitusalan sekaholdingyhtiön pääasiallisena toimintana on luotto- tai rahoituslaitosten osalta hankkia omistusosuuksia tytäryhteisöissä;

2) omistusyhteisöä ei ole määritelty kriisinratkaisun kohteeksi kriisinratkaisuviranomaisen määrittämän kriisinratkaisustrategian mukaan;

3) omistusyhteisön tytäryhteisönä toimiva luottolaitos on nimetty vastaamaan konsolidoitujen vaatimusten täyttämistä;

4) omistusyhteisö ei osallistu sen tytäryhteisönä olevien luottolaitosten hallinnollisten, operatiivisten tai taloudellisten päätösten tekemiseen; ja

5) tehokas konsolidoitu valvonta ei esty ryhmätasolla.

Jos omistusyhteisö on samanaikaisesti ilmoitusvelvollinen tämän lain 3 luvun mukaisesta osakkeiden tai osuuksien hankinnasta, Finanssivalvonnasta annetun lain 32 b §:n 2 momentissa tarkoitettu 60 arkipäivän käsittelyaika keskeytetään 20 arkipäivän ylittäviltä osin, kunnes tämän luvun mukainen lupakäsittely on saatu päätökseen.

Lupamenettelystä ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä voidaan tarkemmin säätää valtiovarainministeriön asetuksella.

2 §

Omistusyhteisöä koskevan luvan myöntämisen edellytykset

Omistusyhteisön lupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että

1) konsolidointiryhmän organisaatio on riittävä varmistamaan tässä laissa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa asetettujen konsolidoitujen vaatimusten noudattamisen;

2) ryhmän rakenne ei muodosta esteitä siihen kuuluvien luottolaitosten tehokkaalle valvonnalle;

3) omistusyhteisön johto ja omistajat täyttävät tässä laissa asetetut vaatimukset.

Finanssivalvonnan on tehtävä lupaa koskeva päätös neljän kuukauden kuluessa lupahakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on puutteellinen, siitä, kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset.

3 §

Lupaedellytysten valvonta

Finanssivalvonnan on seurattava säännöllisesti, täyttääkö omistusyhteisö 1 §:n 2 momentissa tai 2 §:ssä säädetty edellytykset. Jos omistusyhteisö ei täytä edellytyksiä, Finanssivalvonta voi ryhtyä tämän lain 11 luvussa tai Finanssivalvonnasta annetun lain 3 ja 4 luvussa säädettyihin

toimenpiteisiin. Finanssivalvonta voi myös väliaikaisesti nimetä konsolidointiryhmän jonkin toisen omistusyhteisön tai luottolaitoksen vastaamaan konsolidoitujen vaatimusten täyttämistä.

Omistusyhteisön on toimitettava Finanssivalvonnalle valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot. Tietojen toimittamisesta voidaan säätää tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella.

4 §

Omistusyhteisöön sovellettavat säännökset

Mitä tässä laissa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa on luottolaitoksista säädetty, sovelletaan myös konsolidointiryhmän emoyhteisönä toimivaan 1 §:n mukaiseen luvanvaraiseen omistusyhteisöön ja 3 §:n 1 momentin mukaisesti nimettyyn luottolaitokseen tai toiseen omistusyhteisöön konsolidoitujen vaatimusten osalta.

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (24.6.2010/599) 4 §:n mukaiseen talletuspankkien keskusyhteisöön.

4 luku

Toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä liiketoiminnan rajoittaminen

3 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Toimilupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että luottolaitoksen omistajat ja perustajat täyttävät 4 §:ssä säädetty vaatimukset ja johto 7 luvun 2, 4 ja 5 §:n vaatimukset ja luottolaitos luottolaitoksen toiminnalle 5 luvussa, 7 luvun 1 §:ssä, 8 luvun 3 §:ssä sekä 9 ja 10 luvuissa säädetty vaatimukset.

Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle luottolaitokselle ennen sen rekisteröimistä.

5 luku

Liiketoimintaa koskevat yleiset edellytykset

2 §

Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta

Luottoyhteisö saa harjoittaa tämän luvun 1 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua liiketoimintaa lukuun ottamatta talletusten hankkimista yleisöltä. Luottoyhteisö saa vastaanottaa yleisöltä muita vaadittaessa takaisinmaksettavia varoja kuin talletuksia vain maksupalveluiden tarjoamisen ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskun yhteydessä. Luottoyhteisö voi harjoittaa kiinnitysluottopankkitoimintaa. Kiinnitysluottopankkitoiminnasta säädetään kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetussa laissa.

13 §

Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa yrityksessä

Luottolaitos tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva yritys ei saa hankkia kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa sellaisessa luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, vaihtoehtorahastojen hoitajassa taikka vakuutusyhtiössä, tai näihin rinnastettavassa yrityksessä, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuulumattomassa valtiossa, ellei yritys tai luottolaitos ole ilmoittanut siitä etukäteen Finanssivalvonnalle taikka jos Finanssivalvonta on ilmoituksen saatuaan kieltänyt hankinnan 2 momentissa säädetystä ajassa.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä 1 momentissa tarkoitettun määräysvallan hankkimisessa noudatettavasta ilmoitusmenettelystä.

6 luku

Sivuliikkeen perustaminen, palvelujen tarjoaminen ja kotipaikan siirto ulkomaille

2 §

Sivuliikkeen perustaminen valtioon, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen

Luottolaitoksen, joka aikoo perustaa sivuliikkeen muuhun kuin ETA-valtioon, on haettava lupa sivuliikkeen perustamiseen Finanssivalvonnalta. Lupaa koskeva päätös on tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

Lupa on myönnettävä, jos sivuliikkeen valvonta on riittävästi järjestettävissä ja jos sivuliikkeen perustaminen ei luottolaitoksen hallinto ja taloudellinen tila huomioon ottaen ole omiaan vaarantamaan luottolaitoksen toimintaa. Finanssivalvonnalla on oikeus luvan hakijaa kuultuaan asettaa lupaan sivuliikkeen toimintaa koskevia, valvonnan kannalta tarpeellisia rajoituksia ja ehtoja.

Lupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

4 §

Palvelujen tarjoaminen toiseen ETA-valtioon

4 a §

Palvelujen tarjoaminen kolmanteen maahan

Luottolaitoksen, joka aikoo tarjota 5 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja palveluita kolmannessa maassa perustamatta sivuliikettä, on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle, mitä palveluja tai toimintaa luottolaitos aikoo tarjota sekä missä valtiossa ja miten niitä tarjotaan. Ilmoitus on tehtävä myös, jos nämä tiedot muuttuvat.

Finanssivalvonta voi kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen vastaanottamisesta kieltää palvelujen tarjoamisen kolmanteen maahan painavista syistä.

7 luku

Hallinto- ja ohjausjärjestelmät

2 §

Luottolaitoksen hallituksen kokoonpanoa ja työskentelyä koskevat vaatimukset

Luottolaitoksen hallituksella on kokonaisuutena oltava sen tehtävien kannalta riittävästi osaamista ja kokemusta, jonka pohjalta hallitus ymmärtää luottolaitoksen liiketoimintaa ja toimintaan liittyviä riskejä. Hallituksen kokoonpanon on edustettava luottolaitoksen liiketoiminnan ja toimintaan liittyvien riskien kannalta riittävän laajaa osaamista. Luottolaitoksen on käytettävä riittävästi voimavaroja hallituksen jäsenten perehdyttämiseen tehtävänsä.

3 §

Nimitysvaliokunta

Edellä tässä pykälässä säädetyn estämättä luottolaitos saa jakaa edellä 2—4 momentissa säädetty tehtävät kahdelle erilliselle valiokunnalle.

6 a §

Luottolaitoksen johtoa koskevien vaatimusten täyttämättä jättäminen

Luottolaitoksen on varmistettava, että sen hallituksen kokoonpano täyttää edellä 2 §:ssä säädetty vaatimukset ja johtoon kuuluva edellä 4 ja 5 §:ssä säädetty vaatimukset.

Jos johtoon kuuluva ei täytä 4 §:ssä säädettyjä pätevyysvaatimuksia tai 5 §:ssä säädettyjä ajankäyttövaatimuksia, luottolaitoksen on järjestettävä tarpeellista perehdytystä taikka edellytettävä pätevyuden osoittamista lisäkoulutautumisella tai riittävän ajankäytön varmistamiseen tähtääviin toimenpiteisiin ryhtymistä. Luottolaitoksen saadessa tiedon sellaisesta seikasta, jolla voi olla merkitystä johtoon kuuluvan henkilön luotettavuudelle, luottolaitoksen on viipymättä arvioitava, täyttääkö johtoon kuuluva 4 §:ssä säädetty luotettavuusvaatimukset.

Jos luottolaitoksen hallitus ei täytä edellä 2 §:ssä säädettyjä kokoonpanoa ja työskentelyä koskevia vaatimuksia, hallituksen on viipymättä tehtävä muutokset hallituksen työskentelyn järjestämisessä tai käynnistettävä toimenpiteet hallituksen valinnan valmistelemiseksi siten, että hallitus kokonaisuutena täyttää sanotut vaatimukset.

Luottolaitoksen tai sen johtoon kuuluvan jättäessä ryhtymättä Finanssivalvonnan kehotuksesta edellä 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin, toimenpiteiden osoittautuessa riittämättömäksi, tai näiden toimenpiteiden ollessa ilmeisen riittämätöntä tai asian luonteen vuoksi tarpeetonta, Finanssivalvonta voi päätöksellään määrätä luottolaitoksen johtoon kuuluvan henkilön erotetuksi, jos johtoon kuuluva ei täytä 4 §:ssä asetettuja luottolaitoksen johdon luotettavuus- tai pätevyysvaatimuksia tai 5 §:ssä asetettuja ajankäyttövaatimuksia. Muutoksenhakuun ja päätöksen täytäntöönpanoon sovelletaan sitä, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:n 1 ja 2 momentissa on säädetty.

8 luku

Palkitseminen

1 §

Säännösten soveltaminen

Tämän luvun 11 ja 12 §:n säännöksiä sovelletaan ainoastaan sellaisia henkilöitä koskeviin palkitsemisjärjestelmiin, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus luottolaitoksen riskiasemaan. Tällaisia henkilöitä ovat ainakin:

- 1) luottolaitoksen johtoon kuuluva henkilö;
- 2) henkilö, joka on johtotehtävässä 6 §:ssä tarkoitetuissa luottolaitoksen sisäisessä valvontatoiminnossa tai luottolaitoksen kannalta merkittävässä liiketoimintayksikössä;
- 3) muu luottolaitoksen liiketoimintayksikössä työskentelevä henkilö, jonka ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus liiketoimintayksikön riskiasemaan ja jonka palkkioiden kokonaismäärä on vähintään 500 000 euroa vuodessa ja vähintään 1 kohdassa tarkoitettun henkilön keskimääräisen palkkion kokonaismäärä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuista henkilöistä, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus luottolaitoksen riskiasemaan, säädetään tarkemmin Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annettavilla teknisillä standardeilla.

Tämän luvun 11 ja 12 §:n säännöksiä ei sovelleta:

- 1) luottolaitokseen, joka ei ole EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 146 alakohdan mukainen suuri laitos ja jonka keskimääräinen tase on enintään viisi miljardia euroa lasketuna kuluvaan tilikautta edeltävien neljän tilikauden keskiarvona; tai
 - 2) sellaiseen palkkionsaajaan, jonka muuttuvat palkkiot vuositasona ovat enintään 50 000 euroa ja muodostavat enintään kolmasosan vuotuisista yhteenlasketuista palkkioista.
-

1 a §

Säännösten soveltaminen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluviin yrityksiin

Mitä tässä luvussa säädetään luottolaitoksesta, sovelletaan myös luottolaitoksen konsolidointiryhmän emoyritykseen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvaan muuhun yritykseen sekä talletuspankkien yhteenliittymään ja sen keskusyhteisöön, lukuun ottamatta ETA-alueelle sijoittautunutta yritystä, jonka maksamiin palkkioihin sovelletaan muuta lainsäädäntöä, tai vastaavassa asemassa olevaa kolmanteen maahan sijoittautunutta yritystä.

Edellä 1 momentin estämättä tämän luvun säännöksiä sovelletaan luottolaitoksen tai talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön kanssa samaan konserniin kuuluvassa yhteisössä 1 §:n 2 momentissa tarkoitettussa asemassa olevaa henkilöä koskevaan palkitsemiseen, jos

- 1) yhteisö on rahastoyhtiö tai yhteissijoitusyritys;
- 2) yhteisö harjoittaa sijoituspalveluina arvopaperitoimeksiantojen toteuttamista asiakkaiden lukuun, kaupankäyntiä omaan lukuun, omaisuudenhoitopalveluita tai liikkeeseenlaskun järjestämistä; tai
- 3) henkilön toiminnalla on asemansa perusteella suora merkittävä vaikutus konsernin tai yhteenliittymän luottolaitosten riskiasemaan tai liiketoimintaan.

3 §

Palkitsemisjärjestelmiä koskevat yleiset vaatimukset

Luottolaitoksen palkitsemisjärjestelmien tulee olla laitoksen ja sen konsolidointiryhmän liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukaisia sekä vastata laitoksen ja sen konsolidointiryhmän pitkän aikavälin etua. Palkitsemisjärjestelmien tulee olla sopusoinnussa laitoksen ja sen konsolidointiryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja edistää sitä. Palkitsemisjärjestelmien on oltava sukupuolineutraaleja.

11 §

Muuttuvien palkkioiden maksamisen lykkäminen

Merkittävä osa, vähintään 40 prosenttia määritellystä muuttuvan palkkion kokonaismäärästä on lykättävä sekä maksettava aikaisintaan 4—5 vuoden kuluessa ansaintajakson päättymisestä. Edellä tarkoitetun lykkäysajan pituutta määrätessään luottolaitoksen on otettava huomioon sen liiketoimintasykli, liiketoiminnan luonne, riskit sekä kyseisen palkkionsaajan tehtävät ja vastuu. Luottolaitoksen johtoon kuuluvaan sovelletaan kuitenkin viiden vuoden vähimmäisaikaa ansaintajakson päättymisestä.

Jos muuttuvan palkkion osuus kiinteän ja muuttuvan palkkion kokonaismäärästä on erityisen suuri, vähintään 60 prosenttia muuttuvasta palkkiosta on lykättävä vastaavalla tavalla. Jos lykättävä palkkio maksetaan eri lykkäysajoin useammassa erässä, palkkionsaajalle voi kertyä oikeus lykättävän palkkion yhteismäärään aikaisintaan portaittain, samassa kokonaislykkäysajan kulumista vastaavassa suhteessa.

12 §

Muuttuvien palkkioiden maksaminen muuna kuin rahana ja odotusajan asettaminen

Vähintään puolet määritellystä muuttuvasta palkkiosta on maksettava muuna kuin käteissuorituksena. Siihen on käytettävä tasapainoisesti:

1) osakkeita, osuuksia tai vastaavia omistusosuuksia tai osakesidonnaisia välineitä tai muita vastaavia; ja

2) mahdollisuuksien mukaan muita EU:n vakavaraisuusasetuksen 52 artiklassa tai 63 artiklassa tarkoitettuja rahoitusvälineitä tai muita välineitä, jotka voidaan muuttaa täysin ydinpääomaksi tai joiden pääoman määrän kirjanpitoarvoa voidaan alentaa, ja joissa kummassakin tapauksessa otetaan asianmukaisella tavalla huomioon kyseisen luottolaitoksen luottokelpoisuus ja jotka sopivat käytettäväksi muuttuviin palkkioihin.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista muuttuvien palkkioiden maksamiseen kelpoisista rahoitusvälineistä säädetään Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annettavilla teknisillä standardeilla.

16 §

Finanssivalvonnan tehtävät palkitsemisjärjestelmien valvonnassa

Finanssivalvonnan on seurattava luottolaitosten palkitsemisjärjestelmien kehitystä ja niiden noudattamia käytäntöjä sekä annettava palkitsemista koskevia tietoja Euroopan pankkiviranomaiselle tämän määräämässä muodossa. Finanssivalvonnan on vaadittava valvottaviltaan sen lisäksi, mitä EU:n vakavaraisuusasetuksen 450 artiklassa säädetään, tiedot:

- 1) niiden henkilöiden lukumäärästä, joille luottolaitos on maksanut palkkoja ja palkkioita vähintään 1 miljoonaa euroa tilikautta kohden;
 - 2) kyseisten henkilöiden tehtäväkuvasta sekä siitä, millä liiketoiminta-alueella he työskentelevät;
 - 3) palkkion jakautumisesta kiinteään ja muuttuvaan osaan ja palkkion lykkäämistä koskevat ehdot sekä muut keskeiset tiedot palkitsemisjärjestelmistä, joihin henkilöt kuuluvat;
 - 4) sukupuolten välisistä palkkaeroista.
-

8a luku

Elvytyssuunnitelma

4 §

Elvytyssuunnitelmassa esitettävät raja-arvot ja sen täytäntöönpano

Luottolaitoksen on ryhdyttävä elvytyssuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin, kun 1 momentissa tarkoitetut arviointiperusteet täyttyvät, jollei 3 momentista muuta johdu. Luottolaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle viivytyksettä toimenpiteistä, joihin se päättää ryhtyä.

9 luku

Riskien hallinta

15 §

Rahoitustaseen korkoriski

Luottolaitoksen on käytettävä rahoitustaseen pääoman arvoon ja nettokorkotuottoihin liittyvien riskien tunnistamiseksi, arvioimiseksi ja hallitsemiseksi sisäistä menetelmää tai vakiomenetelmää. Finanssivalvonta voi määrätä luottolaitoksen käyttämään vakiomenetelmää, jos luottolaitoksen käyttämällä sisäisellä menetelmällä ei pystytä riittävällä tavalla arvioimaan tässä momentissa mainittuja riskejä.

EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 145 alakohdassa tarkoitettu pieni ja rakenteeltaan yksinkertainen laitos voi 1 momentista poiketen käyttää yksinkertaistettua vakiomenetelmää. Finanssivalvonnan päätöksellä tällaisen luottolaitoksen on käytettävä vakiomenetelmää, jos yksinkertaistettu vakiomenetelmä on riittämätön rahoitustaseen korkoriskin arvioimiseksi.

Luottolaitoksen on lisäksi arvioitava ja seurattava rahoitustaseen pääoman arvoon ja nettokorkotuottoihin liittyviä riskejä, jotka johtuvat luottoriskimarginaalien potentiaalisista muutoksista.

Tässä pykälässä tarkoitetuista vakiomenetelmistä ja yksinkertaistetusta vakiomenetelmästä säädetään tarkemmin Euroopan komission päätöksellä annettavilla teknisillä standardeilla.

16 §

Operatiivinen riski

Luottolaitoksella on oltava menetelmät operatiivisten riskien tunnistamiseksi, arvioimiseksi ja hallitsemiseksi. Sen on varauduttava ainakin mallintamisriskin, ulkoistamiseen liittyvien riskien sekä harvoin tapahtuvien, vakavien riskitapahtumien toteutumiseen. Laitoksen täytyy selkeästi kuvata, mitä se pitää operatiivisina riskeinä. Sillä on oltava operatiivisen riskin hallintaa koskevat kirjalliset toimintaperiaatteet ja menettelytavat.

10 luku

Taloudellista asemaa koskevat vaatimukset

1 a §

Omia varoja koskevien vaatimusten keskinäinen suhde

Luottolaitoksen on katettava omia varoja koskevat pääomavaatimukset seuraavassa järjestyksessä:

- 1) EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 1 kohdan a—c -alakohdissa tarkoitettut pääomavaatimukset;
- 2) 11 luvun 6 §:ssä tarkoitettu harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus;
- 3) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kokonaislisäpääomavaatimukseen laskettavat lisäpääomavaatimukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin vaatimuksiin laskettavia omia varoja ja konsolidoituja omia varoja ei saa samanaikaisesti laskea kuuluvaksi kuin yhdessä kohdassa tarkoitettujen vaatimusten kattamiseksi kerrallaan. Mainittuja omia varoja ei myöskään saa samanaikaisesti laskea kuuluvaksi 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kokonaislisäpääomavaatimuksen, EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 a ja 92 b artiklassa tarkoitettujen vaatimusten tai luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 8 luvun 7 a—c §:ssä tarkoitettujen omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen kattamiseen.

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, luottolaitos voi kattaa 11 luvun 6 a §:ssä tarkoitettujen ohjeellisen pääomasuosituksen sellaisilla omilla varoilla, joita ei ole käytetty 1 momentissa tarkoitettujen vaatimusten täyttämiseen.

3 §

Lisäpääomavaatimusten määrä

Muuttuva lisäpääomavaatimus määrätään noudattaen 4, 5 ja 6 §:ää. Muuttuva lisäpääomavaatimus saa olla enintään 2,5 prosenttia luottolaitoksen kokonaisriskin määrästä, ellei 6 §:stä muuta johdu.

Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus määrätään noudattaen 4 a—c §:ää. Tämän momentin mukainen lisäpääomavaatimus saa olla enintään 5 prosenttia luottolaitoksen konsolidointiryhmän ylimmän suomalaisen emoyrityksen tai talletuspankkien yhteenliittymän konsolidoidusta kokonaisriskin määrästä tai, siltä osin kuin lisäpääomavaatimus perustuu 6 b §:ssä tarkoitettuun yhteen tai useampaan riskikeskittymään, yhteensä enintään 10 prosenttia niiden tase-erien ja taseen ulkopuolisten erien riskin

määrästä. Tämän momentin mukaisten lisäpääomavaatimusten yhteismäärä saa olla kuitenkin enintään 5 prosenttia luottolaitoksen konsolidoitujen kokonaisriskien määrästä.

Maailman laajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen pääomavaatimus määrätään noudattaen 7 ja 9 §:ää. Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimus saa olla enintään [3,5] prosenttia.

Muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimus määrätään noudattaen 8 ja 9 §:ää. Muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimus saa olla enintään 3,0 prosenttia luottolaitoksen kokonaisriskin määrästä.

Mitä tässä luvussa säädetään lisäpääomavaatimuksesta, koskee myös konsolidoitua lisäpääomavaatimusta. Mitä EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään luottolaitoksen velvollisuudesta täyttää konsolidoitu vähimmäispääomavaatimus, koskee myös luottolaitosten velvollisuutta täyttää konsolidoitu kiinteä pääomavaatimus, konsolidoitu rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus ja konsolidoitu muuttuva lisäpääomavaatimus sekä 8 §:ssä tarkoitettu muun rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen konsolidoitu lisäpääomavaatimus. Jäljempänä 7 §:ssä tarkoitettun luottolaitoksen velvollisuudesta täyttää konsolidoitu maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen lisäpääomavaatimus säädetään mainitussa pykälässä.

4 §

Muuttuvan lisäpääomavaatimuksen määrääminen

Muuttuvan lisäpääomavaatimuksen määrää Finanssivalvonta.

Finanssivalvonnan on yhteistyössä valtiovarainministeriön, Suomen Pankin ja Rahoitusvakausviraston kanssa neljännesvuosittain arvioitava, onko tarpeen asettaa lisäpääomavaatimus, muuttaa voimassa olevaa vaatimusta tai pitää se ennallaan. Päätös asiassa on tehtävä kolmen kalenterikuukauden kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä.

Finanssivalvonnan on lisäksi viivytyksettä otettava käsiteltäväksi lisäpääomavaatimuksen asettamista tai muuttamista koskeva asia, jos valtiovarainministeriö tai Suomen Pankki vaatii sitä taikka jos Euroopan järjestelmäriskikomitea on antanut Suomen finanssimarkkinoiden kannalta merkittävän suosituksen tai varoituksen.

Finanssivalvonnan on ennen lisäpääomavaatimuksen määräämistä kuultava valtiovarainministeriötä, sosiaali- ja terveysministeriötä ja Suomen Pankkia sekä tarvittaessa Euroopan järjestelmäriskikomiteaa ja Euroopan komissiota.

Tässä pykälässä tarkoitettu lisäpääomavaatimus tulee voimaan kahdentoista kuukauden kullutta päätöksen tekemisestä, jollei Finanssivalvonta erityisestä syystä pääätä aikaisemmasta voimaantuloajankohdasta. Päätös lisäpääomavaatimuksen alentamisesta tai poistamisesta tulee voimaan välittömästi. Lisäpääomavaatimus voidaan asettaa 0,25 prosenttiyksikön tarkkuudella.

Sen lisäksi, mitä päätöksen perustelemisesta muualla laissa säädetään, tässä pykälässä tarkoitettusta päätöksestä on käytävä ilmi päätöksen voimassaoloaika, lisäpääomavaatimuksen määrä ja kokonaislisäpääomavaatimuksen määrä sekä niiden mahdollinen muutos edellisestä päätöksestä, mahdolliset erityiset syyt muutoksen aikaistetulle voimaantulolle sekä muut tarpeelliset tiedot. Perusteluista on lisäksi ilmentävä ne seikat, joiden perusteella lisäpääomavaatimuksen asettamisedellytysten katsotaan täyttyvän sekä selvitys lisäpääomavaatimusten kohdentumisesta.

Sen lisäksi, mitä päätöksen tiedoksi antamisesta muualla laissa säädetään, Finanssivalvonnan on julkistettava tässä pykälässä tarkoitettu päätös internetsivustollaan.

Tässä pykälässä tarkoitettuihin päätöksiin liitettävistä tiedoista ja päätösten julkistamisesta annetaan tarkempia säännöksiä valtiovarainministeriön asetuksella.

EKP:n oikeudesta asettaa tämän pykälän mukaisesti määrättyä lisäpääomavaatimusta korkeampi lisäpääomavaatimus säädetään YVM-asetuksessa.

4 a §

Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisöpääomavaatimuksen määrittäminen

Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisöpääomavaatimuksen määrää Finanssivalvonta.

Finanssivalvonnan on yhteistyössä valtiovarainministeriön, Suomen Pankin ja Rahoitusvakuusviraston kanssa vähintään joka toinen vuosi arvioitava, onko tarpeen asettaa rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisöpääomavaatimus, muuttaa voimassa olevaa vaatimusta tai pitää se ennallaan. Päätös asiasta on tehtävä kuuden kalenterikuukauden kuluessa kunkin vuoden päättymisestä.

Tässä pykälässä tarkoitettua lisöpääomavaatimusta koskevan asian käsittelyyn, kuulemismenettelyyn sekä päätöksen voimaantumiseen, siitä ilmeneviin tietoihin sekä tiedoksi antamiseen ja julkistamiseen sovelletaan, mitä 4 §:n 3—7 momentissa säädetään. Poiketen 4 §:n 5 momentista tässä pykälässä tarkoitettu lisöpääomavaatimus voidaan asettaa 0,5 prosenttiyksikön tarkkuudella.

Lisöpääomavaatimuksen laskemisesta ja tason asettamisesta sekä päätöksen julkistamisesta annetaan tarkempia säännöksiä valtiovarainministeriön asetuksella.

EKP:n oikeudesta asettaa tämän pykälän mukaisesti määrättyä lisöpääomavaatimusta korkeampi lisöpääomavaatimus säädetään YVM-asetuksessa.

4 b §

Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisöpääomavaatimuksen määrittämisen perusteet

Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisöpääomavaatimuksen määrittämisen perusteena on rahoitusjärjestelmän vakaaseen toimintaan tai reaalityönteeseen kielteisesti vaikuttavien riskien estäminen ja vähentäminen.

Lisöpääomavaatimus voidaan asettaa, jos:

1) pitkäaikaisten ja suhdannevaihteluista riippumattomien rahoitusjärjestelmää tai kokonaisuutena uhkaavien tekijöiden muodostama riski edellyttää suurempaa pääomatarvetta;

2) edellä 1 kohdassa tarkoitettu riski uhkaa tai saattaa uhata Suomen rahoitusjärjestelmän häiriötöntä toimintaa ja vakautta;

3) lisöpääomavaatimuksen asettamisella ei ole vähäistä suurempia kielteisiä vaikutuksia muiden maiden rahoitusjärjestelmien toimintaan; eikä

4) tässä pykälässä tarkoitettuja riskejä ole jo katettu muilla lisöpääomavaatimuksilla.

Finanssivalvonnan on lisöpääomavaatimuksen määrittämisessä otettava huomioon:

1) luottolaitossektorin riskikeskittymät luotonannossa, varainhankinnassa ja muissa keskeisissä pankkitoiminnoissa;

2) kotimaisten luottolaitosten keskinäinen kytkeytyneisyys luotonannossa, maksujen välityksessä ja muissa rahoitusvakauden kannalta tärkeissä pankkitoiminnoissa;

3) luottolaitossektorin kytkeytyneisyys ulkomaisiin pankki- ja rahoitusjärjestelmiin, keskusvastapuoliin ja muihin finanssimarkkinoilla toimiviin;

4) luottolaitossektorin kytkeytyneisyys Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja muiden maiden rahoitusjärjestelmien riskeihin;

5) luottolaitossektorin koko ja keskittyneisyys luottolaitosten taseiden suuruudella mitattuna sekä keskittyneisyys luotonannossa ja vähittäistalouden vastaanottamisessa;

6) luottolaitossektorin merkitys rahoituksen välityksessä kotimaiselle yksityiselle sektorille;

7) luottolaitosten suurimpien asiakasryhmien velkaantuneisuus;

8) rahoitusjärjestelmän vakavien häiriöiden todennäköisyyttä vähentävät toimenpiteet ja seikat.

Lisöpääomavaatimuksen määrittämisen perusteita koskevista mittareista annetaan tarkempia säännöksiä valtiovarainministeriön asetuksella.

4 c §

Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisöpääomavaatimuksen kohdentaminen

Finanssivalvonta voi määrätä rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisöpääomavaatimuksen luottolaitoksen 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun kokonaisriskin ja yhden tai useamman riskikeskittymän taikka niiden yhdistelmän perusteella.

Luottolaitoksen riskikeskittymän perusteella määrättävä lisöpääomavaatimus voidaan asettaa Suomessa tai muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sijaitsevien seuraavien tase-erien perusteella:

- 1) asuntovakuudelliset kuluttajaluotot;
- 2) vakuudelliset liikekiinteistöluotot;
- 3) muut kuin 1 kohdassa tarkoitetut kuluttajaluotot;
- 4) muut kuin 2 kohdassa tarkoitetut yritysluotot;
- 5) 1—4 kohdissa tarkoitettujen tase-erien suppeammat alaerät.

Kokonaisriskin perusteella määrättävä lisöpääomavaatimus määrätään samoin perustein kaikille luottolaitoksille. Riskikeskittymien perusteella määrättävä lisöpääomavaatimus määrätään samoin perustein sellaisille luottolaitoksille, joilla on samankaltainen riskirakenne.

Sen lisäksi mitä 2 momentissa säädetään, jos Finanssivalvonta määrää lisöpääomavaatimuksen muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa sijaitsevien vastuiden perusteella, lisöpääomavaatimus on asetettava samalle tasolle kaikkien Euroopan unionin alueella sijaitsevien vastuiden osalta, paitsi jos lisöpääomavaatimus asetetaan toisen jäsenvaltion asettaman lisöpääomavaatimuksen EU:n luottolaitosdirektiivin 134 artiklan mukaista virallista hyväksymistä varten.

Lisöpääomavaatimusta määrättäessä on otettava huomioon Euroopan järjestelmäriskikomitean antamat suositukset ja varoitukset siltä osin kuin ne koskevat Suomen finanssimarkkinoita.

4 d §

Ulkomaisen lisöpääomavaatimuksen hyväksyminen

Finanssivalvonta voi tehdä päätöksen muun ETA-valtion valvontaviranomaisen asettaman 4 b §:ssä tarkoitettua lisöpääomavaatimusta vastaavan vaatimuksen soveltamisesta luottolaitoksen siinä valtiossa oleviin tase-eriin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin.

Finanssivalvonta voi pyytää Euroopan järjestelmäriskikomiteaa antamaan toiselle ETA-valtiolle suosituksen hyväksyä 4 b §:n nojalla määrätty lisöpääomavaatimus.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettua päätöksestä Euroopan järjestelmäriskikomitealle.

4 e §

Lisöpääomavaatimuksesta ilmoittaminen ja hyväksyminen

Finanssivalvonnan on ilmoitettava 4 a §:ssä tarkoitetun rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävää lisöpääomavaatimusta koskevasta päätöksestä Euroopan järjestelmäriskikomitealle vähintään kalenterikuukautta ennen päätöksen julkistamista, kun

kokonaisriskin tai riskikeskittymän perusteella laskettava lisöpääomavaatimus on enintään 3 prosentin suuruinen.

Mikäli 4 a §:ssä tarkoitetun päätöksen mukainen lisöpääomavaatimus on yli 3 prosentin ja enintään 5 prosentin suuruinen, Finanssivalvonnan on 1 momentissa tarkoitetussa ilmoituksessa lisäksi pyydettävä Euroopan komission kantaa lisöpääomavaatimuksen asettamiseen, muuttamiseen tai poistamiseen. Finanssivalvonnalla ei ole velvollisuutta noudattaa Euroopan komission kielteistä kantaa. Mikäli Finanssivalvonta ei noudata Euroopan komission kantaa, sen on ilmoitettava perustelut kannasta poikkeamiselle.

Mikäli 4 a §:ssä tarkoitetun päätöksen mukainen lisöpääomavaatimus on suurempi kuin 5 prosenttia, Finanssivalvonnan on 1 momentissa tarkoitetussa ilmoituksessa pyydettävä Euroopan komission hyväksyntä lisöpääomavaatimuksen asettamiselle, muuttamiselle tai poistamiselle.

Sen lisäksi mitä edellä säädetään, Finanssivalvonnan on ilmoitettava ilman aiheetonta viivytystä asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, kun 4 a §:ssä tarkoitettua päätöstä sovelletaan luottolaitokseen, jonka omistusyhteisö sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa.

Sen lisäksi mitä edellä säädetään, Finanssivalvonnan on ilmoitettava ilman aiheetonta viivytystä Euroopan järjestelmäriskikomitealle, kun 4 a §:ssä tarkoitettua päätöstä sovelletaan vastuisiin, jotka sijaitsevat kolmansissa maissa.

Jos 4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen saaja vastustaa lisöpääomavaatimuksen asettamista, muuttamista tai poistamista, Finanssivalvonta voi saattaa asian Euroopan pankkiviranomaisen käsiteltäväksi. Asian käsittelystä säädetään Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1093/2010 19 artiklassa. Tässä momentissa tarkoitettua päätöstä ei saa soveltaa ennen Euroopan pankkiviranomaisen välipäätöstä asiassa.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettuun ilmoitukseen on sisällytettävä vähintään seuraavat tiedot:

- 1) rahoitusjärjestelmän vakautta uhkaavat riskit;
- 2) perustelut, miksi riskin laajuus voi aiheuttaa rahoitusjärjestelmän vakaudelle uhan;
- 3) perustelut, miksi lisöpääomavaatimuksen asettamisen arvioidaan olevan välttämätön, tehokas ja oikeasuhtainen toimenpide;
- 4) arvio lisöpääomavaatimuksen asettamisesta seuraavista myönteisistä ja kielteisistä vaikutuksista EU:n sisämarkkinoiden toiminnalle;
- 5) lisöpääomavaatimuksen suuruus ja vastuut, joiden perusteella vaatimus lasketaan;
- 6) luottolaitokset, joihin lisöpääomavaatimusta sovelletaan;
- 7) jos lisöpääomavaatimusta sovelletaan kaikkiin luottolaitoksiin ja niiden kaikkiin vastuisiin, perustelut, miksi lisöpääomavaatimus asetetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 8 §:ssä säädetyn lisöpääomavaatimuksen sijasta.

6 §

Ulkomaisten erien huomioon ottaminen muuttuvan lisöpääomavaatimuksen määrittämisessä

Jos luottolaitoksella on useammassa valtiossa kokonaisriskiin luettavia eriä, kokonaisriskin määrä lasketaan erikseen kunkin tällaisen valtion osalta ja kunkin valtion näin laskettuun osuuteen kohdistuva lisöpääomavaatimus lasketaan erikseen kunkin tällaisen osuuden osalta kyseisen valtion lainsäädännön perusteella.

Sovellettaessa tätä pykälää luottolaitoksen muuttuva lisöpääomavaatimus on 1 momentin mukaisesti laskettujen maakohtaisten pääomavaatimusten yhteenlaskettu määrä.

Jos Finanssivalvontaa vastaava kolmannen maan viranomainen on asettanut tässä pykälässä tarkoitettua lisöpääomavaatimusta vastaavan pääomavaatimuksen, joka poikkeaa tämän lain mukaan lasketusta vaatimuksesta, Finanssivalvonta voi määrätä luottolaitosta soveltamaan korkeampaa vaatimusta, jos se on tarpeen ehkäisemään liiallista luotonantoa tase-erien sijaintivaltiossa.

Jos luottolaitoksella on kokonaisriskiin luettavia eriä sellaisessa muussa kuin ETA-valtiossa, jossa ei ole säädetty tässä pykälässä tarkoitettua lisäpääomavaatimusta vastaavasta vaatimuksesta Finanssivalvonta voi määrätä lisäpääomavaatimuksen tämän lain mukaisesti.

8 §

Muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia koskeva lisäpääomavaatimus

Poiketen siitä, mitä edellä 3 §:n 8 momentissa ja tässä pykälässä säädetään, jos luottolaitos on joko 7 §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuna Euroopan unionissa emoyrityksenä toimivan luottolaitoksen tytäryritys, ja johon sovelletaan tämän momentin mukaista vaatimusta konsolidoidusti, ei tällaiseen luottolaitokseen sovellettava lisäpääomavaatimus saa luottolaitoskohtaisesti tai alakonsolidointiryhmän tasolla ylittää alemmaa seuraavista:

- 1) 1 prosentti luottolaitoksen kokonaisriskin määrästä lisättyinä konserniin konsolidoidusti sovellettavan joko 7 momentissa tai tässä momentissa tarkoitettuna vaatimuksen määrällä riippuen siitä, kumpi on suurempi;
- 2) 3 prosenttia luottolaitoksen kokonaisriskin määrästä.

9 §

Lisäpääomavaatimusten yhteensovittaminen

Jos luottolaitokseen voitaisiin soveltaa 7 ja 8 §:ssä tarkoitettua lisäpääomavaatimusta, luottolaitoksen on täytettävä näistä vaatimuksista ainoastaan korkeampi.

Jos luottolaitokseen voitaisiin soveltaa joko 7 tai 8 §:ssä tarkoitettua lisäpääomavaatimusta ja rahoitusjärjestelmän järjestelmäriskien kattamiseksi määrättävää lisäpääomavaatimusta, luottolaitoksen on täytettävä molemmat lisäpääomavaatimukset.

Jos luottolaitokseen voitaisiin soveltaa muun ETA-valtion valvontaviranomaisen asettamaa rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättyä lisäpääomavaatimusta ja [tämän luvun] 4 a §:ssä tarkoitettua lisäpääomavaatimusta, luottolaitoksen on täytettävä molemmat vaatimukset, jos vaatimukset kohdistuvat eri vastuisiin ja taseen-ulkopuolisiin eriin; tai jos vaatimukset kohdistuvat samoihin vastuisiin ja taseen-ulkopuolisiin eriin, luottolaitoksen on täytettävä vaatimuksista korkeampi.

10 §

Varojenjaon rajoittaminen

Luottolaitos ei saa jakaa varoja siten, että se ei enää täyttäisi tässä luvussa tarkoitettua lisäpääomavaatimusta.

Luottolaitoksen, joka ei täytä tässä luvussa tarkoitettua lisäpääomavaatimusta, on rajoitettava varojenjako 3 momentissa säädetyllä tavalla.

Jos tämän luvun mukaisen lisäpääomavaatimuksen kattamiseen luettavat ovat omat varat ovat

- 1) alle 25 prosenttia luottolaitokseen sovellettavasta lisäpääomavaatimuksesta, luottolaitos ei saa jakaa lainkaan varoja.
- 2) vähintään 25 prosenttia, mutta vähemmän kuin 50 prosenttia luottolaitokseen sovellettavasta lisäpääomavaatimuksesta, luottolaitos saa jakaa varoina enintään määrän, joka vastaa luottolaitoksen voitonjakokelpoisia varoja kerrottuna 0,2:llä.
- 3) vähintään 50 prosenttia, mutta vähemmän kuin 75 prosenttia luottolaitokseen sovellettavasta lisäpääomavaatimuksesta, luottolaitos saa jakaa varoina enintään määrän, joka vastaa luottolaitoksen voitonjakokelpoisia varoja kerrottuna 0,4:llä.

4) vähintään 75 prosenttia, mutta kuitenkin alittavat lisäpääomavaatimuksen, luottolaitos saa jakaa varoina enintään määrän, joka vastaa luottolaitoksen voitonjakokelpoisia varoja kerrottuna 0,6:llä.

Edellä 3 momentin mukaisina lisäpääomavaatimuksen kattamiseen luettavina olevina omina varoina pidetään tässä pykälässä sellaista ydinpääomaa, jota ei käytetä EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohdissa tarkoitettujen omien varojen vaatimusten tai tämän lain 11 luvun 6 §:ssä säädetyn harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen kattamiseksi.

Voitonjakokelpoisina varoina pidetään tässä pykälässä edellisen ja kuluvan tilikauden voittoa, jota ei ole laskettu ydinpääomaan kuuluvaksi eräksi ja josta on vähennetty laskennallinen verovelka sillä olettamalla, että luottolaitos ei lainkaan jaa osinkoa tai toteuta muuta varojenjako.

Varojenjako pidetään tässä pykälässä sellaisia seuraavia varojenjakotapoja, jotka vaikuttavat ydinpääomaa tai voittovaroja vähentävästi ja joiden suorittamatta jättämisen perusteella luottolaitosta ei ole pidettävä maksukyvyttömänä:

1) osingon tai koron maksu käteisenä, osakeanti kokonaan tai osittain toteutettuna rahastoantina, omien osakkeiden tai osuuksien hankinta, osakkeiden tai osuuksien lunastus, pääoman takaisinmaksu tai muu näihin rinnastettava suoritus EU:n vakavaraisuusasetuksen 25 artiklassa tarkoitettuun ensisijaiseen pääomaan (ydinpääoma tai ensisijainen lisäpääoma) luettavan pääomainstrumentin perusteella;

2) muuttuvaan palkkion maksamiseen sitoutuminen tai muuttuvan palkkionosan tai harkinnanvaraisen lisäeläkkeen maksaminen, jos luottolaitos ei ole täyttänyt tässä luvussa tarkoitettua lisäpääomavaatimusta maksuajankohtana tai muuttuvaan palkitsemiseen liittyvänä ansaintajaksona.

Jos luottolaitos aikoo jakaa varoja 6 momentissa tarkoitettulla tavalla, sen on hyvissä ajoin ennen varojenjako tehtävä varojenjaon enimmäismäärää koskeva laskelma ja toimitettava se Finanssivalvonnalle. Laskelmasta on ilmevä tämän pykälän mukaisesti lasketun varojenjaon enimmäismäärän ohella luottolaitoksen omat varat lajeittain, edellisen ja kuluvan tilikauden voitto tai tappio sekä suunniteltu varojen jaon määrä ja varojenjakotapa.

10 a §

Varojenjaon rajoittaminen alitettaessa vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimus

Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä luottolaitos ei saa jakaa varoja siten, että se ei enää täyttäisi EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 1a kohdassa säädettyä vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimusta.

Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä luottolaitos, joka ei täytä 1 momentissa tarkoitettua vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimusta, on rajoitettava varojenjakoa 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Jos EU:n vakavaraisuusasetuksen 429 artiklan mukaisen vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimuksen kattamiseen luettava ensisijainen pääoma on:

1) alle 25 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimuksesta, luottolaitos ei saa jakaa lainkaan varoja;

2) vähintään 25 prosenttia, mutta alle 50 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimuksesta, luottolaitos saa jakaa varoja enintään määrän, joka vastaa voitonjakokelpoisten varojen määrää kerrottuna 0,2:lla.

3) vähintään 50 prosenttia, mutta alle 75 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimuksesta, luottolaitos saa jakaa varoja enintään määrän, joka vastaa voitonjakokelpoisten varojen määrää kerrottuna 0,4:lla.

4) vähintään 75 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimuksesta, mutta kuitenkin alle vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimuksesta, luottolaitos saa jakaa varoja enintään määrän, joka vastaa voitonjakokelpoisten varojen määrää kerrottuna 0,6:lla.

Edellä 3 momentin mukaisina vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimuksen kattamiseen luettavina ensisijaisina omina varoina pidetään tässä pykälässä sellaista ensisijaista pääomaa, jota ei käytetä EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 1 tai 1a kohtien mukaisten omien varojen vaatimusten tai vähimmäisomavaraisuusvaatimusten taikka tämän lain 11 luvun 6 §:ssä säädetyn harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen täyttämiseksi.

Voitonjakokelpoisina varoina pidetään tämän luvun 10 §:n 5 momentissa tarkoitettuja voittonjakokelpoisia varoja. Varojenjakona pidetään tässä pykälässä sellaisia varojenjakotapoja, jotka vaikuttavat ensisijaisia omia varoja tai voittovaroja vähentävästi ja joiden suorittamatta jättämisen perusteella luottolaitosta ei ole pidettävä maksukyvyttömänä ja jotka täyttävät edellä 10 §:n 6 momentin 1 tai 2 kohdassa säädetyt edellytykset.

10 b §

Omien varojen kartuttamissuunnitelma

Jos luottolaitos ei täytä tässä luvussa säädettyjä lisäpääomavaatimuksia tai EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 1a kohdassa säädettyä vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimusta, luottolaitoksen on laadittava omien varojen kartuttamissuunnitelma. Suunnitelma on toimitettava Finanssivalvonnalle viimeistään viiden arkipäivän, tai Finanssivalvonnan luvalla 10 arkipäivän, kuluessa siitä, kun luottolaitos on havainnut, että se ei täytä näitä vaatimuksia.

Omien varojen kartuttamissuunnitelmaan on sisällytettävä ennusteet tuloslaskelman ja taseen kehittymisestä, omien varojen kartuttamiseksi suunnitellut toimenpiteet tavoiteaikatauluineen sekä muut Finanssivalvonnan tarpeelliseksi katsomat tiedot.

Finanssivalvonnan on hyväksyttävä luottolaitoksen toimittama omien varojen kartuttamissuunnitelma, jos sen perusteella Finanssivalvonta arvioi luottolaitoksen pystyvän todennäköisesti täyttämään tarkoituksenmukaisessa aikataulussa luottolaitokselle asetetut lisäpääomavaatimukset ja vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimuksen.

Ellei Finanssivalvonta hyväksy omien varojen kartuttamissuunnitelmaa edellä 3 momentissa säädetyllä tavalla, Finanssivalvonnan on ryhdyttävä vähintään toiseen seuraavista toimenpiteistä:

- 1) vaadittava luottolaitosta ryhtymään toimenpiteisiin omien varojen vahvistamiseksi määräajassa;
- 2) tässä luvussa säädetyn estämättä rajoitettava luottolaitoksen varojenjako siten kuin 11 luvun 10 §:n 13 kohdassa on säädetty.

11 luku

Luottolaitoksen valvonta

2 §

Valvojan arvio

Finanssivalvonnan on laadittava säännöllisesti arvio luottolaitokseen kohdistuvista riskeistä ja siitä, täyttääkö luottolaitos 9 ja 10 luvussa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetyt vaatimukset.

Valvojan arviossa tulee ottaa huomioon ainakin:

7) arvio riskistä, joka aiheutuu riittämättömästä omavaraisuudesta tätä kuvaavien mittareiden sekä omavaraisuutta koskevien riskien hallintaan liittyvien järjestelyiden ja strategioiden perusteella määritettynä;

10) luottolaitokseen kohdistuva rahoitustaseen korkoriski.

Finanssivalvonnan on tässä pykälässä tarkoitetun arvioinnin laajuudessa ja arviointitiheydessä otettava huomioon luottolaitoksen toiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus sekä merkittävyys rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta. Arviointi on kuitenkin tehtävä vähintään vuosittain 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuista luottolaitoksista. Finanssivalvonta voi mukauttaa edellä 2 momentissa säädettyjä arviointikriteerejä ottaen huomioon luottolaitoksen riskiprofiili. Mukauttamista on sovellettava riskiprofiililtaan samankaltaisiin luottolaitoksiin. Finanssivalvonnan on ilmoitettava arviointikriteereistä poikkeamisesta Euroopan pankkiviranomaiselle luottolaitosdirektiivin 97 artiklan 4a kohdan toisen alakohdan mukaisella tavalla.

Finanssivalvonnan on valvojan arvion perusteella ryhdyttävä tarvittaessa 6, 6 d tai 10 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin, taikka edellytettävä luottolaitoksen muuttamaan rahoitustaseen korkoriskin arvioimiseen käytettyjä oletettavia Finanssivalvonnan vaatimalla tavalla. Finanssivalvonalla on velvollisuus ryhtyä näihin toimenpiteisiin, jos:

1) edellä 9 luvun 15 §:n 1 momentissa tarkoitettu rahoitustaseen pääoman arvonalentuma on yli 15 prosenttia luottolaitoksen ensisijaisesta pääomasta, ja alentuma johtuu odottamattomasta korkojen muutoksesta; tai

2) edellä 9 luvun 15 §:n 1 momentissa tarkoitetut nettokorkotuotot laskevat jyrkästi odottamattoman korkojen muutoksen vuoksi.

Finanssivalvonta voi jättää ryhtymättä edellä 4 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin rahoitustaseen korkoriskien perusteella, jos se katsoo rahoitustaseeseen liittyvien riskien hallinnan riittäväksi ja että rahoitustaseen korkoriski ei ole liiallinen.

Edellä 4 momentin 1 ja 2 kohtien arvioimisessa on käytettävä Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annetuissa teknisissä standardeissa säädettyjä kriteerejä.

3 §

Valvontaohjelma

Finanssivalvonnan on vähintään vuosittain päätöksellään vahvistettava sen valvonnassa olevien luottolaitosten valvontaa koskeva ohjelma, josta käy ilmi, millä tavoin ja miten laajasti kutakin luottolaitosta valvotaan. Ohjelmasta on lisäksi käytävä ilmi ne luottolaitokset, joihin sovelletaan 3 momentissa tarkoitettua tehostettua valvontaa, sekä luottolaitoksissa ja sen ulko-maisissa sivuliikkeissä ja tytäryrityksissä toteutettavat tarkastukset.

Finanssivalvonnan on sisällytettävä 1 momentissa tarkoitettuun suunnitelmaan luottolaitokset, joissa kuormituskokeet tai 2 §:ssä tarkoitettu arvio ovat paljastaneet merkittäviä uhkia luottolaitoksen toiminnan jatkuvuudelle tai joissa on rikottu lakia, sekä muut luottolaitokset, jotka Finanssivalvonta katsoo tarpeelliseksi sisällyttävä suunnitelmaan.

5 a §

Varhaisen puuttumisen yleiset edellytykset

Finanssivalvonta voi sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, ryhtyä mainittuihin valvontatoimiin, jos luottolaitos on ilmoittanut tarvitsevansa kriisinratkaisulain 4 luvun 1 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua poikkeuksellista ulkista tukea tai jos luottolaitos ei täytä kriisinratkaisulain 8 luvun 7 a §:n 4 momentin tai 7 e §:n mukaisesti vahvistettua omia varoja ja hyväksyttävää velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta.

5 b §

Rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen epäily tai kohonnut riski

Jos Finanssivalvonnalla on valvojan arvion pohjalta perusteltua syytä epäillä luottolaitoksessa tapahtuneen tai yritetyn rahanpesua tai terrorismin rahoittamista, tai että luottolaitokseen kohdistuu kohonnut tällainen riski, Finanssivalvonnan on tehtävä tätä koskeva ilmoitus Euroopan pankkiviranomaiselle. Kohonneesta rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riskistä on toimitettava Euroopan pankkiviranomaiselle myös riskiarvio.

Edellä 1 momentissa todetuissa tilanteissa Finanssivalvonnan on ryhdyttävä niihin tämän luvun 6, 6 d, ja 10 §:ssä sekä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädettyihin toimenpiteisiin, joihin havainto antaa aihetta.

6 §

Harkinnanvarainen lisöpääomavaatimus

Finanssivalvonnan on jäljempänä 6 a §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä asetettava luottolaitokselle tarvittava lisävaatimus luottolaitoksen omien varojen vähimmäismäärälle EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädettyjen omien varojen vaatimuksen lisäksi (harkinnanvarainen lisöpääomavaatimus). Harkinnanvarainen lisöpääomavaatimus on asetettava 2 §:ssä säädetyn arvion, 5 §:n mukaisen sisäisten menetelmien tarkastuksen tai etukäteen vahvistetuin perustein laaditun muun arvion pohjalta.

Finanssivalvonta voi asettaa harkinnanvaraisen lisöpääomavaatimuksen omien varojen lisävaatimuksena, vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimuksena, tai molempina.

Finanssivalvonta voi asettaa harkinnanvaraisen lisöpääomavaatimuksen konsolidoidun valvonnan kohteena olevalle luottolaitokselle sen konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella.

Finanssivalvonta saa asettaa harkinnanvaraisen lisöpääomavaatimuksen enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Finanssivalvonnan on annettava Rahoitusvakausvirastolle tiedoksi harkinnanvaraiseen lisöpääomavaatimukseen liittyvä asettamispäätös.

6 a §

Harkinnanvaraisen lisöpääomavaatimuksen asettamisen edellytykset

Finanssivalvonnan on asetettava harkinnanvarainen lisöpääomavaatimus, jos:

1) luottolaitoksen toimintaan kohdistuu sellaisia riskejä tai riskitekijöitä, joiden kattamiseksi luottolaitoksella olevat omat varat ovat riittämättömät 6 b §:ssä tarkoitetulla tavalla;

2) luottolaitoksen arvio oman pääoman riittävydestä ei täytä sille asetettuja edellytyksiä ja on todennäköistä, että muut Finanssivalvonnan käytössä olevat valvonnalliset toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi kohtuullisessa ajassa ovat riittämättömät;

3) luottolaitoksen hallinto- ja ohjausjärjestelmät, riskienhallintajärjestelmä, palkitsemisjärjestelmä tai suurten asiakasriskien hallinnointia koskevat menetelmät eivät täytä niille asetettuja vaatimuksia ja on todennäköistä, että Finanssivalvonnan käytössä olevat muut valvonnalliset toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi kohtuullisessa ajassa ovat riittämättömät;

4) luottolaitoksen kaupankäyntivarasto ei ole arvostettu tämän luvun 2 §:n 2 momentin 6 kohdan edellyttämällä tavalla;

5) tämän luvun 5 §:ssä säädetyn arvion perusteella havaitaan, että sisäiset menetelmät eivät täytä niille asetettuja edellytyksiä;

6) luottolaitos jättää toistuvasti noudattamatta 6 d §:n mukaista suositusta ohjeellisen lisöpääoman kartuttamiseksi tai ylläpitämiseksi; tai

7) Finanssivalvonta katsoo, että muulla kuin edellä mainitulla olennaisella perusteella harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen asettaminen on perusteltua.

Finanssivalvonta saa asettaa harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen ainoastaan sellaisten riskien kattamiseksi, joita yksittäisen luottolaitoksen toiminnassa aiheutuu. Tällaisena riskinä pidetään myös talous- ja markkinakehityksen vaikutusta yksittäisen luottolaitoksen riskiprofiiliin.

6 b §

Omien varojen riittämättömyyden arviointi harkinnanvaraista lisäpääomavaatimusta asetettaessa

Luottolaitoksen omia varoja on pidettävä riittämättömänä edellä 6 a §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, jos Finanssivalvonta arvioi, että:

1) ne eivät riittävällä tavalla kata niitä riskejä ja riskitekijöitä, joista on säädetty EU:n vakavaraisuusasetuksen kolmannessa, neljännessä ja seitsemännessä osassa sekä yleisestä arvopaperistamista koskevasta kehyksestä ja erityisestä kehyksestä yksinkertaiselle, läpinäkyvälle ja standardoidulle arvopaperistamiselle sekä direktiivien 2009/65/EY, 2009/138/EY ja 2011/61/EU ja asetusten (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/2402 (EU:n arvopaperistamisasetus) 2 luvussa; tai

2) jotain olennaista riskiä tai riskitekijää ei ole lainkaan katettu.

Finanssivalvonnan on omien varojen riittävyttä arvioidessaan otettava huomioon oma arviointinsa luottolaitoksen sisäisen pääoman riittävyttä koskevasta arviosta.

6 c §

Harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen kattaminen

Luottolaitoksen on katettava harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus siten, että lisäpääomavaatimuksesta vähintään kolme neljäsosaa on oltava ensisijaista pääomaa, josta vähintään kolme neljäsosaa on oltava ydinpääomaa.

Finanssivalvonta voi määrätä ensisijaisen pääoman ja ydinpääoman osuudet 1 momentissa säädettyä korkeampina, jos se on tarpeen, ja ottaen huomioon myös kyseisen luottolaitoksen erityiset olosuhteet.

Jos harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus on asetettu vähimmäisomavaraisuusasteen lisävaatimuksena, luottolaitoksen on katettava harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus ensisijaisella pääomalla.

6 d §

Ohjeellinen lisäpääoma

Arvioituaan 9 luvun 1 §:n 6 momentin mukaisesti luottolaitoksen sisäisen pääoman riittävyttä Finanssivalvonnan on tarvittaessa annettava luottolaitokselle suositus omien varojen tarpeeksi, joka ylittää tässä laissa ja EU:n vakavaraisuusasetuksessa asetetut pääomavaatimukset (ohjeellinen lisäpääoma).

Ohjeelliseen lisäpääomaan liittyvä suositus on annettava luottolaitoskohtaisten riskien perusteella, jotka eivät jo tule riittävästi katetuksi 6 §:ssä tarkoitetusta harkinnanvaraisesta lisäpääomavaatimuksesta.

Finanssivalvonta voi antaa ohjeellista lisäpääomaa koskevan suosituksen konsolidoidun valvonnan kohteena olevalle luottolaitokselle sen konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella.

Finanssivalvonnan on annettava Rahoitusvakuusvirastolle tiedoksi ohjeelliseen lisäpääomaan liittyvä suositus.

8 §

Omien varojen määrästä johtuvat varojenjaon rajoitukset

Jos luottolaitoksen omien varojen tai konsolidoitujen omien varojen määrä alittaa EU:n vakavaraisuusasetuksessa tai 6 §:ssä tarkoitetun pääomavaatimuksen, luottolaitos ei saa toteuttaa 10 luvun 10 § 5 momentin mukaista varojenjakoja, ellei Finanssivalvonta erityisestä syystä määrääjäksi myönnä poikkeusta.

9 §

Maksuvalmiutta koskevat lisävaatimukset

Finanssivalvonnan on tätä pykälää soveltaessaan otettava huomioon luottolaitoksen sisäisen maksuvalmiuden hallintaprosessin laadullinen riittävyys sekä hallinto-, ohjaus- ja riskinhallintajärjestelmien yleinen riittävyys.

10 §

Finanssivalvonnan muu erityinen toimivalta vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden valvonnassa

1) rajoittaa luottolaitoksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen muuttuvien palkkioiden sekä sopimukseen perustuvien eläkkeiden yhteenlaskettua määrää suhteessa tilikauden voittoon;

2) vaatia luottolaitosta toimittamaan säännöllisesti EU:n vakavaraisuusasetuksessa ja tässä laissa tarkoitettuja tietoja luottolaitoksen taloudellisesta asemasta laajemmin ja useammin kuin mainitussa asetuksessa tai tässä laissa tai niiden nojalla annetuissa säädöksissä tai määräyksissä vaaditaan, mutta ei kuitenkaan siltä osin kuin luottolaitos on jo muutoin velvollinen toimittamaan samat tiedot;

12) velvoittaa luottolaitos toimittamaan suunnitelma siitä, millä tavalla se korjaa tässä laissa tai EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädettyjen vaatimusten noudattamisessa havaitut puutteet;

13) velvoittaa luottolaitos soveltamaan erityistä taseen varojen käsittelyä omien varojen vaatimusten osalta;

14) edellyttää luottolaitoksen vahvistavan omia varojaan rajoittamalla varojenjakoja.

12 §

Valvontaperiaatteiden ja sovellettavien säännösten julkistaminen

1) julkistettava 2 §:ssä tarkoitetun arvion tekemistä koskevat yleiset periaatteet ja menetelmät, mukaan lukien kuvaus siitä, millä tavalla arviointia suhteutetaan luottolaitoksen toiminnan laatuun, laajuuteen ja monimuotoisuuteen;

Valvonta-arvioita koskeva yhteinen päätöksenteko konsolidointiryhmässä

Jos Finanssivalvonta vastaa sellaisen luottolaitoksen konsolidoidusta valvonnasta, jonka konsolidointiryhmään kuuluu yksi tai useampi ulkomainen ETA-luottolaitos, Finanssivalvonnan on pyrittävä yhdessä tällaisen ulkomaisen ETA-luottolaitoksen kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa saamaan aikaan yhteisymmärrys 2, 3, 6, 6 d ja 9 §:n soveltamisesta luottolaitoksen konsolidoidun vakavaraisuuden hallintaan. Finanssivalvonnan on pyydettävä asiasta lausunto Euroopan pankkiviranomaiselta, jos joku tässä momentissa tarkoitetuista viranomaisista sitä pyytää.

Jos yhteisymmärrystä 2, 3, 6, 6 d tai 9 §:n soveltamisesta ei ole saavutettu neljän kuukauden kuluessa siitä, kun Finanssivalvonta on laatinut 2 §:n 1 momentissa tarkoitetun arvon ja antanut sen tiedoksi tämän pykälän 4 momentissa tarkoitetuille viranomaisille, Finanssivalvonta voi yksin päättää 2, 3, 6, 6 d ja 9 §:n soveltamisesta luottolaitoksen konsolidoidun vakavaraisuuden hallintaan. Finanssivalvonnan on annettava 2 §:ssä tarkoitettu arvio ja 3, 6, 6 d ja 9 §:n nojalla tehty päätös viivytyksettä tiedoksi 3 momentissa tarkoitetuille viranomaisille. Jos Finanssivalvonta tai jokin mainitussa momentissa tarkoitetuista muista toimivaltaisista viranomaisista on kuitenkin ennen tässä momentissa säädetyn neljän kuukauden määräajan päättymistä saattanut asian Euroopan pankkiviranomaisen käsiteltäväksi siten kuin Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 19 artiklassa säädetään, Finanssivalvonnan on odotettava Euroopan pankkiviranomaisen ratkaisua ja toimittava sen mukaisesti.

Jos ulkomainen ETA-valvontaviranomainen vastaa sellaisen luottolaitoksen konsolidoidusta valvonnasta, jonka konsolidointiryhmään kuuluu suomalainen luottolaitos, Finanssivalvonnan on ennen 2 §:ssä tarkoitetun arvon tai 3, 6, 6 d taikka 9 §:ssä tarkoitetun päätöksen tekemistä kuultava edellä tarkoitettua ulkomaista ETA-valvontaviranomaista. Jos kuitenkin Finanssivalvonta tai joku muu konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen valvonnasta vastaava toimivaltainen viranomainen on saattanut asian Euroopan pankkiviranomaisen käsiteltäväksi siten kuin Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 19 artiklassa säädetään, Finanssivalvonnan on odotettava Euroopan pankkiviranomaisen ratkaisua ja toimittava sen mukaisesti.

15 luku

Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa

11 §

Enimmäisluototussuhde

Finanssivalvonta voi rahoitusvakauteen kohdistuvien riskien poikkeuksellisen kasvun rajoittamiseksi päättää alentaa edellä 3 ja 4 momentissa säädettyjä luoton enimmäismääriä enintään 10 prosenttiyksiköllä. Finanssivalvonta voi myös rajoittaa muiden vakuuksien kuin esinevakuuksien huomioon ottamista luototussuhdetta laskettaessa, jos se on tarpeen tässä momentissa tarkoitettujen riskien hallitsemiseksi. Finanssivalvonnan on vähintään vuosittain tehtävä päätös tämän momentin nojalla tehdyn päätöksen muuttamisesta tai voimassaolon jatkamisesta. Finanssivalvonnan on internetsivustollaan julkistettava periaatteet, joita se noudattaa tämän momentin soveltamisedellytysten arvioinnissa. Tässä momentissa tarkoitetun päätöksen valmisteluun sovelletaan, mitä 10 luvun 4 §:ssä säädetään.

Luotonanto ja sijoittaminen eräissä tapauksissa

Luottolaitoksen lähipiiriin kuuluu:

1) se, jolla omistuksen, optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjalainan nojalla on tai voi olla vähintään 20 prosenttia luottolaitoksen osakkeista, osuuksista tai niiden tuottamasta äänimäärästä taikka vastaava omistus tai äänivalta luottolaitoksen konserniin kuuluvassa yhteisössä taikka luottolaitoksessa määräysvaltaa käyttävässä yhteisössä, jolle omistuksen kohteena olevan yhtiön merkitys koko konsernin kannalta ole vähäinen;

2) luottolaitoksen hallituksen jäsen, varajäsen, toimitusjohtaja ja tämän sijainen ja luottolaitoksen toimivaan johtoon kuuluva henkilö;

3) edellä 2 kohdassa tarkoitetun henkilön lapsi, vanhempi, aviopuoliso tai henkilöön rekisteröidyssä parisuhteessa tai avioliitonomaisessa suhteessa oleva henkilö;

4) luottolaitoksen hallintoneuvoston jäsen, tilintarkastaja, varatilintarkastaja ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu tilintarkastuksesta;

5) edellä 4 kohdassa tarkoitetun henkilön alaikäinen lapsi sekä aviopuoliso tai henkilöön rekisteröidyssä parisuhteessa tai avioliitonomaisessa suhteessa oleva henkilö;

6) edellä 2–5 kohtia vastaavassa asemassa 1 kohdassa tarkoitetussa yrityksessä oleva henkilö;

7) elinkeinotoimintaa harjoittava yhteisö, jossa edellä 2 ja 3 kohdassa tarkoitetulla henkilöllä yksin tai yhdessä toisen kanssa on vähintään 10 prosentin omistusosuus, tätä vastaava määräysvalta tai muu olennainen vaikutusvalta, tai jos henkilö kuuluu tällaisen yhteisön johtoon hallituksen jäsenenä, toimitusjohtajana, toimitusjohtajan sijaisena tai toimivaan johtoon kuuluvassa tehtävässä.

8) muu kuin edellä 7 kohdassa tarkoitettu yhteisö ja säätiö, jossa edellä tässä momentissa tarkoitettulla henkilöllä yksin tai yhdessä toisen kanssa on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta.

Edellä 2 momentin 4 kohdan estämättä luottolaitoksen hallintoneuvoston jäsenen sovelletaan sitä, mitä edellä 2 momentissa on hallituksen jäsenestä säädetty, jos hallintoneuvostolle on luottolaitoksen yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä siirretty tämän lain mukaan hallitukselle kuuluvia tehtäviä.

Luottolaitoksen on pidettävä luetteloa 2 momentissa tarkoitetuista luonnollisista henkilöistä, yhteisöistä ja säätiöistä. Luettelon tiedot ja siinä tapahtuneet muutokset sekä luettelossa mainituille luonnollisille henkilöille, yhteisöille ja säätiöille myönnettyjä luottoja tai yhteisöön tehtyjä sijoituksia koskevat 1 momentissa tarkoitettut päätökset tai ehdot on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vaadittaessa.

Mitä tässä pykälässä säädetään luoton antamisesta, sovelletaan vastaavasti takauksen antamiseen tai muuhun vakuuden asettamiseen toisen antaman luoton maksamisesta.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen päätösten kirjaamisesta sekä 3 momentissa tarkoitetun luettelon pitämisestä ja mainitussa momentissa tarkoitettujen tietojen ilmoittamisesta Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta voi lisäksi antaa tarkempia määräyksiä siitä, milloin 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua yhtiötä pidetään koko konsernin kannalta vähäisenä.

17 luku

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen perustaminen ja edustuston avaaminen Suomeen

3 §

Sivuliikkeen toimiluvan myöntäminen

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle, Rahoitusvakausvirastolle, talletussuojarahastolle ja, jos sivuliike tarjoaa sijoituspalvelua, sijoittajien korvausrahastolle, kolmannen maan sivuliikkeitä koskevat seuraavat tiedot:

- 1) sivuliikkeen toimiluvan myöntämisestä ja toimiluvan muuttamisesta;
- 2) sivuliikkeiden Finanssivalvonnalle raportoimat kokonaisvarat ja -velat;
- 3) kolmannessa maassa sijaitsevan luottolaitoksen tai luottolaitosryhmittymän nimi, johon sivuliike kuuluu.

18 luku

Ulkomaisia luottolaitoksia koskevat erityissäännökset

8 §

Tilinpäätös ja raportointi

Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen on Finanssivalvonnan määräyksestä, kuitenkin vähintään vuosittain, toimitettava Finanssivalvonnalle seuraavat tiedot:

- 1) toimintaan liittyvät kokonaisvarat Suomessa;
- 2) maksuvalmiuden turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi käytössä olevat instrumentit;
- 3) sivuliikkeen käytettävissä olevat omat varat;
- 4) selvitys talletajiin sovellettavasta talletussuojasta;
- 5) selvitys sivuliikkeen riskienhallintajärjestelmästä;
- 6) selvitys sivuliikkeen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, mukaan lukien tiedot sivuliikkeen toimivaan johtoon kuuluvista ja keskeisistä toiminnoista vastaavista henkilöistä;
- 7) sivuliikettä koskevat elvytys- ja kriisinratkaisusuunnitelmat; ja
- 8) muut sivuliikkeen valvonnan kannalta Finanssivalvonnan tarpeelliseksi katsomat tiedot.

13 §

Finanssivalvonnan oikeus edustaa tallettajia ulkomaan talletussuojarahastossa

Jos kolmannen maan luottolaitos ei ole maksanut talletussopimuksen mukaisesti kolmannen maan luottolaitoksen Suomessa olevan sivuliikkeen tilillä olevia tallettajan erääntyneitä ja riittomia saatavia, tallettaja voi ilmoittaa asiasta Finanssivalvonnalle.

21 Luku

Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset

1 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Luottolaitoksen perustaja, hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja ovat velvollisia korvaamaan myös vahingon, jonka he ovat tehtävässään tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet osakkeenomistajalle, jäsenelle, osuuden omistajalle tai kantarahasto-osuuden omistajalle tai muulle henkilölle rikkomalla EU:n vakavaraisuusasetusta, EU:n vakavaraisuusasetuksen tai luottolaitosdirektiivin perusteella annettuja komission asetuksia ja päätöksiä, tätä lakia tai sen noialla annettua asetusta tai Finanssivalvonnan määrävstä, liikepankeista ja muista osakevhtiömuotoisista luottolaitoksista annettua lakia, säästöpankkilakia, osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annettua lakia, kiinnitysluotto pankkitoiminnasta annettua lakia, hypoteekkiyhdistyksistä annettua lakia taikka luottolaitoksen yhtiöjärjestystä tai sääntöjä. Tilintarkastajan korvausvastuusta säädetään tilintarkastuslaissa.

Tämä laki tulee voimaan 29 päivänä joulukuuta 2020.

Ennen 28 päivää kesäkuuta 2019 toimintansa aloittaneen omistusyhteisön on haettava omistusyhteisötoimintaa koskevaa lupaa tämän lain 2 a luvun mukaisesti viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2021.

Luottolaitokseen, joka on täyttänyt 2 luvun 5 §:n 2 momentissa mainitut edellytykset 27 päivänä kesäkuuta 2019, sovelletaan 2 luvun 5 §:ssä tarkoitettua edellytystä alakonsernin muodostamiseen 30 joulukuuta 2023 alkaen.

Lain 10 luvun 4 a—c §:ää sovelletaan 1.7.2021 lukien.

2.

Laki

luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 1 luvun 3 §:n 1 momentin 26 kohta, 4 §:n 4 kohta, 2 luvun 5 §:n 1 momentti, 6 §:n 1 momentti, 8 §:n 4 momentti, 3 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentti, 2 §:n 2 ja 3 momentti, 4 §:n 2 momentti ja 4 momentin 9—11 kohta, 5 §, 6 §:n 2 ja 4 momentti, 4 luvun 2 §:n 1 momentti, 5 luvun otsikko, 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohta, 3 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 ja 4 momentti, 12 §:n 1 momentti, 6 luvun 1 §:n 1, 5 ja 9 momentti, 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentin 3 kohta, 7 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohta ja 3 momentti, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 8 luvun 1 §:n otsikko ja 1 momentti, 3 §:n 1 ja 5 momentti, 4 §:n 1 momentin 7 kohta, 6 §:n 4 momentti, 7 §, 9 §:n otsikko ja 2 momentti, 10 §, 11 § :n otsikko ja 11 §, 12 a §, 13 §, 9 luvun 3 §:n 1 momentti, 12 luvun 7 §:n 2 momentin johtolause ja 6 momentti, 8 §, 14 luvun 6 §:n 1 ja 2 momentti, 17 luvun 4 §:n otsikko ja 1 momentti, 18 luvun 1 §:n 1 momentti,

sellaisena kuin niistä ovat 1 luvun 3 §:n 1 momentin 26 kohta, 3 luvun 1 §:n 2 momentti osaksi, 3 luvun 2 §:n 2 momentti osaksi ja 6 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 821/2017, 6 luvun

1 §:n 5 momentti laissa 868/2018, 6 luvun 1 §:n 9 momentti ja 8 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 406/2019, 7 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentti laissa 1084/2017, 8 luvun 7 § osaksi laeissa 821/2017 ja 868/2018 sekä 8 luvun 12 a § laissa 810/2015,

lisätään 1 luvun 3 §:n 1 momenttiin uusi 27—35 kohta, 4 §:ään uusi 5 kohta, 2 luvun 2 §:ään uusi 3 momentti, 3 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 821/2017, uusi 7 momentti, 3 luvun 4 §:n 4 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 821/2017, uusi 12—13 kohta, 4 luvun 5 §:ään uusi 3 ja 4 momentti, 6 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 821/2017, 868/2018 ja 409/2019, uusi 11 momentti, 6 luvun 3 §:n 1 momenttiin uusi 4 kohta, 3 §:ään uusi 3 momentti, uusi 7 §, 8 luvun 4 §:n 1 momenttiin uusi 8 kohta ja 2 momentti, 7 a—7 g §, 9 §:ään uusi 3 momentti, uusi 10 a §, 12 §:ään uusi 4 momentti, uusi 14 §, 9 luvun 3 §:ään uusi 5 momentti, 12 luvun 10 §:ään uusi 5 momentti, 12 ja 13 §, 14 luvun 6 §:ään uusi 4—6 momentti,
seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

26) *kriittisillä toiminnoilla* palveluja ja toimintoja, joita laitospalveluun osapuolille ja niiden keskeistyminen todennäköisesti aiheuttaisi reaalitalouden kannalta elintärkeiden palvelujen häiriintymisen tai todennäköisesti häiritsisi rahoitusvakautta laitoksen tai konsernin koon tai markkinaosuuden, ulkoisten ja sisäisten sidosten, monitahoisuuden tai rajat ylittävän toiminnan johdosta yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa erityisesti näiden palvelujen tai toimintojen korvattavuus huomioon ottaen;

27) *olennaisella tytäryrityksellä* EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 135 alakohdassa tarkoitettua olennaista tytäryritystä;

28) *ydinpääomalla* EU:n vakavaraisuusasetuksen 50 artiklassa tarkoitettua ydinpääomaa;

29) *alentamiskelpoisilla veloilla* laitoksen muita velkoja ja omaan pääomaan luettavia rahoitusvälineitä kuin ydinpääomaan luettavia rahoitusvälineitä, ensisijaisen lisäpääoman rahoitusvälineitä tai toissijaisen pääoman rahoitusvälineitä tai joita ei ole rajattu velkakirjojen arvon alaskirjauksen soveltamisalan ulkopuolelle 8 luvun 4 §:n 1 momentin nojalla;

30) *hyväksyttävillä veloilla* alentamiskelpoisia velkoja, jotka täyttävät 8 luvun 7 e §:n 5 momentin 4—11 kohtien sekä 7 g §:n edellytykset, ja toissijaiseen pääomaan luettavia rahoitusvälineitä, jotka täyttävät EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 a artiklan 1 kohdan b alakohdan edellytykset;

31) *etuoikeusasemaltaan huonommilla hyväksyttävillä* rahoitusvälineillä välineitä, jotka täyttävät EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 a artiklan edellytykset, lukuun ottamatta kyseisen asetuksen 72 b artiklan 3—5 kohdan edellytyksiä;

32) *kriisinratkaisun kohteena olevalla yhteisöllä*:

a) Euroopan unioniin sijoittautunutta oikeushenkilöä, johon kriisinratkaisusuunnitelmassa kohdistetaan kriisinratkaisutoimia; tai

b) laitosta, joka ei kuulu luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 4 §:n nojalla konsolidoidun valvonnan piiriin kuuluvaan konsolidointiryhmään ja johon kriisinratkaisusuunnitelmassa kohdistetaan kriisinratkaisutoimia;

33) *kriisinratkaisun kohteena olevalla ryhmällä* EU:n kriisinratkaisusasetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdan 24 b alakohdassa tarkoitettua konsernia;

34) maailmanlaajuisella rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävällä luottolaitoksella EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 133 alakohdassa tarkoitettua laitosta;

35) kokonaislisäpääomavaatimuksella luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua kokonaislisäpääomavaatimusta.

4 §

Euroopan unionin lainsäädäntö ja Euroopan pankkiviranomainen

Tässä laissa tarkoitetaan:

4) Euroopan pankkiviranomaisella Euroopan pankkivalvonta-asetuksessa tarkoitettua Euroopan pankkiviranomaista;

5) EU:n kriisintarkaisuasetuksella yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluvirtusten kriisintarkaisua varten yhteisen kriisintarkaisumekanismien ja yhteisen kriisintarkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 806/2014.

2 Luku

Kriisintarkaisusuunnitelma

2 §

Kriisintarkaisusuunnitelman tarkastaminen

Kriisintarkaisusuunnitelma on lisäksi tarkastettava kriisintarkaisuvälineiden soveltamisen tai 6 luvussa säädettyjen toimenpiteiden jälkeen.

5 §

Velvollisuus laatia konsernin kriisintarkaisusuunnitelma

Jos konsernin emoyritys ei ole toisessa ETA-valtiossa olevan emoyrityksen tytäryritys, viraston on laadittava konsernin kriisintarkaisusuunnitelma yhteistoiminnassa konsernin ulkomaisien tytäryritysten kriisintarkaisusta vastaavien viranomaisten kanssa ja merkittävien sivuliikkeiden sijaintivaltion kriisintarkaisuviranomaisia kuultuaan siinä määrin kuin se on sivuliikkeen kannalta olennaista. Kriisintarkaisusuunnitelmassa on nimettävä kunkin konsernin osalta kriisintarkaisun kohteena olevat yhteisöt ja ryhmät.

6 §

Konsernin kriisintarkaisusuunnitelman sisältö

Konsernin kriisintarkaisusuunnitelmassa on:

1) esitettävä kriisintarkaisun kohteena oleviin yhteisöihin kohdistettavat kriisintarkaisutoimenpiteet sekä esitettävä näiden toimenpiteiden yhteensopivuus 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuihin eri toimintavaihtoehtoihin ja vaikutukset muihin konserniyhteisöihin, emo- ja tytäryrityksiin;

2) tarkasteltava, missä määrin kriisinratkaisuvälineitä voidaan soveltaa ja kriisinratkaisuvälineitä käyttää koordinoitusti kriisinratkaisun kohteena oleviin yhteisöihin, mukaan lukien toimenpiteet, joiden avulla helpotetaan konsernin tai sen osan myyntiä kolmannelle osapuolelle ja tunnistaa niihin mahdollisesti sisältyvät esteet;

3) esitettävä tarvittaessa yhteistyöjärjestelyt kolmansien maiden viranomaisten kanssa;

4) yksilöitävä konsernin kriisinratkaisun edistämistä helpottavat välttämättömät toimet;

5) esitettävä muut lisätoimet, joita virasto aikoo soveltaa kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kuuluviin yhteisöihin;

7) esitettävä kriisinratkaisun kohteena oleviin yhteisöihin, jotka kuuluvat kriisinratkaisun kohteena oleviin ryhmiin, kohdistettavat kriisinratkaisutoimenpiteet ja vaikutukset muihin ryhmän yhteisöihin ja kriisinratkaisun kohteena oleviin ryhmiin, jos ryhmä muodostuu useammasta kriisinratkaisun kohteena olevasta ryhmästä

8 §

Konsernin kriisinratkaisusuunnitelman hyväksyminen

Viraston on 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa tehtävä päätös erillisestä kriisinratkaisusuunnitelmasta viraston toimivaltaan kuuluville tytäryrityksille, tarvittaessa suomalaista kriisinratkaisun kohteena olevaa ryhmää varten. Päätöksestä on käytävä ilmi 3 momentissa tarkoitettujen erimielisyyden syyt ja otettava huomioon muiden kriisinratkaisuviranomaisten ilmaisemat kannat ja varaukset. Viraston on ilmoitettava päätöksensä muille 14 luvun 2 §:ssä tarkoitettujen kriisinratkaisukollegion jäsenille.

3 Luku

Purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuuksien arviointi

1 §

Velvollisuus arvioida laitoksen purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuudet

Laitos voidaan purkaa tai sen toiminta järjestää uudelleen tässä laissa tarkoitettulla tavalla, jos:

1) se voidaan purkaa selvitys- tai konkurssimenettelyssä; taikka

2) sen toiminta voidaan järjestää uudelleen tämän lain mukaisesti niin, että laitoksen kriittisten toimintojen jatkuvuus turvataan.

Laitoksen purkamisesta tai toiminnan uudelleenjärjestämisestä tulee aiheutua mahdollisimman vähän merkittäviä haitallisia seurauksia Suomen tai muiden ETA-valtioiden rahoitusjärjestelmien vakaudelle.

2 §

Velvollisuus arvioida purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuudet konsernissa

Konserni voidaan purkaa tai sen toiminta järjestää uudelleen tässä laissa tarkoitetulla tavalla, jos:

- 1) konserniin kuuluvat laitokset voidaan purkaa selvitys- tai konkurssimenettelyssä; tai
- 2) konserniin kuuluvien kriisinratkaisun kohteena olevien yhteisöjen toiminta voidaan järjestää uudelleen tämän lain mukaisesti niin, että laitosten kriittisten toimintojen jatkuvuus turvataan, joko erottamalla ne muista toiminnoista, jos tämä voidaan tehdä vaivattomasti ja ilman tarpeetonta viivytystä, tai muulla käytettävissä olevalla tavalla.

Konsernin purkamisesta tai toiminnan uudelleenjärjestämisestä tulee aiheutua mahdollisimman vähän merkittäviä haitallisia seurauksia Suomen tai muiden ETA-valtioiden rahoitusjärjestelmien vakaudelle.

Jos virasto vastaa konsernin ryhmäkriisinratkaisusta ja konserni muodostuu useammasta kriisinratkaisun kohteena olevasta ryhmästä, sen on arvioitava konsernin lisäksi jokaisen kriisinratkaisun kohteena olevan ryhmän osalta, voidaanko se purkaa tai sen toiminta uudelleen järjestää 1 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Mitä 2 luvun 7 ja 8 §:ssä säädetään konsernin kriisinratkaisusuunnitelmaa koskevasta menettelystä ja päätöksenteosta, sovelletaan myös tämän momentin mukaiseen menettelyyn.

4 §

Laitoksen purkamista ja toiminnan uudelleenjärjestämistä koskevien esteiden poistaminen.

Laitoksen on neljän kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta tehtävä virastolle ehdotus toimenpiteistä, joilla poistetaan viraston havaitsema este. Laitoksen on kuitenkin tehtävä kahden viikon kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta virastolle ehdotus toimenpiteistä ja aikataulusta toimenpiteiden täytäntöönpanolle sen varmistamiseksi, että laitos noudattaa sille asetettua omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta sekä kokonaislisäpääomavaatimusta. Ehdotettavien toimenpiteiden täytäntöönpanon aikataulussa on otettava huomioon viraston havaitseman esteen syyt. Laitoksen on tehtävä ehdotus kahden viikon kuluessa, jos olennainen purkamismahdollisuuksien este johtuu siitä, että:

- 1) laitos ei täytä omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta, vaikka se täyttäisi kokonaislisäpääomavaatimuksen; tai
- 2) laitos ei täytä tässä laissa tai EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädettyä omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta.

Virasto voi vaatia laitokselta seuraavien toimenpiteiden toteuttamista laitoksen purkamisen tai toiminnan uudelleenjärjestämisen esteen poistamiseksi:

9) laitoksen suorittama 8 luvussa tarkoitettujen hyväksyttävien velkojen liikkeeseenlasku omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen täyttämiseksi;

10) muita toimenpiteitä omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen täyttämiseksi mukaan lukien erityisesti laitoksen liikkeeseen laskemien hyväksyttävien velkojen tai laitoksen EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisesti omiin varoihin luettavien rahoitusvälineiden ehtojen uudelleen neuvottelu sen varmistamiseksi, että viraston 6 luvussa tarkoitettu päätös rahoitusvälineen arvon alentamisesta on pantavissa täytäntöön siinä valtiossa, jonka lakia rahoitusvälineeseen sovelletaan;

11) erillisen rahoitusalan holdingyhtiön perustaminen ja laitoksen siirtäminen sen määräysvaltaan, jos:

a) se on välttämätöntä laitoksen kriisinratkaisun edistämiseksi ja sen välttämiseksi, että tässä laissa tarkoitettujen kriisinratkaisuvaltuuksien ja -välineiden käytöllä olisi haitallisia vaikutuksia konserniin kuuluviin muihin kuin rahoitusalan yrityksiin; ja

b) laitos on rahoitusalan sekaholdingyhtiön tytäryritys;

12) velvoittaa laitos toimittamaan suunnitelma, jolla palautetaan omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen noudattaminen sekä tarvittaessa yhteenlasketun puskurivaatimuksen noudattaminen;

13) seuraavien juoksuajan profiilien muuttaminen omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen noudattamiseksi:

a) omiin varoihin luettavien rahoitusväline Finanssivalvonnan suostumuksen jälkeen; ja

b) 8 luvun 7 g §:ssä ja 7 e §:n 5 momentissa tarkoitetut hyväksyttävät velat.

5 §

Purkamista ja toiminnan uudelleenjärjestämistä koskevien esteiden poistaminen konsernissa.

Jos virasto vastaa laitoksen ryhmäkriisinratkaisusta, sen on pyrittävä 14 luvun 2 §:ssä tarkoitettussa kriisinratkaisukollegiossa yhdessä muiden konserniyritysten kriisinratkaisusta vastaavien viranomaisten kanssa tekemään tämän luvun 2 §:ssä tarkoitettu arvio ja päättämään yhteisesti 4 §:n 4 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä kriisinratkaisun kohteena olevissa yhteisöissä ja niiden tytäryrityksissä. Päätöstä tehtäessä on kuultava ryhmän Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 65 b §:ssä tarkoitettua valvontakollegiota ja merkittävien sivuliikkeiden osalta toimivaltaisia kriisinratkaisuviranomaisia, jos se on olennaista sivuliikkeen kannalta.

Viraston on tätä pykälää soveltaessaan laadittava Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 25 artiklan 1 kohdan mukaisesti yhteistyössä Finanssivalvonnan ja Euroopan pankkiviranomaisen kanssa asiaa koskeva kertomus ja lähetettävä se konsernin emoyritykselle, tytäryritysten kriisinratkaisusta vastaaville viranomaisille ja merkittävien sivuliikkeiden kotivaltioiden kriisinratkaisuviranomaisille. Kertomusta laadittaessa on kuultava konserniin kuuluvien laitosten valvonnasta vastaavia viranomaisia. Kertomuksessa on käsiteltävä olennaisia esteitä kriisinratkaisuvälineiden ja -valtuuksien tehokkaalle käytölle konsernissa ja kriisinratkaisun kohteena olevassa ryhmässä sekä vaikutuksia konsernin liiketoimintaan, ja siinä on suositeltava oikeasuhtaisia ja kohdistettuja toimenpiteitä, joiden virasto arvioi olevan tarpeen näiden esteiden poistamiseksi.

Konsernin emoyritys voi neljän kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona se on vastaanottanut 2 momentissa tarkoitettua kertomuksen, ehdottaa virastolle vaihtoehtoisia toimenpiteitä kertomuksessa yksilöityjen esteiden korjaamiseksi.

Jos kertomuksessa yksilöidyt esteet johtuvat ryhmän 4 §:n 3 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua tilanteesta, konsernin emoyrityksen on kahden viikon kuluessa siitä päivästä, jona se on vastaanottanut 2 momentissa tarkoitettua kertomuksen, ehdotettava virastolle mahdollisia toimenpiteitä ja aikataulua toimenpiteiden täytäntöönpanolle sen varmistamiseksi, että laitos noudattaa omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta sekä tarvittaessa kokonaislisäpääomavaatimusta. Ehdotettavien toimenpiteiden täytäntöönpanon aikataulussa on otettava huomioon viraston havaitseman esteen syyt. Viraston on arvioitava, riittävätkö konsernin emoyrityksen ehdottamat toimenpiteet tehokkaasti puuttumaan tai poistamaan viraston havaitseman 4 §:n 3 momentin 1 tai 2 kohdassa säädetyn esteen. Viraston on arviota tehdessään kuultava Finanssivalvontaa.

Jos emoyritys on esittänyt 3 tai 4 momentin mukaisesti vaihtoehtoisia toimenpiteitä, viraston on ilmoitettava niistä Finanssivalvonnalle, Euroopan pankkiviranomaiselle ja tytäryhtiöiden kriisinratkaisuviranomaisille sekä merkittävien sivuliikkeiden kriisinratkaisuviranomaisille, jos

se on olennaista sivuliikkeen kannalta. Viraston on pyrittävä siihen, että kriisinratkaisukollegiassa tehdään neljän kuukauden kuluessa emoyrityksen 3 momentissa tarkoitettujen vaihtoehtoisten toimenpiteiden toimittamisesta yhteinen päätös olennaisten esteiden yksilöimisestä ja niiden poistamiseksi vaadittavista toimenpiteistä. Jos konsernin emoyritys ei ole esittänyt vaihtoehtoisia toimenpiteitä, yhteinen päätös on tehtävä yhden kuukauden kuluessa 3 momentissa säädetyn neljän kuukauden määräajan päättymisestä. Yhteinen päätös on tehtävä kahden viikon kuluessa konsernin emoyrityksen 4 momentin mukaisten toimenpide-ehdotusten toimittamisesta. Toimenpiteistä päätettäessä on otettava huomioon niiden mahdollinen vaikutus kaikissa niissä ETA-valtioissa, joissa konserni harjoittaa toimintaa. Päätöstä tehtäessä viraston on kuultava sivuliikkeiden toimivaltaisista kriisinratkaisu- ja valvontaviranomaisia. Viraston on annettava yhteispäätös kirjallisesti tiedoksi konsernin emoyritykselle.

Jos yhteistä päätöstä ei ole tehty 5 momentissa tarkoitettussa määräajassa, viraston on tehtävä päätös 4 §:n 4 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä, jotka toteutetaan konsernin tasolla. Viraston päätöksessä on otettava huomioon muiden kriisinratkaisuviranomaisten ilmaisemat kannat ja varaukset. Viraston on annettava päätös tiedoksi konsernin emoyritykselle.

Jos toinen kriisinratkaisuviranomainen on saattanut tässä pykälässä tarkoitettua päätöstä koskevan erimielisyyden Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 19 artiklan mukaisesti Euroopan pankkiviranomaisen ratkaistavaksi, viraston on lykättävä omaa päätöstään ja odotettava Euroopan pankkiviranomaisen päätöstä ja tehtävä lopullinen päätöksensä Euroopan pankkiviranomaisen päätöksen mukaisesti.

Edellä 5 momentissa säädetty määräaika on Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 19 artiklassa tarkoitettu sovitteluaika. Asiaa ei voi saattaa Euroopan pankkiviranomaisen päätettäväksi 5 momentissa säädetyn määräajan jälkeen tai sen jälkeen, kun yhteinen päätös asiassa on tehty. Jos Euroopan pankkiviranomainen ei ole antanut asiassa päätöstään kuukauden kuluessa, viraston on tehtävä 6 momentissa tarkoitettu päätös.

Mitä 6—8 momentissa säädetään, sovelletaan myös virastoon, kun se on kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön toimivaltainen kriisinratkaisuviranomainen. Konsernin emoyrityksen sijaan viraston päätös annetaan tiedoksi kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle.

6 §

Konsernin purkamisen ja uudelleenjärjestämisen esteiden poistaminen tilanteessa, jossa konsernin kriisinratkaisun suunnittelu kuuluu toisen ETA-valtion kriisinratkaisuviranomaisen tehtäviin.

Jos yhteistä päätöstä ei ole tehty 5 §:n 5 momentissa mainitussa määräajassa, viraston on tehtävä päätös 4 §:n 4 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä, jotka kohdistetaan suomalaiseen tytäryritykseen. Viraston on otettava huomioon muiden kriisinratkaisuviranomaisten esittämät näkemykset. Viraston on annettava päätös tiedoksi suomalaiselle tytäryritykselle suomalaiselle tytäryritykselle sekä konsernin ja kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön kriisinratkaisun suunnittelusta vastaavalle kriisinratkaisuviranomaiselle.

Edellä 5 §:n 5 momentissa säädetty määräaika on Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 19 artiklassa tarkoitettu sovitteluaika. Asiaa ei voi saattaa Euroopan pankkiviranomaisen päätettäväksi 5 §:n 5 momentissa säädetyn määräajan jälkeen tai sen jälkeen, kun yhteinen päätös asiassa on tehty. Jos Euroopan pankkiviranomainen ei ole antanut asiassa päätöstään kuukauden kuluessa, viraston on tehtävä 3 momentissa tarkoitettu päätös.

4 luku

Laitoksen asettaminen kriisihallintoon

2 §

Päätös laitoksen asettamisesta kriisihallintoon

Viraston on saatuaan Finanssivalvonnalta 1 §:n 4 tai 5 momentissa tai luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 5 a §:n 4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen taikka Finanssivalvontaa kuultuaan omasta aloitteestaan arvioitava, täyttävätkö 1 §:ssä säädetty edellytykset. Jos virasto arvioi, että 1 §:n edellytykset eivät täyty, sen tulee tehdä päätös olla asettamatta laitosta kriisihallintoon. Jos edellytykset täyttyvät, viraston on tehtävä päätös laitoksen asettamisesta kriisihallintoon. Päätöksestä asettaa laitos kriisihallintoon on käytävä ilmi vähintään:

5 §

Ryhmään kuuluvan yrityksen, kriisinratkaisun kohteena olevan ryhmän ja sen jäsenluottolaitosten asettaminen kriisihallintoon

Virasto voi asettaa kriisihallintoon samaan kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kuuluvan keskusyhteisön ja sen jäsenluottolaitokset, jos ryhmä kokonaisuutena täyttää 1 §:ssä säädetty edellytykset.

Virasto voi asettaa kriisihallintoon rahoitusalan holdingyhtiöt, rahoitusalan sekaholdingyhtiöt ja monialan holdingyhtiöt tai emoyrityksenä toimivat vastaavat yhtiöt, jos:

- 1) yhtiö on kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö;
- 2) yhtiön tytäryritys täyttää 1 §:n 1 momentissa säädetty edellytykset;
- 3) edellä 2 kohdassa tarkoitetun tytäryrityksen kaatuminen luo riskin kriisinratkaisun kohteena olevan ryhmän kannalta; ja
- 4) tytäryrityksen tai kriisinratkaisun kohteena olevan ryhmän kriisinratkaisu edellyttää yhtiöön kohdistuvia toimenpiteitä.

5 luku

Varojen ja velkojen arvostaminen

1 §

Arvonmääritys

Viraston on viivytyksettä ennen 6 luvussa tarkoitettua osakkeiden, osuuksien tai muiden taseerien arvon alentamista ja ennen kriisinratkaisutoimenpiteisiin ryhtymistä huolehdittava, että laitoksen varat ja velat arvioidaan tässä luvussa säädetyllä tavalla (*arvonmääritys*). Virasto voi noudattaa tämän luvun säännöksiä myös ennen laitoksen asettamista kriisihallintoon.

3 §

Arvonmäärityksen tarkoitus

Arvonmäärityksen tarkoituksena on luoda edellytykset viraston päätöksille siitä:

1) täyttyvätkö tässä laissa säädetty osakkeiden, osuuksien, muiden tase-erien tai hyväksyttävien velkojen alentamisen edellytykset taikka edellytykset laitoksen asettamiseksi kriisihallintoon;

3) onko osakkeiden, osuuksien, muiden tase-erien tai hyväksyttävien velkojen arvoa ja kukin osakkeen- tai osuudenomistajan osakkeiden lukumäärää alennettava ja kuinka paljon;

Lisäksi arvonmääräyksessä on varmistettava, että asianomaisen laitoksen kaikki mahdolliset tappiot todetaan sinä ajankohtana, jona kriisinsuoritusvälineitä sovelletaan tai osakkeiden, osuuksien, muiden tase-erien tai hyväksyttävien velkojen arvoa alennetaan.

7 §

Väliaikainen arvonmääritys

Jos 1 §:ssä tarkoitettua arvonmääritystä ei voida tehdä ennen osakkeiden, osuuksien, muiden tase-erien tai hyväksyttävien velkojen arvon alentamista tai ennen kriisinsuoritusuimenpiteisiin ryhtymistä asian kiireellisyyden tai muun painavan syyn vuoksi, viraston on arvioitava varat ja velat väliaikaisesti (*väliaikainen arvonmääritys*).

Virasto voi 1 §:n estämättä alentaa osakkeiden, osuuksien, muiden tase-erien tai hyväksyttävien velkojen arvoa ja ryhtyä kriisinsuoritusuimenpiteisiin väliaikaisen arvonmäärityksen perusteella.

12 §

Osakkeen- tai osuudenomistajien ja velkojen kohtelun arviointi

Viraston on viipymättä sen jälkeen, kun 6 luvussa tarkoitettu arvon alentaminen ja muuntaminen tai 8—11 luvussa tarkoitettu kriisinsuoritusuimenpiteet on toteutettu, huolehdittava sen arvioinnista, saavatko osakkeen- tai osuudenomistajat ja velkojat sanotun päätöksen perusteella saman, paremman vai huonomman kohtelun kuin siinä tilanteessa, että laitos olisi arvon alentamisen tai kriisinsuoritusuimenpiteen asemesta asetettu konkurssiin. Arviointi on tehtävä erillään 1 §:n mukaisesta arvonmäärityksestä.

6 luku

Osakkeiden, osuuksien ja eräiden muiden tase-erien arvon alentaminen ja muuntaminen sekä osakkeiden ja osuuksien mitätöiminen

1 §

Velvollisuus alentaa omaan pääomaan luettavien erien nimellisarvoa sekä alentaa ja muuntaa eräitä muita tase-eriä

Viraston on viivytyksettä sen jälkeen, kun laitos on asetettu kriisihallintoon ja laitoksessa on suoritettu 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettu arvonmääritys, päätettävä laitoksen tappioiden kattamisesta, osakkeiden ja osuuksien mitätöimisestä sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen 51 artiklassa tarkoitettua ensisijaisen lisäpääoman tai EU:n vakavaraisuusasetuksen 62 artiklassa tarkoitettua toissijaisen pääoman alentamisesta ja muuntamisesta ydinpääomaan luettaviksi rahoitusvälineiksi. Viraston on katettava laitoksen tappiot alentamalla laitoksen sekä, 3 §:ssä säädettyin edel-

lytyksin, laitoksen kanssa samaan ryhmään kuuluvan yrityksen osakkeiden tai osuuksien ja muiden omaan pääomaan luettavien erien nimellisarvoa, tai jos osakkeella tai osuudella ei ole nimellisarvoa, kirjanpidollista vasta-arvoa. Viraston on samalla mitätöitävä kunkin osakkeen- tai osuudenomistajan osakkeet tai osuudet samassa suhteessa kuin laitoksen tappioita on katettu tämän momentin mukaisesti, jollei virasto päätä luovuttaa kyseisiä osakkeita tai osuuksia sellaisille velkojille, joiden saamisten arvoa on alennettu tai joiden saamiset on muutettu ydinpääomaan luettaviksi rahoitusvälineiksi tämän lain mukaisesti. Virasto voi tässä momentissa tarkoitettujen tase-erien muuntamiseksi velvoittaa laitoksen tai sen emoyrityksen laskemaan liikkeeseen uusia osakkeita tai osuuksia.

Laitoksen osakkeiden tai osuuksien määrää on alennettava ja muita 1 momentissa tarkoitettuja rahoitusvälineitä alennettava ja muunnettava mainitussa momentissa tarkoitetuista oman pääoman eristä kääntäen samassa etusijajärjestyksessä kuin konkurssissa. Ensimmäisenä alennetaan ja muunnetaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 26 artiklassa tarkoitettu ydinpääoma, toisena 51 artiklassa tarkoitettu ensisijainen lisäpääoma, kolmantena 62 artiklassa tarkoitettu toissijainen pääoma, jollei 54 artiklasta muuta johdu ja viimeisenä 11 momentissa säädettyt hyväksyttävät velat. Osakkeiden, osuuksien ja muiden omaan pääomaan luettavien erien tai hyväksyttävien velkojen arvon alentaminen ei muuta omistajan vastuuta alennettuun arvoon kohdistuvista velvoitteista tai mahdollisesta 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin kohdistuvan muutoksenhaun perusteella määrättävästä vahingonkorvausvelvollisuudesta.

Virasto voi tämän pykälän mukaisista toimenpiteistä päättäessään päättää myös osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen muuttamisesta osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (423/2013) 18 §:ssä tarkoitetuksi osuuspankkiosakevhtiöksi tai osakevhtiöksi, talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettuna osuuskuntamuotoisen keskusyhteisön muuttamisesta osakevhtiöksi ja säästöpankin säästöpankkilain (1502/2001) 91 §:ssä tarkoitetuksi säästöpankkiosakevhtiöksi. Kun talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettu osuuskuntamuotoinen keskusyhteistö muutetaan osakevhtiöksi, keskusyhteisön mainitun lain 11 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimilupa raukeaa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan hyväksyttäviin velkoihin, jotka täyttävät 8 luvun 7 e §:n 5 momentin 4—11 kohdassa säädetty edellytykset, lukuun ottamatta EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 c artiklan 1 kohdassa säädettyä velkojen jäljellä olevaa juoksuaikaa koskevaa edellytystä.

2 §

Muiden viranomaisten kuuleminen

Ennen 1 §:ssä tarkoitettua päätöksen tekemistä viraston on ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle. Jos päätöksen kohteena oleva laitos kuuluu ryhmään, jonka konsolidoidusta valvonnasta vastaa toisen ETA-valtion valvontaviranomainen, viraston on kuultava kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön kriisinratkaisuviranomaista ja ilmoitettava vuorokauden kuluessa kuulemisesta asiasta Finanssivalvonnan lisäksi tälle valvontaviranomaiselle sekä virastoa vastaavalle sanotun toisen ETA-valtion viranomaiselle sekä kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kuuluvien yhteisöjen kriisinratkaisuviranomaisille.

3 §

Oman pääoman alentaminen ja eräiden muiden tase-erien alentaminen ja muuntaminen ryhmään kuuluvassa yrityksessä

Jos laitos kuuluu samaan ryhmään toisessa ETA-valtiossa olevan laitoksen kanssa, viraston on päätettävä 1 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä, jos laitos on:

3) emovritvs. 1 §:n 1 momentissa tarkoitettut erät on otettu huomioon sekä emovritvksen omien varoien että konsolidoituijen omien varoien vähimmäismäärää laskettaessa ja Finanssi-
valvonta vastaa ryhmän konsolidoidusta valvonnasta ja virasto katsoo, että toimenpiteisiin ryhtyminen on välttämätöntä ryhmän toiminnan jatkamisen edellytysten turvaamiseksi;

4) Suomeen rekisteröity tytäryritys, ja osakkeet, osuudet, muut omaan pääomaan luettavat erät ja hyväksyttävät velat huomioidaan tytäryrityksen 8 luvun 7 f §:n perusteella asetetussa vähimmäisvaatimuksessa.

Viraston on päätettävä 1 §:n 1 momentin mukaisista toimenpiteistä samanaikaisesti emoyritykselle sekä kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle, jos jälkimmäinen on ostanut hyväksyttävät velat, pääomaan luettavat erät tai muut tase-erät muiden kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kuuluvien yhteisöjen välityksellä. Tappiot on tällöin siirrettävä kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle.

7 §

Arvon alentamisen ja muuntamisen huomioiminen kriisinratkaisurahaston käytössä

Jos kriisinratkaisuvälineitä sovelletaan kriisinratkaisun kohteena olevaan yhteisöön tai poikkeuksellisissa olosuhteissa kriisinratkaisusuunnitelmasta poiketen sellaiseen laitokseen, joka ei ole kriisinratkaisun kohteena, tämän yhteisön 1 §:ssä säädetyn mukainen arvon alennus on huomioitava 8 luvun 6 §:n 4 momentin 1 kohdan ja 6 momentin 1 kohdassa säädettyjen vähimmäismäärien laskennassa.

7 luku

Kriisinratkaisuvälineitä koskevat yleiset periaatteet

2 §

Kriisinratkaisuvälineet

Kriisinratkaisuvälineitä ovat:

1) laitoksen tai väliaikaisen laitoksen velkojen nimellisarvon alentaminen ja velkojen muuntaminen tämän laitoksen ydinpääomaan luettaviksi rahoitusvälineiksi laitoksen vakavaraisuuden parantamiseksi tai varojen siirtämiseksi 2—4 kohdan mukaisesti siten kuin 8 luvussa säädetään (*velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen*);

Virasto voi päättää peria kohtuullisen korvauksen kriisinratkaisuvälineiden käyttämisestä sille aiheutuneista kustannuksista omakustannusarvoon laitokselta tai väliaikaiselta laitokselta taikka pitää korvauksen 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua lunastusta koskevasta lunastushinnasta. Viraston tässä momentissa tarkoitettu saaminen maksetaan laitoksen, väliaikaisen laitoksen tai omaisuudenhoitoyhtiön konkurssissa luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 4 a §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyllä etuoikeudella.

6 §

Omistajavalvontaa koskevien säännösten soveltaminen

Muunnettaessa velkoja osakkeiksi tai osuuksiksi 6 tai 8 luvun nojalla tai luovutettaessa osakkeita tai osuuksia 9 luvun nojalla sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 lukua, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ää ja Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a—32 c §:ää, jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä.

Poiketen siitä, mitä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja sijoituspalvelulaissa säädetään, virasto voi luovuttaa osakkeet ja osuudet tämän lain 6, 8 ja 9 luvun säännösten nojalla ennen kuin Finanssivalvonta on tehnyt luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tai myöntänyt sijoituspalvelulain 6 a luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan. Virastolla on kuitenkin yksinomainen oikeus käyttää osakkeisiin ja osuuksiin perustuvia oikeuksia siihen saakka, kunnes Finanssivalvonta on myöntänyt mainitun luvan tai tehnyt päätöksen, kieltäkö se osakkeiden tai osuuksien luovutuksen taikka kun Finanssivalvonnasta annetun lain 32 b §:n mukainen määräaika on päättynyt.

8 Luku

Velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi

1 §

Oikeus alentaa velkojen nimellisarvoa ja muuntaa velkoja ydinpääomaan luettaviksi rahoitusvälineiksi

Virasto voi 5 ja 6 §:ssä säädetyn poikkeuksin päätöksellään alentaa osin tai kokonaan laitoksen, 10 luvussa tarkoitetun väliaikaisen laitoksen ja 11 luvussa tarkoitetun omaisuudenhoitoyhtiön muiden kuin 4 §:ssä tarkoitettujen velkojen nimellisarvoa, jäljempänä *alentamiskelpoiset velat*, ja muuntaa alennettu velka ydinpääomaan luettaviksi rahoitusvälineiksi siten kuin tässä luvussa säädetään.

3 §

Velkojen arvonalentamisen ja muuntamisen täytäntöönpano

Alentaessaan velkojen nimellisarvoa ja muuntaessaan alennettua määrää vastaavaa määrää ydinpääomaan luettaviksi rahoitusvälineiksi, viraston on arvioitava 5 luvun mukaisen arvonnäyrityksen perusteella kokonaismäärä, jolla alentamiskelpoisten velkojen nimellisarvoa on alennettava, ja 4 momentissa säädetyn edellytyksin muunnettava ydinpääomaan luettaviksi rahoitusvälineiksi.

Muunnettaessa velkoja 1 momentin mukaisesti ydinpääomaan luettaviksi rahoitusvälineiksi, virasto voi käyttää eri muuntosuhdetta velkoihin, joilla on konkurssissa erilainen maksunsaantijärjestys. Viraston on tällöin noudatettava ainakin toista seuraavista periaatteista:

4 §

Velat, joiden nimellisarvoa ei voi alentaa

Tätä lukua ei sovelleta seuraaviin velkoihin:

-
- 7) virastolain 5 luvun 4 §:n 1 momentin mukainen talletussuojamaksu;
 - 8) sellaiset velat niiden maturiteeteista riippumatta samaan kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kuuluvalle yhteisölle, joka ei ole kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö.
- Mitä 1 momentin 8 kohdassa säädetään, ei sovelleta, jos velan maksunsaantijärjestys konkurssissa olisi maksunsaantijärjestyslain 2 §:ssä tarkoitettua huonompi.

6 §

Poikkeuksen alaisen määrän kattaminen kriisinratkaisurahastosta

Kriisinratkaisurahaston varoja voidaan käyttää 2 momentin mukaiseen tarkoitukseen ainoastaan sen jälkeen, kun alentamiskelpoisten velkojen nimellisarvoa on alennettu 1 §:n mukaisesti vähintään määrällä, joka vastaa kahdeksaa prosenttia kriisihallintoon asetetun laitoksen 5 luvun mukaisesti arvoidusta velkojen ja omien varojen kokonaismäärästä. Varoja voidaan kuitenkin käyttää enintään määrään, joka:

- 1) tarvitaan kriisihallintoon asetetun laitoksen taloudellisten toimintaedellytysten turvaamiseen 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettulla tavalla; ja
 - 2) vastaa enintään viittä prosenttia kriisihallintoon asetetun laitoksen 5 luvun mukaisesti arvoidusta velkojen ja omien varojen kokonaismäärästä, jollei tämän pykälän 5 momentista muuta johdu.
-

7 §

Omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vähimmäisvaatimus

Laitoksella on 7 a—7 g §:n mukaisesti jatkuvasti oltava viraston määrittämä, 7 a §:n 1 momentin tai 7 d §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti laskettu määrä omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja. Viraston on ennen vähimmäisvaatimuksen asettamista kuultava Finanssivalvontaa.

Laitoksen omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen on oltava riittävä:

- 1) kattamaan täysimääräisesti laitoksen odotettavat tappiot; ja
- 2) tarvittaessa varmistamaan, että kriisinratkaisun kohteena olevalla yhteisöllä tai sen tytäryrityksillä on riittävästi pääomaa toimiluvan mukaisen toiminnan harjoittamiseksi.

Jos kriisinratkaisusuunnitelman mukaan laitos asetettaisiin selvitystilaan tai konkurssiin, virasto voi 2 momentista poiketen asettaa vähimmäisvaatimuksen enintään 2 momentin 1 kohdassa säädetyn suuruiseksi, jos virasto arvioi tämän perustelluksi.

Viraston tulee 1 momentin mukaista vähimmäisvaatimusta asettaessaan ottaa huomioon ainakin:

- 1) tarve turvata kriisinratkaisun tavoitteiden saavuttaminen;
- 2) tarve varmistaa, että jos velkojen arvoa alennetaan ja niitä muunnetaan, laitoksella, kriisinratkaisun kohteena olevalla yhteisöllä tai sen tytäryrityksillä on riittävästi omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja, jotta tappiot voidaan kattaa ja laitoksen omien varojen määrä voitaisiin nostaa sellaiselle omien varojen kynnysarvon mukaiselle tasolle, joka turvaisi laitoksen tai väliaikaisen laitoksen toiminnan jatkumisen;

3) tarve varmistaa, että jos hyväksyttävien velkojen arvoa ei alenneta tai muunneta kriisinratkaisusuunnitelman mukaisesti, kriisinratkaisun kohteena olevalla yhteisöllä on riittävästi omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja, jotta tappiot voidaan kattaa ja yhteisön omien varojen määrä voitaisiin nostaa sellaiselle omien varojen kynnyksarvon mukaiselle tasolle, joka turvaisi sen toiminnan jatkumisen;

4) laitoksen tai kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön koko, liiketoiminta- ja rahoitusmalli, riskiprofiili, vakaus ja miten se edistää taloutta;

5) laitoksen toiminnan loppumisen haitalliset vaikutukset rahoitusvakauteen, muihin laitoksiin tai rahoitusjärjestelmään;

6) kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön omiin varoihin luettavien rahoitusvälineiden ja etuoikeusasemaltaan huonompien hyväksyttävien instrumenttien markkinoiden syvyys, hinnoittelu ja aika, joka on tarpeen päätöksen mukaisten transaktioiden toteuttamiseksi;

7) sellaisten hyväksyttävien velkojen instrumenttien määrä, jotka täyttävät EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 a artiklan edellytykset ja joiden jäljellä oleva juoksuaika on alle vuoden vähimmäisvaatimuksen muuttamista koskevasta päätöksestä lukien;

8) sellaisten rahoitusvälineiden saatavuus ja määrä, jotka täyttävät EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 a artiklassa tarkoitettuja edellytykset, lukuun ottamatta kyseisen asetuksen 72 b artiklan 2 kohdan d alakohtaa;

9) se, onko niiden velkojen määrä, jotka on rajattu arvonalentamisen tai muuntamisen soveltamisalan ulkopuolelle 4 §:ssä ja joilla on konkurssimenettelyssä maksunsaantijärjestyksessä sama tai huonompi asema kuin ensisijaisuusjärjestyksessä korkeimmilla hyväksyttävillä veloilla, merkittävä verrattuna kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön omiin varoihin ja hyväksyttäviin velkoihin. Jos soveltamisalan ulkopuolelle rajattujen velkojen määrä ei ylitä viittä prosenttia kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön omien varojen ja hyväksyttävien velkojen määrästä, ulkopuolelle rajattua määrää ei ole syytä pitää merkittävänä. Kyseisen kynnyksen ylittyessä kriisinratkaisuviranomaisten on arvioitava soveltamisalan ulkopuolelle rajattujen velkojen merkittävyyttä;

10) mahdollisten uudelleenjärjestelykustannusten vaikutus kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön pääomapohjan vahvistamiseen.

Edellä 1 momentissa säädettyä vaatimusta ei sovelleta kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetun lain (688/2010) 2 luvussa tarkoitettuun kiinnitysluottopankkiin, jos se kriisinratkaisusuunnitelman mukaisesti asetettaisiin selvitystilaan tai konkurssiin. Kiinnitysluottopankkia ei tällöin lueta 7 a §:n 4 momentin mukaiseen konsolidoituun vaatimukseen.

7 a §

Vähimmäisvaatimuksen määrittäminen

Omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskeva vähimmäisvaatimus muodostuu:

1) kokonaisriskiin pohjautuvasta vaatimuksesta, joka on summa:

a) katettavien tappioiden määrästä, joka vastaa laitoksen EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettua omien varojen vaatimusta ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 6 §:ssä säädettyä harkinnanvaraista lisäpääomavaatimusta; ja

b) sellaisesta pääomapohjan vahvistamiseen tarvittavasta määrästä, jolla laitos voi kriisinratkaisun, velkojen arvonalentamisen tai muuntamisen jälkeen täyttää a kohdassa mainitut vaatimukset; ja

2) vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa käytettävän vastuiden kokonaismäärään pohjautuvasta vaatimuksesta, joka on summa:

a) katettavien tappioiden määrästä, joka vastaa laitoksen EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettua vähimmäisomavaraisuusasteen vaatimusta; ja

b) sellaisesta pääomapohjan vahvistamiseen tarvittavasta määrästä, että laitos voi kriisinratkaisun, velkojen arvonalentamisen tai muuntamisen jälkeen täyttää a kohdassa mainitun vaatimuksen.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa säädetty vaatimus ilmaistaan prosenttiosuutena EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdan mukaisesta kokonaisriskin määrästä ja 2 kohdassa säädetty vaatimus prosenttiosuutena kyseisen asetuksen 429 ja 429 a artiklan mukaisesta vastuiden kokonaismäärästä.

Laskiessaan 1 momentin 2 kohdassa säädettyä vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa käytettävän vastuiden kokonaismäärään pohjautuvaa vaatimusta viraston on otettava huomioon 6 §:n 4 ja 6 momentissa säädetty vaatimukset.

Kriisinratkaisun kohteena olevien yhteisöjen on täytettävä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetty vaatimukset konsolidoidulla tasolla. Virasto päättää, mille kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kuuluville yhteisöille asetetaan vähimmäisvaatimus sen varmistamiseksi, että koko ryhmä noudattaa vaatimusta ryhmän tasolla, ja miten niiden tulee kriisinratkaisusuunnitelman mukaisesti täyttää vaatimus. Jos tämän harkinnan jälkeen jollekin kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle ei aseteta 7 a §:n 1 momentissa, 7 d §:n 1 ja 2 momentissa tai 7 b §:n 1 momentissa säädettyä vaatimusta konsolidoidulla tasolla, sen tulee täyttää 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetty vähimmäisvaatimus yksittäisenä laitoksena.

Jos viraston arvion mukaan hyväksyttävien velkojen arvoa ei todennäköisesti alennettaisi 5 §:n 2 momentin perusteella tai ne siirrettäisiin, laitoksen on täytettävä vähimmäisvaatimus omilla varoilla tai hyväksyttävillä veloilla, jotka riittävät kattamaan arvonalentamisen ulkopuolelle jätettyjen velkojen määrän sekä varmistamaan 7 §:n 2 momentissa säädettyjen edellytysten täyttymisen.

Laskettaessa 1 momentissa säädettyjä pääomapohjan vahvistamista koskevia määriä viraston on:

1) käytettävä kokonaisriskin tai vastuiden kokonaismäärän viimeisimpiä ilmoitettuja tietoja, joita on tarkistettu kriisinratkaisusuunnitelman sisältämistä kriisinratkaisutoimista johtuvien mahdollisten muutosten perusteella, ja

2) finanssivalvontaa kuultuaan laskettava tai nostettava vaatimusta luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 6 §:ssä säädettyä harkinnanvaraista lisäpääomavaatimusta vastaava määrä määrittääkseen vaatimuksen, jota laitokseen sovelletaan kriisinratkaisun, velkojen arvonalentamisen tai muuntamisen jälkeen.

Virasto voi korottaa 1 momentin 1 kohdan b alakohdassa säädettyä määrää sen varmistamiseksi, että laitos voi säilyttää markkinoiden riittävän luottamuksen vuodeksi kriisinratkaisun, velkojen arvonalentamisen tai muuntamisen jälkeen. Korotetun määrän tulee vastata kriisinratkaisuvälineiden soveltamisen, velkojen arvonalentamisen tai muuntamisen jälkeen sovellettava kokonaislisäpääomavaatimusta, josta on vähennetty luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 3 §:n 4 momentissa säädetty muuttuva lisäpääomavaatimus. Korotettu määrä voidaan kuitenkin asettaa tätä alemmaksi tai korkeammaksi, jos Finanssivalvontaa kuultuaan virasto katsoo, että pienempi määrä riittäisi tai korkeampi määrä olisi tarpeen säilyttämään markkinoiden luottamuksen ja varmistamaan, että laitos pystyy jatkamaan kriittisiä toimintojansa ja hankkimaan rahoitusta kriisinratkaisun jälkeen.

Viraston on viipymättä tarkistettava vähimmäisvaatimusta tai 7 b §:n 2 momentissa säädettyä lisävaatimusta, kun luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 6 §:ssä säädetty harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen muutos tulee voimaan.

7 b §

Vähimmäisvaatimus maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävälle luottolaitoksille, olennaisille tytäryrityksille ja muille suurille laitoksille

Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen tai siihen kuuluvan laitoksen vähimmäisvaatimus muodostuu EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 a ja 494 artiklan vaatimuksista ja viraston tämän pykälän 2 momentin mukaisesti asettamista lisävaatimuksista. ETA-alueen ulkopuolelle sijoittuneen maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen tytäryrityksen, joka on sijoittautunut ETA-alueelle, tulee täyttää nämä lisävaatimukset 7 e §:n ja 14 luvun 6 §:n 5 momentin edellytykset täyttävillä omilla varoilla ja veloilla.

Virasto voi asettaa lisävaatimuksen vain 7 a §:ssä ja 7 §:n 2 ja 4 momentissa säädettyjen edellytysten täyttymisen varmistamiseksi ja jos EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 ja 494 artiklan mukainen vaatimus ei riitä täyttämään kyseisissä pykälissä säädettyjä edellytyksiä.

Jos kriisinratkaisun kohteena on useampi samaan maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävään luottolaitokseen kuuluva yhteisö, viraston on laskettava lisävaatimus jokaiselle kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle sekä ETA-alueelle sijoittuneelle emoyritykselle.

Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen sekä kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön, johon sovelletaan 7 d §:n 1 tai 3 momenttia, tulee täyttää vähimmäisvaatimuksen lisäksi omilla varoilla, etuoikeusasemaltaan huonommilla hyväksyttävillä rahoitusvälineillä tai 7 g §:n 4 momentissa säädettyillä veloilla vaatimus, joka on vähintään kahdeksan prosenttia velkojen ja omien varojen kokonaismäärästä. Virasto voi asettaa vaatimuksen tätä alhaisemmaksi osuudeksi, jonka tulee kuitenkin olla enemmän kuin valtiovarainministeriön asetuksessa säädettyllä laskukaavalla saatu tulos, jos EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 b artiklan 3 kohdan edellytykset täytyvät. Valtiovarainministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tämän vaatimuksen laskemiseksi velkojen kokonaismäärästä.

Vähimmäisvaatimusta täydentävä vaatimus, joka tulisi täyttää 4 momentissa säädetyn tavoin, voi 7 d §:n 1 momentissa säädettyjen kriisinratkaisun kohteena olevien yhteisöjen osalta olla kuitenkin enintään 27 prosenttia kokonaisriskin määrästä, jos:

1) yhteisön kriisinratkaisusuunnitelmassa rahoitusjärjestelyn käyttöä ei pidetä vaihtoehtona; ja

2) vähimmäisvaatimus mahdollistaa sen, että yhteisö täyttää 6 §:n 4 tai 5 momentissa säädetyt vaatimukset.

Viraston on 5 momentin 1 ja 2 kohtaa arvioidessaan otettava huomioon vaikutus yhteisön liiketoimintamalliin.

Virasto voi 4 momentista poiketen päättää, että siinä mainittujen laitosten ja yhteisöjen on täytettävä vähimmäisvaatimusta täydentävä vaatimus kokonaisuudessaan omilla varoilla, etuoikeusasemaltaan huonommilla hyväksyttävillä rahoitusvälineillä tai 7 g §:n 4 momentissa säädettyillä veloilla, jos näiden summa ei ylitä korkeampaa seuraavista:

1) kahdeksan prosenttia yhteisön velkojen ja omien varojen kokonaismäärästä; tai

2) kokonaislisäpääomavaatimus laskettuna yhteen kaksinkertaisen kyseisen lain 11 luvun 6 §:ssä säädetyn harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen kanssa sekä kaksinkertaisen EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetun kahdeksan prosentin omien varojen vaatimuksen kanssa.

Virasto voi soveltaa 7 momenttia enintään 30 prosentille kaikista 4 momentissa tarkoitetuista laitoksista ja yhteisöistä. Lisäksi edellytetään, että vähintään yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

1) purkamismahdollisuuksien arvioinnissa on havaittu purkamismahdollisuuksien olennaisia esteitä ja:

a) korjaavia toimia ei ole toteutettu 3 luvun 4 §:n 4 momentissa säädettyjen toimenpiteiden jälkeen viraston asettamassa aikataulussa; tai

b) havaittuihin olennaisiin esteisiin ei voida puuttua käyttämällä 3 luvun 4 §:n 4 momentissa toimenpiteitä ja tämän pykälän 7 momentin soveltaminen poistaisi osittain tai kokonaan purkamismahdollisuuksien olennaisista esteistä aiheutuvan kielteisen vaikutuksen;

2) virasto katsoo, että kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön kriisinratkaisusuunnitelman toteutettavuus ja uskottavuus on epävarmaa, kun otetaan huomioon yhteisön koko, sidokset, toiminnan luonne, laajuus, riski ja monitahoisuus, oikeudellinen muoto ja sen osakkeenomistusrakenne; tai

3) luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 6 §:ssä säädetystä harkinnanvaraisesta lisäpääomavaatimuksesta ilmenee, että kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö, kuuluu riskien osalta ylimmän 20 prosentin joukkoon laitoksista, joille virasto määrittää vähimmäisvaatimuksen.

7 c §

Vähimmäisvaatimusta täydentävä vaatimus muille kriisinratkaisun kohteena oleville yhteisöille

Virasto voi päättää, että muiden kuin maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen tai 7 d §:ssä säädettyjen kriisinratkaisun kohteena olevien yhteisöjen on täytettävä vähimmäisvaatimuksen lisäksi omilla varoilla, etuoikeusasemaltaan huonommilla hyväksyttävillä rahoitusvälineillä tai 7 g §:n 4 momentissa säädettyillä veloilla vaatimus, joka on enintään kahdeksan prosenttia velkojen ja omien varojen kokonaismäärästä taikka 7 b §:n 7 momentin 2 kohtaa soveltamalla saatu määrä. Viraston voi tehdä päätöksen, jos:

1) jäljempänä 7 g §:n 1—3 momentissa säädettyillä muilla kuin etuoikeudeltaan huonommilla veloilla on konkurssissa maksunsaantijärjestyksessä sama asema kuin jollain niistä veloista, joiden nimellisarvoa ei voi 4 tai 5 §:n mukaisesti alentaa;

2) on riski, että sellaisten muiden kuin etuoikeudeltaan huonompien velkojen arvonalentaminen, joita ei ole rajattu arvonalentamisen soveltamisalan ulkopuolelle 4 §:ssä, aiheuttaa velkojille suurempia tappioita kuin niille aiheutuisi konkurssimenettelyssä;

3) omien varojen ja muiden etuoikeudeltaan huonompien velkojen määrä ei ylitä määrää, joka on tarpeen sen varmistamiseksi, ettei 2 kohdassa tarkoitetuille velkojille aiheudu suurempia tappioita kuin niille olisi aiheutunut konkurssimenettelyssä.

Viraston on arvioitava 1 momentin 2 kohdassa säädettyä riskiä, jos arvonalentamisen tai muuntamisen soveltamisalan ulkopuolelle 4 tai 5 §:n mukaisesti todennäköisesti jäävien velkojen määrä olisi yli kymmenen prosenttia kyseisen velkaluokan kokonaismäärästä.

Kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön omat varat, joita käytetään kokonaislisäpääomavaatimuksen noudattamiseksi, on laskettava hyväksi myös 1 momentissa tai 7 b §:n 4 tai 7 momentissa säädettyssä vaatimuksessa.

7 d §

Vähimmäisvaatimus kansallisesti suurille luottolaitoksille

Jos kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön konsernin kokonaisvarat ovat yli 100 miljardia euroa eikä yhteisö ole maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävä luottolaitos, sen 7 a §:n mukaisen vähimmäisvaatimuksen tulee olla vähintään 13,5 prosenttia yhteisön kokonaisriskin määrästä ja 5 % sen vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa käytettävästä vastuiden kokonaismäärästä.

Kriisinratkaisun kohteena olevien yhteisöjen on täytettävä 1 momentin mukainen vaatimus omilla varoilla, etuoikeusasemaltaan huonommilla hyväksyttävillä rahoitusvälineillä tai 7 g §:n 4 momentissa säädettyillä veloilla.

Virasto voi Finanssivalvontaa kuultuaan päättää 1 momentin soveltamisesta myös sellaiseen kriisinratkaisun kohteena olevaan yhteisöön, jonka maksukyvyttömyyden virasto arvioi todennäköisesti aiheuttavan järjestelmäriskin. Tällöin viraston tulee ottaa huomioon, missä määrin:

- 1) yhteisöllä on talletuksia ja velkainstrumentteja;
 - 2) yhteisön liikkeeseen laskemien hyväksyttävien velkojen pääsy markkinoille on rajoittunut;
- ja
- 3) yhteisö on riippuvainen 7 a §:n 4 momentissa säädetyn vaatimuksen täyttämistä ydinpääomalla.

7 e §

Vähimmäisvaatimus tytäryrityksille

Kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön tytäryrityksen tai ETA-alueen ulkopuolelle sijoituneen laitoksen tytäryrityksen tulee täyttää vähimmäisvaatimus yksittäisenä laitoksena. Jos tytäryritys on kuitenkin samalla myös ETA-alueella toimiva emoyritys, tulee tämän täyttää vähimmäisvaatimus konsolidoidulla tasolla.

Virasto voi tytäryrityksen kriisinratkaisusta vastaavana viranomaisena poiketa 1 momentin soveltamisesta niissä säädettyyn tytäryritykseen, jos:

- 1) sekä tytäryritys että emoyritys tai kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö kuuluvat samaan kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään ja ne on rekisteröity ja niitä valvotaan Suomessa;
- 2) Suomessa kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö tai emoyritys konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella täyttää vähimmäisvaatimuksen;
- 3) ei ole tai ole ennakoitavissa estettä, jonka vuoksi emoyritys tai kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö ei voisi siirtää omia varoja tai velkojen takaisinmaksua tytäryritykselle;
- 4) tytäryritystä johdetaan terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti ja emoyritys tai kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö takaa tytäryrityksen velvoitteet Finanssivalvonnan hyväksymällä tavalla, taikka tytäryrityksen riskit ovat merkitykseltään vähäiset;
- 5) emoyrityksen tai kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön riskien arviointia, mittaamista ja valvontaa koskevat menettelyt kattavat myös tytäryrityksen; ja
- 6) tytäryritys on emoyrityksen tai kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n 1 momentin mukaisessa määräysvallassa.

Tässä pykälässä tarkoitetun tytäryrityksen vähimmäisvaatimus asetetaan noudattaen tämän luvun 10 §:ssä ja 14 luvussa säädettyä menettelyä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen laitosten on täytettävä vähimmäisvaatimus seuraavilla omilla varoilla tai veloilla:

- 1) ydinpääoma.
- 2) omat varat, jotka on laskettu liikkeeseen samaan kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kuuluville yhteisöille ja jotka ovat näiden ostamia;
- 3) omat varat tai velat, jotka on laskettu liikkeelle muulle kuin samaan kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kuuluvalla yhteisöille tai osakkeenomistajalle ja ovat näiden ostamia, jos velkojen arvonalentaminen tai muuntaminen ei vaikuta yhteisön määräysvaltaan tytäryrityksessä;
- 4) velat, jotka on laskettu liikkeelle kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle ja ovat joko sen suoraan tai välillisesti ostamia;
- 5) velat, jotka täyttävät EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 a artiklassa säädetty vaatimukset lukuun ottamatta 72 b artiklan 2 kohdan b, c, k, l ja m alakohtaa sekä 3—5 kohtaa;
- 6) velat, joiden etusija maksunsaantijärjestyslain mukaisesti on sellaisten velkojen jälkeen, jotka eivät täytä 3 kohdan edellytyksiä ja joita ei sisällytetä omien varojen vaatimukseen;
- 7) arvonalentamis- tai muuntamiskelpoiset velat;
- 8) velat, joiden hankkimista ei ole rahoittanut suoraan tai välillisesti 1 tai 2 momentissa tarkoitettu laitos;

9) velat, joihin 1 momentissa tarkoitettu laitos ei soveltaisi osto-optiota, lunastusta, takaisinostoa tai ennenaikaista takaisinmaksua muutoin kuin laitoksen selvitystilassa tai konkurssissa;

10) velat, joiden korkoa tai pääomaa ei voi lyhentää ennenaikaisesti muuten kuin 1 momentissa säädetyn laitoksen selvitys- tai konkurssimenettelyssä;

11) velat, joiden koron tai osingon maksujen määrää ei muuteta 1 tai 2 momentissa säädetyn laitoksen tai sen emoyrityksen luottokelpoisuuden perusteella.

Virasto voi päättää, että tytäryrityksen vähimmäisvaatimus täytetään kokonaan tai osittain kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön antamalla takauksella, jos:

1) edellä 2 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät;

2) takaus on vähintään vähimmäisvaatimuksen korvaavan osuuden suuruinen;

3) aiempi jommasta kummasta seuraavasta edellytyksistä täytyy:

a) virasto on tehnyt 6 luvun 1 §:ssä säädetyn päätöksen tytäryrityksen pääomaan luettavien erien nimellisarvon alentamisesta ja hyväksyttävien velkojen alentamisesta; tai

b) takaus tulee maksettavaksi, jos tytäryritys ei pysty maksamaan velkojaan eräpäivänä;

4) vähintään 50 prosentille takauksesta on vakuutena rahoitusvakuuslain (11/2004) 1 §:ssä säädetty rahoitusvakuusjärjestely;

5) takaukselle asetettu vakuus täyttää EU:n vakavaraisuusasetuksen 197 artiklan vaatimukset, ja se riittää aliarvostusten jälkeen kattamaan 4 kohdassa säädetyn vakuuden;

6) takaukselle asetettua vakuutta ei ole kiinnitetty eikä se ole muiden takausten vakuutena;

7) vakuuden juoksuaika täyttää EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 c artiklan 1 kohdassa sille säädetyt edellytykset; ja

8) vakuuden siirrolle kriisinratkaisun kohteena olevalta yhteisöltä tytäryritykselle ei ole esteitä silloinkaan, kun kriisinratkaisun kohteena olevaan yhteisöön kohdistuu kriisinratkaisutoimia.

Kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön on viraston pyynnöstä toimitettava riippumaton oikeudellinen lausunto tai muulla tavoin osoitettava, ettei 5 momentin 8 kohdassa säädettyjä esteitä ole.

7 f §

Talletuspankkien yhteenliittymiä koskeva poikkeus

Virasto voi päättää olla soveltamatta 7 e §:ää kokonaan tai osittain keskusyhteisöön tai sen jäsenluottolaitokseen, jos:

1) keskusyhteisö ja laitos kuuluvat samaan kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään ja ne on rekisteröity ja niitä valvotaan Suomessa;

2) keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen sitoumukset ovat yhteisvastuullisia tai keskusyhteisö takaa jäsenluottolaitoksen sitoumukset kokonaan;

3) jäsenluottolaitosten vähimmäisvaatimusta, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta valvotaan kokonaisuutena niiden konsolidoitujen tilinpäätösten perusteella;

4) keskusyhteisön johdolla on valtuudet antaa ohjeistusta jäsenluottolaitosten johdolle;

5) kriisinratkaisun kohteena oleva ryhmä täyttää 7 a §:n 4 momentissa säädetyn vähimmäisvaatimuksen konsolidoidulla tasolla; ja

6) ei ole tai ole ennakoitavissa olennaista estettä keskusyhteisön ja sen jäsenluottolaitoksen väliselle omien varojen siirrolle tai velkojen takaisinmaksulle kriisinratkaisussa.

Keskusyhteisön jäsenluottolaitoksen, joka ei itse ole kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö, on täytettävä vähimmäisvaatimus yksittäisenä laitoksena.

7 g §

Vähimmäisvaatimukseen sisällytettävät hyväksyttävät velat

Alentamiskelpoiset velat voidaan sisällyttää 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuun omien varojen ja hyväksyttävien velkojen kokonaismäärään vain, jos ne täyttävät EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 a—72 c artiklassa säädetyt edellytykset lukuun ottamatta 72 b artiklan 2 kohdan d alakohtaa.

Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen hyväksyttävät velat koostuvat 1 momentista poiketen EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 a—72 k artiklan mukaisesti määritetyistä hyväksyttävistä veloista.

Omien varojen ja hyväksyttävien velkojen kokonaismäärään sisällytettäviin kytkettyjä johdannaisia sisältäviin velkoihin sovelletaan mitä kriisinratkaisudirektiivin 45 b artiklan 2 kohdassa säädetään.

Tytäryrityksen liikkeelle laskemat velat, jotka on merkinnyt kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kuulumaton osakkeenomistaja, sisällytetään kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön omien varojen ja hyväksyttävien velkojen kokonaismäärään vain, jos:

- 1) velat on laskettu liikkeeseen 7 e §:n 5 momentin 3—11 kohdan mukaisesti;
- 2) arvonalentaminen tai muuntaminen 6 luvun 1 tai 2 §:n mukaisesti ei vaikuta kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön määräysvaltaan tytäryrityksessä; ja
- 3) velkojen määrä on vähemmän kuin seuraavien erotus:
 - a) summa, joka on saatu yhteen laskemalla kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön liikkeelle laskemat ja sen joko suoraan tai välillisesti ostamat velat sekä 7 e §:n 5 momentin 1—3 kohdassa säädetyt liikkeelle lasketut omat varat;
 - b) 7 e §:n 1 momentissa säädetyistä määrätistä

9 §

Omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen valvonta

Viraston voi Finanssivalvontaa kuultuaan ryhtyä johonkin seuraavista toimenpiteistä, jos laitos ei täytä 7 a §:n 4 momentin tai 7 e §:n mukaisesti vahvistettua omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta:

1) toimenpiteet purkamista ja toiminnan uudelleenjärjestämisen koskevien esteiden poistamiseksi 3 luvun 4 §:n mukaisesti; tai

2) voitonjaon ja muiden varojen jakojen kieltäminen 12 luvun 13 §:n mukaisesti.

Edellä 2 momentissa säädetyin lisäksi tai sijasta Finanssivalvonta voi virastoa kuultuaan ryhtyä johonkin seuraavista toimenpiteistä, jos laitos ei täytä 7 a §:n 4 momentin tai 7 e §:n mukaisesti vahvistettua omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta:

1) luottolaitoslain 11 luvun 10 §:ssä säädetty toimenpide; tai

2) arvioitava, onko laitos 4 luvun 1 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa.

10 §

Yhteistyö muiden ETA-valtioiden kriisinratkaisuviranomaisten kanssa

Viraston on toimittava yhdessä konsernin, kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön sekä tytäryritysten kriisinratkaisusta vastaavien kriisinratkaisuviranomaisten kanssa päätöksen aikaan saamiseksi vähimmäisvaatimuksen määrätistä:

- 1) kriisinratkaisun kohteena oleville yhteisöille emoyrityksen konsolidoidulla tasolla; ja
- 2) yksittäisellä tasolla kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kuuluvalla laitoksella, joka ei itse ole kriisinratkaisun kohteena oleva yhteisö.

Yhteisessä päätöksessä voidaan sopia, jos se on kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön kriisinratkaisusuunnitelman mukaista, että kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön sijaan tytäryritys täyttää osan vähimmäisvaatimuksesta 7 e §:n 5 momentissa säädetyillä rahoitusvälineillä, jotka ovat ostaneet yhteisöt, jotka eivät kuulu kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään.

Jos kriisinratkaisun kohteena olevia maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä yhteisöjä, jotka kuuluvat samaan maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävään luottolaitokseen, on useampi kuin yksi, kriisinratkaisuviranomaisten on tarvittaessa tehtävä päätös hyväksyttävien velkojen eristä tehtävistä vähennyksistä EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 e artiklan mukaisesti. Kriisinratkaisuviranomaiset voivat samalla päättää toimista, joilla minimoidaan ero 7 b §:n 3 momentin mukaisesti laskettujen, jokaiselle kriisinratkaisun kohteena olevalle yhteisölle ja ETA-alueelle sijoittuneelle emoyritykselle laskettujen vähimmäisvaatimusten välillä, ottaen laskuissa huomioon EU:n vakavaraisuusasetuksen 12 a artikla. Kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön vähimmäisvaatimus ei kuitenkaan saa olla pienempi kuin ETA-alueelle sijoittuneen emoyrityksen vähimmäisvaatimus. Kriisinratkaisuviranomaiset voivat tehdä päätöksen, jos se on maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen kriisinratkaisusuunnitelman mukaista.

Kriisinratkaisuviranomaiset voivat päättää 3 momentissa säädetyistä vähimmäisvaatimusten välisten erojen vähentämisestä muuttamalla vähimmäisvaatimuksen tasoa tasoittaakseen jäsenvaltioiden välisiä eroja kokonaisriskien määrissä. Päätöstä ei saa tehdä kriisinratkaisun kohteena olevien konsernien välisistä vastuista johtuvien erojen poistamiseksi.

10 a §

Kriisinratkaisuviranomaisten yhteistyötä täydentävät säännökset

Jos 10 §:n 1 momentissa tarkoitetut viranomaiset eivät ole tehneet siinä tarkoitettua yhteistä päätöstä neljän kuukauden kuluessa ja virasto on kriisinratkaisun kohteena olevasta yhteisöstä vastaava viranomainen, on sen tehtävä päätös 7 a §:n 4 momentin mukaisesta vähimmäisvaatimuksesta konsolidoidulla tasolla. Päätöksessä on otettava huomioon konsernitason kriisinratkaisuviranomaisen arviointi ja muiden kriisinratkaisuviranomaisten huomiot kriisinratkaisun kohteena olevaan ryhmään kuuluvista tytäryrityksistä.

Jos jokin kriisinratkaisuviranomainen on saattanut yhteistä päätöstä koskevan erimielisyyden Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 19 artiklan mukaisesti Euroopan pankkiviranomaisen ratkaistavaksi, viraston on lykättävä omaa päätöstään ja odotettava Euroopan pankkiviranomaisen päätöstä ja tehtävä lopullinen päätöksensä Euroopan pankkiviranomaisen päätöksen mukaisesti.

Jos kriisinratkaisuviranomaiset eivät ole tehneet yhteistä päätöstä neljän kuukauden kuluessa, viraston on tehtävä päätös 7 e §:n mukaisesta vähimmäisvaatimuksesta kriisinratkaisun kohteena olevan konsernin tytäryrityksen osalta, joka kuuluu sen toimivaltaan. Päätöksessä on otettava huomioon kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön kriisinratkaisuviranomaisen sekä mahdollisen konsernitason kriisinratkaisuviranomaisen huomiot.

Jos kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön tai konsernitason kriisinratkaisuviranomainen on saattanut 3 momentissa tarkoitettua päätöstä koskevan erimielisyyden Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 19 artiklan mukaisesti Euroopan pankkiviranomaisen ratkaistavaksi, viraston on lykättävä omaa päätöstään ja odotettava Euroopan pankkiviranomaisen päätöstä ja tehtävä lopullinen päätöksensä Euroopan pankkiviranomaisen päätöksen mukaisesti. Asiaa ei kuitenkaan saa saattaa Euroopan pankkiviranomaisen käsiteltäväksi, jos tytäryrityksen vaatimus on tämän luvun 7 a §:n 1 momentin mukainen ja poikkeaa enintään kahdella prosenttiyksiköllä

kokonaisriskin määrästä, joka on laskettu EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdan mukaisesti 7 a §:n 4 momentista säädetystä vaatimuksesta.

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettu neljän kuukauden määräaika on Euroopan pankkivalvonta-asetuksen 19 artiklassa tarkoitettu sovittelu-aika. Asiaa ei voi saattaa Euroopan pankkiviranomaisen päätettäväksi tämän määräajan jälkeen tai sen jälkeen, kun yhteinen päätös asiassa on tehty. Jos Euroopan pankkiviranomainen ei ole antanut asiassa päätöstään kuukauden kuluessa, viraston on tehtävä 1 tai 3 momentissa tarkoitettu päätös.

Viraston tulee tehdä tässä pykälässä säädetty päätökset samanaikaisesti kriisinratkaisusuunnitelmien kanssa ja päätöksiä on arvioitava uudelleen vähintään kerran vuodessa.

11 §

Siirtymäjärjestelyt

Viraston on asetettava laitokselle omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen täyttämiseksi asianmukainen siirtymäkausi, jota virasto voi muuttaa. Laitoksen on täytettävä sille asetettu vähimmäisvaatimus viimeistään 1 päivä tammikuuta 2024. Virasto voi tarvittaessa asettaa laitokselle vähimmäisvaatimuksen välitavoitetaso, joka tulee täyttää 1 päivänä tammikuuta 2022.

Edellä 1 momentista poiketen virasto voi tarvittaessa asettaa laitoksen siirtymäkauden päättymisajankohdan 1 päivänä tammikuuta 2024 jälkeen ottaen huomioon:

- 1) laitoksen taloudellisen tilanteen kehittyminen;
- 2) vähimmäisvaatimuksen täyttämisen todennäköisyys kohtuullisessa ajassa; ja
- 3) pystyykö laitos korvaamaan velkoja, jotka eivät enää täytä säädettyjä hyväksyttävyysskriteereitä tai juoksuajan edellytyksiä, ja jos ei pysty, onko tämä kyvyttömyys luonteeltaan epäsystemaattista vai markkinoiden laajuisen häiriön aiheuttamaa.

Edellä 1 momentista poiketen tämän luvun 7 d §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitettujen yhteisön on täytettävä vähimmäisvaatimus 1 päivänä tammikuuta 2022. Näiden yhteisöjen ei tarvitse täyttää vähimmäisvaatimusta kahden vuoden ajan siitä päivästä, jolloin:

- 1) virasto alensi yhteisön velkojen arvoa; tai
- 2) yhteisö otti käyttöön vaihtoehtoisen toimenpiteen, jolla pääomainstrumenttien ja muiden velkojen arvo on alaskirjattu tai muunnettu ydinpääoman instrumenteiksi tai jona velkojen arvonalentamis- tai muuntamisvaltuuksia on käytetty yhteisön pääomapohjan vahvistamiseksi.

Kriisinratkaisun kohteena olevan yhteisön tai ryhmän, johon se kuuluu, ei tarvitse täyttää vähimmäisvaatimusta kolmen vuoden ajan siitä päivästä, jolloin yhteisö tai ryhmä katsotaan maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäväksi luottolaitokseksi tai 7 d §:n 1 tai 3 momentissa tarkoitetuksi laitokseksi.

Viraston on asetettava laitokselle asianmukainen siirtymäkausi vähimmäisvaatimuksen täyttämiseksi myös, jos virasto on käyttänyt kriisinratkaisuvälineitä tai alentanut tai muuntanut sen velkoja.

Tässä pykälässä säädettyjä siirtymäaikoja asettaessaan viraston on ilmoitettava laitokselle omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskeva vähimmäisvaatimustavoite jokaiselle 12 kuukauden jaksolle. Virasto voi muuttaa näitä jaksojen tavoitteita. Tässä pykälässä säädettyjä siirtymäkausia asettaessaan viraston on huomioitava:

- 1) talletusten määrä ja rahoitusmallin sisältävät velkainstrumentit;
- 2) hyväksyttävien velkojen pääsy pääomamarkkinoille; ja
- 3) ydinpääoman käyttö vähimmäisvaatimuksen täyttämiseksi.

12 §

Alentamiskelpoisten velkojen arvonalentamisen ja muuntamisen soveltaminen johdannaisopimuksiin

Johdannaisopimukseen perustuvat velat hyväksi luetaan asetettaessa 7 b §:n 4 tai 7 momentissa tai 7 c §:n 1 momentissa säädettyä vähimmäisvaatimusta täydentävää vaatimusta velkojen kokonaismäärään siten, että nettoutusoikeudet tunnustetaan täysimääräisesti.

12 a §

Hyväksyttävien velkojen arvonalentamisen ja muuntamisen tunnustaminen sopimuksissa.

Laitoksen on käytettävä sopimuksissa sopimusehtoa, jonka mukaan laitoksen velkoja tunnustaa ja hyväksyy pääoman tai maksamatta olevan määrän alentamisen, muuntamisen tai mitätöimisen viraston päätöksellä. ios seuraavat edellytykset täyttyvät:

- 1) velka ei ole 4 §:ssä tarkoitettu velka;
- 2) velka ei ole luonnollisen henkilön eikä muun kuin tilintarkastuslain (1141/2015) 2 luvun 5 §:n 2 kohdassa tarkoitetun oikeushenkilön korvauskelpoinen talletus;
- 3) velkaan sovelletaan Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion lainsäädäntöä; ja
- 4) velka on laskettu liikkeeseen 1 päivänä tammikuuta 2021 tai sen jälkeen.

Virasto voi päättää, ettei 1 momenttia sovelleta, jos laitoksen omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskeva vähimmäisvaatimus vastaa 7 §:n 2 momentin 1 kohdassa säädettyä tappionkatamismäärää eikä 1 momentin mukaista velkaa oteta huomioon vähimmäisvaatimusta laskettaessa.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos virasto arvioi, että laitoksen tekemään sopimukseen sovelletaan 15 luvun 1 §:ssä tarkoitettua sopimusta tai kolmannen maan lainsäädäntöä, joka mahdollistaa alaskirjaus- ja muuntamisvaltuuksien käytön.

Laitoksen tulee ilmoittaa virastolle, jos 1 momentin mukainen sopimusehto on mahdotonta sisällyttää sopimukseen. Ilmoituksen tulee sisältää perustelut sekä velkojen luokat. Sopimusehdon sisällyttämisestä voidaan poiketa ainoastaan, jos sopimus koskee velkoja, joilla on parempi etuoikeus kuin luottolaitoslain 1 luvun 4 a §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetyillä saatavilla. Laitoksen on toimitettava virastolle viraston pyytämät lisätiedot ilmoituksen vaikutusten arvioimiseksi. Velvollisuus sisällyttää sopimusehto 1 momentin mukaisesti keskeytetään kyseisen sopimuksen osalta ilmoituksen käsittelyn ajaksi. Sopimusehto on sisällytettävä sopimukseen kohtuullisessa ajassa ilmoituksesta, jos virasto päättää, ettei sopimusehdon sisällyttäminen ole mahdotonta ottaen huomioon laitoksen purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuuksien varmistaminen. Virasto voi myös vaatia laitosta muuttamaan käytäntöään sopimusehdon sisältämättäjäntämisen osalta.

Virasto voi eritellä Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annettujen teknisten sääntelystandardien perusteella ne velkaluokat, joiden osalta laitos voi ilmoittaa sopimusehdon sisällyttämisen olevan mahdotonta 4 momentin mukaisesti.

Edellä 4 momenttia ei sovelleta, jos velka sisältää ensisijaisen lisäpääoman tai toissijaisen pääoman rahoitusvälineitä tai joukkovelkakirjoja, jos nämä ovat vakuudettomia velkoja.

Viraston on arvioitava välittömästi vaikutus laitoksen purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuuksiin, jos hyväksyttäviä velkoja sisältävässä velkaluokassa sellaisten velkojen, jotka eivät sisällä 1 momentin mukaista sopimusehtoa yhteismäärä sellaisten velkojen kanssa, jotka tämän luvun 4 §:n mukaisesti eivät ole alentamiskelpoisia tai joita virasto ei 5 §:n 2 momentin mukaisesti todennäköisesti katsoisi alentamiskelpoiksi, on yli kymmenen prosenttia velkaluo-

kasta. Edellä 3 luvun 4 §:ää sovelletaan, jos virasto arvioi, että velat, joihin ei 1 momentin mukaisesti sisälly sopimusehtoa, luovat olennaisen esteen laitoksen purkamiselle tai toiminnan uudelleenjärjestämiselle.

Velkoja, joihin ei sisällytetä 1 momentissa säädettyä sopimusehtoa, ei oteta huomioon omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen laskemisessa. Virastolla on oikeus alentaa, muuntaa ja mitätöidä velkoja tämän lain mukaisesti, vaikka laitos ei käyttäisi 1 momentissa tarkoitettua sopimusehtoa.

Laitoksen on pyynnöstä toimitettava virastolle lausunto 1 momentissa tarkoitettujen sopimusehdon täytäntöönpanokelpoisuudesta ja tehokkuudesta.

13 §

EU:n kriisintarkkailuasetuksen soveltaminen.

EU:n kriisintarkkailuasetuksen 12 artiklassa säädetään vähimmäisvaatimuksesta, joka koskee sellaisia omia varoja ja alentamiskelpoisia velkoja, jotka 8 ja 9 artikloissa tarkoitettulla laitoksella ja emoyrityksellä on oltava ja joihin sovelletaan velkojen arvonalentamis- ja muuntamisvaltuuksia. Mainitun asetuksen 27 artiklassa säädetään velkojen arvonalentamisesta ja muuntamisesta ydinpääomaan luettaviksi rahoitusvälineiksi.

14 §

Julkistaminen sekä raportointi virastolle ja Euroopan pankkiviranomaiselle

Laitosten on raportoitava virastolle ja Finanssivalvonnalle seuraavat:

1) puolivuositain hyväksyttävien velkojen määrä ja 7 e §:n 5 momentin 1—3 kohdassa säädetty omien varojen määrä;

2) vuosittain muiden alentamiskelpoisten velkojen määrä; ja

3) vuosittain 1 ja 2 kohdassa säädettyjen velkojen ja omien varojen koostumus, niiden maksusaantijärjestys konkurssissa sekä se, sovelletaanko niihin kolmannen maan lainsäädäntöä ja sisältävätkö ne arvonalentamis- ja muuntamisvaltuuksien tunnustamista koskevan sopimusehdon.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, laitoksen on raportoitava siinä säädetty seikat viraston tai Finanssivalvonnan pyynnöstä. Laitoksella ei ole velvollisuutta raportoida 1 momentin 2 kohdassa säädetystä muiden alentamiskelpoisten velkojen määrästä, jos laitoksella on raportointipäivänä 1 momentin 1 kohdassa säädettyjä omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja vähintään 150 prosenttia sille asetetusta vähimmäisvaatimuksesta.

Laitoksen on julkistettava vähintään vuosittain:

1) edellä 1 momentin 1 kohdassa säädetty tiedot sekä niiden koostumus, juoksuajan profiili ja maksusaantijärjestys selvitystilassa ja konkurssissa; ja

2) edellä tämän luvun 7 a §:n 4 momentin tai 7 e §:n mukaisesti vahvistettu omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskeva vähimmäisvaatimus.

Mitä 1 ja 3 momentissa säädetään, ei sovelleta laitoksiin, joita ei kriisintarkkailusuunnitelman mukaan asetettaisi kriisihallintoon.

Jos laitokseen on käytetty kriisintarkkailuvaltuuksia tai 6 luvun 1 §:ssä säädettyjä velkojen arvonalentamis- ja muuntamisvaltuuksia, laitoksen on julkistettava tiedot 3 momentin mukaisesti siitä päivästä lähtien, kun sen tulee 11 §:n mukaisesti täyttää 7 a §:n 4 momentin tai 7 e §:n mukaisesti vahvistettu omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskeva vähimmäisvaatimus.

Viraston on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle laitoksille 7 a §:n 4 momentin tai 7 e §:n nojalla vahvistetut omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevat vähimmäisvaatimukset.

9 Luku

Liiketoiminnan luovutus

3 §

Liiketoiminnan luovutuksessa noudatettava menettely

Viraston on iulkisesti tariottava ostettavaksi luovutettava liiketoiminta tai sen kukin erikseen luovutettava osa, jollei 2 tai 5 momentista muuta johdu.

Mitä 1-3 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos liiketoiminta luovutetaan talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 2 §:ssä tarkoitettuun, samaan yhteenliittymään kuuluvalle jäsenluottolaitokselle.

12 Luku

Viraston toimivaltuudet

7 §

Kriisratkaisun ja varhaisen puuttumisen vaikutus eräisiin sopimusehtoihin

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kriisratkaisutoimenpide, sen soveltamiseen suoraan liittyvä tapahtuma tai 8 §:ssä tarkoitettu maksu- ja suoritusvelvollisuuksien täytäntöönpanon keskeyttäminen eivät oikeuta ryhtymään toimenpiteeseen:

Mitä 1—3 momentissa säädetään, sovelletaan 8—9 §:n mukaisen keskeytyksen tai rajoituksen estämättä.

8 §

Valtuudet keskeyttää sopimuksen täytäntöönpano

Virastolla on oikeus kriisihallinnossa keskeyttää laitoksen tekemän sopimuksen maksu- tai suoritusvelvoitteiden täytäntöönpano enintään keskeyttämisilmoituksen julkaisemispäivää lähinnä seuraavan sellaisen vuorokauden päättymiseen saakka, joka on pankkipäivä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, virastolla on vastaava keskeyttämis-oikeus Finanssivalvontaa kuultuaan, jos

1) laitoksen on arvioitu olevan 4 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa;

2) käytävissä ei ole välittömästi 4 luvun 1 § 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua muuta toimenpidettä, joka turvaisi laitoksen toiminnan jatkumisen; ja

3) keskeyttäminen on välttämätöntä laitoksen taloudellisen tilan heikkenemisen estämiseksi sekä

a) 4 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitettun tärkeän yleisen edun turvaamiseksi;

b) kriisratkaisutoimenpiteen valitsemiseksi; tai

c) kriisratkaisuvälineen tehokkaan käytön varmistamiseksi.

Viraston on 2 momentissa säädetystä keskeyttämisestä päättäessään huomioitava asetettai-siinko laitos selvitystilaan tai haettaisiinko sen asettamista konkurssiin liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 23 a §:n 2 momentin, säästöpankkilain

120 a §:n 3 momentin tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 33§:n 2 momentin mukaisesti ja huomioitava velkojien oikeuksien ja yhdenvertaisen kohtelun turvaaminen.

Päätöksessään keskeyttämisestä 1 tai 2 momentin mukaisesti viraston on huomioitava tapauksen olosuhteet, keskeytettävä maksu- ja suoritusvelvoitteiden täytäntöönpano mahdollisimman lyhyeksi aikaa ja arvioitava, onko keskeyttäminen tarkoituksenmukaista ulottaen virastolain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitettuihin korvattaviin talletuksiin, erityisesti luonnollisten henkilöiden sekä mikroyritysten ja pienten ja keskisuurten yritysten korvattaviin talletuksiin.

Viraston on ilmoitettava viipymättä 2 momentissa säädetystä keskeyttämisestä laitokselle ja 4 luvun 3 §:ssä mainituille viranomaisille sekä julkistettava keskeyttämistä koskeva päätös 4 luvun 4 §:n 1—4 momentin mukaisesti.

Jos sopimuksen täytäntöönpano keskeytetään 1 tai 2 momentin mukaisesti, sopimuksen vastapuolen maksu- ja suoritusvelvoitteet keskeytyvät samaksi ajaksi.

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettu velvoite olisi sopimuksen perusteella erääntynyt keskeyttämisajan kuluessa, velvoitteen katsotaan erääntyneen heti keskeyttämisajan päätyttyä.

Virasto voi 2 momentissa säädetyn keskeyttämisen lisäksi rajoittaa 9 §:n mukaisesti vakuusvelkojien oikeutta panna täytäntöön vakuusoikeuksia ja lykätä 10—11 §:n mukaisesti tilapäisesti oikeutta sopimuksen irtisanomiseen tai purkamiseen 1 momentissa säädetyksi ajaksi.

Jos virasto on päättänyt 2 momentissa tarkoitettua maksu- tai suoritusvelvoitteiden täytäntöönpanon keskeyttämisestä tai 8 momentissa tarkoitetuista rajoituksista tai lykkäyksistä ja päätöksen jälkeen laitokseen on käytetty kriisinratkaisuvaltuuksia, virasto ei voi enää käyttää 1 momentissa tai 9—10 §:ssä säädettyjä valtuuksia.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta maksu- ja suoritusvelvoitteisiin, joiden edunsaajina ovat eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetussa laissa tarkoitettut selvitysjärjestelmät, niiden osapuolet, toisessa ETA-valtiossa vastaavat selvitysjärjestelmät tai niiden osapuolet taikka keskusvastapuolet tai keskuspankit.

10 §

Valtuudet lykätä tilapäisesti oikeutta sopimuksen irtisanomiseen tai purkamiseen

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan 8—9 §:n mukaisen keskeytyksen tai rajoituksen estämättä.

12 §

Lykkäämisvaltuuksien tunnustaminen sopimuksissa

Laitoksen on käytettävä rahoitussopimuksissa, joihin sovelletaan kolmannen maan lainsäädäntöä, sopimusehtoa, jonka mukaan osapuolet tunnustavat 7 §:n soveltumisen, ja että virasto voi käyttää sopimukseen 8—11 §:ssä tarkoitettuja keskeyttämis-, rajoitus- ja lykkäämisvaltuuksia.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu sopimusehto on sisällytettävä kaikkiin rahoitussopimuksiin, joilla:

- 1) luodaan uusi velvoite tai muutetaan olennaisesti olemassa olevaa velvoitetta; tai
- 2) sovitaan rahoitussopimuksen purkamisesta tai vakuusoikeuksien täytäntöönpanosta.

ETA-alueelle sijoittuneen emoyrityksen on lisäksi huolehdittava ehdon sisällyttämisestä kolmannessa maassa toimivan tytäryrityksen tekemään rahoitussopimukseen, jos tytäryritys on laitos, rahoituslaitos tai sijoituspalveluyritys. Sopimukseen sisällytettävästä ehdosta on ilmentävä, että jos virasto käyttää 8—11 §:ssä tarkoitettuja keskeyttämis-, rajoitus- ja lykkäämisvaltuuksia emoyritykseen, se ei oikeuta ryhtymään toimenpiteeseen, jonka tarkoituksena on tytäryrityksen

sopimuksen irtisanominen, purkaminen tai muuttaminen, sopimuksen täytäntöönpanon keskeyttäminen, maksuvelvoitteiden nettoutus, velkojen kuittaus tai vakuusoikeuksien täytäntöönpano.

Virasto voi soveltaa rahoitussopimukseen 7—11 §:ää, vaikka laitos ei käyttäisi 1 momentissa tarkoitettua sopimusehtoa.

13 §

Varojenjaon rajoittaminen

Virasto voi kieltää laitosta jakamasta enempää kuin 3 momentissa säädetyn omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaan vähimmäisvaatimukseen liittyvän jakokelpoisen enimmäismäärän. Virasto voi kieltää varojenjaon, vaikka laitos täyttää kokonaislisäpääomavaatimuksen ja EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 1 kohdan a—c alakohdassa tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärän, jos se ei täytä omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta. Laitoksen on tällaisessa tilanteessa ilmoitettava asiasta viipymättä virastolle.

Varojenjakona pidetään tässä pykälässä sellaisia seuraavia varojenjakotapoja:

1) osingon tai koron maksu käteisenä, osakeanti kokonaan tai osittain toteutettuna rahastoantina, omien osakkeiden tai osuuksien hankinta, osakkeiden tai osuuksien lunastus, pääoman takaisinmaksu tai muu näihin rinnastettava suoritus EU:n vakavaraisuusasetuksen 25 artiklassa tarkoitettuun ensisijaiseen pääomaan luettavan rahoitusvälineen perusteella;

2) muuttuvaan palkkion maksamiseen sitoutuminen tai muuttuvan palkkionosan tai harkinnanvaraisen lisäeläkkeen maksaminen, jos laitos ei ole täyttänyt kokonaislisäpääomavaatimusta maksuajankohtana tai muuttuvaan palkitseamiseen liittyvänä ansaintajaksena.

Jos kokonaislisäpääomavaatimuksen kattamiseen luettavat ovat omat varat ovat:

1) alle 25 prosenttia laitokseen sovellettavasta kokonaislisäpääomavaatimuksesta, varoja ei saa jakaa lainkaan;

2) vähintään 25 prosenttia, mutta vähemmän kuin 50 prosenttia laitokseen sovellettavasta kokonaislisäpääomavaatimuksesta, varoja saa jakaa enintään määrän, joka vastaa laitoksen voitonjakokelpoisia varoja kerrottuna 0,2:llä;

3) vähintään 50 prosenttia, mutta vähemmän kuin 75 prosenttia laitokseen sovellettavasta kokonaislisäpääomavaatimuksesta, varoja saa jakaa enintään määrän, joka vastaa laitoksen voitonjakokelpoisia varoja kerrottuna 0,4:llä;

4) vähintään 75 prosenttia, mutta kuitenkin alittavat kokonaislisäpääomavaatimuksen, varoja saa jakaa enintään määrän, joka vastaa laitoksen voitonjakokelpoisia varoja kerrottuna 0,6:lla.

Edellä 3 momentin mukaisina kokonaislisäpääomavaatimuksen kattamiseen luettavina omina varoina pidetään tässä pykälässä sellaista ydinpääomaa, jota ei käytetä EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 a artiklassa ja 8 luvun 7 a, 7 b ja 7 d §:ssä tarkoitettujen omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimusten kattamiseksi.

Edellä 3 momentissa tarkoitettuina voitonjakokelpoisina varoina pidetään edellisen ja kuluvan tilikauden voittoa, jota ei ole laskettu ydinpääomaan kuuluvaksi eräksi ja josta on vähennetty laskennallinen verovelka sillä olettamalla, että luottolaitos ei lainkaan jaa osinkoa tai toteuta muuta varojenjakoja.

Viraston on Finanssivalvontaa kuultuaan ilman tarpeetonta viivytystä arvioitava, asettaako se 1 §:ssä tarkoitettua kiellon ottaen huomioon kaikki seuraavat tekijät:

1) vaatimusten noudattamatta jättämisen syy, kesto ja laajuus sekä sen vaikutus purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuuksiin;

2) laitoksen taloudellisen tilanteen kehittyminen ja todennäköisyys, että se lähitulevaisuudessa on 4 luvun 1 §:n 1 kohdan mukaisesti kykenemätön tai todennäköisesti kykenemätön jatkamaan toimintaansa;

3) todennäköisyys, että laitos pystyy varmistamaan 1 momentissa tarkoitettujen vaatimusten noudattamisen kohtuullisessa ajassa;

4) onko kyvyttömyys korvata velkoja, jotka eivät enää täytä EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 b ja 72 c artiklassa taikka 8 luvun 7 e §:n 5 momentissa tai 7 g §:ssä säädettyjä hyväksyttävyysskriteerejä tai juoksuajan edellytyksiä, epäsystemaattista vai markkinoiden laajuisen häiriön aiheuttamaa;

5) onko kielto kokonaisuutena arvioiden tarkoituksenmukaisin keino puuttua laitoksen tilanteeseen ottaen huomioon sen mahdollinen vaikutus laitoksen rahoitusehtoihin sekä purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuuksiin.

Viraston on tehtävä 6 momentissa säädetty arvio vähintään kerran kuukaudessa niin kauan kuin laitos ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia.

Viraston on Finanssivalvontaa kuultuaan asetettava 1 momentissa säädetty kielto, jos laitos yhdeksän kuukauden kuluttua sen ilmoituksesta lukien ei edelleenkään täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

Edellä 8 momentista poiketen kielto voidaan jättää asettamatta, jos virasto katsoo arvioinnin jälkeen, että vähintään kaksi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

1) vaatimusten noudattamatta jättäminen johtuu rahoitusmarkkinoiden toiminnan vakavista häiriöistä, mikä johtaa laaja-alaiseen rahoitusmarkkinoiden stressitilanteeseen useilla rahoitusmarkkinoiden eri osa-alueilla;

2) edellä 1 kohdassa tarkoitettu häiriö johtaa laitoksen omien varojen ja hyväksyttävien velkojen rahoitusvälineiden hintojen epävakauden lisääntymiseen tai laitoksen lisääntyneisiin kuluihin sekä markkinoiden sulkeutumiseen kokonaan tai osittain, mikä estää laitosta laskemasta liikkeeseen markkinoille tällaisia rahoitusvälineitä;

3) edellä 2 kohdassa tarkoitettu markkinoiden sulkeutuminen voidaan todeta myös useiden muiden laitosten osalta;

4) edellä 1 kohdassa tarkoitettu häiriö estää laitosta laskemasta liikkeeseen riittävästi omien varojen ja hyväksyttävien velkojen rahoitusvälineitä vaatimusten noudattamatta jättämisen korjaamiseksi; tai

5) kiellon asettamisella on kielteisiä heijastusvaikutuksia osaan pankkisektoria, mikä mahdollisesti heikentäisi rahoitusvakautta.

Viraston on ilmoitettava Finanssivalvonnalle päätöksestään soveltaa 8 momentissa säädettyä poikkeusta ja kuukausittain arvioitava uudelleen, soveltuuko poikkeus edelleen.

14 Luku

Ryhmäkriisinratkaisu

6 §

Eurooppalainen kriisinratkaisukollegio

Jos kolmannessa maassa toimiluvan saaneella laitoksella on ETA-valtioon sijoittuneita tytäryrityksiä tai vähintään kahden kriisinratkaisuviranomaisen merkittävänä pitämää sivuliikettä ETA-valtiossa tai vähintään kahteen ETA-valtioon sijoittautunut emoyritys, ETA-valtioiden kriisinratkaisuviranomaisten on perustettava eurooppalainen kriisinratkaisukollegio.

Eurooppalaisen kriisinratkaisukollegion puheenjohtajana toimii sen ETA-valtion kriisinratkaisuviranomainen, jonka alueelle emoyritys on sijoittautunut tai jonka toimivallassa toimivan tytäryrityksen tase on suurin. Eurooppalaisen kriisinratkaisukollegion puheenjohtajana toimii kuitenkin sen jäsenvaltion kriisinratkaisuviranomainen, johon emoyritys on ETA-alueella sijoittunut, jos emoyrityksellä on hallussaan kaikki kolmannen maan emoyrityksen ETA-alueella toimivat tytäryritykset.

Eurooppalainen kriisinratkaisukollegio soveltaa 3—4 §:ää suorittaessaan tehtäviään tai kohdistessaan toimenpiteitä 1 momentissa tarkoitettuihin yrityksiin tai sivuliikkeisiin.

Asettaessaan 8 luvun mukaista vähimmäisvaatimusta kollegion on otettava huomioon mahdollinen kolmannen maan viranomaisen laatima globaali kriisinratkaisustrategia.

Jos eurooppalainen kriisinratkaisukollegio hyväksyy globaalin kriisinratkaisustrategian ja sen mukaan ETA-alueelle sijoittautuneet tytäryritykset tai ETA-alueella toimiva emoyritys ja sen tytäryritykset eivät ole kriisinratkaisun kohteena olevia yhteisöjä, ETA-alueelle sijoittautuneen tytäryrityksen tai ETA-alueella toimivan emoyrityksen on täytettävä 7 d §:n 1 kohdassa säädetty vähimmäisvaatimus laskemalla liikkeeseen kyseisen pykälän 4 kohdassa tarkoitettuja varoja tai velkoja kolmanteen maahan sijoittautuneelle emoyritykselle tai tämän samaan maahan sijoittautuneille tytäryrityksille taikka muille yhteisöille. Jos ETA-alueella toimiva emoyritys täyttää tämän vähimmäisvaatimuksen, sen tulee tehdä se konsolidoidulla tasolla.

17 Luku

Salassapito ja muutoksenhaku

4 §

Vaikutukset selvitystilaan ja konkurssiin

Jos laitos on asetettu kriisihallintoon, sitä ja sen kanssa samaan ryhmään kuuluvaa yritystä ei saa asettaa selvitystilaan eikä konkurssiin muuten kuin viraston aloitteesta, ellei 3 momentissa toisin säädetä.

18 Luku

Hallinnolliset seuraamukset

1 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden lainlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat mainitussa momentissa säädetyn lisäksi tämän lain 2 luvun 4 §:n säännökset kriisinratkaisusuunnitelmiin tarvittavien tietojen toimittamisesta, 4 luvun 1 §:n 4 momentin säännös ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle ja 8 luvun 7 a §:n 4 momentin tai 7 e §:n mukaisesti vahvistetun omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen alittaminen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaan tuloa annetut omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevat päätökset ovat voimassa niin kauan, kunnes virasto antaa laitokselle uuden päätöksen tämän lain tultua voimaan. Päätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 8 lukua, kunnes uusi päätös on annettu.

Mitä 8 luvun 14 §:n 3 momentissa säädetään laitoksen julkistamisvelvoitteesta, sovelletaan 1. tammikuuta 2024 alkaen. Jos virasto on asettanut laitokselle 8 luvun 11 §:n 2 momentin mukaisesti siirtymäajan, joka päättyy myöhemmin kuin 1 tammikuuta 2024, sovelletaan julkistamisvelvoitetta asetetun siirtymäkauden päättymispäivästä lukien.

3.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 65 d—e §,
muutetaan 4 §:n 3 momentti, 10 §:n 1 momentin 6 kohta, 26 §:n 1 momentin 2 kohta ja 59 §,
sellaisena kuin niistä 26 §:n 1 momentin 2 kohta on laissa 311/2015, sekä
lisätään 4 §:n 2 momenttiin uusi 14 kohta, 26 §:ään uusi 9 momentti ja 31 §:ään uusi 5 mo-
mentti seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

4 §

Valvottavat

14) omistusyhteisö, jolle on myönnetty omistusyhteisötoimintaa koskeva lupa luottolaitostoiminnasta annetun lain 2 a luvussa säädetyllä tavalla.

Toimilupavalvottavaan rinnastetaan tämän lain 3 luvun säännöksiä sovellettaessa vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys, vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu vakuutuskassa, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettu eläkesäätiö, luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen muu kuin edellä 2 momentin 14 kohdassa tarkoitettu omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö niin kuin mainitussa luvussa säädetään.

2 luku

Hallinto

10 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunnalla on seuraavat finanssimarkkinoiden valvontaa koskevat tehtävät:

6) tehdä päätös, joka koskee luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 4, 4 a, 7 ja 8 §:ssä tarkoitettua lisäpääomavaatimuksen asettamista, muuttamista tai ennallaan pitämistä, 10 luvun 4 d §:ssä tarkoitettua lisäpääomavaatimuksen hyväksymistä, 10 luvun 4 e §:ssä tarkoitettua menettelyä, 10 luvun 6 §:ssä tarkoitettua menettelyä, 15 luvun 11 §:n 5 momentissa tarkoitettua enimmäisluototussuhdetta taikka luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013, jäljempänä EU:n vakavaraisuusasetus, 124 ja 164 artiklassa tarkoitettujen kiinteistö-vakuudellisiin luottoihin sovellettavien pääomavaatimusten asettamista asetuksen mukaista vähimmäismäärää korkeammaksi tai tätä koskevan aiemman päätöksen muuttamista tai mainitun asetuksen 458 artiklan soveltamista.

3 luku

Valvontavaltuudet

26 §

Toimiluvan ja rekisteröitymisen peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi

Finanssivalvonta voi perua valvottavan toimiluvan tai, jos EKP tai muu viranomainen on toimivaltainen toimilupaviranomainen, esittää tälle toimiluvan perumista, jos finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista ei voida riittävästi turvata rajoittamalla valvottavan toimintaa 27 §:n mukaisesti tai muilla tämän lain mukaisilla toimenpiteillä tai muualla laissa säädettyillä toimenpiteillä ja:

2) valvottava ei ole kyennyt sille asetetussa määrääjassa suorittamaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 a luvussa tarkoitetussa elvytysuunnitelmassa, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 25 §:ssä tarkoitetussa ryhmittymän vakavaraisuuden tervehdyttämissuunnitelmassa taikka vakuutusyhtiölain 25 luvun 5 tai 6 §:ssä tai 26 luvun 11 §:ssä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 20 §:ssä, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 46 §:ssä taikka vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 b §:ssä tarkoitetussa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä taikka jos tällaisen suunnitelman toteuttaminen on laiminlyöty; tai

Maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen toimilupaa ei voida peruuttaa tai toimintaa määrätä lopetettavaksi ainoastaan sillä perusteella, että luottolaitos jättää täyttämättä EU:n vakavaraisuusasetuksen 92a ja 92b artikloissa säädettyjä vaatimuksia.

31 §

Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus

Finanssivalvonta voi vaatia toimilupavalvottavaa vaihtamaan valvottavan tilintarkastajan, jos tilintarkastaja laiminlyö tässä pykälässä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden. Jos toimilupavalvottavan tilintarkastajaksi on valittu tilintarkastusyhteisö, vaatimus koskee tilintarkastusyhteisön toimihenkilöä, jolla on päävastuu valvottavan tilintarkastuksesta. Finanssivalvonnan on toimitettava vaatimus toimilupavalvottavan tarkastusvaliokunnalle, tai jos toimilupavalvottavalla ei ole tarkastusvaliokuntaa, valvottavan hallitukselle. Tässä momentissa tarkoitetun vaatimuksen esittäminen ei estä Finanssivalvontaa tai Patentti- ja rekisterihallituksen tilintarkastusvalvontaa ryhtymästä tilintarkastuslaissa säädettyihin toimenpiteisiin.

59 §

Ulkomaisen ETA-sivuliikkeen ja muun ulkomaisen ETA-valvottavan toimintaa koskevien ehtojen ilmoittaminen kotivaltion valvontaviranomaiselle

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaiselle ETA-sivuliikkeelle ja sen valvonnasta vastaavalle viranomaiselle, tai jos kyseessä on ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö, sen valvonnasta vastaavalle viranomaiselle, kahden kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut sivuliikkeeltä tai ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta ilmoituksen ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan aloittamisesta Suomessa tai tällaisen toiminnan merkittävistä muutoksista, sivuliikkeen toimintaa ja valvonnan toteuttamista koskevat vaatimukset ja ne yleisen edun vaatimat ehdot, joita ulkomaisen ETA-valvottavan on Suomessa toimiessaan noudatettava. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei sovelleta ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen, ulkomaisen maksulaitoksen eikä ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikkeen perustamiseen Suomeen. Lisäeläketoinnin aloittamisesta Suomessa säädetään ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa.

65 b §

Valvontakollegion perustaminen

Finanssivalvonnan on perustettava valvontakollegio, jos:

1) Finanssivalvonta vastaa valvottavan ryhmävalvonnasta ja jos ryhmään kuuluu toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanut valvottava, ryhmään kuuluva valvottava on perustanut toiseen ETA-valtioon merkittävän sivuliikkeen tai jos valvottava kuuluu luottolaitostoiminnasta annetun lain 2 luvun 5 §:ssä säädetyn alakonsernin muodostamisvelvollisuuden piiriin; tai

2) suomalainen luottolaitos, joka ei kuulu konsolidoidun valvonnan piiriin, on perustanut toiseen ETA-valtioon merkittävän sivuliikkeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen valvottavien, sivuliikkeiden ja omistusyhteisöjen toimintaa valvovilla ulkomaisilla ETA-valvontaviranomaisilla ja Euroopan valvontaviranomaisella on oikeus osallistua valvontakollegioon. Tarvittaessa Finanssivalvonta voi kutsua valvontakollegioon ETA-valtioiden keskuspankkien edustajia sekä Finanssivalvontaa vastaavia muiden kuin ETA-valtioiden valvontaviranomaisia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 4 luvun 5 §:n 5 momentti,
5 luvun 4 §:n 2 momentti ja 6 luvun 1 §:n 3 momentti
seuraavasti:

4 Luku

EU:n yhteiseen kriisinratkaisurahastoon kerättävä EU:n vakausmaksu ja kansalliseen kriisinratkaisurahastoon kerättävä vakausmaksu

5 §

Kansallinen vakausmaksu ja kriisinratkaisurahaston tavoitetaso

Jos vakausmaksuien määrä laskee alle tavoitetason 2 momentissa säädetyn määräraian jälkeen, virasto perii vakausmaksuja siihen asti, että tavoitetaso on saavutettu. Jos vakausmaksuien määrä laskee määräraian jälkeen alle 2 / 3 säädetyn tavoitetason, 3 momentissa tarkoitettu osuus määräytyy kultakin vuodelta siten, että kriisinratkaisurahaston varat saavuttavat 2 momentin mukaisen vähimmäistason viimeistään kuudentena kalenterivuotena sen jälkeen, kun varojen määrä alitti 2/3 vähimmäistasosta.

5 Luku

Talletussuoja

4 §

Talletussuojamaksu ja talletussuojajärjestelmän liittymismaksu

Uuden talletuspankin on suoritettava talletussuojajärjestelmän liittymismaksu, jonka kokonaisuus on 0,8 prosenttia talletuspankin korvattavien talletusten yhteenlasketusta määrästä. Liittymismaksu on suoritettava kokonaisuudessaan kuudessa vuodessa liittymisestä siten, että kunakin vuonna on suoritettava vähintään kuudesosa liittymismaksun kokonaisuudesta. Ensimmäisenä vuonna on suoritettava määrä, joka vastaa vähintään yhtä kuudesosaa talletuspankilla liittymisvuotta seuraavan toisen kalenterivuoden päättyessä olevien korvattavien talletusten arvioidun määrän perusteella lasketusta liittymismaksun kokonaisuudesta. Vuotuista liittymismaksua on lisättävä tai vähennettävä samassa suhteessa kuin talletuspankin korvattavien talletusten määrä kunakin vuonna kasvaa tai vähenee.

6 Luku

Rahaston tilinpäätös ja tilintarkastus

1 §

Rahaston tilinpäätös ja tilintarkastus

Valtiovarainministeriö asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan rahaston hallintoa, taloutta ja tilejä tarkastamaan kaksi tilintarkastajaa, joiden molempien tulee olla joko Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1501/2001) 6 §:n 2 momentti, 20 §:n 1 ja 5 momentti, 20 a §, 21 §, 23 a §, sellaisena kuin niistä on 6 §:n 2 momentti 1204/2014, 20 §:n 1 ja 5 momentti laissa 642/2006, 21 § laeissa 1204/2014 ja 869/2018 ja 23 a § laissa 408/2004,
lisätään 23 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 408/2004, uusi 2 momentti seuraavasti:

6 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettusta ilmoituksesta on käytävä ilmi, että mikäli tallettaian sulautumiseen osallisissa luottolaitoksissa olevien talletusten yhteenlaskettu määrä ylittää rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 5 luvun 8 §:ssä säädetyn talletussuoian enimmäisraian, talletussuoiaan sovelletaan mainitun luvun 13 §:ää. Tallettaialla on oikeus kuuden kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta irtisanoa alkuperäisten sopimusehtojen estämättä sellainen talletus, joka mainitun 8 §:n nojalla jää kokonaan tai osittain talletussuoian ulkopuolelle. Mitä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta, jos sulautuvia talletuspankkeja pidetään mainitun 8 §:n 5 momentissa tarkoitettulla tavalla yhtenä talletuspankkina mainitun 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua talletussuojan ylärajaa sovellettaessa.

20 §

Finanssivalvonnan tai Rahoitusvakuusviraston tehdessä päätöksen luottolaitoksen asettamisesta selvitystilaan sen on samalla valittava yksi tai useampi selvitysmies. Selvitysmiehiin sovelletaan muuten, mitä osakevhtiölain 20 luvun 9 §:n 1 ja 3 momentissa säädetään. Osakevhtiölain 20 luvun 9 §:n 3 momentissa tarkoitettua määrävstä voi hakea myös Finanssivalvonta tai Rahoitusvakuusvirasto sen lisäksi, mitä mainitussa lainkohdassa säädetään.

Selvitysmiesten on annettava lopputilitys sekä osakevhtiölain 20 luvun 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus tiedoksi Finanssivalvonnalle sekä Rahoitusvakaustalvireastolle, jos se on päätänyt selvitystilaan asettamisesta.

20 a §

Rekisteriviranomaisen, Finanssivalvonnan, Rahoitusvakaustalvireaston ja tuomioistuimen on valitessaan selvitysmiehen annettava hänelle todistus hänen valitsemisestaan tehtävään. Ote tai jälleinnös vhtiökokouksen pöytäkirjasta on todistus siitä, että yhtiökokous on valinnut selvitysmiehen tehtäväänsä.

21 §

Luottolaitos voidaan asettaa konkurssiin luottolaitoksen, sen velkojan tai Rahoitusvakaustalvireaston hakemuksesta noudattaen, mitä konkurssilaissa (120/2004) ja jäljempänä tässä luvussa säädetään.

23 a §

Luottolaitoksen asettamisesta selvitystilaan ovat toimivaltaisia päättämään luottolaitoksen vhtiökokous, rekisteriviranomainen, Finanssivalvonta, Rahoitusvakaustalvireasto ja suomalainen tuomioistuin siten kuin siitä säädetään tässä laissa ja osakevhtiölaissa. Luottolaitoksen asettamisesta konkurssiin on toimivaltainen päättämään suomalainen tuomioistuin siten kuin siitä erikseen säädetään. Edellä säädetty menettely käsittää myös muissa ETA-valtioissa sijaitsevat luottolaitoksen sivukonttorit.

Rahoitusvakaustalvireaston on määrättävä luottolaitos selvitystilaan tai haettava tuomioistuimessa sen asettamista konkurssiin, jos luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 4 luvun 1 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaiset edellytykset luottolaitoksen asettamiselle kriisihallintoon täytyisivät, mutta Rahoitusvakaustalvireasto tekee päätöksen olla asettamatta luottolaitosta kriisihallintoon, koska sitä ei pidetä pykälän 3 kohdan mukaisesti tarpeellisena tärkeän yleisen edun turvaamiseksi. Rahoitusvakaustalvireaston on määrättävä luottolaitos selvitystilaan tai haettava sen asettamista konkurssiin myös, jos yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua varten yhteisen kriisinratkaisumekanismien ja yhteisen kriisinratkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 806/2014 42 artiklassa tarkoitettu kriisinratkaisuneuvosto ei asetuksen 18 artiklan 8 kohdan mukaisesti aseta luottolaitosta kriisihallintoon. Rahoitusvakaustalvireaston on kuultava Finanssivalvontaa ennen selvitystilaan määräämistä tai konkurssihakemuksen tekemistä. Selvitystila alkaa, kun Rahoitusvakaustalvireaston päätös on tehty.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

säästöpankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan säästöpankkilain (1502/2001) 69 §:n 2 momentti, 104 §, 104 a §, 108 §, 114 §:n 3 momentti, 118 §, 120 a §:n 1 momentti
sellaisena kuin niistä on 69 §:n 2 momentti laissa 1206/2014, 104 § osaksi laissa 590/2003, 104 a § ja 120 a §:n 1 momentti laissa 410/2004, 108 § laissa 614/2014 ja 118 § laissa 1206/2014 ja 871/2018,
lisätään 120 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 410/2004, uusi 3 momentti seuraavasti:

69 §

Edellä 1 momentissa tarkoitetusta ilmoituksesta on lisäksi käyvä ilmi, että jos tallettaian sulautumiseen osallisissa säästöpankeissa olevien talletusten yhteenlaskettu määrä ylittää rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 5 luvun 8 §:ssä säädetyn talletussuoian enimmäisrajan, talletussuoiaan sovelletaan mainitun luvun 13 §:ää. Tallettajalla on oikeus kuuden kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta irtisanoa alkuperäisten sovintusehtoiin estämättä sellainen talletus, joka mainitun 8 §:n noialla jää kokonaan tai osittain talletussuoian ulkopuolelle. Mitä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta, jos sulautuvia säästöpankkeia pidetään mainitun 8 §:n 5 momentissa tarkoitetulla tavalla yhtenä talletuspankkina mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitettua talletussuoian ylärajaa sovellettaessa.

104 §

Kun säästöpankki, Finanssivalvonta tai Rahoitusvakuusvirasto tekee päätöksen selvitystilasta, on samalla valittava yksi tai useampia selvitysmiehiä hallituksen, toimitusjohtajan ja mahdollisen hallintoneuvoston tilalle. Mitä muualla laissa säädetään hallituksesta ja sen jäsenistä, on soveltuvin osin voimassa selvitysmiehistä, jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu.

Jollei selvitystilassa olevalla säästöpankilla ole rekisteriin merkittyjä toimikelpoisia selvitysmiehiä, rekisteriviranomaisen on määrättävä selvitysmiehet. Määräämistä voi hakea Finanssivalvonta, Rahoitusvakuusvirasto sekä se, jonka oikeus voi riippua siitä, että luottolaitoksella on joku, joka voi sitä edustaa.

Selvitysmiesten on viipymättä sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on tehnyt päätöksen toimiluvan peruuttamisesta, kutsuttava koolle säästöpankin isäntien kokous päättämään toimenpiteistä säästöpankin sulautumisesta toiseen säästöpankkiin tai toimilupaedellytysten korjaamisesta muulla tavalla taikka säästöpankin purkamisesta.

104 a §

Rekisteriviranomaisen. Finanssivalvonnan tai Rahoitusvakuusviraston on valitessaan selvitysmiehen annettava hänelle todistus hänen valitsemisestaan tehtävään. Ote tai jäljennös isäntien kokouksen pöytäkirjasta on todistus siitä, että isäntien kokous on valinnut selvitysmiehen tehtävänsä.

108 §

Kun isäntien kokous, Finanssivalvonta tai Rahoitusvakausvirasto on tehnyt päätöksen säästöpankin asettamisesta selvitystilaan, selvitysmiesten on viivytyksettä tehtävä selvitystilaa koskevasta päätöksestä ja selvitysmiesten valinnasta ilmoitus rekisteröimistä varten. Ilmoitus on lisäksi tehtävä talletussuoiarahastolle ja jos päätöksen selvitystilaan asettamisesta on tehnyt isäntien kokous, Finanssivalvonnalle. Ilmoitus on tehtävä myös vakuusrahastolle ja sijoittajien korvausrahastolle, jos säästöpankki on rahaston jäsen

114 §

Selvitysmiesten on annettava lopputilitys tiedoksi Finanssivalvonnalle sekä Rahoitusvakausvirastolle, jos se on päättänyt selvitystilaan asettamisesta.

118 §

Säästöpankin omaisuus voidaan luovuttaa konkurssiin hallituksen tai, kun säästöpankki on selvitystilassa, selvitysmiesten päätöksen perusteella tai Rahoitusvakausviraston hakemuksesta. Konkurssin aikana edustavat säästöpankkia konkurssivelallisena hallitus ja toimitusjohtaja taikka ennen konkurssin alkamista valitut selvitysmiehet. Konkurssin aikana voidaan kuitenkin valita uusia hallituksen jäseniä tai uusia selvitysmiehiä.

120 a §

Säästöpankin asettamisesta selvitystilaan ovat toimivaltaisia päättämään isäntien kokous, Finanssivalvonta ja Rahoitusvakausvirasto siten kuin siitä säädetään tässä laissa. Säästöpankin asettamisesta konkurssiin on toimivaltainen päättämään suomalainen tuomioistuin siten kuin siitä erikseen säädetään. Edellä säädetty menettely käsittää myös muissa ETA-valtioissa sijaitsevat säästöpankin sivukonttorit.

Rahoitusvakausviraston on määrättävä säästöpankki selvitystilaan tai haettava tuomioistuimessa sen asettamista konkurssiin, jos luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinhallintasuusta annetun lain 4 luvun 1 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaiset edellytykset säästöpankin asettamiselle kriisihallintoon täyttyisivät, mutta Rahoitusvakausvirasto tekee päätöksen olla asettamatta säästöpankkia kriisihallintoon, koska sitä ei pidetä pykälän 3 kohdan mukaisesti tarpeellisena tärkeän yleisen edun turvaamiseksi. Rahoitusvakausviraston on määrättävä säästöpankki selvitystilaan tai haettava sen asettamista konkurssiin myös, jos yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinhallintasuusta varten yhteisen kriisinhallintamekanismin ja yhteisen kriisinhallintasuurarahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 806/2014 42 artiklassa tarkoitettu kriisinhallintaneuvosto ei asetuksen 18 artiklan 8 kohdan mukaisesti aseta säästöpankkia kriisihallintoon. Rahoitusvakausviraston on kuultava Finanssivalvontaa ennen selvitystilaan määräämistä tai konkurssihakemuksen tekemistä. Selvitystila alkaa, kun Rahoitusvakausviraston päätös on tehty.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (423/2013) 51 §:n 3 momentti,
muutetaan 9 §:n 2 momentti, 26 §:n 1 ja 5 momentti, 27 §, 29 §:n 1 momentti ja 33 §, sellaisina kuin niistä on 9 §:n 2 momentti laissa 1205/2014,
lisätään 33 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

9 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettusta ilmoituksesta on käyvävä ilmi, että mikäli tallettaian sulautumiseen osallisissa luottolaitoksissa olevien talletusten yhteenlaskettu määrä ylittää rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 5 luvun 8 §:ssä säädetyn talletussuoian enimmäisraian, talletussuoiaan sovelletaan mainitun lain 5 luvun 13 §:ää. Tallettaialla on oikeus kuuden kuukauden kuluessa ilmoituksen saatuaan irtisanoa alkuperäisten soimusehtojen estämättä sellainen talletus, joka mainitun 8 §:n nojalla jää kokonaan tai osittain talletussuoian ulkopuolelle. Mitä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta, jos sulautuvia talletuspankkeja pidetään rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain 5 luvun 8 §:n 5 momentissa tarkoitettulla tavalla yhtenä talletuspankkina mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitettua talletussuojan ylärajaa sovellettaessa.

26 §

Finanssivalvonnan tai Rahoitusvakuusviraston tehdessä päätöksen luottolaitoksen asettamisesta selvitystilaan sen on samalla valittava yksi tai useampi selvitysmies. Selvitysmiehiin sovelletaan muuten osuuskuntalain 23 luvun 9 §:ää. Osuuskuntalain 23 luvun 9 §:n 3 momentissa tarkoitettua määräystä voi hakea myös Finanssivalvonta tai Rahoitusvakuusvirasto sen lisäksi, mitä mainitussa lainkohdassa säädetään.

Selvitysmiesten on annettava lopputilitys sekä osuuskuntalain 23 luvun 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus tiedoksi Finanssivalvonnalle sekä Rahoitusvakuusvirastolle, jos se on päättänyt selvitystilaan asettamisesta.

27 §

Rekisteriviranomaisen, Finanssivalvonnan tai Rahoitusvakuusviraston on valitessaan selvitysmiehen annettava hänelle siitä todistus. Ote tai iäliennös osuuskunnan kokouksen pöytäkirjasta on todistus siitä, että osuuskunnan kokous on valinnut selvitysmiehen.

29 §

Luottolaitos voidaan asettaa konkurssiin luottolaitoksen, sen velkoijan tai Rahoitusvakuusviraston hakemuksesta noudattaen, mitä konkurssilaisissa (120/2004) ja jäljempänä tässä luvussa säädetään.

Luottolaitoksen asettamisesta selvitystilaan ovat toimivaltaisia päättämään osuuskunnan kokous, rekisteriviranomainen, Finanssivalvonta, Rahoitusvakausvirasto ja suomalainen tuomioistuin siten kuin siitä säädetään tässä laissa ja osuuskuntalaissa. Luottolaitoksen asettamisesta konkurssiin on toimivaltainen päättämään suomalainen tuomioistuin siten kuin siitä erikseen säädetään. Edellä säädetty menettely käsittää myös muissa ETA-valtioissa sijaitsevat luottolaitoksen sivukonttorit.

Rahoitusvakausviraston on määrättävä luottolaitos selvitystilaan tai haettava tuomioistuimessa sen asettamista konkurssiin, jos luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 4 luvun 1 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaiset edellytykset luottolaitoksen asettamiselle kriisihallintoon täyttyisivät, mutta Rahoitusvakausvirasto tekee päätöksen olla asettamatta luottolaitosta kriisihallintoon, koska sitä ei pidetä pykälän 3 kohdan mukaisesti tarpeellisenä tärkeän yleisen edun turvaamiseksi. Rahoitusvakausviraston on määrättävä luottolaitos selvitystilaan tai haettava sen asettamista konkurssiin myös jos yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua varten yhteisen kriisinratkaisumekanismin ja yhteisen kriisinratkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 806/2014 42 artiklassa tarkoitettu kriisinratkaisuneuvosto ei asetuksen 18 artiklan 8 kohdan mukaisesti aseta luottolaitosta kriisihallintoon. Rahoitusvakausviraston on kuultava Finanssivalvontaa ennen selvitystilaan määräämistä tai konkurssihakemuksen tekemistä. Selvitystila alkaa, kun Rahoitusvakausviraston päätös on tehty.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 §:n 1 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 39 a § seuraavasti:

5 luku

Keskusyhteisön maksuvelvollisuus ja jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu

27 §

Keskusyhteisön velvollisuus maksaa jäsenluottolaitoksen erääntynyt velka

Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan (päävelka), voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä samassa maksunsaantijärjestyksessä kuin jäsenluottolaitokselta, kun päävelka on erääntynyt.

7 luku

Erinäiset säännökset

39 a §

Keskinäisen luotonannon ja talletusten kieltö eräissä tapauksissa

Talletuspankkien yhteenliittymään kuuluva osuuspankki tai osuuspankkiosakeyhtiö ei saa ottaa talletusta eikä luottoa toiselta osuuspankilta tai osuuspankkiosakeyhtiöltä.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, osuuspankki ja osuuspankkiosakeyhtiö saavat hankkia toisen osuuspankin tai osuuspankkiosakeyhtiön liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjoja.

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan ainoastaan sellaisiin osuuspankkeihin ja osuuspankkiosakeyhtiöihin, jotka ovat jäsenenä ennen 1 päivää heinäkuuta 2010 osuuspankkien yhteenliittymänä toimintansa aloittaneessa talletuspankkien yhteenliittymässä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annettu laki (1509/2001).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

yrityksen saneerauksesta annetun lain 2 §:n 3 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) 2 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 490/2015.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain 2 §:n 7 momentin ja 6 §:n 1 ja 4 momentin muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain (1084/1999) 6 §:n 1 ja 4 momentti, sellaisena kuin ne ovat, 1 momentti laissa 1513/2001 ja 4 momentti laissa 639/2014 ja

muutetaan 2 §:n 7 momentti,
seuraavasti:

2 §

Määritelmiä

Maksukyvvyttömyysmenettelyn alkamisella tarkoitetaan konkurssin, yrityksen saneerausmenettelyn tai yksityishenkilön velkajärjestelyn aloittamista taikka päätöstä selvitystilasta, sulke-
misesta tai toimiluvan peruuttamisesta sekä muuta näihin verrattavaa viranomaisen päätöstä
pakkotäytäntöönpanoon ryhtymisestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

Laki

arvopaperitileistä annetun lain 11 §:n 3 momentin muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvopaperitileistä annetun lain (750/2012) 11 §:n 3 momentti seuraavasti:

11 §

Säilyttäjän konkurssi ja muu maksukyvyttömyys

Mitä tässä pykälässä säädetään säilyttäjän konkurssista, noudatetaan soveltuvin osin säilyttäjää koskevassa yrityksen saneerauksesta annetussa laissa tarkoitetussa yrityksen saneerausmenettelyssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki

rahoitusvakuuslain 3 §:n 1 momentin 4 kohdan muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakuuslain (11/2004) 3 §:n 1 momentin 4 kohta seuraavasti:

3 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

4) *maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisella* konkurssin tai yrityksen saneerausmenettelyn aloittamista sekä muuta päätöstä ryhtyä näihin verrattavaan täytäntöönpanoon, joka edellyttää viranomaisen osallistumista ja joka rajoittaa velallisen määräysvaltaa; ja

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

14.

Laki

arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 2 luvun 25 § seuraavasti:

2 Luku

Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli

25 §

Sopimukset määritysosapuolen maksukyvyttömyyden varalta

Markkinarakennetoimija-asetuksen 48 artiklan mukaiset sopimukset keskusvastapuolen määritysosapuolen asiakkaille kuuluvan omaisuuden ja sopimusten siirtämisestä toiselle määritysosapuolelle voidaan toteuttaa ensiksi mainittua määritysosapuolta koskevan konkurssin, yrityksen saneerausmenettelyn ja muun näihin verrattavan menettelyn estämättä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

15.

Laki

Suomen Pankista annetun lain 11§:n 2 momentin 6 kohdan ja 26 §:n 4 momentin muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen Pankista annetun lain (214/1998) 11 §:n 2 momentin 6 kohta ja 26 §:n 4 momentti sellaisena kuin niistä on 26 §:n 4 momentti laissa 619/2014 seuraavasti:

11 §

Pankkivaltuuston tehtävät

Pankkivaltuuston tehtävänä Suomen Pankin hallinnon osalta on:

6) antaa johtokunnan esityksestä määräykset pankin eläkevastuun hoitamisesta;

Oikeus saada ja velvollisuus antaa tietoja

Suomen Pankin on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta muualla laissa säädetään, ilmoitettava viipymättä Finanssivalvonnalle ja Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 71 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille, jos Suomen Pankin tietoon tulee Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1093/2010 18 artiklassa tarkoitettu tai siihen rinnastettava kriisitilanne Suomessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

16.**Laki****sijoituspalvelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 4 § 1 ja 2 momentti, 5 §:n 1 ja 2 momentti, 6 §:n 1 momentti ja 7 §:n 1 momentti,
 sellaisena kuin niistä on 1 luvun 4 §:n 1 ja 2 momentti laissa 513/2019, 1 luvun 5 §:n 1 momentti laissa 397/2019 sekä 6 §:n 1 momentti ja 7 §:n 1 momentti laissa 1069/2017,
lisätään 2 lukuun uusi 3 b § seuraavasti:

1 Luku

Yleiset säännökset

4 §

Luottolaitokseen, rahastoyhtiöön ja vaihtoehtorahastojen hoitajaan sovellettavat säännökset

Luottolaitokseen, joka tarjoaa sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjoaa oheispalveluja, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 2 luvun 2 ja 3 b §:ssä, 6 b luvun 2, 5 ja 6 §:ssä, 7 luvun 2 ja 5 §:ssä, 6 §:n 1—3, 5 ja 6 momentissa, 7—9, 12—14 ja 16 §:ssä, 7 a ja 9—11 luvussa, 13 luvun 1 ja 6 §:ssä, siltä osin kuin ne koskevat sidonnaisasiain miehen käyttämistä, 15 luvussa ja 16 luvun 2 §:ssä sekä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 3 luvun 16 §:n 1 momentissa, 4 luvun 6 §:n 2 momentissa, 5 luvun 12 ja 14 §:ssä sekä 6 luvussa ja arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 5 luvun 1 §:n 2 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä.

Rahastoyhtiöön, joka tarjoaa sijoituspalveluja siten kuin sijoitusrahastolaissa säädetään, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 2 luvun 2 ja 3 b §:ssä, 6 luvun 1 §:n 2 momentissa sekä 2 §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 6 b luvun 5 ja 6 §:ssä, 7 luvun 2, 5, 7—9, 12—14 ja 16 §:ssä, 9 luvussa, 10 luvun 1—7, 15 ja 16 §:ssä sekä 11, 12 ja 15 luvussa, 16 luvun 2 ja 3 §:ssä

sekä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 26 artiklassa säädetään sijoituspalveluyrityksestä. Vaihtoehtorahastojen hoitajaan, joka tarjoaa sijoituspalveluja siten kuin vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa säädetään, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 2 luvun 2 ja 3 b §:ssä, 6 luvun 1 §:n 2 momentissa sekä 2 §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 6 b luvun 5 ja 6 §:ssä, 7 luvun 2, 5, 7—9, 12—14 ja 16 §:ssä sekä 9—11 ja 15 luvussa, 16 luvun 2 ja 3 §:ssä sekä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 26 artiklassa säädetään sijoituspalveluyrityksestä.

5 §

Ulkomaiseen ETA-sijoituspalveluyritykseen ja ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen sovellettavat säännökset

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja sivuliikkeen välityksellä Suomessa ja tällaiselle toiminnalle asetettavista vaatimuksista säädetään 13 §:ssä, 2 luvun 2 §:n 1 momentissa ja 3 b §:ssä, 4 luvun 1 §:n 1—3 ja 6 momentissa, 7 luvun 2 §:n 6 momentissa sekä 7, 15 ja 16 §:ssä, 7 a luvun 5 §:ssä, 10 luvun 1—9, 11—14 ja 16 §:ssä, 11 luvun 18, 19 ja 22—25 §:ssä, 12 luvun 3 a ja 4 §:ssä, 14 ja 15 luvussa sekä 16 luvun 2 ja 3 §:ssä.

Ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen, joka tarjoaa sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjoaa oheispalveluja Suomessa sivuliikkeen välityksellä, sovelletaan näiden palvelujen ja toiminnan osalta, mitä 13 §:ssä, 2 luvun 2 §:n 1 momentissa ja 3 b §:ssä, 4 luvun 1 §:n 4—6 momentissa, 7 luvun 2 §:n 6 momentissa sekä 7, 15 ja 16 §:ssä, 7 a luvun 5 §:ssä, 10 luvun 1—9, 11—14 ja 16 §:ssä sekä 11 luvun 18, 19 ja 22—25 §:ssä, 12 luvun 4 §:ssä, 14 ja 15 luvussa sekä 16 luvun 2 ja 3 §:ssä säädetään.

6 §

Ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiöön ja ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajaan sovellettavat säännökset

Sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiöön, joka tarjoaa sijoituspalvelua Suomessa sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettuun ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajaan, joka tarjoaa sijoituspalvelua Suomessa sivuliikkeen välityksellä, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 2 luvun 2 ja 3 b §:ssä, 7 luvun 2 §:n 6 momentissa ja 15 ja 16 §:ssä, 7 a luvun 5 §:ssä, 10 luvun 1—9, 11—14 ja 16 §:ssä ja 11 luvun 18, 19 ja 22—25 §:ssä säädetään ulkomaisesta ETA-sijoituspalveluyrityksestä ja mitä 15 luvussa säädetään ulkomaisesta sijoituspalveluyrityksestä sekä mitä 16 luvun 2 §:ssä säädetään.

7 §

Kolmannen maan yritykseen sovellettavat säännökset

Kolmannen maan yritykseen, joka tarjoaa sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa Suomessa sivuliikkeen välityksellä, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 2 luvun 2 ja 3 b §:ssä, 5 luvussa, 7 luvun 2, 4, 5, 7, 9, 15 ja 16 §:ssä, 7 a luvussa, 9 luvussa, 10 luvun 1—8 §:ssä, 9 §:n 1 ja 2 momentissa, 11—13, 15 ja 16 §:ssä, 11 luvun 20—25 §:ssä, 12 luvun

4 §:ssä, 14 ja 15 luvussa sekä 16 luvun 2 ja 3 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksestä ja kolmannen maan yrityksestä, mitä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5 luvussa säädetään sijoituspalveluyrityksestä ja kolmannen maan yrityksestä, sekä mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 6 §:ssä säädetään luottolaitoksesta. Kolmannen maan yrityksen toimintaan sovellettavista vaatimuksista säädetään lisäksi EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 3—26 artiklassa ja VII osastossa.

2 Luku

Oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa

3 b §

Hyväksyttävien velkojen myynti ei-ammattimaisille asiakkaille

Jos ei-ammattimaiselle asiakkaalle myydään sellaisia hyväksyttäviä velkoja, jotka täyttävät EU:n vakavaraisuusasetuksen 72 a artiklan vaatimukset, lukuun ottamatta kyseisen asetuksen 72 a artiklan 1 kohdan b alakohtaa ja 72 b artiklan 3—5 kohtaa, tällaisten velkojen nimellisarvon tulee olla vähintään 50000 euroa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17.

Laki

Rahoitusvakuusviraston hallintomaksusta annetun lain 4 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Rahoitusvakuusviraston hallintomaksusta annetun lain (1197/2014) 4 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 5 §:n 1 momentti laissa 1175/2016, seuraavasti:

4 §

Suhteellinen hallintomaksu

Suhteellisen hallintomaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksuperuste	Maksun määrä prosentteina maksuperusteesta
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu talletuspankki	taseen loppusumma	0,0008

luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö	taseen loppusumma	0,0008
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka A	laskennallisen taseen loppusumma	0,0002
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka B	laskennallisen taseen loppusumma	0,0006
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	laskennallisen taseen loppusumma	0,0006
luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,03
luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa tarkoitettu kolmannen maan sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,03

5 §

Perusmaksu

Perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	1 000
säästöpankkilain 1 §:ssä tarkoitettu säästöpankki	1 000
osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 1 §:ssä tarkoitettu osuuspankki tai osuuskuntamuotoinen luottolaitos	1 000
muu luottolaitos	1 000
talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	1 000
luottolaitoksen omistusyhteisö	1 000
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka A	1 000
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka B	1 000
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	1 000
luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 000

luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa tarkoi- tettu kolmannen maan sijoituspalveluyritys	1 000
arvopaperikeskus	25 000

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Sanna Marin

ministeri Etunimi Sukunimi

Valitse kohde.
Valitse kohde.

Click or tap here to enter text.

Eriävä mielipide työryhmän mietintöön

Esitän kunnioittavasti Finanssiala ry:n (FA) edustajana työryhmässä eriävän mielipiteeni seuraavista lainsäädäntöesityksen kohdista:

- Luottolaitoksista annetun lain (luottolaitoslaki) 10 luvussa säännöksiksi ehdotettu rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen (järjestelmäriskipuskuri) asettaminen ei vastaa vakavaraisuusdirektiivin sanamuotoa ja tarkoitusta. Direktiivin aineellisten pykälien sanamuodon mukaisesti järjestelmäriskipuskuri voidaan asettaa vaihtoehtoisesti joko kokonaisriskin määrästä tai riskikeskittymien määrästä. Työryhmän esityksessä järjestelmäriskin asettaminen sekä kokonaisriskin että riskikeskittymien perusteella olisi kuitenkin mahdollista.
- Luottolaitoslain 10 luvun säännöksissä ei ole riittävällä tavalla varmistuttu hallintopäätösten kohteiden oikeusturvasta, päätösten ennakoitavuudesta ja luottolaitosten omistajien omaisuudensuojan toteuttamisesta. Järjestelmäriskin määrittäminen, sen määrän mittaaminen (kvantifiointi) ja pääomavaateen johtaminen mittareista ovat vaarassa jäädä puutteellisesti säädetyiksi. Säättämisen perusteisiin uhkaa jäädä merkittävää epävarmuutta sekä läpinäkyttömyyttä, ja on vaarana, että päätökset eivät ole riittävän ennakoitavia. Vain päätösten perustelujen riittävä yksityiskohtaisuus ja riskilaskennan selkeä avaaminen päätöksissä voivat mahdollistaa pääomavaateiden suuruuden arvioinnin ennalta ja päätöksen oikeellisuuden jälkikäteisen kontrollin.
- Luottolaitoslain 10 luvussa viranomaiselle ehdotettavaa harkintavaltaa ei ole rajattu riittävän asianmukaisella tavalla. Laskennan kehittymättömyyden ja siihen liittyvän epävarmuuden vuoksi viranomaisen harkintavaltaa tulisi rajoittaa asettamalla lisäpääomavaateille esitystä alhaisemmat enimmäismäärät. Järjestelmäriskipuskurin osalta sopiva enimmäismäärä olisi 3 % sekä järjestelmäriskipuskurin ja rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävälle luottolaitoksille asetettavan puskurin (G-SII tai O-SII -puskuri) yhteenlasketun vaatimuksen osalta 5 %.
- Lakiesityksen yleisperusteluissa olevia taloudellisia vaikutusarvioita ei ole laadittu riittävän kattavasti tai riittävällä tarkkuudella, vaan niitä tulisi edelleen jatkokehittää. Kokonaisvaikutuksia ei ole tuotu riittävästi esille. Esittämäni toimivallan ja harkintavallan rajoitukset ovat tarpeen, koska viranomaisen harkintavaltaa ehdotetaan mietinnössä kasvatettavaksi tavalla, jonka lopputuloksena viranomaisella on mahdollisuus vaikuttaa Suomen pankkisektorin lainanmyöntökapasiteettiin mahdollisesti kymmenillä, ehkä jopa sadoilla miljardeilla euroilla riippuen sektorin kehityksestä ja määritellyn puskurivaateen suuruudesta. Muun muassa tätä taloudellista vaikutusta tulisi tutkia ja tarkentaa vaikutusarviossa todellisen vaikutuksen esille tuomiseksi.
- Toimi- ja harkintavaltaa ollaan antamassa lainsäädännössä viranomaiselle tilanteessa, jossa järjestelmäriskipuskureiden asettamista koskevaa laskentaa ei ole kehitetty EU:ssa yhdenmukaiseksi ja systeemisen riskin määrittäminen on kesken. Yhteiskunnan rahoitustarve on kuitenkin samaan aikaan suuri. Tämä luo osaltaan Suomeen sijoittuneille luottolaitoksille epävarmuutta, kilpailullisia ongelmia sekä vaikeuttaa toiminnan pitkäjänteistä suunnittelua ja yhteiskunnan

rahoittamista. Esitettyä alhaisempien enimmäisprosenttien olisi hyvä olla voimassa ainakin niin kauan, kunnes on voitu varmistaa, että laskentaa on kehitetty riittävästi ja päätösten kohteiden oikeudet voidaan varmistaa.

- Luottolaitosten ja sijoituspalveluyrityksien kriisinratkaisusta annetun lain (kriisinratkaisulaki) ehdotetussa 4 luvun 5 pykälässä tulee ottaa huomioon talletuspankkien yhteenliittymien (yhteenliittymä) erityispiirteet riittävällä tavalla. Yhteenliittymää koskevassa lainsäädännössä säädetään yhteenliittymän jäsenluottolaitosten keskinäisestä vastuusta, ja yhteenliittymää arvioidaan markkinoilla niin kuin se olisi yksi yritys. Tämän vuoksi kriisinratkaisun lainsäädännöllisen lähtökohdan tulisi olla, että yhteenliittymien kriisinratkaisu tapahtuu yksinomaan yhteenliittymätasolla. Ehdotetuilla säännöksillä ei voida varmistaa yhteenliittymien kriisinratkaisuun sovellettavien periaatteiden, erityisesti yhteenliittymien jäsenluottolaitosten velkojien aseman, riittävää ennustettavuutta ja oikeusvarmuutta.

Seuraavanlaiset siirtymäsäännökset tai määräajat tulisi kirjata lakiin:

- Lain 10 luvun 1 a §:ää sovelletaan sellaisten lisäpääomavaatimusten yhteensovittamiseen, joita koskevat päätökset on tehty tämän lain voimaantulon jälkeen. Sitä ennen tehtyihin päätöksiin sovelletaan tällä lailla kumottua mainitun luvun 9 §:ää. Tällä säännöksellä estetään tilanne, jossa vanhan lain säätämisperusteilla säädetään uuden lain voimaan tullessa kumulatiiviseksi muuttuva vaade, mutta uuden lain kumulatiivisuuden laskennassa huomioon otettavia säännöksiä ei ole voitu huomioida niiden puuttuessa vanhasta laista.
- Finanssivalvonnan on annettava riskikeskittymiin perustuvia lisäpääomavaateita koskevaan päätökseen liittyvät tiedonkeruuvaatimukset luottolaitoksille 18 kuukautta ennen päätöksen antamista. Tällä säännöksellä estetään se hankala tilanne, jossa viranomaisen vaatii päätöksensä perusteita varten sellaista tietoa, jota luottolaitos ei pysty antamaan muun muassa uuden sääntelyn mukaisen riskikeskittymään perustuvan pääomavaatimusten laskemiseksi. Siirtymäajan tai määräajan säätämällä mahdollistetaan, että luottolaitokset saavat riittävästi aikaa mahdollisesti laajojen tietojärjestelmäinvestointien tai -muutosten tekemiseen.

Perustelen jäljempänä tarkemmin näkökohtia, joiden perusteella lakiehdotusta tulisi kehittää. Lisäksi esitän, että mikäli tässä eriyvässä mielipiteessä esitettyjä viranomaisen toimi- ja harkintavaltaa rajaavia ehdotuksia ei hyväksytä, vaihtoehtoisesti harkittaisiin järjestelmäriskipuskurin säätämisen lykkäämistä siksi aikaa, kunnes eriyvässä mielipiteessäni esitetyt seikat saadaan ratkaistua. Aihealue on säädöksen määrän kannalta pienehkö osa säädettävää pankkipakettia. Voisikin olla hyödyllistä ottaa vakavaan harkintaan lykätä sääntelyä, kunnes asiaan liittyvät laskentamenetelmiä koskevat puutteet on EU-tasolla yhtenäisellä tavalla ratkaistu tai vähintään kunnes lähitulevaisuudessa¹ käsiteltäväksi tuleva lopullinen Basel III -pankkisääntelypaketti on saatu käsittelyyn tai käsiteltyä eduskunnassa. Lisäperusteena lykkäämiselle on, että järjestelmäriskipuskurin asettamiselle ei ole Suomessa tarvetta lähitulevaisuudessa ja että viranomaisilla on

¹ Eriävän mielipiteen antamisaikana käsitys on, että EU-lainsäädäntöaloitteen käsittelyn pitäisi alkaa vuoden 2020 viimeisellä vuosineljänneksellä.

edelleen mahdollisuus asettaa rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävälle luottolaitoksille erillinen puskurivaade G-SII tai O-SII -vaade². Lykkäämisestä huolimatta viranomaisille jäisi erittäin merkittävä toimivalta asettaa tarvittaessa pääomavaateita.

1 Järjestelmäriskipuskuria koskevien mielipiteiden perustelut

1.1 Ehdotettu lain sanamuoto ei vastaa direktiivin sisältöä

Näkemykseni mukaan vakavaraisuusdirektiivin³ (CRD5) järjestelmäriskipuskuria⁴ koskevaa artiklaa 133 ei olla tuomassa luottolaitoslain 10 lukuun direktiivin sanamuotoa ja tarkoitusta vastaavalla tavalla. Järjestelmäriskin määrä lasketaan direktiivin aineellisten pykälien sanamuodon mukaan vaihtoehtoisesti joko kokonaisriskin määrästä tai riskikeskittymien määrästä.

Nyt ehdotettu luottolaitoslain 10 luvun 4c §:n sanamuoto kuuluu: ”Finanssivalvonta voi määrätä rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen luottolaitoksen 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun kokonaisriskin ja yhden tai useamman riskikeskittymän taikka niiden yhdistelmän perusteella.” Esityksen mukaan järjestelmäriskin asettaminen sekä kokonaisriskin että riskikeskittymien perusteella olisi näin mahdollista. Olen tästä eri mieltä ja perustelen näkemystäni seuraavasti.

Direktiivin 133 artiklassa sanamuoto ilmoittaa selkeästi, että järjestelmäriskipuskuri kohdistuu joko kaikkiin vastuisiin tai alakohtaisiin vastuisiin. Asia näyttäisi olevan näin myös direktiivin eri kieliversioissa.

Direktiivin tarkoituksena on se, että samasta riskistä ei lasketa montaa pääomavaadetta. Tämän periaatteen mukaisesti kokonaisriskin voidaan todeta sisältävän jo kaikki riskin osat, joista kokonaisriski muodostuu (osariskit). Tällöin kansallisen viranomaisen soveltaessa pykälää siten, että se, oman lainkäyttöalueensa osalta, asettaisi puskurivaateen yhtä aikaa sekä kokonaisriskille että siihen sisältyvälle osariskille johtaisi saman riskin huomioimiseen kahteen kertaan.

Toimivaltainen viranomainen voi määrittellä lain mukaan puskurin kaikille luottolaitoksen vastuille. Edelleen viranomainen määrittää sen, miksi kaikkiin vastuisiin kohdistuu riski, kuinka suuri riski on ja kuinka paljon kyseisten kaikkien vastuiden osalta pitää varata puskuria. Vaihtoehtoisesti puskuria voidaan kohdistaa ainoastaan alakohtaisiin vastuisiin (riskikeskittymiin). Tällöin vastaavasti viranomainen määrittää sen, miksi kyseiseen alakohtaiseen vastuuseen kohdistuu järjestelmäriski, kuinka suuri riski on ja kuinka paljon kyseisten vastuiden osalta pitää varata puskuria.

²G-SII (Globally Systemically Important Institutions) /O-SII (Other Systemically Important Institutions) -puskureilla tarkoitetaan maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia / muutoin merkittäviä luottolaitoksia, joille asetetaan instituutiokohtainen systeeminen pääomavaade.

³EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2019/879.

⁴Rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus

Päätöksessä tulee näkyä tällöin, kuinka puskurin suuruus on määritelty. Mikäli kokonaisriski on jo määritelty, pitää se käsitteellisesti sisällään eri riskikeskittymät.

Kuten myöhemmin tarkemmin perustellaan, ei voi olla mitään ”yleistä riskiä”, jolle asetetaan ”parhaaksi katsottu” puskurivaade. Tämentyyppistä, lähes vapaata harkintavaltaa, ei lainsäädännössä voida viranomaiselle antaa. Syynä on erityisesti se, että tällöin päätösten kohteiden oikeusturvakeinot tehtäisiin käytännössä tyhjiksi, eivätkä päätöskien lopputulokset olisi millään tavalla ennakoitavissa.

Riskiä vähentäviä seikkoja ovat direktiivin johdanto-osan (resitaali) 26 mukaan: ”Asiaankuuluvien toimivaltaisten viranomaisten tai nimettyjen viranomaisten olisi pyrittävä välttämään direktiivissä 2013/36/EU ja asetuksessa (EU) N:o 575/2013 säädettyjen makrovakauden toimenpiteiden mahdollista päällekkäistä tai epä johdonmukaista käyttöä. Asiaankuuluvien toimivaltaisten viranomaisten tai nimettyjen viranomaisten olisi erityisesti harkittava, ovatko direktiivin 2013/36/EU 133 artiklan mukaisesti toteutetut toimenpiteet päällekkäisiä tai epä johdonmukaisia suhteessa muihin asetuksen (EU) N:o 575/2013 124, 164 tai 458 artiklan mukaisiin voimassa oleviin tai tuleviin toimenpiteisiin.” Sama vaade sisältyy vakavaraisuusasetuksen⁵ resitaaliin 70.

Resitaaleissa viitatu EU-asetuksen artiklat koskevat toimenpiteitä, joilla puututaan makrovakauteen vaikuttaviin riskeihin. On luonnollisesti selvää, että myös muut lainsäädännölliset tai viranomaistoimiin perustuvat luottolaitoksille asetetut rajoitteet, jotka vaikuttavat riskin määrään, tulee ottaa järjestelmäriskilaskennassa huomioon. Muutoin käy niin, että riskin määrää ei lasketa oikean suuruisena eikä pääomavaadetta, jonka tulee vastata riskiä, ole asetettu oikean määräisenä. Esimerkiksi Finanssivalvonnan artiklan 458 nojalla tekemää päätöstä 15 %:n alarajasta sisäisiä malleja käyttävien luottolaitosten asuntoluottokannan keskimääräiselle riskipainolle ei voi korvata kaikille luottolaitoksille asetettavalla järjestelmäriskipuskurilla, koska kyseinen riskipainolattia ei sovellu luottoriskin standardimenetelmää soveltaville pankeille.

Selvyyden vuoksi todettakoon, että direktiivissä käytetään järjestelmäriskipuskurikannasta ja -puskurista sekä yksikkö- että monikkumuotoa. Direktiivin 133 artiklan 12 ja 13 kohdat puhuvat järjestelmäriskipuskureista monikossa. Tämä johtuu siitä, että luottolaitoksella voi olla vastuita, jotka sijoittuvat useisiin maihin. Tällöin kunkin maan toimivaltainen viranomainen saattaa määrätä järjestelmäriskipuskurin omalla lainkäyttöalueellaan sijaitsevalle vastuulle. Luottolaitoksen toimivaltainen viranomainen laskee eri viranomaisten määrittämät järjestelmäriskipuskurit yhteen direktiivin 133 artiklan 2 kohdan mukaista kaavaa noudattaen.

Lopulta lain säännösten mukaan toimivaltainen viranomainen asettaa luottolaitokselle yhden järjestelmäriskipuskurivaateen. Yksikön tai monikon käyttäminen asetantaan liittyvän laskennan ja arvioinnin aikana on näin ollen lakitekninen muodollisuus. Lain sisällöin kannalta pääasia on, että samasta riskistä ei voida laskea useita pääomavaateita. Näin ollen samasta vastuusta johtuva riski ei voi sisältyä useaan pääomavaateeseen. Olennaista onkin, että tämä selviää riittävän yksiselitteisesti järjestelmäriskipuskuripäätöksestä.

⁵ EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2019/876 (CRR2)

Mikäli nähdään, että sanamuodossa olisi tulkinnallista epäselvyyttä, se tulee ratkaista rajoitusten kohteen eduksi tavalla, joka rajaa viranomaisen toimivaltaa, jotta saavutetaan direktiivin mukainen lopputulos. Tämä on direktiivin voimaannon kannalta täysin mahdollista ottaen huomioon, että järjestelmäriskipuskuria koskevan artiklan säätäminen kansalliseen lainsäädäntöön on jäsenvaltiolle vapaaehtoista ja se antaa merkittävää liikkumatilaa, kun vaatimuksiin tehdään muutoksia päätösten kohteena olevien luottolaitosten eduksi.

1.2 Harkintavallan rajaaminen ja päätösten kohteiden oikeusturva

1.2.1 Yleistä ennakoitavuudesta, oikeusvarmuudesta ja omaisuuden suojasta

Asian merkitystä tulee arvioida myös luottolaitosten osakkeenomistajia turvaavan perustuslain omaisuuden suoja koskevan pykälän valossa (Perustuslaki 2:15 §). Omaisuuden suoja pitää käsitteellisesti sisällään oikeuden disponoida eli määrätä omaisuudestaan ja sen tuotosta. Pankkien puskurivaateet tulee kattaa luottolaitosten ydinpääomalla. Käytännössä tämä tarkoittaa osake- tai osuuspääomaa tai vastaavaa. Puskurivaateet rajoittavat osakkeen- tai osuudenomistajalle kuuluvien voitto- tai muiden varojen käyttöä, sillä ne määrätään puskurivaatimusten asetannalla käytännössä lakisääteisesti osittain tai kokonaan jakokelvottomiksi. Vaateiden kautta osakkeiden tuottamiin taloudellisiin oikeuksiin kohdistuu tämän vuoksi huomattavia rajoitustoimia⁶. Rajoitteiden asettamiselle tulee näin ollen olla hyvin tarkkarajaiset edellytykset perustuslain mukaisen omaisuuden suojan toteuttamiseksi.

Perusoikeuksien rajoitusten on oltava tarkkarajaisia ja riittävän täsmällisesti määriteltyjä. Niiden olennaisen sisällön tulee ilmetä laista, eikä perusoikeuksien rajoittamisvaltuuksien antaminen vain "varmuuden vuoksi" ole todettu olevan hyväksyttävää. Laista tulee ilmetä riittävän selkeästi, miten valtuuksia sovellettaessa on meneteltävä (ks. esim. PeVL 8/1995 vp). Täsmällisyys- ja tarkkarajaisuusvaatimus edellyttää, että laissa olevat perusoikeuksien rajoitustoimivaltuudet on kirjoitettu niin selkeiksi, että niiden perusteella voidaan riittävällä varmuudella ennakoida, miten toimivaltuuksia tullaan käyttämään. Omaisuuden suoja kaventavat päätökset tulee antaa riittävän yksityiskohtaisesti ja ymmärrettävästi, jotta päätöksen kohde ymmärtää, miksi vaatimus on asetettu, ja pystyy varmentumaan, että se on oikein asetettu. Ymmärtäminen ja varmentaminen voi onnistua ainoastaan, jos viranomaisen puskurivaateen asetannassa käyttämät riskit koskevat määritelmät ovat riittävän tarkat ja tarkkarajaiset ja riskien laskenta pystytään toistamaan. Tällöin on tosiasiallisesti mahdollista hakea hallintopäätökseen muutosta.⁷

Oikeuskirjallisuudessa on todettu, että laillisuusperiaatekin edellyttää vallankäytön oikeudellisen kontrollin järjestämistä ja oikeusturvan saatavuutta⁸. Laillisuusperiaate on kytköksissä oikeusvarmuuden periaatteeseen. Se taas pitää sisällään, että mikäli

⁶ Esimerkiksi Nordea Bank Abp:llä oli 31.3.2020 lähes 300 000 kotitalousomistajaa.

https://www.euroclear.com/finland/fi/statistics/male-and-female-investors.html#content_title_1177124260

⁷ Ks. näistä argumenteista ja Täsmällisyys- ja tarkkarajaisuusvaatimuksesta tarkemmin Viljanen, Veli-Pekka et al. Perusoikeudet (jatkuvatäydenteinen): 3. Perusoikeuksien rajoittaminen, Perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset, Täsmällisyys- ja tarkkarajaisuusvaatimus.

⁸ Mäenpää Olli, Eurooppalainen hallinto-oikeus, 3 painos, 2011 si. 260-261.

lainsäädäntö aiheuttaa yksityiselle epäedullisia seurauksia, edellyttää oikeusvarmuuden periaate, että lainsäädäntö on selvää ja täsmällistä ja että sen soveltaminen on yksityisten ennakoitavissa. Edelleen oikeusvarmuuden periaate ja yksilöiden suoja edellyttää, että yksityiset oikeussubjektit voivat yksiselitteisesti varmistua oikeuksistaan ja velvoitteistaan ja että kansalliset tuomioistuimet pystyvät turvaamaan näiden oikeuksien ja velvollisuuksien toteuttamisen^{9,10}. Tämän tulee toteutua myös tosiasiallisesti eikä vain teoreettisesti.

Direktiivin implementoinnin tulisi tässä tapauksessa pitää sisällään lainsäännökset, jotka varmistavat sellaisten tietojen antamisen päätöksissä, jotka turvaavat oikeusvarmuuden periaatteen toteutumisen käytännössä viranomaisten ratkaisujen osalta. Päätöksen sisällöstä ja siinä annettavista tiedoista säättäminen ei ole poissuljettua lainsäännössä, vaikka hallintolaki yleislakina sääntelee sinänsä perusteluvelvollisuudesta. Viranomaisen edelleen perustelee nämä seikat huomioon ottaen päätöksensä, kuten hallintolaisissa edellytetään. Viranomaisten harkintavallan käytön läpinäkyvyyden turvaamiseksi tulisi lakiin osaksi päätöksestä annettavia tietoja säätää velvoite antaa tiedot riskin määrittämiseen, suuruuden laskemiseen ja pääomavaateen johtamiseen liittyvistä menetelmistä ja määritelmistä. Vaihtoehtoisesti näistä tulisi säätää erikseen laissa tai määritellä laissa, että niistä tulee säätää valtionvarainministeriön asetuksessa. Delegoitaessa säännösvaltaa tulee säännöksessä tarkkarajaisuuden vaatimusta noudattaen säätää järjestelmäriskipuskurin asettamisedellytyksistä.

Näillä keinoilla voidaan turvata, että perustuslain turvaamaan omaisuuden suojaan tehtävät rajoitukset ovat riittävän tarkkarajaisia. Rajoitukset ovat nyt käsillä olevassa tilanteessa käytännössä tarkkarajaisia silloin, kun päätöksen kohde voi toistaa pääomavaateen laskennan ja riskin määrittelyn oikeellisuus voidaan todeta. Tämä on erittäin tärkeää, koska viranomaisten antamat päätökset tulevat muovaamaan viranomaisten, laitosten ja lainsäätäjän käsitystä siitä, milloin riskejä vastaan on varauduttu riittävästi. Päätöksen kohteilla tulee myös olla mahdollisuus tehdä elinkeinovapautensa toteuttamiseksi informoituja ja taloudelliseen analyysiin perustuvia päätöksiä riskiä aiheuttavien liiketoimien jatkamisesta, laajentamisesta tai supistamisesta. Ainoastaan tällöin tulee mahdolliseksi myös se, että luottolaitokset voivat omilla toimenpiteillään vähentää riskiä.

Toimialan sääntelyn erityispiirteenä ja sääntelytraditiona on ollut, että luottolaitoksilta edellytetään vakavaraisuuslainsäädännössä vastaavanlaista riskien tunnistamisen, määrittelyn ja laskennan täsmällisyyttä kuin edellä esitetään lisättäväksi järjestelmäriskipuskuria koskevaan lainsäädäntöön viranomaisia varten. Luottolaitosten on sääntelyn mukaan saatettava riskilaskenta muotoon, jossa riskin määrittely on ymmärrettävää ja laskenta on valvovan viranomaisen toistettavissa. Peruste säätää viranomaiselle päätöksissä annettavat tiedot samalle tasolle on näin ollen selkeästi olemassa ja yhdenmukainen sääntelytradition kanssa. Päätöksessä annettavien tietojen säätämättä jättämiselle ei ole esitetty työryhmän mietinnössä perusteita.

⁹Asia 257/86 Komissio v. Italia kohta 12: "Moreover, the Court has consistently held (see inter alia the judgment of 30 January 1985 in Case 143/83 Commission v Kingdom of Denmark [1985] ECR 427) that the principles of legal certainty and the protection of individuals require, in areas covered by Community law, that the Member States' legal rules should be worded unequivocally so as to give the persons concerned a clear and precise understanding of their rights and obligations and enable national courts to ensure that those rights and obligations are observed."

¹⁰ Mäenpää s. 275

Toimivaltaa rajaavat seikat tulee näin ollen huomioida tulevassa lainsäädännössä työryhmän ehdotuksia tarkemmin. Oikeusvaltioperiaatteen sekä eurooppalaiseen ja kotimaiseen hallinto-oikeuteen kuuluu viranomaisten päätösten ennakoitavuus ja hallintopäätösten kohteiden oikeusturvan varmistaminen.

1.2.2 Harkintavallan rajaaminen enimmäisvaateista säätämällä

Viranomaisen toimivaltaa tulisi asianmukaisesti rajata siten, että järjestelmäriskiä koskeville lisäpääomapuskureille (G-SII/O-SII ja järjestelmäriskipuskuri) asetetaan työryhmän ehdotuksia alemmat enimmäisprosentit. Kokonaisriskien perusteella asetettavan tai riskikeskittymien perusteella asetettavan järjestelmäriskipuskurivaatimuksen tulisi olla korkeintaan 3 % ja yhteenlaskettujen puskurien korkeintaan 5 % (nk. G-SII/O-SII ja järjestelmäriskipuskuri yhdessä).

Direktiivin (EU) 2019/878 (jäljempänä ”direktiivi”) artiklan 133 mukaan jäsenvaltiot voivat säätää viranomaisille annettavasta toimivallasta asettaa luottolaitoksille järjestelmäriskipuskuri. Järjestelmäriskipuskuri on näin vapaaehtoista kansallista sääntelyä, joka EU-säädöksissä mahdollistetaan. Jos jäsenvaltio säätää järjestelmäriskipuskurista, on direktiivissä selkeästi ja merkittävästi rajattu kyseistä lainsäädäntötoimivaltaa. Olennaisin syy tähän toimivallan rajaukseen on kahden eri rahoitusjärjestelmän rakenteelliseen riskiin kohdistuvan puskurivaateen yhtäaikainen voimassaolo (järjestelmäriskipuskuri ja G-SII/O-SII puskuri). Aiemmin niistä on sovellettu pääsääntöisesti vain korkeampaa.

Järjestelmäriskipuskurin asettaminen jäänee alemman asteisen normiston tai viranomaispäätöksistä muodostuvan käytännön varaan. Tästä syystä merkittävälle laitoksille asetettavan puskurivaatimuksen (G-SII tai O-SII -puskuri) ja järjestelmäriskipuskurin yhteenlaskettuja enimmäismääriä (riskipuskurit) tulisi ainakin toistaiseksi rajoittaa viranomaisten toimivallan asianmukaiseksi rajoittamiseksi, kunnes soveltamiskäytännöstä ja puskurin asettamiselle annetuista perusteluista on saatu kokemuksia. Samasta syystä lakiesityksessä olisi asianmukaista rajata tarkemmin kansallisen viranomaisen asettaman järjestelmäriskipuskurin enimmäismäärää, jotta yhdenmukainen linja kansallisen viranomaisen päätöksenteossa säilyisi nykykäytäntöön nähden. Enimmäismäärien rajoittaminen on asianmukaista ainakin siksi aikaa, kunnes tällä hetkellä EU:ssa valmistelussa oleva lopullinen Basel III -uudistus saadaan valmiiksi. Tämän jälkeen, kun sääntelyjä voidaan arvioida yhdessä, voidaan lainsäädännössä arvioida järjestelmäriskipuskurin ja yhteenlaskettujen puskurivaatimusten enimmäistasoja uudelleen.

Esittämäni enimmäisrajat mahdollistaisivat yhdenmukaisuuden nykyisten puskurivaatimusten enimmäistasojen kanssa ja estäisivät epätasaisten kilpailuedellytysten syntymistä suhteessa muihin euromaihin. Lisäksi näin varmistettaisiin, että säädöksiä käyttöön otettaessa ei aseteta epätarkoituksenmukaisen korkeita puskurivaatimuksia.

1.3 Vaikutusarvioiden kattavuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota

Työryhmän ehdotuksia koskeva taloudellinen vaikutusarvio ei anna riittävän tasapainoisia tietoja säädösten vaikutuksista. Vaikutusarviossa on useita puutteellisuuksia, joista esitän kolme olennaista kohtaa.

Ensinnäkin miten ja kuinka paljon pääomavaatimusten mahdollinen nostaminen heikentäisi luottolaitosten mahdollisuuksia luotottaa ympäröivää yhteiskuntaa? Miten nostaminen vaikuttaa luotonantokapasiteettiin ja millaista nousupainetta lainoista pyydettyihin korkoihin kohdistuu, kun pääomavaateiden kattamiseksi vaaditun pääoman tuottotavoitteeksi lasketaan esimerkiksi viimeisten kymmenen vuoden pääoman toteutunut keskimääräinen tuotto?

Vaikutusarvioissa tulisi selvittää tarkoin, millaisia kielteisiä vaikutuksia pääomavaateiden nostolla on Suomen kansantalouteen lainanmyöntökapasiteetin laskennallisen supistumisen seurauksena. Luotonuksen heikentymisestä seuraava talouskasvun mahdollinen heikkeneminen tulisikin ottaa huomioon, kun lainsäädännöstä päätetään.

Toiseksi selventääkö vaikutusarvio riittävällä tavalla säännösten taloudellisia vaikutuksia pankkeihin? Puskurivaatimusten noustessa pankkien ns. MREL-vaatimukset¹¹ kasvavat kriisinratkaisulainsäädännön kautta suurin piirtein saman verran, jolloin pääomavaadetta koskeva vaikutus kaksinkertaistuu. Tämä pitäisi ehdottomasti ottaa huomioon ja analysoida tarkoin.

Kolmanneksi annetaanko vaikutusarviossa realistinen kuva vaatimusten noston taloudellisista kustannuksista? Vaikutuksien pohjalaskelmien tulee olla yhdenmukaisia tuoreimman markkinatiedon kanssa. Koronakriisi on muuttanut markkinoita, mutta emme tiedä, onko muutos väliaikainen vai jopa pysyvä. Tällöin laskelmissa tulisi tuoda ilmi tämä epävarmuus.

Ensimmäiseen ja toiseen kohtaan liittyen on huomattava, että valvova viranomainen laski puskurivaatimuksia koronakriisin aikana. Päätöksen yhteydessä viranomainen totesi, että ”Finanssivalvonnan tekemä päätös lisää suomalaisten pankkien luotonantokykyä arviolta 52 mrd. eurolla. Tämä yhdessä muiden maiden makrovakauseräpäätösten kanssa lisää laskennallista luotonantokapasiteettia suomalaisille yrityksille ja kotitalouksille arviolta 30 mrd. eurolla.”¹² Tämä vaikutus saatiin aikaan laskemalla Suomessa puskurivaatimuksia 1 %-yksiköllä. Vastaavalla tavalla mietinnön vaikutusarviossa voitaisiin esittää, paljonko puskurivaatimusten kiristäminen yhdellä prosenttiyksiköllä voisi sitoa luotonmyöntökapasiteettia. Edellä mainitun laskelman perusteella vastaus olisi 30 miljardia euroa^{13, 14}. Jos puskurivaatimuksia kiristettäisiin nykytasolta ehdotettuun maksimiin eli 8 %:iin, merkitsisi tämä samalla tavalla laskettuna noin 200 miljardin euron luotonmyöntökapasiteetin sitomista. Myös pankin omistajien oikeutta määrätä omaisuutensa tuotosta voitaisiin viranomaispäätöksellä rajoittaa merkittävästi.¹⁵ Nämä luvut osoittavat, että viranomainen käyttää päätöksissään merkittävää harkintavaltaa, jolla on olennainen merkitys ei vain pankeille, vaan koko Suomen kansantaloudelle. Edellä mainittujen lukujen tarkempi laskenta olisi välttämätöntä, jotta tarkat luvut saataisiin selville ja asiaa voitaisiin arvioida niiden valossa.

¹¹ Minimum requirement of own funds and eligible liabilities.

¹² <https://www.finanssivalvonta.fi/tiedotteet-ja-julkaisut/lehdistotiedotteet/2020/makrovakauserapauspaatos-finanssivalvonnan-johtokunta-laskee-luottolaitosten-paaomavaatimuksia/>

¹³ Tarkempaa arviota on vaikea tehdä, koska Finanssivalvonnan tiedotteesta ei selviä mitä muiden maiden makrovakauseräpäätökset ovat.

¹⁴ Tästä arviosta puuttuu nk. MREL-vaatimusten perusteella tuleva vaikutus.

¹⁵ Tarkkaa arviota on mahdoton tehdä tarkkojen pohjatietojen puuttuessa. Arviolta vaikutus olisi kokoluokaltaan miljardeja. Tästäkin syystä asian selvittäminen taloudellisessa vaikutusarviossa olisi olennaista. Vaikutukset suomalaisiin kotitalousomistajiin ovat myös merkittävät.

Toiseen kohtaan liittyen vaikutus sääntelyn kohteisiin eli pankkeihin tulisi myös olla huolella laadittu ja tasapainoisesti punnittu. Vaikutusarviossa tulisi esittää riittävä kansainvälinen vertailu, joka pitää sisällään euromaat sekä muut Pohjoismaat. Mietinnössä tulisi olla katsaus siitä, missä maissa järjestelmäriskipuskuri on otettu tai ollaan ottamassa käyttöön, koska sillä on suora vaikutus sisämarkkinoiden toimintaan. Erityisesti olisi tärkeää tuoda esille, kuinka monessa maassa euroalueella järjestelmäriskipuskuri on otettu käyttöön ja kuinka suureksi puskuri on Suomessa sovellettavien mittareiden perusteella asetettu.

Vaikutusarviossa olisi hyvä tuoda esille myös aikaisemmat sekä tulevat sääntelyhankkeet, joilla pankin kotivaltiolle koituvia riskejä on vähennetty. Tulisi huomioida kriisinvratkaisusääntelyn sekä yhteiseurooppalaisten taakanjakomekanismien tuoma valtion ja pankkien välisen yhteyden väheneminen ja arvioida riskipuskureiden tarvetta sekä kriisien todennäköisyyksiä tässä kontekstissa. Epäselväksi ei saisi myöskään jäädä se, mihin riskiin lainsäätäjät on itse asiassa vastaamassa ja onko käynnissä muita lainsäädäntöhankkeita, jotka jo vastaavat kyseisiin riskeihin. Tällä hetkellä EU:ssa on käynnissä lopullisten Basel III -standardien toimeenpanoa koskeva lainsäädäntöhankke. Siinä pureudutaan riskilaskennassa havaittuihin ongelma-kohtiin. Nämä ongelma-kohtat näyttäisivät olevan osittain samat, joihin nyt käsiteltävällä lainsäädäntöhankkeella pyritään vastaamaan. Kyseessä on mahdollinen päällekkäisen sääntelyn tilanne. Vähintäänkin vaikutusarviossa tulisi tehdä selväksi, että mietinnön ehdotuksissa ei käsitellä samoja riskejä kuin edellä mainitussa Basel III -toimeenpanossa tai muissa käynnissä olevissa lainsäädäntöhankkeissa, joihin kuuluu mm. kansallisia makrovakausvälineitä koskeva lainsäädäntöhankke.

1.4 Esitys vaihtoehdoksi

Jos viranomaisen toimivaltaa rajaavia kohtia ei säädetä lakiin edellä tässä mielipiteessä esitetyllä tavalla, *tulisi vaihtoehtoisesti harkita*, että järjestelmäriskipuskurin säätämistä luovuttaisiin toistaiseksi kokonaan ja asiaan palattaisiin, kun riski- ja pääomavaadelaskentaa koskevia lopullisia Basel III -standardeja tuodaan osaksi EU:n ja Suomen lainsäädäntöä. Tällöin pääomavaateiden vaikutusta luottolaitoksiin ja kansantalouden toimintaedellytyksiin yleisemminkin pystytään tarkastelemaan laajempina kokonaisuutena tavalla, joka ei ole tässä vaiheessa mahdollista. Lainsäädännön valmistelu lopullisten Basel III -standardien osalta on jo EU:ssa käynnissä, ja komissio on ilmoittanut antavansa sääntelyesityksensä tämän vuoden viimeisellä vuosineljänneksellä. Basel-säännöksissä otetaan kantaa mm. niihin huoliin, joita eräät suomalaiset viranomaiset ovat esittäneet luottolaitoksien sisäisistä malleista. Näiden huolien perusteet eivät tällä hetkellä vastaa Euroopan pankkiviranomaisen ja yhteisen valvontamekanismin antamia tietoja, eikä huolia tulisi ottaa huomioon järjestelmäriskipuskurin asetannassa. On korostettava, että euroalueen yhteisen pankkivalvojan mandaattiin kuuluu suorittaa sisäisiä malleja koskevia valvonta- ja arviointitoimia. Tämä takaa, että riskilaskenta on eurooppalaisissa pankeissa yhdenmukaistettu ja laskenta tehdään hyväksytyllä tavalla.

Järjestelmäriskipuskurin säätämisen *lykkäämisen* puolesta puhuu myös se seikka, että valvova viranomainen on tällä hetkellä asettanut kaikkiin laitoksiin soveltuvan yleisen järjestelmäriskipuskurin käytännössä nolaksi. Jäljelle on jäänyt kansallisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten (O-SII) vaade, joka kohdistuu tiettyihin luottolaitoksiin. Jos lähiaikoina nousisi esille tarve asettaa luottolaitoksille lisäpääomavaateita, se voidaan tehdä näiden luottolaitoskohtaisten O-SII vaateiden avulla. Järjestelmäriskipuskurin säätämättä jättämisen ja vanhan järjestelmäriskipuskurinvaaheen

lainsäädännöstä kumoamisen puolesta puhuu myös se, että useimmat euromaat eivät ole asettaneet lainkaan järjestelmäriskipuskuria eikä järjestelmäriskipuskurin asetantaa koskevaa eurooppalaista sääntely-ympäristöä ole vielä kehitetty. Suomalaisten luottolaitosten kilpailuedellytykset muodostuvat epätasapuolisen lainsäädäntöympäristön vuoksi huonommiksi kuin muualla Euroopassa.

Lopuksi todettakoon, että säännösten suunnittelussa tulisi ottaa huomioon nykyinen pandemian aikaansaama talouskriisi. Kansantalouden jälleenrakennus on edessä ja tämä tapahtuu keskeisesti investointien kautta. Investoinnit rahoitetaan merkittävilta osin luottolaitosten myöntämällä lainoilla. Mikäli luottolaitokset joutuvat varautumaan pääomatasojen nostoon, se rajoittaa niiden mahdollisuuksia lähivuosina ottaa taseeseensa lainoituksen kautta tulevaa luottoriskiä. Päinvastoin on mahdollista, että luottolaitoksien on supistettava lainanantoaan varautuakseen nouseviin pääomavaateisiin, ja/tai lainoista perittävät marginaalit kohtaavat sääntelyn aiheuttamaa nousupainetta. Luottolaitosten lainanmyöntömahdollisuuksien heikkeneminen tai lainoista perittävien korkojen nousu ja sen aiheuttama lainanottohalukkuuden väheneminen voi rajoittaa talouskasvua merkittävästikin lähivuosina.

2 Talletuspankkien yhteenliittymää koskevat ehdotukset

Suomessa on muista jäsenvaltioista poiketen yksityiskohtainen ja kattava laki talletuspankkien yhteenliittymistä. Jäsenvaltioiden paikallispankkiryhmien heterogeenisuuden takia EU-lainsäädännössä on jouduttu käyttämään yleisempää terminologiaa ja jättämään viranomaisille harkintavaltaa sellaisten asioiden harkitsemiseksi, joissa Suomessa säädetään suoraan laissa. Tällaisia seikkoja ovat mm. ehdotetussa 8 luvun 7 f §:ssä mainitut kriteerit, joista kriteerit 1-4 täytyvät suoraan lain nojalla. Lakiehdotus on tältä osin omiaan hämärtämään suomalaisten yhteenliittymien sääntelystä saatavaa kuvaa. Lainsäädännön selkeyden ja sisäisen johdonmukaisuuden varmistamiseksi on tarpeen huolehtia siitä, että yhteenliittymiin sovellettavien säännösten sanamuoto vastaa kaikilta osin talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa omaksuttua terminologiaa.

Yhteenliittymään kuuluvat yritykset toimivat markkinoilla esimerkiksi tukkuvarainhankinnassa kuten yksi yritys ja yhteenliittymän tappionkantokyvyn tulisi gone concern -tilanteessa sen vuoksi laajuudeltaan vastata sen tappionkantokykyä going concern -tilanteessa, jotta sijoittajille voidaan antaa markkinoiden häiriöttömän toiminnan kannalta etukäteen riittävät tiedot heidän asemastaan yhteenliittymän menettäessä taloudelliset toimintaedellytyksensä. Yhteenliittymän jäsenluottolaitokset ovat myös käytännössä sillä tavoin riippuvaisia keskusyhteisön tarjoamista palveluista, että niillä ei ole käytännössä mahdollista jatkaa toimintaansa itsenäisinä luottolaitoksina eikä niiden purkaminen yksitellen ole kokonaistaloudellisesti tehokasta.

Laissa ei ole tarpeen eikä tarkoituksenmukaista jättää viranomaiselle EU-lainsäädännössä tältä osin jätettyä harkintavaltaa, koska yhteenliittymien toiminta Suomessa on säännelty merkittävästi yksityiskohtaisemmin ja yhteenliittymiä johdetaan keskitetyemmin kuin muissa EU:n jäsenvaltioissa. Jäsenluottolaitosten ja niiden velkojien kohtelun jättäminen kriisinvastaviranomaisten harkintaan olisi myös omiaan aiheuttamaan sellaista oikeudellista epävarmuutta lain soveltamisessa muun muassa sijoittajien näkökulmasta, että tällaista viranomaisen harkintavaltaa ei ole pidetty perusteltuna viranomaisen harkinnanvallan avoimuutta koskevan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön valossa. Direktiivien kansalliseen täytäntöönpanoon liittyy vakiintuneen käytännön mukaan sellaista kansallista liikkumavaraa, jonka puitteissa direktiivi voidaan panna kansalliset erityispiirteet huomioon ottaen.

EU:n kriisinratkaisuneuvoston alentamiskelpoisten velkojen vähimmäisvaatimusta (MREL) koskevan ohjeen mukaan yhtenä edellytyksenä alentamiskelpoisten velkojen vähittäisvaatimuksen asettamiselle pelkästään yhteenliittymätasolla ja siten välillisesti yhteenliittymän käsittelylle kriisinratkaisussa ylipäätään yhtenä kokonaisuutena on, että jäsenluottolaitosten omat varat ja vähentämiskelpoiset velat ovat käytettävissä koko yhteenliittymän tappioiden kattamiseen. Tämän vuoksi lakiin on tarpeen lisätä säännös yhteenliittymän jäsenluottolaitosten keskinäisestä vastuusta yhteenliittymän kriisinratkaisussa. Realistisena vaihtoehtona ei voi pitää, että kukin yhteenliittymän paikallinen jäsenpankki voisi itse, omista nimissään, tehokkaasti laskea liikkeelle riittävästi MREL-kelpoisia velkainstrumentteja.

Ehdotettu lainsäädäntöratkaisu saattaisi myös johtaa yhteiskunnallisilta kustannuksiltaan merkittävästi kalliimpaan kriisinratkaisumenettelyyn kuin toimialan ehdottama sääntelymalli muun muassa sen vuoksi, että jos jäsenluottolaitosten asettaminen samanaikaisesti kriisinratkaisuun ja kaikkien jäsenluottolaitosten omien varojen ja hyväksyttävien velkojen käyttäminen koko yhteenliittymän tappioiden kattamiseen ei olisi lakisääteinen velvollisuus, viranomaisen olisi asetettaessa yhteenliittymä kriisihallintoon arvioitava no creditor worse off -periaatteen¹⁶ toteutuminen erikseen kussakin pankissa. Koska yhteenliittymän joutuessa kriisinratkaisuun valtaosa yksittäisistä pankeista olisi todennäköisesti edelleen solventteja, näille velkojille olisi maksettava velkojen alaskirjauksesta ja omiksi varoista muuttamisesta aiheutuvaa tappiota vastaava hyvitys vakausrahastosta.

Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten erillinen kriisinratkaisu olisi myös hallinnollisesti raskas, kallis ja hidas. Jos tällainen kriisinratkaisustrategia olisi lain mukaan mahdollinen, se lisäisi merkittävästi kriisinratkaisusuunnitteluun liittyvää hallinnollista taakkaa sekä viranomaisille että yhteenliittymille, koska yhteenliittymien olisi huolehdittava etukäteen kaikkien kriisinratkaisun esteiden poistamisesta myös tällaisen, käytännössä epätodennäköisen kriisinratkaisustrategian varalta.

Lisäksi ehdotetusta lainsäädännöstä seuraisi yhteenliittymien velkojen asemaan liittyvää oikeudellista epävarmuutta, mikä kasvattaisi tarpeettomasti yhteenliittymien varainhankinnan kustannuksia ja viime kädessä asiakkaille tarjottavien rahoituspalvelujen hintoja.

Olli Salmi

Johtava lakimies

FINANSSIALA RY

¹⁶ "No Creditor Worse Off" on periaate, jolla varmistetaan, ettei velkojille aiheudu bail-in -tilanteessa suurempaa tappiota kuin jos laitos olisi asetettu konkurssiin. "Bail in" on kriisinratkaisuväline, joka toteutetaan alentamalla velkojen nimellisarvoa tai muuntamalla velkoja omaksi pääomaksi.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
Snellmaninkatu 1 A
PL 28, 00023 VALTIONEUVOSTO
Puhelin 0295 160 01
vm.fi

ISSN 1797-9714 (pdf)
ISBN 978-952-367-338-0 (pdf)

Heinäkuu 2020